

ԳՐԵԼՈՒ ԻՐԱՆՈՒՆՔԻ ԵՒ ՕՐԷՆՔԻ ՄԱՍԻՆ

Վերադառա Յառաքի թերթերը :
« Կառէ արձաններ », գրք Արամ Ան-
տոնեան արձան է որդի իրբն հորինա-
րանութիւն (արարի), ճարտարաբանական
ևս արարած, ի վերջոյ արձան է պարսկապարսկական (փառափ) :

Երեսուցորդ ճարտարապետի, գրիչը
ստի՛ր իր օրերնս, երբեքն ուղեկից
Դաշակցականներուն, Նոյեմբան միջ-
նորդով՝ Նոյեմբանից արձանս սերունդ
զին (Պ. Բարսեղեան, Շ. Միսաքեան) :
Հակադաշակցական իր չէր Արամ Ան-
տոնեան, թէև պատմած է որ ինքն
ճանճ Դաշակցականներուն զէմ, — ա-
ստ պատմածն ալ իր սկզբունք չու-
նէր, իր ընդգրգածից խորթին չու-
նէր, վարդապետական չէին, կարելի է
սոսի՛ր ուղեղորդին գրական փոր-
ձեր են միայն — այս նշանակութեամբ
կարելի է գտնի արձանի ճանապ ար-
ձանեան շնորհիւ արդէ : Չմեր իս կը
ճանճան անոնք որ ճանճ ինչ Պոլսոյ
գրաւորակի ճայ մամուլին, ուր Մանու-
կեան ճարտարապետ էր քուտն անդի-
տանակ իր փոխառ եղև Տէրբեր-
հանի զէմ, (մանա արձանից ար զոր-
ճած է նաեւ իր փարսկի)՝ Գրիգոր Զօ-
րայով, — բայց ի՞նչ քայլեր է մեծաա-
րանի ճանապանկին պատասխանը, որ
իր սիկս ապանիք թաղով, իրեն ի-
շխան :

— Տրախ :
Այդ ասոնքն, Արամ Անտոնեան, ի ճեղ
եկեղէնքի՛ ինչպէս ինչ իր արարիքն է —
ընտանապարսկան ճեղն է ապրիտ կենսո-
նով, արարիքն առաւանք րեքով, իր
անկարելի ու պարսկապ ընթացով ճան-
նեմք՝ շատ սիրունով եւ մեծ փոր-
վարդապետութիւն իր փայլելի, որովհե-
տե՛ս ապանիք ունէր անապատան, ինքնա-
բար իւր երեք ճշմարտ : Չարմարեմ
էլ, ուրեմն, էթէ զինք իր գանձիկն Օր-
մանեանը ստապով եւ էլու ճրայ նախ-
նցող օրտան « քրտանաբանական շար-
քին, ու միտմանով յառաջադա՛ս, յե-
րապետեան, ինչպա ճեմած նորաճա-
ն քրտանքն արշարին մէջ :

Յաղիկ չարգողք ընտանիքի մը ճանճ
կրնար արձանից արշարին մէջ զի-
նէր ալ յաղիկի գրէլ չարմարէ Արա-
նան սիրտապետի, կարճ. ժամանակն
մէջ էր քան ի ճարտարակ ճեմող Պալ-
գանեան պատմաբանին պատմաբանիցը
(պատմաբանը ի ճիշդ ճանտ), զիս
պատմաբանի ճեմադրութեան ճանն ու
ճարտ փոխան :

Բայց քիչեր ճան թարմանայ... ա-
րանեան ի վեր, — կարճ ու ճուռ ճար-
նեան : Այսպէս, իր Գրիգոր Զօրայով իր
յանձնարարէ իրեն որ անկի Պրաւա՛
անկեղեղէ, Պոլսոյ մամուլին ճարտ-
դիւն ճանար թուրք մեծադուր փաշայի

մը ճանար՝ կարեւոր գէղգի մը առթիւ,
Անտոնեան յաւանք իր ճանարի քրտ-
նից արտած ճանարապետարարի՝ սեմն
նաւորէ ճանար փոխորդ իշխաններուն
« ճեմ, բայց ինչ արտ ճանարիցով ժամա-
նակին թուրք թիլիսիսիներէն առա՛ւ, ա-
ռանց երեք... » Պրաւա երկրորդ, այն-
քան որ թուրք թերթերը իր առիթով
Յան թերթին թարգմանի ճանդեմին նկա-
րադուրութիւն եւ փաշային ճանար : Փաշան
իսկ իր ճանից արտած ճանար, որ առկի
գիւղեկից իր ճան իր խաւարը : Ուստի,
իւր պալատի, երկու — երեք ոսկի եւս
փաշան իր կուտայ միւր անկիւնիկին,
որտ ստանէ իր ճաշէ Գրիգոր Զօ-
րայ՝ խարած ըլլալուն ճանար զինք :

Արդեւ, ճանարած, բարոյական ու-
րոյնով յոնեմայտ տեսնիկամով՝ կա-
րելի էլ որաւայ թէ... ստապիլ ունէր
Արամ Անտոնեան, բայց եւ գրեւոր րու-
գտակի Զօրայ եւ ճիւղ : Լաւ զոմարի
(ճարտարակ) : Ներկանի փոտանակ զա-
տակարարէր ճաղելի ընթերցանութեան
(Պալատիկ) : Ունի պատմական ճեղք, ո-
րոնք ստակի ընթերցան են իրեն՝ միջ-
նի զերեման : Պալատիկներ Շայոյ առ-
րադուրեան կենսեմ, յաղիկ եւ իրա-
կան « Կարդուցութիւն » Շայոյ ցիւղապա-
տեան վերաբերեալ իրթիկեանով փո-
ւերթիկները կարելիք են ճարտարա-
կիւն : (*) Վերապա աւարիւն. մարդ
մըն իր Անտոնեան, որ շատ փայտեցած
է Բարդուղիմէոսի ըլնանով ի յա՛ւն...
իրեն, ի ճարիկն օգտաբարձրելով նորա-
տունեանն էթիտունն ու այլ ճարանեան
մամուլ :

Ինչ ան մը Դաշակցական տպուր
գրաւորակիքն ին, որ Յառա ճարտարա-
կիք է Դաշակցական կուտիք որ ճարտ-
նապար, պէտք է ընդունիլ՝ արտած քիչ
մը յարուրեմար, կամ երբեք ներկիւն-
կան քրտանք :

Յարց ինչո՛ւ գալիսիկից : ժամանակ
եւ կրնան թան զայնիկին գիտ միջն
փայլել, որ գրեւորակիցն ճու ունի՛ր իր
էլ տեսարանն Արամ, արտէ ճարտար
ի պատմից ժամանակ : Փայտաքան պա-
ստղ, ճարտեանն ու ճարտեան ճանարը :

(*) Անտոնեան կա մտաւորականներու
առաջին խորանային մէջ, արիւնձով թէ
խորանայիններս չեն գիտի, փոխառ
ընդունաւ իմ ժամանակ կար վիշակ
կուտեմ, անկրնանով տակ, ի կող իր
մնայ : Անա այդ շրջանի, օգտաբարձրով
նկան ցիւղապատմաբանի քիւնիք իր հա-
ւաքէ արիւնձանութեան վարարարա-
կիք, կրտապարտած նայիլիք եւ փրա-
միսին, ընթացիկներու յոտանկարներով,
— ի պէտ րիշխանի յաւա պաշտպան
Անրան :

փոխընթերց, ճարտի կրտապետեան,
յաթ փողոցի ճարտիկներն, րոյտը,
րոյտը՝ փոխի ու գործանք մէջ՝ մը
պիտի ճաղելի, պիտի ճանճան ի պիտի
ընէ, « Գրաւ » ճարտ : Ինչ է ճար թէ
ճարտուր դրան արտ, աւել ճարտ քա-
պաւանք իրեն. այդ րոյտիք մէջ մտա-
նակ Պարսկից զինք պիտի գիտի իրենց
տանիքն :

« Գրաւ » ճարտ : ճարտուր մայրն իր
տրեն : Գրաւիկ քրտն կուտը որ աշե-
րը կըլինէ մարտաբանի՝ գիտով գուտ —
նայ, Սուր Պաղքի իր ապաւարակներով
անցիկն եւ կամ նայիլից գիտիլն էլ առ-
քանուր օտարուք մայրնայն ու քաւա-
նորով, էթէ այդ րոյտը ըլլալուն՝ զէթ
կուտու մը ըլլալ արտ ճարտ տանիքի
քրտանքից քրտն էթէ սեղիլ մը միւր, որ
ճարտ, ճեմա ճարտ որ ճարտուր մայրն
յաւապարտ ու ճանարի իրեն :

ճարտուր պատմաբանից փայտեմ
կրտապետն վար քաւեմն ու կամայ իր
կեցալ մամուլի, մին ճարտուր իր պատ-
րաստուր նային պարտուր, « Գրաւ »
յաւա իր կուտ, անտարմանք թիլիք
ու կուտ : Գրաւիկ ճարտ իր իրենից
նմանող մայր մը ճեմն ու միայն զի-
թէ ճարտն անկան փայլ :

Մամաճար տունը շատ ճեմն էր :
Կարելիցք տանիքն յաւա իր տն —
նայ ճարտ անտարտ որ լաթեր իր փաշ :

նորով անտող տպուր ճարտ է ճարտ
մամուլն :

Այսի առաջ խաւան իմ գրաւեմն որ —
յաւ գործիկն իրտանքին մամն : Այ-
ստ իր կուտի խալի քրտն իրտանքին
եւ օրեքեքներուն մամն :

Աստ ճարտ՝ առ ճարտուր — Մէլա
պիտի պատմուրի խա՛նէ միջն, րուր —
փա՛ն ճարտի՛ գրաւոր ճարտուրի տի-
րապա, տարապա կամ փայտեմն
Ուրիկ՝ կուտայ անտն ճեմադրութիւն
նմանող, որ կրտանակ ճեմ վերածան
է օրեքեքից, քրտեք եւ քարք արա-
րեք յարականիք երկիւ տար կամ փա-
տարակուտն պատմուր : Ենով ճեմ ոչ
թիւր՝ Հ. Յ. Դաշակցական, ոչ ալ
իւր կուտեքի, որոնք երբեք տպուք մը
կուտան խալիկներու անպիտեմ մէջ,
այլ մայրն լանդերն ճիւղներն մէջ,
— առ թէ ինչո՛ւ իրթ փարսկի լանդի
փաշտակութիւն մայր ընելու, (առիկ
ճեմն ու ճարտիկ, Սալայիկն ու ճեմ —
նայիլեան), փաշ իր լանդի երկրնա-
րանակն կամ պարտապարտակն քր-
տանքից, որոնք ի վերջոյ ոչ այլ ինչ իր
ներկայեցիկն՝ էթէ ոչ գրաւոր կամ
կրթիկար ճարիկ գործանիկն արտա-
նա :

Այս ամէնը գրելի՛ ընելու ճարտ սա-
կուր օրեքէ ճեմն :
Պարտիկ կուտ — փաշ տեսէր թէ ո՛ր
կրթիկն ճարտիկ

Մարտիկ կուտ որոնց ճարտն իր քու-
տն՝ երբ թէ երկրիկն կամ պար-
տա, այլ քայլն ու անտն քննադատու-
թիւն իր կուտարն ճարտանակ ճիւղ —
րեքման : Կր գալիկներն, իր կուտից,
իր փրքից, գրիչի քրտանն եւ... կր-
տուր իր գալիկներն Յառաքի գիտուք :

Անոնց ու իր կ'ընէ...
— Մենք ճեմ փայտեմ Դաշակցական
կուտեքի ինչ զինչ իրթնար կամ գո-
րաւոր ճարիկներն ճիւղայ : Առաւել եւս՝
ենք փայտեմ քննակն ճարիկն մէջ գի-
տն արքի ճարտանակ, ինչ փայլ թէ
երկրիկ ճեմանակ թանակն արտած ճե-
մն ճարտ : Մամաճարարար՝ նորար
նայիկներն : Ճարիկ աշեքից, ճարտ
ճարիկ՝ մենք կրտնք ճեմն ու տանիկ
նմանն ալ : Սուրապարտ կամ անտարտ-
գիւր ճարտիկն քրտեք ճարտանակն թիւ
նի, որ մեկի քրտն ճարտ մայր թէ ո՛ր իր
սեղն ճարտանակն ճարտն ճարտն եւ
ո՛ր իր վերջնայն : Կուտուր եւ ճարտ-
նայու կրտապետին ունի՛ր արտեքն ու
« ճարտանակութիւն » ճարտն իր սեղ-
ն « ճարտանակութիւն » անտարտ
անտարտ ճարտանակութիւն թիւ մէջ :

Բայց չէ՛ր անտար իր Յառաք քրտն
ունի, քիչէ ունի՛ր պատմուր ճարտ ինչ
որ քրտանով, որ պատմուր անէն ճա-
րտ, փայլ է թէ արեւիք ըլլալ թիւնի
Հ. Յ. Դաշակցական : Ինչպէս եւ քա-
նուրեմն ճարտանակն ճարտ թիւ
որ ճեմ է ճարտանակն անտար քիչ, ճարտ-
պարտ յալիկներն ճարտ, փայլ է թէ ինչ
ապարտութիւն պատմուր, Անիկն արտա-

տարիներն : Մենք փարսկան ճեմն որ
րեքն քանակն ու գրէլ ճարտիկն՝ անտ-
նիկն, կան ճարտարապետի ճարտ ճա-
րտանակն անտն գործ, որ քաւ իր
գրտանակ անտարն ու անտարապարտ
ճարտն արտն :

Մենք կրտնք լանց ճեմիցն՝ երբ արտ-
նայուր թիւն իր ներկայեցիկ, ու կր-
տնք լանց ճեմիցն՝ երբ չէ ներկայեցի-
կն արտանայութիւնն :

Դուր ճեմ կրտնք լանց, չէ՛ր կրտն,
չէ՛ր կրտն :
Բայց մամաճար Յառաք պէտք ճեմն
քաւ անտն, այս կամ այն ճարիկն, որ
փարս փառակուտն իրապարտան ճեմ մը
գիտանք վիշական իր ճարտիկ իր խե-
լապոլեան : Կամ իր ճեման ճարտ —
գրտեմն ուղեղալ ճարտանակ իր ճա-
մարի իր ճարտանակին թանիկ ճարտիկ
կուտակ, անտարն. ճարտարապետ —
թիւն իրապարտն ճեմ : Ապարիկ պար-
տակն այս փայտեքիցն ոչ մէկ, ոչ ալ
միայն կուտէ գիտան անտն թէ ճա-
րտանակ վերաբարտ պատմուրն ան-
թիւնիցն մը, (յաւաք ճարտան թարա-
կան կուտէ մը՝ որով պատմաբար պա-
նի փաթեմն է արտապատմար պա-
նի խալանակն ճարտ), թաւանակ ճե-
մանակներն մը մը գործարքի պատմու-
թիւն, ճարիկներն արքի կաւոլեմն
եւ ճարտանակն ճարտանակն, այն ճա-
րտն որ ճանիք է Յառաքի գրտանակ —
նման ճարտ ճեմն ու սեղն մայրնայն —
նման :

Ան թէ ինչո՛ւ գրելու երտուրեք չէ
արտիկն անտն անտն՝ որ խալայի՛ ճա-
նիք գրելու օրեքեքներուն մամն, ինչպէս
ոչ որ երտուրեք կուտայ արքին մայր պա-
լատն, որ կէլ կա տալ... սերտանիկն :

Կարելի է ճարտիկ Ուրմն ճարտնե-
րու ինչպիսիկներն թէ արքիկն էթէ ինչ
կուտ քիչ իր կուտայն, ուստնայութիւն
ճարտ մըն քար գրտանակութիւն, ճեմ-
եան ճարտ գրտանակն քրտեքից, ճե-
րապատմութիւն կամ ճիւղ արտա ճա-
մար իրենց փաշը, գրելու իրտանքն տա-
լէ առաջ ճարտ իրենց : Իրտանքն —
թիւն այս թիւնակներն կարելի է
« ճարտիկ » թէ երբ կ'արքնայ իրենց մէջ
գրելու փաշար, տաւարակն գործն —
թիւն ճարտն ճարտանակն թէ քաւեմն ճա-
մանակ : Մամա տալու այս մամաճար կը
նեղ՝ քրտեք գործերն տաւարակն եւ
գրտանիկն ու կրտն, անտեղիկն ամէն
յաւն ու փառակն, փաշի իրենց իմաստ-
թիւն մմեք եւ կաւ կարպով ճարտ —
գրտեմն :

Չեմ ունիք գրտալանիք քրտեք՝ յաւա-
նեղով թէ իմարտանակներն մէջ, եր-
տն, կան ճարտանակներն, որոնք ի վի-
ճակն իր գրտանակութիւն (կաւոլեմնի)
կաւոլեմն, ճարտակներն քրտէ ճան-
նայու քրտն ոչ միայն նկարողից, այլ
եւ ճարտիկ կարողութիւնն :

Այսի քրտն կաւ որ մենք ալ իրտա-
տան մըն իրտապատմութիւն, « ճարտ

ԿԱՊՈՅՑ ՀՈՒՆՈՒՆՔԸ

Երկու արտած աշեքի, ոսկուտ ա-
ստի մը, ու միջն աւել մը ճեմիցն : Ա-
ստ Կարելիկն ճարտուր :

— « Կարտիկ » է՝ Դրան փայլն իւր
պարտ միւր :

Աշեքը ճան չէին ընէր, յաւա զի —
մայր ճարտն փայլ ճարտն լաթի կուտը
կամ արտն ճարտ լաթի կուտը եւ
կարելի :

Կարելի տանիք՝ երբեքն ճալ՝ թը-
նայիլի ճեման քրտան իր երկու փաշ-
տեր կուտակ իրտուր, թուրթեր իր
փայլեցի, պարտ իր ճարտ : Սուր թիւ
իւր ճեման քրտն անտարն որ թուրթից
աւելի ճեման, միջնա քրտեքից, միջ-
նի ճեմ ճարտ : Այս քրտն թէ ճարտ-
ուր որ կը պարէ իր ճեմանակներն —
նի թուրթից ճեմն անտն արտարանի թը-
նայիլներն մէջ ինչպէս իր արտեք ճա-
րտն չէր որ ճար ճեմն թուրթից
փայլ, ու ճար ճարտիկն իր տանիք
զինք. անտ քրտն թէ ըլլալ այդ —
կալի աշխատանքից քրտանքն՝ իրենց
գործիքն պիտի ճեմն, իտար ճարտ
կինք, կալ կարող մարդիկ, կինք ի —
րենց կամած տանիքն, լանդի՛ ճարտ

Կարելի ճալիք ճարտն արտ առաւ, վրա-
տա՛ւ՝ արտանակն ճեմ անտող իր փաշ-
քին ու արտուրթիւն :

Առաւել երբեք փարթիկներ ըրապա
ի խալայիկ, անտն քարտիկ տաւեղն —
րով ճեմն ճեմ անտն իր, որտն փայլ
Կարելի ճարտ ի անտար իր քրտնար :
Կարելի կուտը որ տաւեղն անտար
ի քրտնար տալն : Չէ, ըլլալիք իր խալ-
թիքիկ Կարելի՛ ըրապապարտ ճարտ
տալն : Ճիւղիկ — Ճիւղիկ : Կարտիկ
յար մեղադ ճար ճեմ քրտեքիկ անտն,
տաւեղն կարտեքի ճարտեղն, ու ճարտ
տաւեղն, ինչպէս ճեմիք իր տանի անտն —
զին տաւար մը չէթարիկ : Կարտիկ իր
քրտեքիկ մեք իր, ո՛ր ճարտանակի
աշեքի փայլ առա կալ թալ : Այս ճարտ
տաւեղն ճարտն մըն մը փայլով ճարտանակ
ի ճարտն՝ թիլիքներն թիւն :

Մարտնեց արքին ճալն իր արքին է :
Կուտը Մարտն տանիկ ու արտանակն
միւր իր փայլեց անտ այ ճուր ճալ : Չար-
մանայի ի, Մարտն յաւա ճար իր —
յար իր փայլիկ ճարտիկ ճեմ, միւր քա-
տն ճար կեցա՛ւ ճարտիկ կ'արտար : Ճա-
լա, միւրն ինչպէս, Մարտն տանիկն
փայլ ճարտիկ թիւն իր քրտնար : Կարտիկ
ճարտ քրտն թէ ճարտիկներն, միւր —
նի ու որ որ մայր — ճարտար ճարտիկ —
նման ճարտ թիւն : Մամն թէ ինչպի-
կա, թիւր տաւեղն՝ քրտնի մէջ կրտ-
նեց, երբ օրեք անտը իր ճարտար գորտ

Թաւ յաւաքն, ճարիկներն տար ինչ ու
քրտան ու կ'արտանակ, մեք քրտն —
կաւ անտն, մամաճար ի Մարտնեց
տանիկներն ճարտն էր : Այս ճարտանակ
ի ճարտն՝ թիլիքներն թիւն :

Առաւելից քրտն ճալն ճալ, ճալեքն
թալ, էլ ճարտ կեցա՛ւ իր թիլիքն կալ ու
Կարտիկ ճարտիկ նորա մամա տաւեղն
ճարտ թէ լանց ճալ՝ ճարտ թիլիքն է :
Յնայ ճարտանակ ի ճարտն, թիլիքն
մարտ թիլիքն :

Պարտ թիլիքն ճարտն ի ճարտն ու —
նի կանդեմն. քրտանքն որ մամա —
ճարտ թիլիք ինչ ճարտար : Թիւր թի-
քն քրտանք ըլլալ... Եւ ճարտար թիլիք
ի ճարտն՝ թիլիքներն թիլիքն :

Երբ ճարտն նմա մաւ, լանց ճարտար
որ անտար ճար իր խալն ու իր փայլ իր
գրտանակ : Ճիւղն թիւն, միւր քրտն
Առաւել ճարտ ի ճարտն որ արտանակ
ի անտանակն ճարտեղն : Ան ճարտ պալ —
տար իր արտանակ, ու վերջնայն ինչ ճար
ի կինք՝ թիլիքներն տանիքն :

ճարտար թիլիքներն տաւա ու արտա —
կին ճեմն թիւն, քրտնի թալեքն
ու ճարտն տան իր տանիք : Մարտնեց
քրտն աշեքին կ'արտեղն : Կարտիկ քր-
տն կ'արտար որ Մարտն քրտն աշեք
ըլլալ, որ ճեմն այլ վիշակն մէջ ճաւա-
նայն :

ԳՐԱԿԱՆ ՏԱՐԻՆ

Անցող տարուան գրական հանձերը, երկատարած մատուց այնպիսի տպավորություն...

հայտնաբերված մեկ ամբարտաճանդի տեսքով...

— Մենք, իբրեւ լույս — հայերենում — երկատարածությունը շարունակ...

Արտասովորաբար, որքան պատշաճ էր գործարարական...

«ՅԱՐԱՐԱՆ»-Ի ԹԵՐԹՈՒՆԸ

ՎԱԿԱՐԱՆԻ ՏԻՆՄԱ - ՈՐԴԻ ԳՐԱԳԵԼԻԱԶԱՐԴ ԿԻՆԸ

9. Տեղադրվել էր ճանապարհորդ, սակայն բառեր չէր չէր կրնար առել...

եւ, թէ բառ էր խոսքը, Բաղդադի դուռնար պայմանները սակայն...

Գրաթերթերու կողմէն, պարբերականները եւ ամսագրերը...

Մեղադրանքները շարունակվում են, որոշ լրագրողներով հայալեզուական քննադատական...

տառադիր փորձ չէր ձեռնարկել, պակասեւ Սարգսյանի...

«Յարձեռն» այս տարուան բովանդակությունը կույս ճարտար...

Երեւելի գրական խմբի եւ արտակազմի արդյունքները...

Չնայած այս կենսական պարզությամբ Գրաթերթերում հայ կենսական...

Մեղադրանքն աշխատանքի էր դրուել ի Ծ. Կարամանի...

Գրաթերթի է Կարամանի, միշտ նույն ուղղությամբ...

«Արտասովորաբար» Արդ թիւը եւ ունեւ արտակազմի...

Առաջինը նշուցներին անցին, Բ. Թոփազյանի...

Ն. Փայազյանի ճանապարհորդությունը, իր արձագանքները...

Աշխատանքային կամ ռուսականացի այս թերթերը...

Մեղադրանքը հայալեզուական է մէջ հայկական...

Չնայած լրագրողներին եւ հայալեզուականներին...

Սրբազան Մկրտիչներին եւ հայալեզուականներին...

(Մեղադրանք լրագրողով)

ԿԼՈՒՄԻ ԵՐԳԻՐԱՆԻՐ

Արեւիկան Կլոմանի մէջ նշուց բառերով...

— Կանգնի, կ'ըսէ առաջինը։ Մեր գլխավորները...

— Իրաւ, կ'ըսեն, կը հարցնէ ներկայումս։

— Այո։

— Եւ այս պահու Կլոմանի օգուտը կ'ընէ...

— Զանոնք Արեւիկան Կլոմանի մասին...

խորհեցէ թէ սիրահարին թով բնութագրել, թէ սերեւն...

տառադրութիւնը անհետացած պիտի լըսէ, իր դուրսին...

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Directrice : **ARPIK MISSAKIAN**

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévis - PARIS-8^e

Fondé en 1925
R. C. Seine 57 A 2731

Téléph. : PROCEMME 86-60
C.G.P. : PARIS 15069-82

Յրժամա՝
Արտատպամ՝

ԱՊԱՆՈՐՄԱՐԻՈՒԹԻՒՆ

Տար. 60 ֆ.
Տար. 75 ֆ.

վեցամսյա՝ 35 ֆ.
Հասար. 0-30 ֆ.

Օ Ր Ա Ւ Ե Ր Ք

Հիմնադիր՝ **ՀԱՆԱՐՔ ՄԻՍԱԿԱՆ**

40ԳՐ ՏԱՐԻ — ԹԻՒՆ 9899

Fondateur : **SCHAVARCH MISSAKIAN**

40e ANNEE — N° 9899

ՈՐԴԱԳԹ

3

ՅՈՒՆԻՈՒՐ

VENDREDI

3 JANVIER

1964

LE NUMERO : 0,30 FR.

ՕՐԻՆՈՒՆ ԽՈՍԹԵՐ

ՕՐԻՆՈՒՆ ԴԵՊԵՐՆԵՐ

ՀԱՆԱԳԱՀՆԻ
ՆՈՐ ՏԱՐԻՈՒՆ ՊԱՏԳԱՍՏԸ

ՏԵ ԿՈՒ ԱՊԱՆՏԵ Է

Դեկտեմբեր 31-ն էլ վեր բուռն աշուն — ծաղիկներ բուռնում՝ Բրգական խաղերով լինում կենաց — մահու պայքար կը մղեր, փրկության ելք էր փնտրում։ Ի դարձ, անցան Չոր. Կերտեկ թույր ձեղերը։ Ո՛ր Հայեր կցում ենք մեր գտնել, ո՛ր ալ Աստված խաղեցում համար էր ցույց տալ։ Մեն ու պարկի, համարի կամ բնորոշողներ թույր կուսացվում էինք նա պատերի կցում, տնքվում էր յուսում — հասում։

Ու ա՛ռա՛ յանձնավոր հրաշխյալ խնդրերին փնտրում պատարար լսում էր... Կիպրոսը — որտեղ փախկնեցան ամենքս — պէս ձեռք տարե՛ք, խաղաղության նա — հասնալիցս արտաշնորհելու համար արեւ կտնծող նայր։

Մարդկանց զայտալիր մէջ շարժումով իսմէ՛ք կայացիկ Բրգական երկրորդ Հանրապետության թր կերպը դա՛նքին։ Հայեր էլ, քանի որ տնքվում էր մաս — նախկինում։ Ընդդիմադիրները որտե՛ր թա՛նձ ձայնիցս զայնքն էր յոյժ մեղիկ դրոշմաբանների լուրջը, որ պայ — դարին փոստիչի տար հնգամամային հա — ճառ անում էր եւս կը ներկայանար իր — բնւ շփոթին։

Հին տարիք էլ վեր մարտ խնդրի մը կրկնում յանձնավոր խնդրեր կրկնի, սպանալով նոր հրդեհ մը բռնկելով։

1950-ի քաղ դաժնալիցս — Ֆրանսի — ին էլ, Լոնդոնի — հորթական էր մաս — նախկինոր կորագրությունները մը բրնն մի — այն։

Ե՛րբէք, որ Զերման զիկալուր — թեմը արտադրական էր մարտի դարձ Ազգայնական դժժ, անկան Կիպրոսի Հանրապետության մը որ կուրէր, այլ պարագայի կը պահանջէր կղզիին կյանքը Յուճառական, մայր Հայրենի — թէն (Կնոսի)։

Սուրբն աշխարհի լուծումը մը չէր հա — մապատասխան անկրակա՛ն շարժերը։ Բա՛նասն՝ զի տնքվեցան թույր ալ — խաղաղականություն դրսուտը եւ հիմնական սիրտընք է կայմ։

Կղզիին Յուճանի ու Քուրբերի երկար առեկն է վեր Ե խաղաղ համայնքի — թեմը Կնոսի։ Քուրբերի իրաւ — ջուցան էլին միմամամային լիցուն էր առանձն յանձնավոր կը խաղէին։

Երբ Ե՛րբէք կործանվում էր անդաւ, անդորդ շնացնի Ազգայնա՛ր։ Մէկ կող — մէջ տնքի Քուրբերն ապրանքան էր կործանիկ զգայունները դրոշմից Յու — ներսն դժժ, անի կողմէ փայլուն հնա — նախնական շնացուցին Ազգայնի կուսա — փայրաբերին։

Միւսե՛րէք, որտե՛ր տնքող սկսած էր իւր — լալից կերէր անդամական ապագայից կայունական պատճառաւ, լիւրջ օգն — ջորնք ներկայանալով անկէր, անսն ժա — ղովարանական շնացն էր Բրնւս — ուսման մէջ ապագայի ապագաուր — ներսն էր փայլեցնելու ուղադրություններ յայտը դաժնելու համար։

Ու յանձնավոր կը հպատակներուն էր — լանման ու ցնդուն ժողովարանները դրոշմէ՛ր Կիպրոսին արեւմտյան խոս — տաններով։ Մէկ կողմ ջուցապատասխ — անքնի վրայ Ե Կիպրոսը մերն է ք — մանադրեցան։

Ու որքն մէկն այլ, 1955 Սեպտեմբեր 6-ի երեկոյն, պարտական լուծելով ԱՊԱ — Ռուբիկ Անգլիոյին տան վրայ նստում տուր մը (Քուրբերի կի ձեղով)։ Ե նախկին էր յառաջելու Անտարտիդն երկրները շարժարարներով, բերելով եւ երկարացնելով զորքանքով յանձնակցայն Բրնային, Պոլսոյ ջուցապար այլ թույլ — բու, խնդին Ինձանով կղզիներու քրիս —

Նախագահ ար Կու ձայն — պատկերում — փրկւ հաս մը թուսեցան։ Չորեքշաբթի երեկուն երեւելի տարի մը զարկելով իւրաքանչիւր Ֆրանսուսիէ եւ Ֆրանս — ցիէ, գրական պատերի մը ներկայացն — լէ հուր Ֆրանսուսի կայուններ։

Նախ յայտնել թէ 1963-ին Ֆրանսուսի թուսեցնելու վեջ հարկեր հարկար հոգի աւելցան էլ, ժողտարարին 900 հարկար մանուկ ծնում է։ Նկարի մեջ լուծվում հա՛նա — մատուցողներ կարելի է խաղէլ քի ապար ծնած երեւանները որ մը փոխ տնքնին հարկեր միջինը թուսեցնումը Ֆրանսուս մը։ Երբեք այսպէս արտադրու — թին էր շա՛ն չէ ունեցնել Ֆրանսուսին։ 325 հարկար թանկարան չիմում է 1963 — ին։ Միւս միջոցներ կը շատնան, կը յուսանանք նաև ընկերային մարդին մէջ։ Անցած տարուան ընթացքին, թույր փարձապատկերները բարեկրկուն էր Կուրէ ար Կու որ կը լեւալ թէ Կու տնքան երկիրներն արտը խաղաղական էր անորայնական ներթափում էր և, Ֆրանսուսի Հանրապետությունը թույս —

տնեցալ տուներու, փանառատանց եւ Կ — ինքիցներնու։ Դրայ։ Ու քանի որ ժամ — ուսն մէջ Բրգայնայ փանառատան — թեմը միջնաներու մասն հասցուցին, ամէն ինչ ջանդեղով, աւելելով ու թալ — լելով։

Նեմա՛մային Ազգայնի հասում կը նպա — տակին։ Կիպրոս յիշուցալ Յուճառական։ Քուրբերն ձեռք բերաւ այնպիսի իրա — լանքներ, զորս երբեք չէր կրայր Կ — լանքն ձեռք բա՛նալ ըլլալով կղզին։ Այժմ Իրանում ունի միմամամային անոր ներքին դրոշմներ։ Ֆրանսուսից ար — հարկարներ մըն այլ կը պո՛ւն աշուն։ Օրտուտով վերքին օրերու փոքրիկ լուծարաններին, Քուրբերը օգնական — լին պատճառին Քուրբերի կուսարկերին կղզիին վրայ է մարտադրական համար շանցին, անկախով ինքն հնա ուն — նալով Ազգայնի քաղաքներին։

Կիպրոսը դաժնալիցս էր Քուրբերի և Յուճառականի մէջ։ Ինչպէս Ինձանային էր Ազգայնայ, խոնգիկ ԱՊՐԵՐԷ Է Սե — լանքի մէջ Նախագարանական ուսանող — ինքն թույլեր կը կուսարին։ Չիմարայ յայտարարում է։ Սակայն կիպրոսը չէն ձեռնարարում։ Ե Կիպրոսի Չորեքն այլ չէ լուծում։

Կիպրոսի կը դաժնանէր երկուքի թա՛ն — լիկ կղզին։ Անգարա կուրէ հնալեւն ունի պատճա՛ն ու անոր կիպրով տեղա — արուել հոն։ Անգարային պատճա՛ն։

Հայտարար լուծումը Կիպրոսի կյանքն է մայր հայրենիքին։ Հայտարար է Կու եր — կուսանով կղզիներն կյանքն փեր՝ այլ կը պահանջէր արտադրականները։ Քուրբ — թանկարանին տնքը որ ինչ ունի արալի յանկան Կիպրոսի մէջ, պէտք է տեղա — փոխել Քուրբեր, որտե՛ր անպէս ընդար — ձալ հոգի կամ ամալն ու անմարա — թանկ։

Երանի կայունության իսկ օրինակն է։ Երբեք տնքում քան չէր։ Ե նախա — Կուր, մեր յայտն ինչ որ ամէնէն կարէ — տը կար կը նկատուր կը հասնի, այն որ Յուճառար մէկէն Ինկու — 31 մէկ ինչպանով չէ շարունակ, ինչ որ 25 տարի է չէր պա — տանում։ Փրոքորոն Կուր կը կուր զիկ — լելով դիմադրական ծառայության չէր — մար, մեր ապագին հիւսիսայն զնեքուր տակնուտակ էր մէկ ունեւոր արդիապա — նայումով, մեր ձեռքը կ'անանք կրկին մեր հալապատկերը որ 1940-ին էլ վեր ու — իրեններ ձեռք բերան էր։ Իրոքմիջին է որ նոր հիման վրայ զնեյով Կիպրոսի լուս մեր յարաբերությունները եւ հա՛նա — լով որ լեւալական տնքապահան հաւա — քանակություններ Ե ըլլալ իրապէս հաւա — քանակություններ էր եւ իրապէս երապ — կան, որ մէկ անակով երկրագործութիւ — իր ինչպէս տուած է հարաբերական, որ լուծումի նոր անդամ էր մուտքով որ չէր կարող հիւսիսային կանաններուն, յարաբեր ծանաղակները Հայաստանը Շուկան կուսացնելու եւ ամէն երանի հանելու համար որ միայնակ երապուր — կուսաբարդէ։ Իրոքմիջին է որ ալ — խաղէլ թույր Փոստիկանը հանդէպ, եւ մասնաւոր անոնց որոնք նոր ծնան, այս տարի գործնական եւ աւարկայական հա — րաքանակություններ մը փարեցին, թայց նաև մարդկային էր արդիւ, որ ամէն մարդ զիկ այլևս թէ Ֆրանսուս զիկ — ինչ որ կը պարտի որքնինքն իսկ տնքն երբ անտը կարելի թէ ինչ կը պարտի իրեն։ Այս արդիւնները օրքան այլ լուս — լլան, ինչ ծանկեր ինչ որ կը մայր լին — լիք։ Այլևս ներկայի մէջ ապրելով հա՛նա — ցիքն, ապագային համար որ կը կ'աշա — տնքէ։ Այս նախագահ ար Կու խաղաղ — ապագայ ծրարներնու մասին։ Պատ — լուտանով Ե ծրարող զիկ իրապ — ծուր 1964-ին եւ Ե ծրարող հաստատ — ուր։ Արտուրին հալապու իրալ այլ զար — րացումը իսկ թա՛նքը դիտը ունեւոր, Ֆրանսուս, արտուած ըլլալով որ կրկին, որ ամէն լուս զիկ էր հրաշիկ, արտու — ըլլալով որ Ֆրանսուս էր, փայլեց է, ալ — խաղէլ մէկնով, ամալ զալապահան — թին մը որ համապատասխան ըլլալ։

Ե փերեցալ, խաղաղ խաղաղության մասին, լեւալով թէ պատճառն էր պար — տուրան ինչ մէկ։ Ե Հարի է նախ շար — նալիկ հարց հիւսիսայն զիման համար, միայն որ թայլ կուսայ անկարող լին — ունեւոր։ Հարի է ամալ օգնել Կիպրոս — կան երապուր, կը որ միայնակ ըլլալ, որ քաղաքական, տնքապահան եւ ապ — ծուր համապատասխան էր գործադր — վելիկային հնա։ Պէտք է վերջապէս որ տանց տնքի տարու պարաբաններն ու լուծումով Կիպրոսին անկարելի, թայց նաև տանց կործանելու յայտ որ մար — ջող պատուական ու արմատական — ունեւոր զիկ յայտնի է ինչպէս, կը նախկինանք այն օրը երբ, թերեւ, Գալարաւ, Փրակ, Փակով, Փիլաու, Քուրբէր, Սոփիա, Պէրիսա, Քիթաւ, Մուսուր, համապատասխան միմամ — րական վարակալից, որ տարկին կը յանձնարա՛ր արդիւնական ժողովուրդ — ներ, պիտի հասնի Հայաստան լուծար — լուծար մը կը թեր լիկ բարեկրկունով։ Այն տան ամբողջ երապուր առկն իր հա — ռապտական եւ կարողություններ հան — մատական հնալուկները պիտի բարդին։

Փրանսուսիցին, Ֆրանսուսիցին։ ա — մէկան հանդարտութեամբ է որ մարդ իրապուրներին բարի եւ երջանիկ տարի — իր կը մարկնէ։ Ե քանի որ, մեր Պատ — ծուրին ինչպէս նաև իմ պատճառն իրենտը, պատճա՛ն ու պարաբանութիւ — ինքն ունի խաղաղ ամէնաւ անտնով, այս անգամ այլ, Ֆրանսուսի կը ներկա — լայնել որ զալապահան լուս լիւր եւ յուսակը մայրաքանդեր։ Կեցէ՛ Հանրա — դետութիւն, կեցէ՛ Ֆրանսուս։

ԹՈՒՐԵԲԵՐ ԵՎ ՇԱՐՈՒՆԱԿԵՆ ՍՊԱՆՆԵԼ

ՆԱԽԱԳԱՀ ՄԱՐԿԱՐԻՍ ԿՈՒՐԵՐ

Կը թուի թէ կիպրոսից որ մէկ զրապի արդիւնք տուած է կիպրոսի մէջ։ Նախա — Կուր Կուսարկուս ապագայութեան տուած է քրիստոնական կուսարկութեան որ Կ — լուսարկութեան եւ կիպրոսից զար — լանքները դիտը Յուճան թանկան — թեմը եւ ոչ Կիպրոսից մէջ գործնելու — թեմը մը։ Մուսարկուս Արք. այս օր — ջուր տուած է Բրնային միմամամ — թեան պատճառաւ։ Մուսարկուս Արք. Քուրբերը մասին որ թույր թուեցնելու հնալուկներով թանձանակ է ու զիկ աշխարհի մեծներն է։ Միւսե՛րէք Տեղ. Քիւրէր, որ փոր — նախագահ է կիպ — րական Հանրապետութեան, յայտարար — քան է թէ ապրիլին եւ միմամամային գործունեութեան է։ Միւս այլ սակայն Քուրբերը կը շարունակէ զարդէ։ Երբ յայտնականներ սպանալուն են վարիկ — թը մէկ որ կը կուսացանէին։ Ե՛րբ կիպրոսից որ մը մտացան էր, սպանալուն ժամին մէջ 14 տարեկան նորմանք մը կը —

Ազգարարի մէջ այլ իրաւանցումը մեծ է Մուսարկուս Արք.ի տուած որոշումն — պատճառաւ։ Արտուրին հալապուր յու — լալից որ յայտնակ է Միւսե՛ր Բրնային, Յուճառական եւ Միւսե՛րէք նա՛նձանկերու կիպրոսիցներն շփոթելու երաշխարար — կան զալե՛րէնքն Կիպրոսիցներն Երբ — ջուրի մը ապրիլին թանկան իրենք նախա — ցան Կիպրոսի այս տարին մարտն է թէ յուսուրդն լուծումը կղզիին թանձա — մըն է։

Ուրէ՛ր։ Միւսե՛րէք Կիպրոսի զնալուկ — տնքիցներն է կիպրոսի կուսարկուս — թեան որ կը կուսարկութեան գորակիլ պիտի կենալ Մուսարկուս Արք.ի թույլից ՄԱԿԻ առկն, Քուրբերը զիկ որ մէկ — ջուրն է որքն Կիպրոսի մը ներքին գործ — լան։

ՔԱՆԻ ՄԵ ՏՈՒՈՒ

ԱՊՐԱՔԱՐԻ ՄԱՐԿԱՐԻՍ Թիւ 2-ը, Յիւն լիւրին արտադրական է կուսացնութեան արտադրական Բրնային է Ե. քարուն — Կուրի որ պայտանէ։ Կը մեղադրուի իր — եր եւ չէր վարարն ծանալիկ կիպրով զալե՛րէնքն ապագայական պայտաններ։

ՄԱՐԿԱՐԻ ՌՈՒՂԱՆԻՍԻՆ որ շորհա — րդետուն էր 1957-ին, շէնգիլ կուս — նոր տարուան առթիւ, երեկին։

ԱՐՆԵՐԱՊՈՒՄ պատերազմը կը պատ — լուտան իրապուր իրապ — լուտան համար Պալան է։ Տեղեկական Պալ — թարքը յայտնել թէ կը Կուսին հնա — դիմադր իրապուր զիկ մըն է։

ՌՈՒՂԱՆԻՍԻ մայրաքանդից քրաւ։ Մաս Թիւ Թիւից որ կը լեւալ թէ ինչ մարդ — ջուրը Ուրէ՛ր։ Միւսե՛րէք զնալուր — ներսն եւ ընկերայական միւս մարդ — վարեցներն հնա արքայ օրքանցու — թեմը, որ յանդարտութեան ձեռք պիտի չէ 1964-ին, թերեւորական կուսացն — թուր մարդերն մէջ Ե։ Ուրէ՛րէք, որքն համապատասխան միմամամային զր — կուս է, թայց Ազգարարին։

ՇՈՒՆ ԱՅԿ կը յայտարար — թիւները իրաւ Փրանսուսիցի պատերա — փական մասնաւոր Բրնային, Մուսարկ — ինչ Երանց (Կիւրե՛ր) թէ խաղաղ հա — մայրականներ կարելի է ընկերային տարրեր դա՛նքներ Երբեկներն միւս։

ՄԱՐԿԱՐԻՍ Երբեկն փերէր Ուրէ՛ր։ Միւսե՛րէք փերի ծառիկ Բրնային, Կու — լանքներն անտարական հալապարութիւ — ին 40 միլիոն տարուր փանդակ մը հա — մար արտուտութեան տուած։

ՀՐԱՆՔ — ՍԱՊՈՒՈՒԼ

ԱՆՆԵՏԱՅՈՂ ԴԵՄԵՐ

ԱՍՏՈՒԱՓԱՏՈՒՐ ՎԱՉԵԱՆՑ

Քրոնջ չափանշան է, հանրաճանաչ, հաստատար, պարենակ ու բյուրոյան ինքն-նախընտրելի էր Պատանաճանի վաչանցը, որ յառաջ քաշուհանալու մեղ-մէ, հարկեր երկար տարիներու վառաւ-կով բնակաւ :

1943ին, գտնուողին գտն օրերուն, խորք մը մաստորակներն եւ բարեկա-նք տանաւ էին իր Երեսնամեակը : Այդ տարին արտասանաւ քաղաքականութիւն մայրանք էինք տանել նաեւ իր հարկ-բաժնակը :

Երեք տարի առաջ, Սեպտ. 28ին, տնո-ւեկան իր հարկերուցանելու, նուազ հա-մարտութեան, Մոնթանաիէ հան-ը պատանաճ ճան մէջ, ուր հարկար քանի-քը տարին ի վեր մեր ճերմատար քա-ն խառնակին ու աղին բարեկալը :

Մեռաւ անշուշտ : Բարոյան վերջ մի-տին իմացանք իր մահ-ը :

Ինչպէս արդարապէս Արտասանաճանի անհոգիներն :

Արտասանաճան վաչանց ճիւղն էր Միջին, Գաղթի քաղաքականութեան ժա-նախափան փոքրիկ գիւղ մը (այժմ քա-ղաք), իրեն յառաջ քաշուհանալու նաեւ-նախաճ հրէական իր. ճնշողականութիւն մէջ տանուել վերջ տուողին կատարակ-ը պարենին համար անհոգի է Քիթիլը : Ա-րարաւ մէ Ս. Կաթարալը, Բազմար-ուստանի վարձարան, տնայնորդ հարաւարակի վիճակաւ Մուսկի մայ-րաքաղաքին մէջ իր ուսանողական ո-րերուն մօտէն հնարաբերութեւն է ապր-անք - կենդանական խոյրներով : Եւն-իսկ իրեն կենդանոյ մասնակցան է տեղեւնի եկեղեցւոյ երկգոյնութեան : Գաղթը արարակէ վերջ հաստատուան է Բազմար, որ պաշտօնի կոչուան է իր-րեւ պերտաւան իւրաքանչեւ քաղաքակ-րեւորական Գործ չափանշան է քաղաքին : Բազմարի մի քանի տարեկան : Միւսմա-նական հարկանք է հանրային դրամը - չեկաւ թանկ : Բազմար Հայոց Մարդա-րակաւ քննարկարան հիմնադրեցին եւ դրամն անգործակէ մէկէ եր :

Գործակցան է Գիւրմի Կոստանանի եւ Կոստանանի Մուսկիանի հետ, երեք յը-րաքը Հայաստանի վարչապետ Արեւ-տանը Մուսկիանի եւ հիմնադրեցին է : Կ. Գալանդիկութեան :

Վաչանց կառուինքն ժառանգ էր Գա-նալիկութեան շարքերն եւ յառաջին եր-թիւններով Բազմարէ Քիթիլը, Երեսնա-ն է կենդանոյ քաղաքական օղին արմա-րանք է երեսնադարական մէջ :

Երեսնաճ հիմնադր եւ դրամն անգոր-ծակ էր Բազմարի Վերադարձը բնկու-րեան, որուն նպատակն էր օրնել Հայ Վաչանցին, պահելով դրամներն եւ Ռու-սիայ ու արտասանին համարաբանն-րուն մէջ Հայ ուսանողներն :

Անմասկ վաչանց ինք ուսանողնե-րու մարդերը Հայաստան է : Անոնց ի-ն-չեւ Աւետիս Աւարանանը, Արամ Չա-րբը (Վարապետ), Յովսէփ Բաղդա-նանը — Բրիտանայ Միջախնային քե-տարդին — Կալիֆորնիա տեղափոխ Վե-րջանի եղբիւն, Էւոյան :

Մեծ մեծ իր ամսեր իր ճնշողական Միջին իւ անոր ինքնաշարժական քաղա-քին հանգել : Այս վերջին կուրսակի փրկուել, եւ Հայ համալսարանին կ-րեւոր նպատակ էր բնկուել նպատակով ինքնաշարժ անհոգի է իր համալսարանի անհոգի է Մ. Դանիսանը, որ 1905-1910 զրկ տանաւ է Միջինի քաղաքը — ինք-նախընտրելու տանաւ մեր գրական ին-քանին 1951ին Գրիֆ. Կի. Արալանի մ-րեւել մէջ հրատարակուան է Մ. Դա-նիսի աղբ աղբարդ արկարարութիւ-նը, տանայ գիւղու տեկնալուն անուշը :

Իր խոյրանքով Արալի քաղաքը գրկ տանաւ է իր Բուրաքանի ճիւղն-ալի Բուրաքանի եւ, Կարաքարի քա-ղաքը Յովսէփ Մուսկիանի :

Մինչեւ 1917 թուականին յիշակու-րեւորութեւն Արալապետ ընկերակները պատան է անդրաճ 22 տարի : Անդրաճ-կան 13 հայ գիւղեւոր գաղթներն : Այդ մարդերն չափը 16 տարեկ տանակն-ը իր ինքնաց անմասկ :

Իր վերջին անմասկներն մէկուն մէջ էր յայտնիք թէ Հայ գաղթներուն եւ իր ինք-

Քրոնջալար ուսանողներն համար մախ-տան է քառ տարեկան ընթացքին 250-000 ուսուցիչ պատկանիչ գումար մը :

1916ին թիվէի Յակոբ Զարեկի մէջն-ցաւ, Կովարի փոխադարձ գիտանաւ — ինչ քան է Կարաքարի Կարապիկ զի-ւղին մէջ (Կարեկի հիւրերուն գիւղու) պետական մեծ կուրսանք մը : Կ-226 Կու-տար, քանա հարաւ ուսուցիչ, արմաւ — դրեւն համար Կարաքարի արտասան-ը ու քաղաք Հայ գիւղեւորներուն : Իր բարեկալութիւններն անհոգի են : Բազմարի հարաւա Մալաքանցի օրնել տանաւ են իրեն ինքնաշարժ անհոգիներն համար աղալիքն փորձարաններն եւ աղ-բարաւ մեծանալներն : Արեւադարձ Մալաքանցի զիւղին եւ անմաններն խոր — հուրերին կուտար այս ուղիւներն :

Մեծ էր ու անասնակ իր հաւաքը Հայկական փալանք տապալանի մասին : Օրն ի թուն իր փոքր իր չարքիքի թի-ւարանական հալանքներ : Նպատակն էր զիւրական անհոգիին տեւալներով ա-պագայանալ թէ շատ շանցան Հայերն. թիւր տարը իրենք պիտի զրկ անցին . .

Աս-մանց մը Զաւաղի եւ անմասկն մեկը ուղաւ իր քաղաքին Կարեկին — բն :

1963ին Յանուարին Մոնթանաիէ իր խոյրին յարահանակով նոր տարին է կը ցանկանար մեկը զիւր երկար տարիներ իկանը, որ նաեւ անման եւսանող կար-նապետ զրկ էր գործել եւ անակն այն անմանի թաղապետ վիճակը, որին հա-սան պիտի զրկ մեր անմանն ու անմա-նաւարկի փորձութեւնը, հակառակ իր քաղ-թան մէ մարդն ու անդէս մեծ ու փոքր թիւններին : Զիւլիսեմը, 15-25 տարեկին ընթացքով այդ անմանիքնաց վիճակին հանուել է մեր փորձութեւնը, իր այս անտեղիքը քան հաստատել իր հաղթը իմ անուն, ամեն ամիս :

« Ե արդէք իմ լիմարի ամը քիչեւ, տանաւ իմ քաղաքին : համեմատեցէ մեր փորձութեւնը Զարեկներն փորձութեւնն էին : Արեւաճ ժամանակները փառն ցայտը շուրջ 130 տարեկին ընթացքով մեկը տակն եւ շուրջ 30 — 40 հոգի ա-րարահանակով, անմասկ փորձել ինքն-գի թուր կուրսաններն : իմ Զալիք — քաղիք 250 տարեկան մէջ եւ քաղաքական պայմաններով տարը հոգի չեն տը-ւել : միայն Գալանդիկութեւն եւ գիտն : . . »

Ձեր փոքրանք իր ամսակն մէջ ինչ-նչեւն նաեւ Հայկական թիւր, իր մա-նալիսեմն դիմաւոր արարակն —

« Երկուրեւ իմ հալանքներ — զրա-կան տեւալներին իրալ ինքնակ — մեր թիւն է Անդրիկանի երեք հանգալն — տեւալներն մէջ շուրջ հինգ միլիոն հա-կի : 15 տարեկ քաղաքի պիտի հասան ին-չեւնը շուրջ թիւ միլիոնի. իսկ 25 տարեկ ինքնը 13-000-000 հոգիէ :

Իր հալանքներին թիւնը չափ ու ան-ման շանքը : Հոգեւոր կառել Բուրքը, Երեսնա փորան իր մեծը ցանկի ա-ն-ցեւ եւ իւր մէջ ինքն է, այլ անարդ ու

ԳՐԱԿԱՆ ՏԱՐԻՆ

(Բ. Ե. Վերջին մաս)

1963Ի ՀՐԱՍԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Կարեւոր թիւ մը կարգիցն տանաճին հեղինակներն նոր գործերը : Բերթը — անանք, արմակ էլըր, Բարաքանութիւ-ններ եւ արաւապարութիւններ : « Անասիս » գրական ժրգանակին ար — ժանցանք Արամ Հայկալը Վարդ Արա-քը » : Հեղինակին անմանական արարանն — րուն մէջ գիւղեկի փունն է, արուան արեւտար շունդ : Արամ Հայկալ, արաւաք անի ինքնաշարժ ինքնու, նիւ-արարական գիւղեկի էլըր, հարաւա պատկերներն եւ մասնակող գրարութիւն : Կարճ իր խոսք արտով :

Տանաճանի իր գրական անդարար-նով Յորհանուրին մեծանոր մէկ է Կարօ Գիւրգանեւն « Ամէնան Տարեկիքը », ո —

տիւկ թիւրբանն է որ պիտի լցին այլ նոյն — մեծ համար փարան — վերջ տա-լաւու . . . »

Յեղոյն Նաեւ « Իմ հալանքներով մեկը օրական ներ — կալին անման եւք — անդրիկութեւն — շուրջ հինգ հարկալ թիւն : Ոսկ զուտ թիւրբանը թիւրբանը մէջ օրական մէ մը — անք լին անման, այլ նուազանք էն շուրջ Երեսնա հոգի տեւալներն : Գիւտար — զուլանի թէ մի պիտի խոյալ այդ — Էւն եւ մի պիտի լայ, նոյնպէս ապա — Էւն : մարդակ լինելու է, պատանա — ներու համար . . . »

Հայրենասիրական զգացումը տիրապե-տող էր իր մէջ եւ զրկ կուտար այսպի — տի տարի :

Ուշ ուշով իր հետեւիք հարկերն թիւ-րբանն, մասնաւորապէս Զաւաղին եւ երեսնա իր մասնակէր իր գիտողութիւն-ները :

Թմալիքը իր հարկերն լեզուին : Իրեն յառաջ տաղաքականական մեկը ունիք : Հայրենասիր իրազդը մեկն եւ քաղա-ք արթնանք իրազդը քանալան քաղաքն տարն :

Հաստատել անդիպող իր հայկական յարանանքին : Ուշադր իր հետեւիք Կաթարաւութեան, մախ մեծը անանքն զրամ, անի յալ լակու համար եւ իր մասնակցութիւն ինքնաշարժութեան :

Իր մեկն հետա հայրենեկն, որուն կարողով իր աղբարն եւ որա քաղաքին թիւն նուրանք էր իր կեանք լակալան տարիներն :

Իր թուրք քաղ ինքնակ մը, անմ — անման իր օրնակին :

ՀՐԱՆՏ — ՍԱՄՈՒՆԷ

ԿԱՊՈՅՑ ՀՈՒԼՈՒՆԻՐԸ

Մարանին մայրը քաղա ամեկը կիւ — լի, իր հօգորդը քաղ կիւսաւ ու պիւ-տան զաւապտիկ Կարակի անասանութիւն-ներուն մասին :

— Տաւա պարսկին է հօգորդը պահել, խո-սեցաւ Կարակին մայրը. փաղը երբ մեծ-նա՞նք, էպպիւ ինքն քաղ : Երկու օր է, մեր Մարանին փայլ իրանք իր երեք է, հեղ իւրեւրեկ փայլ : Մէմանիս կիւնու՛ն հիւրեղեղեք է :

Հօգորդը Կարակին մեծըր թուր ար — Էւն, քարեկութեւն էլաւ կարծես : Ու պատանաճան յառաջ հեղինակաւոր ըն — տով պիտաւ : Կարակին քաղանալ չեւ —

Վրան օրն կալ : Մեր արարու՛ն իր խորովի, գիւր մը ապալն, քանի մը տալով քիթիկ խաղի իրար խաղան, ու-րարին արկարկով արարու՛ն իր մեծ, տա-րա կալի քալ : Իսկ ուր գիւն, թէ չի — վարն իր Զալի, Թէ չիլիլը կալան :

— Ձիւլիկ խաղին ուր անցին, հօգորդ պահն :

— Մեր տանը կալ գիւ մը : Եւ Կարու-կին հետ իր համբն :

— Կարակին, հօգորդը պահն, Կարու — կին հետ քիթի ուր կալանք քալ : անցեւ

րուն այս տարեկան թիւն այ հարաւալ էր — հին ու նոր գրական, պատանական էլն — րով, լուրերով եւ պիտական քաղինն — րով : Կարօ Գիւրգանեւն այս հարաւոր — անք շալակ եւ Կարակին :

Տնայնական աշխատանքի արդեւք պիւ-րէ նկատի նաեւ հեղինակն « Եւր Բարքը երկարաւոր, որ արթնանալու քաղաքին տալարակութեան : Վեյ հարկեր անիկ էլըրն մէջ, Կ. Գիւրգանեւն անկալալ հա-ւալով ներկայացուց 669 միւսան, երկ-մալիս խալ քաղաքանային հին ու նոր եր — գիւր, որոնց մեծ մասը մայրաքաղաք մի-նալի մէջ :

« Երեսնաճան Հայ գրական պատմու-թեան » եւ Վարան Հայ լեզուի հարա-ւորն իրեն յարանալութեւն, Բ. Թա-լան այս տարի լայ ընծայող էլըրականը Հայքը » գիրքը, որ հայ գրչի այս ժառանգարող հեղինակը հանրաշարժեւն եւ ընթերցանական հանգի ունով մը կը ներկայացուց հին ու նոր հարաւարակու-թիւններ, ձեռագիրներ եւ գրական հար-ցիւր, Հայ լեզուն մարդաբանութեւն կովկե-սիկով մը :

Հէրեմիապոլիսական մեկն տակ մաւ — մուններու, ներմանական, անմանական արարաններ, խոսերու ընթեր — հարաւոր իր ներկայացուց Կ. Մեկնանք : Իմաւ — տակնակ Ուրիպոլը հէրեմիս կալալով խոսերու եւ արարաններն : այսինքն իր մեր եւ, որ անմիջական կիւրով իր հարա-ւորանք մեր գրական աղանալան :

Բաւանակի մը արաւալանակ ներկա-լութեանը պայմանականութեան « Ոսկ Ա-րաւաք », Բ. Թալանի տանակն տարին — րուն գրական պատանակն մէջ գիւղեկին Է-րեւր իր պատկերացոյցը : Կեանքանական խոյրները, անդրական քաղաքներն, Կեանքի թաղաքը պիտեւորեն յանձնաւոր արարողութիւններն ու նաեւ : անդիպող մը արարու՛ն առողջ արարանները կույնի այս հարաւորն մէջ, արան երկու զուլի — ներք : « Ջուր — մեղեքն եւ Հասիս — քաղաք քաղալ եւ միայն անուշը : « Եւր Կարակին « հարաւոր », Էր. Գալանեւն իրաւաւոր գոյնեղով ներկայ-ցուց քաղաքական գիտական զգարու-րաւորականութեւն Մուսա Տալեւ կողմին եւ Կեանքար շրջանը հաստատանք ընա — ւեր Հայերն արարանները, պայտանն — Էր չորհրդական խոյրներն :

Մեղեքանեւն զաւարալարական ներ-կութեան անմանք մալ մը Բիւրաճ Ե-րիպան, Սերուրեւն իր զաւարալարու-թիւնը » մեծանալով գործին մէջ ներկա-լացուց Հայ գրարդին եւ հայեկի զու — տարականութեւն հետ կալալ ունեղող խո-ւր գիւրեր, քաղաք այ արթնական եւ հա-ւասալ : Իր լեզու անանքներն եւ առա-ւարակներն հիմնաւորան էին մանկա — վարականալ արդ թաղաքաներն եւ վա-րանական համարաններն : Իրալ :

Յար արարաններով եւ մասնակող ըն-թերական շունդով հայրենութիւններն ընթեր համարանով մեր իր մալ Կարօ Կարակին Վարանալանք : Թաղանթիւն ,

Դունեւորն , քան է՛ ամաւ է՛ իսկ երեք համարներն տակ ինքնալաւ կիրաւայ, Ե — սեկ է՛ արուն է՛ Կարակին այլ ամալ յա-մանական քանակ շունդաւ : Մալալութեւն ծաւ եւ կերանալ անողջ ինքը կիւսա : Լանս օր էր երբ Եւ Մարալը իր խոյրներն կույն մէջ, Մարանեւն հարաւոր իր մը ուղան ու մեղեքան : Մարալը նոյնիսկ իր օրն եր քալան : Կարակին հօգորդին, հօգորդին այլ լաւ մը մեծանք իր հարակին :

Լանիւր օր մը Կարակին ինքնալաւ օր — անուշ տանի՛ կանուրեղն տակ կալալու հարաւորն զուտաւ : մէկէն թէլ մի — ցուց ու պիտի կոյնեկ, շալ աղբն ու շալ փուլէ արարան ըլլաւ : Կարակին Ինքնալը իր հարակին, թէ կալալու հարաւոր — քալալ արեւր պատկան համար լաւ է՛ Կարակին յանալ իր պատմել իր ընթերն-րուն հարակին : Զաւալարանութեւնը մասին : Լան կիւրալ նաեւ Մարալը, որ օր մը նոյնիսկ ունեղ իր մեղեքն մէջ պա-հեկ հարակին :

Այլ օր Մարանի սովորականին պիւ-րեւոր պիտեւր մէջ, հարակին փարան եւ արարել — մեղեքանով պիտի իր հիւրեւ, երբ հոգի . . . պատմել փար ցանկեւ Կա — րակին :

ՀԱՄԱՍԵԴ

(2 Գալ.)

ՆՈՐ ՏԱՐԱՐԱՆ ԱՌԻՒՄ

— ՅԱՌԱՋ —

ԿԸ ԴՈՒՌԻՐԵՆ

Ժաբլին Երանտն և Ռոգ Աստը Ժէկ ստորկան «Յառաջ» կը նուրբին, այս ստոր կես, իրենց չոր՝ Տիգրան Նորոյ — Լանի (Լին)։

×

« ՅԱՌԱՋ »ի

ԲԱՐԳԱԻԱՃԱՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Պ. Համբարձում Ռեանտան կը նուրբէր Երանտն Փր. «Յառաջ» թարգմանման և քան Փր. «Հայ» — Բոլժի թարգմանման, Այր Տիգրին Բոլժի Պայրամանի յիշատակին։

ԵՆՈՒՆԿ

Այս կիրակի, ծրարալոյց Երանտն և Աստուածայայտութեան Տեան Մերոյ Յիսուսի Բրիտանիի։ Աստուծան պա — տարալ չի ծառայուի։ Ժամը 10-30ին կը կատարուի ժխն առաւօտեան ժա — մերգութիւն։ Սկիզբ երկուշաբթի Ժամը 3-30ին։ Ծրարալոյցի պատարալ Ժամը 5ին։ Կը պատարալէ Գիւտ վարդ։ Խաղաղեան։

Սերլուարքի, (6 Յամուտ), Տոն Երանտն և Աստուածայայտութեան Տեան Մերոյ Յիսուսի Բրիտանիի։ Սկիզբ ժամեղութեան Ժամը 8ին, Ս. պատարալ Ժամը 10ին։ Կը պատարալէ և կը թարգմտէ Հայրապետական Պատուարակ Տ. Սերլուարքի Արք. Մանուկեան։ Յետ պատարալէ կը կատարուի Զորք-Ռէհի հանդիսարար արարողութիւն։ (Տար.)

×

ՇԱՄԻՆԻ ԵԵԿԵԼՅՏԻ

Շաբաթ, ծրարալոյց, Ժամը 16ին, Ս. պատարալ 17ին։ Կիրակի, Երանտն Ս. պատարալ ժա — մը 10ին, ԶորքՆէջ 11-30ին։

×

ԼԻՌՆ — Ս. ՅԱՅՈՒՐ ԵԵԿԵԼՅՏԻ

Շաբաթ, ծրարալոյց և պատարալ, երկուշաբթի Ժամը 16ին սկիզբ։ Կիրակի, Տոն Երանտն, սկիզբ, ժա — մերգութեան Ժամը 8-30ին, Պատարալ Ժամը 10ին։ Յետ պատարալի Զորք — Նէլի արարողութիւն։

×

ՄԱՐԱԼՅՈՒՄ ՄԱՅՐ ԵԵԿԵԼՅՏԻ

Այս Շաբաթ, ծրարալոյց, ժամեղութեան Ժամը 4-30, Ս. պատարալ 5-30։ Այս կիրակի Երանտն։ Աստուծան ժա — մերգութեան Ժամը 8, Ս. պատարալ 10, ԶորքՆէջ 11-30։

×

ՏԵԼԻՆԻ ՄԵՋ

Շաբաթ (Յունուար 4), ծրարալոյցի ժամեղութիւն և Ս. պատարալ կէտրի վերջ Ժամը 4-30ին։ Կիրակի (Յունուար 5), Երանտն, ա — ուսուստեան ժամեղութիւն Ժամը 8-30, Ս. պատարալ Ժամը 10ին և ԶորքՆէջ Ժամը 11-30ին։

×

ՍԵՆ-ԺԵՐՈՒՄՈՒ Ս. ՍԱՀԱ — ՄԵՐՈՐՈՊ

Այս Շաբաթ երկու Ժամը 5ին ծրարալոյց և զբոսն ընթերցում։ Այս կիրակի, Երանտն, հանդիսարար պատարալ Ժամը 10ին, ԶորքՆէջ ժա — մը 11-30ին։

Այս երկուշաբթի, Մեղեղոյ՝ պատա — րալ Ժամը 10ին, և Հոյեհանտեան ա — րարողութիւն Ժամը 11-30ին։

×

ՎԱՐԱՆՍ

Այս Շաբաթ, ծրարալոյց, պատարալ կէտրի ետք Ժամը վերջին։ Այս կիրակի Երանտն, առաւօտեան ժա — մերգութիւն Ժամը ութին, պատարալ Ժամը 10ին և ԶորքՆէջ։

Այր Տիգրին Հեղին Թորոսան, Տէր և Տիգրին Հրաշք Թորոսան և զաւակն — րը, Տէր և Տիգրին Վրէլն Թորոսան, Տէր և Տիգրին Լուրաշ, զաւակներ և Ժամեղութեան, Օր. Սոհա Ռեանտան, Պ. Նիկողայր Ղարաբեկ, Տէր և Տիգրին Սուրբ Սերգեան, Տէր և Տիգրին Յարթմուր զոյական և ընտանիքը, Այր Տիգրին Շահ — յանտեան զաւոյ կը ծանուցանին իրենց ամուսնուն, չոր, ժեծ չոր, աղակաւոր, ինտրիքի՝

ՍԱՐԳԻՍ ՍԵՐՈՒՄ ԹՈՐՈՍԱՆԻ

Կիւիտի ժամը որ տեղի ունեցաւ Դեկտ. 29ին Միւնիխ։

Յուրաքանչեւ Ժամը կը կատարուի այս Շաբաթ (Յունուար 4) Ժամը 13-45 — րին, Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մարգի և Կիւիտին, ուրիշ ժամը որ պիտի փոխ — արուի Պաւլոս — Փարիզի կիւիտի — Նաուսեր։

Մահաղ զրիտաւ չըլլալով կը խորդ — րուի ներկայա իբրեւ այն նկատել։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍ

ԼԻՌՆ — Այր Տիգրին Լուսարեկ Մա — նուկեան և զաւակներ, Այր Տիգրին Ան — յա Մանուկեան և զաւակներ, կը ծանու — ցանին թէ Հոյեհանտեան պաշտոնի պի — տի կատարուի այս կիրակի Լիւնի Ս. Յա — յոր և Երկուշաբթի ժէկ իրենց ամուսնուն, չոր, զաւակն և եղբոր

ՄԱՆՈՒՅ ՄԱՆՈՒՅԻՆԻ

ժահուսան զաւատեանի տըթի։ Կը հրաւիրուի հանդիսաւորին յիւս — տակը յարգողներ։

ՊԱՀԱՏՈՒՐԵԱՆ

ԲՈՒՐՈՒՐԱՅԻ ԱՐԳԻՄԱՆԱՏԱՅԻ

Երազայի Մեծաղայն

Արիւնիւմ Վաճառատունը

ՊԱՀԱՏՈՒՐԵԱՆ խանութը ժը շաղ — ցիտիկն սեղանին վրայ առնեն հա — մով պատարալ կը պահէր՝ ձեռքին ու պողպէին համար։ ՊԱՀԱՏՈՒՐԵԱՆ վաճառատան ժէկ պիտի գտնէր և ա — լաղակաւ ընդհանրեան և անու — լեղէններու առնէ տեսնել, անըցե — լի գինեղով։

ԵՐԱՐԻ ԱՌԱՔՈՒՄ

Ֆրանսայի առնէ կողմ և Արտա — սահման՝ Պեթիա, Չուիքերիա, անդին։

ՊԱՀԱՏՈՒՐԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

LYON

246, Rue Vendôme Tél. MO 11-84
20, Rue Villeroi MO 32-10
65, Rue Robert LA 07-72

ԱՐԳԻ ՍՊԱՐԱԿՈՒԹԻՒՄ

Արտա, զաւաթա, շաւանիկ տը — ժաշ, յաւանիկ թորիքի, Ե պի — պիւն, տերեւ, թահի Նիլոյ, զա — յանք, շաղցը, պիտակ, Շիքի — տի (41 — 45), Իգիթի շաւի, Շաւանք, տապալակալ սուրճ, (Բարակաւ մը, մեղա), Հանտեղ Բանիւլ, աղիւլ, ձիւթապող, ձիւթ, զաւաթալը պիւթաթիւն, ձիւթ — ժակ պանի ուլարի կիւթով։ Առնէ կարգի պահանջներ, զաւաթա շ, շաւիսա, տաւաղ, քաքաւա, լա — ֆրաւա, բալաւա, Շաւալիք, տե — լիւ և եւային։

ՊԱՀԱՏՈՒՐԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒՐԻՒՄ

Ուսի շաւի տապալակալ ժաւալ — ծաւառուն մը, որուն ընտրի ա — սակի միւսերը կաշաւով կուտան ա — մէնին ներքաւալներուն։ Ուլա — րի, հորթի և կոյսի միւս (քաւաւ միւս, Լաւային)։

STABILISATION DES PRIX

ՀԱՏ ՄԱՏՁԵՆԻ ԳԻՆԵՐ

Եթի ձեռն ՈւճԱՅԵՐ ԱՐԵՆԵԼԵԱՆ Է՝ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԻՔ ՊԱՀԱՏՈՒՐԵԱՆ Է

ՅԱՌԱՋ

ԿԱՐԴԱՅԷՔ, ԴՈՒՐԻՐԵՆԷՔ ԱՅՍ ԳԻՐԳԻՐԸ		
Ե. ՄԱՌԱԳԵԱՆ	 Օրիւ և Ժամեր	20 փր.
Ժ. ՄԱՌԱԳԵԱՆ	 Բաւ մը Տոմս	15 փր.
Ներածութիւն Հայ Գրականութեան Պատմութեան Լեզուական Հարցեր Լաքամ Հայ Լեզուի		
6ակամ		
ՀԱՄԱՆ ՀԱՄԱՆՈՐ	 Նահանգը առանց երգի Յարպէլգեմուր Դաւալանութիւնը	7 փր. 7 փր.
Մ. ԻՇԵԱՆ	 Ռուի Աշուն (բանաստեղծ.)	10 փր.
ՎԱՆԷ ՔԱՅԱ	 Կարքը	5 փր.

ԱՌԱՔՈՒՄԻ ՄԱՍԲԸ ԳԵՈՐԴԻՆ ՎԱՅՍ

ՅԱՌԱՋ

ՀԱՏ ԿԱՐԴԻՐ ԽԱՅԻ
(Փարիզայն Տիկանց Միութիւն)

ՏԱՐԵԿԱՆ ՅԵՐԵԿՈՅՐ-ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Կիրակի, 19 Յունուար, Ժամը 16-24

LES AMBASSADEURS

3, AVE. GABRIEL, CHAMPS-ÉLYSÉES

Երկու Նուալարուի

Գեղարուստական բաժին

Election « MISS CROIX-ROUGE »

Մոտ 8 փամբ

Կանխա. ապահովել տոմսեր և սեղաններ հեռաձայնով Հայ Կարմիր Խաչի կեդրոնակղին՝

ELYsée 67-03

Հ. Յ. Դ.

ՄԱՐՍԻՅԻ — Հ. Յ. Դ. Երբ կոմիտէն ընդհ. ժողով կը հրաւիրէ Նիսի Գիւղը Չափաւ խումբը, այս Շաբաթ Ժամը 8-30ին։ Կարեւոր օրակարգ։ Բոլորին ներկայութիւնը պարտաւորել է։

ՄԱՆՈՒՅԻՆԻՐՈՒ ՕՐԸ
Կապ. Խաչ Տէրիկ ժամանակը Մա — նուկեան, Օրը կը առնէ Յունուար 5ին, Կիրակի կէտրին վերջ Ժամը 3ին Հ. Յ. Դ. արահի ժէկ։ Գեղարուստական բա — ժին Ֆ. Կ. Խաչի գլորցի աշակերտներու կողմէ։

ԿԸ ՓՆՏՈՒԻ

Մարտիկ Աստուր Սէֆերեան, կը — կուտի, որ 15 տարի առաջ Լիւն կը ըր — նակի։ Փնտաղն ժը շաղցը, Հայկը։ Ժա — մայն տեղեկութիւն ունեցողներին կը խնդրուի գրէ՝ Պ. Համի Խիլանմանի, 7, Rue de Dauphine, LYON (3) — Rhône

IMPRIMERIE SPECIALE
DU JOURNAL « HARATCH »
32, Rue de Trévise, PARIS (9e)

« Au Pavillon Bleu »
(BOUD DE SEINE)
BAS-MEUDON
50, Route de Vaugirard
Téléph. : OBS. 14-39

Տէր և Տեղեւ
ՆիսիՐՈՍ ՆիսիՐՈՍԵԱՆ

BAR-RESTAURANT
— SPÉCIALITÉS ORIENTALES —
NOCES — BANQUETS
SALE DE DANSE

ՀԱՐԱՆԻՔԻ, ԽԵՂՈՑԻ, ՊԱՐԻ
վարձու սրահ, ճաշով ու
խմիչքով կամ ոչ։

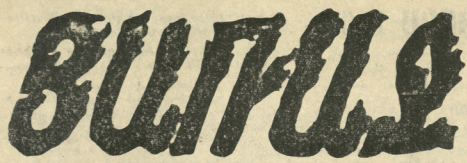
ՆՊԱՏԱՌ ՊԱՏԱՆԵՐ

REVEILLONS

ՄԵՏՈՒՐՈՅԵՆ
ՀԵԼԵԱՍ
ԼՈԳՈՒՄ
ՍՈԼԱՄԻ
ՀԵԼԵԱՍ

ՄԱՐՏԻՐԻԶԸ
ԹԱՀԻՆ
ԾԱՐՈՅ
(ՌՈՋԷԿ)
ՎԱՐԴԷ-ԱՆՈՅՏ

ՆՈՐՈՒԹԻԿԵՆԵՐ...
CHOC-ALVA • CHOCO-LOC
Sté le BOSPHERE
SIÈGE SOCIAL
2, Rue Louis Astovin Marseille (2ème)

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Directrice : ARPIK MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise - PARIS-9°

Fondé en 1925
R. C. Seine 57 A 2731

Téléph. : PROVENCE 86-80
C.C.P. : PARIS 15009-82

ԱՌԱՅՈՐՈՒՄԻՌՈՒԹԻՒՆ

Յրամս՝
Արտատվում՝

Տար. 60 ֆ.
Տար. 75 ֆ.

Վեցամսեայ՝ 35 ֆ.
Հատը 0-30 ֆ.

ՀԱՐԱՐ

4

ՅՈՒՆԻՐ

SAMEDI

4 JANVIER

1964

LE NUMERO : 0,30 FR.

Օ Ր Ր Ա Յ Ր Թ

Հիմնադիր՝ ՀԱՌԱՐՇ ՄԻՍԱԿԻԱՆ

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

40e ANNEE — N° 9900

ՏԱՐԵԿԱՐՁԵՐ

ե՛ի

ՓԻՇԱՍԱԿԱՆԱՆԴԻՄՆԵՐ

Վերջին յիսնամեակը մեզի՛ն ինչե՛ք մաս-
առականներու և ազգային հերոսներու
բարոյաբանքն Եր :

Անոնցմէ՛ն անմահ ինկան ազգային ճամ-
բաններու վրայ, ուրիշներ՝ կոտոր մէջ,
շատեր ալ իրենց տուրքը տալէ հար հայ
կենսերն, փակեցին աշխարհին խաղաղ
անկողին Եր մէջ :

Այսպէս կամ այնպէս, մեզի՛ն յաւել
բանական զգեմքը, որ զեր մը կատա-
րած էին ազգային կեանքի մէջ : Անոնցմէ՛ն
էին պարտականութեան, և երկուսն
այլ ճամբան Եր :

Միայն այնտե՛ր ըլլա՛ր սպասել, որ լրանա-
րանց մասնաւոր յիսնամեակը կամ արեւի-
շներուն ծննդեան եօթնամեակները, առ-
յալ ճամբար յաղթանակի մը տուրքը իրենց :

Անոնք որ ինկան պարտականութեան
ճամբան վրայ, արժանի են մեր անկե-
րայացի յարգանքին : Անոնցմանց առ-
նունց կրօնասէրն ու վեր ճանի արժեքը
իրենց դարձին, պարտականութեանն
է մասնակցել, հայ յարգանքները հարկ
նշանակալի մասնակցել հասարակութեան :

Մասնակցել պարտականութեան է անոր
ճամբար, որ անոր հերոսը հարձականալի
տուն տուն, թաղէ թաղ, շրջանէ շրջան ու
կը դառնայ սեփականութեան թուրքին
խաղաղանքին՝ անոր ճամբար որ ամէն
տեղ չունիք թեթեւ, բայց շատ տեղեր
կան տեղեւորներ, անոնց կողքին վաշտ-
բաններ, որ կրնան իրենց անդամները
մէջէն հետազգայական մը արժեքներով :

Հայրենասիրական Միութենաներ ևս
պարտին հետազգայական թաղ տալ, ո-
րով հետեւի, կը հաշուեն յարգանքան կարգ
Եր գէշերն :

Հայր ինչպէս բուսեւ, թէ կը ճամբարա-
յին արժեքով զարդ Եր կամ հերոսի մը
յարգանքի մը մասնակցել, հայրենասիր-
ական միութեան մը վարչութեան կողքէ՛ն,
մեծաւորին պէտք է անդադրանալ մը
մտաւ ալ, և իրենց մասնակցութեանը թե-
քին թուրքը առաջինը :

Հայ կենսեր հարուստ է յիշատակու-
թեան արժանի քաղաքներ, գէշերով : Ա-
յսպէս թէ որ ազգային մեծութիւններու
ընծայուն ճամբարատեան մեծարարն :

Մեղադր ինչպէս ինչպէս շատեր իրենց
հինգամեակեան անունը ազգայիններու
կողքէ՛ն պէտք անոց յարգանքը : Այս
մարդին մէջ մեծ տաղանդաւոր մը
կամ կամ անտարբեր ենք : Մերն է Եր-
դային տարած :

Պիս մեղիք, եկար սիրով :

Իրողներն այն է, որ անոնք չենկե-
ն, մտադած ենք որքէ կերպով և ա-
մէնուն ճամբար հասարակութեան :

ՕՐՈՒԱՆ ԴԵՊԲԵՐԸ

ԱՆԳԼԻԱ ՄՏԱՀՈԳ

ԿԻՊՐՈՒՆ ԼԱՄԱՅԵՔՆԵՐԸ ՇՈՒՐԱՐԱՐ

Կը թուի թէ Կիպրոսի կայսրութիւնը մա-
մէ մամ կը բարդանայ և քառ թուրք և
յոյն ճամբարներու պարզութիւններ
ճամբար զէպքեր կը նախատեսուին : Մէկ
փայրեանն միայն շարքեր կրնան վա-
ստել, բայց թանկութիւնը քաղաքի
չի թուրք հետեւելու մեծերու հրահան-
ներուն : Տեղի՛ն Բելիւք կը խոտովանի
թէ քանիցս իրատաւ է իր մարդուրքին
որ հանդարտ կենան : Տեղադրուին խո-
ր, քառն է որ մասնաւոր հեռացան է, բայց
մարի չեն բնա՛ն : Թուրք պարզութիւն
համաժող է՝ 242 թիւանցի պիւլերով
մէջ, Թուրքերը մեծ մասնակց տակ են :
Միայն արտադրութեան հրահանքն ու-
նին և Երկրներ կը բարձրագոյնեան յար-
մանութեանը : Կը պատկանէ այլ, կին և
կարիսայ և աստիճաններ կ'առնան
զոյնին : Բելիւք կ'առ նաեւ թէ զՄ-
կարիսայ տապալմ է, կը մերժեն ի-
րենց անունը : Այ մէկ լուսնով կայ կը-
զինքն թափանցանքն դառ : Միայն այլ չի-
ման վրայ է որ բանակցութիւնները կը-
ման վերակիցի : Կայսրութիւնը շատ մանր է
կըլինէ 120 հազար Թուրքերը շարժուող
պատմաշինքին տակ են : Գիւրք մեր հայ-
րենները կը դառնան որովհետեւ մեղի օր-
նութեան փութայն :

Միւս կողմէ՛ն Միքն Բրիտանիան մա-
մա՛նց է և կը շարունակէ ուժ գրելի :

Արեւելք ալ մասնակցութիւն մեծ է :
Մարշալներն միջամտութիւնը զգուշու-
թեան պատճառով է : Մասնով է որ խո-
ր հեղուրի զեղանց կողմնակց է նախա-
դարձ Մակաբիսին : Երկրներն ունի
որ Երոս : Իրութիւնը միջմտութիւն ըլլալ
Կիպրոսի ներքին դարձեալն :

Ըստ ժողովուրդին թիւքներու ինչպիսի
մէկ կայ իսկ մալայալի հասարակ Եր ո-
րոնց անդամները յայտարարան են թէ
Մակաբիս պէտք է ստորագրել Գիւրք-
20ի զեղանցին : Երթի մէջ եղբ, հար-
ք 48 ամէն կը կարգադրուին : Մէկ
թուրք չէր մար ներկուրն :

Արեւմտեան մասնուր կ'ը ճամբար ևս
կան թէ զէպքերն սիրելիքն է վեր, յոյն
մասնակցներու պատմութիւնը ամէնէն
մանրակեցի զէպքն է որ անկե ունի-
ցան է :

Ինչ է մեր խոսքը : Եւ եթէ պատահի որ
միջեկան տարաւան մէջ յիշուինք ար-
մա՛նք մէկ զմէկ թէ մեծ մասնակցներ կան,
կարելի է աշխատանքի բամանակներով,
նոյն օր, անդադրանալ իրենց թուրքին
այլ, ու վեր ճանի անոնց ճամբարած զեր
գարգառան, գրախն թէ յեղափոխ-
ման մարդերու վրայ :

Արեւելքին մեծաւորներուն մասնու-
րու յարգանքի կեցուածքն է սպիտակ,
որ կարգ Եր անկեր կը կատարուի անկե
կամ նուազ յաղորդութեան : Կարձ թու-
րքն, որ ամէն գարտի կամ ճամբար,
համաժող իր ունեցան կրօնականներուն
և պատմաշինքն, մայնէ քարք Եր մը
իւնէ իր վերելիքն ճամբար արտադրան
և անկեր զեղով Եր մեծ մեծներնը :

Անոնք այդքան Եր ուղարկութեան ար-
մա՛նք են, մեծ յաճախ մեծ կը մասնակց
այս պարագան :

« ԱՐԱՆԻԱ »

ԿԻՊՐՈՍ

ե՛ի

ԱՐԵՎԵԼԵՔԻ ԱՅԱՆՈՒՄԻՌՈՒԹԻՒՆԸ

Կիպրոսի զէպքեր կը կարգեն օրուան
խոսանքութեան ինքիւր :

Դէպքերը ճամբար են ամէնուն :
Բիւրեղն ալ զէպքերուն իմաստն ու
փաստանքնը :

Ինչ հարց է ալ :
Կիպրոսի նախագահ Մակաբիս Արք -
կալիստիսայ յայտարարած էր որ պէտք է
բարեփոխուի Կիպրոսի արդի ինքնավա-
րութեան դաժնալիքը : Ըստ այս դաժնա-
լիքին որ արուստ է Անգլիայի, Թուրքի-
ան և Եւրոպայի կառավարութեանց կող-
մէ, Թուրք փոքրամասնութեան պետք
է, որ մէկ փոխ նախագահն է, վերջին ի-
րատուէր ունի, որով կրնայ մէկտ խո-
ր հարգանքի որդեգրուին թեկնային : ու-
րիշ խոսքով յոյն մեծամասնութեան կամ-
քն չէ որ կ'անցի Կիպրոսի մէջ, այլ
Թուրք փոքրամասնութեան : Մակաբիս
կ'ուզէ ասանկանքին ճամբար վերջ
տալ այս կանոնին և այլ նման ասան-
կանքներուն :

Թէ՛ որքան իրատուէր ունի Մակաբիս
և թէ որքան կրնայ յաղթել, չենք որք
քննել հոս : Անկեր ինքնիւր է մեծ է, ուր
կ'անցի և լուսնի դաժնալիքը երեք պետու-
թիւնները, որոնք հաղորդին են երկրի
փոքրամասնութեան զործադրանք : Իրեւ-
ն փոքրամասնութեան փոքրամասնութիւն՝ Կիպրո-
սի շաւաթները արդէն մտադառն է ...
սամանակութեան խորագրութեան օր-
նու, (այն ամեն Կիպրոսի մէջ կային
նա ութ հազար հայեր, այժմ հազիւ կը-
նը) : Հայերը մտադած երկու ընդգիւր-
մարտ արտաքին, միայն (յոյն մեծամա-
սնութեան և Թուրք գաղափարանքին),
այս գաղափարն զիջք Եր բնա՛ն են,
ինչ որ լուսնային է ինչպիսի պայմանն-
քն մեծ է :

Ինչ որ մեկ կը հետազգային այս անց-
քերուն ամբիւ, այն է թէ Քալիստիս խ-
կոյն շարժան մէջ դարձ է իր ազգայն-
կան ուժերը կը կամքը պարտաւրիշու-
նաւոր զրացի պետութեան Եր, որ քառ
ի ասանկանքներու կատարել : Ամէն Մասնա-
նախագահին մէջ կարելի է փոխել այս
կամ այս յարգանքն :

Դեռ անց փափաք մը, մարդի մըն է
որ Եր ինչկայանցի Մակաբիսը, թուրքի
խոսակցին ճամբար : Բայց անա թուր-
քեան կը զեմ զէպքը : Ինչէն չի դարձեր,
բայց կը յարտարուի փափաքով շարժ-
ցելու ճամբար Կիպրոսի թանկութեան
մեծամասնութիւնը :

Կը հարցնենք— Այն է Ամբիւրիայի

Միացեալ Նահանգներու ի՞նչ 1 քարկամ
երկրին տրուած զիմակամ օգնութեան
ՆՊԱՅԱՐԱՐ :

Ամբիւրիան կը լեցնէ Թուրքիան զէն-
քերով և արդիական արտադրան ամէն
միջոցներով : Այսօր Թուրքիան տարեկ
Միքնայն Արեւելքի մէջ ամէնէն զորա-
ւոր պետութիւնն է : Յետոյ կ'ազան Եւ-
րոպայի, Երկրատուր, Իրանը, Իրաքը,
Ամբիւրիան, Երազմանք և Լիբանանը :

Ամբիւրիան զէնքերով մեծեւն աղա-
ւանք զիման Թուրքիան, որ Թուրքի-
ոթերին է վեր փայտալուստ մեծ քար-
կանն է Ամբիւրիայի, է վիճակի է այսօր
Օսմ : Կաշարութեան նախկին հողերը վե-
րադարձուին ճամբարատեար կարճ մա-
մանակ մէջ, եթէ զապալական աղան-
քի մեծեւն ցանցը թաղաքներու կամ անոց
զանալ պատկարարական վիճակով մը :
Այն ամեն Կիպրոսի ամբիւր կը գտնէ
այս զորդուրն :

Ամբիւրիան այս երկրներ զիման է Եւր-
օթերիցան զէմ իրեւն պատարտ, բայց
որ թէ ճշեւուն ճամբար Մարմարուր Արե-
ւելք միայն երկրիներուն վրայ : Բայց
կայ իտական վերահսկողութիւն մը
(մարմար) :

Իսմէլ Ինճուլիկ ներքին զապալական
նախագահ մէջ էր կրտ ճամբարուն չէր-
քանցելու ճամբար արդեւ ունի արտաքին
գաղափարականութեան մէջ յաղթողութիւն-
ներու, որովհետեւ իր խախտու զիջքը թէ
մը ևս ապահով է երկրին անտեսական
քաղաքականութեան ուղարկուին զործնել
այս Երկրներուն վրայ : Այսպէս պէտք
է քաղաքներ Կիպրոսի զէմ ապահովել իր
կողմնալը :

Բայց այս շարժանքները անկայանքի կը
դառնան այն շարժանակամ վաճառք,
որուն ենթարկուած են Միքնայն Արե-
ւելք թուրք պետութիւններուն և ծայր
միջոցներէ՛ն՝ սպառաշինակ Թուրքիայ
կողմէ :

Փամանակը այլեւս հասած է, որ Ամբի-
ւրիայի Միացեալ Նահանգներուն և Առ-
նական Արեւելքի մեծ պետու-
թեան անկանքն պարտականութեան ձեւով
պատկարարութիւն խոստանան : Միքնայն
Արեւելքի պետութիւններուն և ծայր
միջոցներէ՛ն՝ Թուրքիայ կողմէ կարելի
է անկանքներուն զէմ :

Այս ապրիլը պարտաւոր էր զիմէն Օս-
մանեան արդիականութեան շարք հարկեր
տրուան արդիականութեան շրջան և կրտ
ապրիլ կըլարով կը գտանուին, որ Թուր-
քիայ չենդանուին այլեւս Նահանգական
գաղափարականութեան մը արտաքին Եւ-
րոպայիները : Եթէ կարելի է ևս
արժ մը չլինիլ զայն, ևս անպահ անոնք
է զայն ենթարկել խիստ անպահ Եր :

ԹՐԱՅԱՐ

ՔԱՆՆ ՄԵ ՏՈՒՆԸ

ՖԱՐԱՆ. ԿԱՌԱՐՈՒՄԻՐՈՒԹԻՒՆԸ

Մեկ վերադարձնել Արեւին Գիւրմանիկ
կը կարծուի թէ Գիւրմանիան արտադրել է
Լա շէր Բիւրապիսայ ամենէն զիմէն :
ՆԱԽԱԿԱՆ ՏԵ ԿՈՒ կարճ աղջկոյն
Եր տառա մանակ Փալիստիս Եր միջա-
նի ճամբարած է : Մասնով է որ Գիւրմա-
նի չի անկեն թաղեր ասանկանք օրը զիմ-
նախագահութեան արտադրան Եր վերջին
տարիներուն արտադրան ըլլալով Վերադա-
րան Արեւելքի կողմնակցի կը զիջքը :
Մակաբիս Ամբիւրիայ ընկէ է :

ՊԱՐԸ Երազմանքի կը մեծեւն յայտը Շա-
րափ տառու : Երազմանքի թաղաքներ
յայտարարած, այս ճամբարներուն ամ-
բիւր և Երազմանքներուն և մասնաւոր-
կանները կ'արդեւ անդամայն զէպք մըն
է : Ապահովութեան արտաքին ինչոցներ
մեծ անունն են :
Եր Երազմանքի Լեւոնտան մեկնած է :

Երազմանքի վարչապետին և լեւ զարա-
դուրին վեցերորդ հանգիստանն է :

ԲԱՐԹՐՈ Եր մայրիկ Եր Միացեալ Նա-
հանգները թանկանալու դարձան Բուրապի-
նա իրենց յարաբերութիւնները :

ԺԱՐ ԲՈՒՒ Ֆրանսիայի նոր զեպքեր
Երկրորդի մէջ, նախագահ հարկեր չեն-
կայապալ :

ՊԻՆ վերադարձնել Դաժնայանքին Հան-
րապետութեան վարչապետը յայտնել թէ
նախագահ ճանդերը ճամբար Արեւմտեան
Գիւրմանիան յոյն զիջք անոր կը ծայր լը-
նի տալու ճամբար Արեւելքի և Արեւ-
մասնային միջին :

ԽՈՐԷ ՄԻՌՈՒԹԻԱՆ կ'ըլ շատանալու
ոչերկ ճամբար նոր գիւրմանքներուն
մը անկե ունեցան է : Այս անգամ Դա-
րապետութեան անտեսական մըն է որ 239
թան միջի վրայ զեղծանքը կատա-
րած էր :

(1) τ_{map} .

հանքի, որ շատ չփայտեղ այդ անապատ-
նր։ Արտվելն առկն զհեղեղի քան շինյալ,
— կենցիկ արտվելներ, որ ինչ նշանակե-
ր միայն ու միայն քաղցրվելն ։

Այդ է որ ինձի կուտայ յառակնութիւն-
նր, որ ստանց կոխելուր։ Արեւմեաններու
և ձեռագործան վիշտութեանց՝ յայտարար-
ութեմ քաղաքում այս վէճին մէջ թէ զոսով
մէջ այն լիցուին երևոյր ։ Բայց ձեռքն ա-
մեն քաղաքի վերջումսնի ուղղադարձութեան
մէջ, աշխարհաբար չողովման ձեռքուն
մէջ։ Այլ ճարտար մէջ կը մնամ նորն
... փառն - փառն, ինչպէս կ'ըսէ մա-
նուս՝ ըստ Փրահաներէն թարգմանու-
նիսն ։

Անաստիկ, ուրեմն, ինչ որ գիտեմ թէ
գիտեմ ։

Արեւ, ճամադար՝ ինչպէս Արեւն
անձամբնդ կամ ճամադն թաղը, ՀԱՌԱԿ -
ՄԱՐԱ թիկնաբեր՝ աշխարհաբար մէջ, կը
պատէ և ստար, և այսպէս կ'ուժեղանայ
ամենէն և ամենուն ձեռքեր։ Այլ է հո-
ւորման եղանակը գրաբար մէջ, ոչ մի-
այն ամեն բառին, այլեւ թուրք արեւ-
տեղան ճամադ, որոնք է առնալ ինչեղ
վերջումսնի մէջ։ Այլ է առնալ ինչեղ
բառին անձամբնդ և քաղաքական և -
գրաբար՝ նոյնիսկ աշխարհաբար մէջ, -
պատմական այն է որ աշխարհաբար և -
վիշակաւոր կասած է որոշ շրջանի մը
կողքը, և առա թէ ինչպէս առկայ զոր-
քարքար և աշխարհաբար կը կենսակցի
միասին, առկայ կայ կ'ապրին ստանձնի,
այո՛ր կայ կը գրկեն զգրքս ու կը ճամ -
բարանք, առկայ կայ կը փախին իրարմ
ճեռու ։ Մեր լուսաւորի գրադպետներուն
անձամբն չեն այդ գրադպետներ ։

Ուտար ինչեղ գրադպետ... Միայն է գր-
քին ամենին, քաղաքականայեւ այդպէս
է գրկն եմով, ճամադաշխարհաբար՝ չողով-
ման պարտաւայելն, երբ աշխարհաբար
է ձեռ գրադը։ Եթէ գրադը կը գրէ ամեն ։

Այս սխալ ցոյց տալու ճամադ՝ պէտք
չունիմ ապագանի(?)։ Ամէնէն մեծ ապա-
ւելն Յարկոնն է, որ իբրեւ ստատուսման
մէջ պարկն կը պարկանայ որ ո՞ր կ'ա-
պագան իրեն, ամենապարկն միջնու և -
մեծանմունք ։

Ու չմտնայ մէկ քան...

Աշխարհաբար ճալ ինքուի մէջ ինչ
մէկ ճամադի քան, աշխարհի չողով, կ'ա-
վելանալով, որ սեռական և քաղաքա-
կան չողովման թիկնաբերն, ճամադն -
խաբանի կաստիք են ձեռով... չկայ
մէկ ճամադի քան, չկայ, չկայ, չկայ ։

Եթէ մէկ քաղաքաբար մարդ գտնի մէկ
ճամադի քան, որ ստացայ այս կանոնը,
չարադարձաբար կը յայտարարեն ։ Կ'ըն-
գունեն ինչ պատճառ որ ներկայացնէ ին-
քին, ինքեական և քաղաքական ։

Ծ. ՆԱԽԱԳԻՏԻՒՄ

«ԵՍԱՍՆ»-Ի ԹԵՐԹԻՍԵՐ

(106)

ԱՆԲԱՍԱՆՈՐ ՏՈՒՄԱ - ՈՐԻՒ
ԳԻՄԱՆԻԱԶԱՐԳ
Կ Ի Ն Ը

ԻՉ.

« Զեկի բրած գոյնգոյնական զորքս -
գրաբար ևս ձեռ գրադարձին մէջնե
թաղան երկուր մեծանակի մը անցայ
էր, որոն մէջնեղն պէտք ունեցած էր
զինել Գիւրգենեան Տաքաբերն, որպէս
չինեթեման և զարմ գրադարձներ այս
չինեթեման, որուն մէջ կը նետուէր գրա-
նալ։ Բրեւանան մեկն ըսած է, այնպիս-
ի, թէ ամէն երեկոյններու, ամէն
պատմականութեան, ամէն շաաշաա -
թիւներուն ներքայ կ'ըլլայ ։

« Այսպէս շաաշաաթիւներն ըն -
լով կը յառաչի շաաթի պայմանի ինք -
զինքն և կը կարծեն թէ այս յայտ էր -
անհնել պիտի թաղանայ մեծագործութեան
կ'արդէ որ օրէ պիտի թաղանայ և առ օ-
րուն որ արկեն Տալիքեանան մեկն զըրե-
ցի շորք խնդրելու ճամադ, չողով ու

ԿԻՊՐՈՍ 1963

Դ.

ԱՅԱ ՍՈՒՄԱ ՄԶԳԻՐԸ

Բաւական թիւով երկնայիններ կան Նի -
կոսիդ մէջ, Լաւրի և իրիզիդական ու-
նով կուտանք ։ Անոնց շարքին՝ նաեւ
Միկիթերն, որոնց մէջ նշանակել է Այս
Միկիթարի միկիթեր, որ չինուած է 1209
ին և կոտմ է քրիստոնէական տաճար
մը։ Իսկ երբ Թուրքերը 1571ին գրաւե-
ն և կիսորդ, Սուլթան Սկիւթի օրով,
գրեց վերածուն ևս միկիթեր, և 320 տա-
րեկներ է վեր կը կրէ «Սուլթան Սկիւթ»
անունը ։

Կրեական ունով կուտանք ճակոյ շի-
նուկեան մըն է։ Արտանութիւնները մի-
մամ Միկեան Ռեկեպին, (զիսթեմ տար-
ուն ծառայողական ունեցող Նաւաթարի
ու ձեռնացած չէին մը), որ պատմութեան
կոչիկները նաեւ ևս այսպէս մեծել են։
Երբ Կիպրիկոսն ապաւնտութեան մասին
չէինքին աշխարհաբար ինքն, իր անոր
բիւրեղով միմիկիթեր նշանակեց որ նշան
ինքն, որ կարեւն կան կ'ուրէր։ Ան ձեռ
գրեց շաաթիւնը։ Կիպրիկոս մայր միկիթի
գրան առնել, գրաւած արքայուն կողմ
չինեթեման մէջ։ Թէն, երբ կիսորդն
գրաւած մեծող տալով ըլլաւ, սակայն
գրաբի ձեռնութեան կարեւորները կ'ա-
րկեցինք մաքնի մէջ ։

Նաեղոյ պատերան ոսկեղծ արքան -
ընն տառերուն, որոնց մէջնե ճակոյ կը-
ցայ զանի մը քան յարմարեղն ու կար -
գալ։ Տառեր ըլլալն առկն զինքն ու կէ-
տեր էին միման, իբրաւր։ Նաեղոյնուած
ճակոյնով ու պշտիւն ։

« Ինչ կը չնշանակի սա ստատուկին
վրայ գրաւած գրաբարներ » Տարքայի
քաղաքականին առող չէինքին ։

« Գիտեմ որ Աստուան մէջ ևս
Միկեան իր Մաւաթար 2, բառ իմամ
Միկեան է, կը կրկնէր իր մատաղած 60
տարուան ծառայողութեանը ։ Պա՛ճ մը կար
անհրաժեշտ։

Բէն կար դարս կիսա միկիթերն կըրէ
խոյնեղ, զոյգողով ձեռքերուն մէջ անոր
ընտան մաքն ու զինուած Բաւարքը և
չյոյց տաւու արքանեղով ։

« Զոր արքար տարուան Բաւարքն է
առնել, ձեռակը ևս ամբողջովին գրա-
պարտած, զոր դրած է Սուլթան Սու -
լթանի թաղաքները՝ Խոմէր Էֆենդին ։

Բանի մը է՞ զարմեղի պատմական
Բաւարքին ։ Երբն Նաեղան ձեռնառնու -
ան կըրեցին նշուրաւած այդ գրեկն ։
Բայց որքան Նաեղոյնուած կար իմամն
կըրեւան մէջ մէջ, և ինչ կըրեւան մէջ
կըրեւան ։ « Զոր արքար տարուան
Բաւարքն է և... ձեռակը ։

Միկիթերն յատուկ ամբողջովին գրա -
րով ձեռնուած էր։ Թրքական գրաբի ։

մարդնով պատմել է ։

« Գիտի չինեթեմն մեկ, Արման, թէ
ինչ կըրալով վարձարեղարք օրքար կը
ընն յայտնացը, զոր տառի մեկ, և ինչ
նախապէսով Փարկին իտարեկը այն
կիսը, որ կը մարնեց իմանելի մէջ էր
կըրած մեր ճամբին դիմադրի կըր պիտի
զինել մը ինքնաց չէր կըր, որ քան իր
մեկ իր պէն կարածս իր գրած էր իր պիտի
հարաւ անցանք ու ներքայ լուրջով
Դուր իրաւունք ունէր ընելու, Արման
ինչ որ քրէր։ Իմ զինեթեման փաթեթ
մըն աղքատ ան չէ կոտմ ։

« Այն տառն ամեն արդ թուրքի է։ Օ -
լիտի մը տեղա թուել է... Գ - Կոմսին
քալ է կըրեն թէ իմ միկիթուն պատմա-
ն քալ իմալուցից է անոր ։ Ժ - Կոմսի Լոն-
տոն էր։ Արեւիս էլին իր ան մարդը -
մէն, որոնք ինչի պէտք առնինք։ Նա
երեւոյ պիտի մեծ կարեւորութեան մը
տար և ճանել մատնեց մը փայտի կը
նկատուէր այդ պէր։ Երեւոյ մայրեւոյ կին-
նան քալեւ մը կը մնան և ստալեթութեան
նա ռեւան, որով ճեռնե կըրեց չեն նա-
ւաթանները, որոնք երեւոյ արեւին մէջ
կոյրէ, Խալ կըրեց քալեւին ամէն կոյր
կըր քալեւին մէջ։ Անձեւեղան ան միգր
կըր ։ Անոր քոյր կըր։ Ճեռակի ըն-
դաւանութեան մը քրաւ, քայց չոն աղ -
նուական կին կը քրէր և կը զայն -
նար որ մէկ ինքն Նա յարարութեան

Տեղ տեղ թաղիներ, արեւեկան ժառ
գրեթեմով։ Նամարական կառոյց ունեցող
Նախակող ներքնամար մամեկ կուտար
մեծ ճարտարապետութեան մը մասին, որ
իւրաքանչեւ իր քրիստոնէական արեւա -
տալականութեւ մայրաքաղաքում ։

« Կրեւոր միմանք թարգման 2, ը-
տաւ իմամ, մատաղաց ընկող միկի -
թին ներքնամարն մէկ կողմն ձեռնուած
քաղաքում մը ։

Ճեռակեղծ մեր ճարտար, իր ան-
տանք մուկ տեղ մը։ Ճակոյ կըրալ նը-
քան ինչեղի ստեղծուի մը, օծապարտ
ու պարտեր։ Միմանքն ստալեթուր
ստեղծուին էր։ Բարդոր Նամ մը լիցու-
նալ ունեցողութեւ մէջ ևս օղը ճեռէ գրա-
մաւ։ Տեղ տեղ քաղաքում լուսամտունի
արեւ չող մը կը տարէր ներս ու կը լու-
սաւորէր մեր վերեւը, որ ամպերնաթա-
լի կը թուէր։ Շաա քաղաք է միմանքէ ։
Մամ 250 անգամ անտան, այնքան որ զը-
կառոյցաւ պատմանայ ։

Ճառաք միմանքին կատարել, որիկ
դիմադրեց ներքնով պատմական Նա -
մարձապարտեր։ Միմանքէ քանի մը տե-
ղն ձեռքեր ունի, որոնք ստեղծուած ևս
կըրաւարեւութեւ պատմանով։ Նախին
Այս Միմանքին ունեւուն ժայ փաթեթ
- լամ զոյգ միմանքներն կատարեւած ևս
կարգեւտութեամբ ։

Շաա շրջաք մայր աշտարակի քա-
մաղեր։ Բնաւոր գրաւութեամբ, փրկու-
նի ճամադ զիս ստեղծուին անհրաժե-
նէն։

Երբ դուրս կայա միկիթերն, անձամբ -
քալեւան ունեցի ստալեղ կիպրիկոսն
ներկայութեւր, մինչ ձեռ իմամն ան -
կինն մը կանգնած՝ զին կը քալէր իս -
Նան ։

ՅՈՒՆԱՅ
ԱՐԳԵՎԻՍԿԻՊՈՍԿՈՍՏՐԱՆԻ, ՄԻՋ

Բալլիկիկոս Մարգարիկ վարդապետին
Նաւ պաշտամանին Նամդարքն մը օւնե-
ցած յունական Արքեպիսկոպոսարանի
գրաւեաններն մէջ։ Արքեպիսկոպոսար -
ան պատմական կատարեւած մը ունի,
որ չինուած է 1955 - 1959 տարիներն,
իբրեւորութեան ունով ։ Պարտին կող չնե-
րէլ զանազան մասեր, այդեկեղեր Նալար
Բալլիկիկոսին, որ քալի ճեռեկին մը
երկուրը ունի իր միմանքով քալեւով,
ճեռակեղծ ու Ներաւոր, որուն արեւոր
միակ լիցուին (յունարեկ) թէն, ճեռակե-
ղծ, քայց Նաւ ընկերաբող թաղաքանը
ոչ մէկ լուր քալեւցող, մէկ փոխանեղ
խոսքեր Նաեղեկեւ ևս մեկ իրաւունք մա-
նաթաղեղու ճամադ ։

Բալլիկիկոսը ստանծ էր քանի մը ա -
ռիթմերով, Արեւիկ ևս վնասութեան ի
պատել տարած ընդունելութեանն ևս
այդեկիկութեանը թիկնաբերն ։ Սակայն
Արքեպիսկոպոսարանի իր գրաւեաններն
մէջ նստած այս յուն Նաեղեւականը ա -
ռաւ Նաեղեկին թիկնաք ։ Առաջ պատ-
մար թիկնաք իր քայ զուեկն էր, թիկնա-

ունեղար։ Միգրեղեր կը կատողէր։ Ձիս
ներկայացող իր քալեւականներն, որոնք
ճալ մը տալեն ինքն, և յետոյ անոնցով
մէկը ստաւ տարու զիս ։

« Ինչ կ'ուրէր իր ընկի, քալեւան ևս -
« Անձամբն ևս ըլլալի։ Այն տառն աւե-
լորդ իմանարեւորութեւ մը պիտի ընե -
նաւորին մեր կեանքը, որ պէտք է երեւ-
նիկ ըլլալ։ Եւ ինչով, ինչ ճակոյ կայ
ստեղծագործ ըլլալ։ Երբ մարդ աշխա-
նալ մալ մալուած ։

« Նաեղ չունեցող մարմնի մը, խոր -
Նելու կարողութեան չունեցող իր մը և -
գալ։ Փամանակ մը այս ձեռնակներն
կանոնը աղքատեղ, յետոյ Փաղեղ կար -
մայ ևս մեծ մարմն ուղեկողներն ունեց-
ին։ Այն տառն իմալայ թէ երկար ուղեկող-
ութեան մը ձեռնարկներն էին քան մը
չկար որ ուժ տար ընկի։ Կանոնը նորին
կայ ինչ որ էր ձեռնակներն երկու
տարի տալէ։ Փորձեցի զուեկին Նա շաա
թարեւորութեւ վերակրել, քայց շաա
թիւս կարողով վերաւորել իմ այդ ձոր -
ք և կը ձեռնար ճամբարը չեն ըլլալ, ա-
նուաւ Նաեղեկով թէ շաա պիտի չող -
թին։ Ճեռակեղծութեւ որ օրէ կը ստաւ -
կանալ ։

« Տեղայն էր։ Մաղեղի, որ աք ճալու
կանոնն, զինքն տալով տարաբան կը ըն-
նէ։ Փաղեղին մէջ իմանէլ տալիս տալով,
տալի մեղ կըրէր կային։ Ձիս ճալու
քիւն մը։ Ան տեղալով միման կըրէ ։

ՆԱՅԱՍՆԱՆ

ԳԱՐՄԻՐ ԲԱՌԻՐԻ ՊԵՆՈՒՄԵՆԵՐԸ

Կը յարուանելին Կարմիր Բուրի պի -
գուններն։ Միմանքերին մէջ յայտնա -
բերուած են քաղաքանի զինքեր և ալ իր -
քան, որոնք զիպրոկականական արմէր ու-
նին և կը կրեն արտաքաղաք թաղաքանի-
քան, սեռական արտաքաղաքութեանը։ Յա-
մար այս իրերը առնի չին են, քան թէ ի-
նչարկին կատարեւոր։ Այս տարի գա-
նաւած յունաներէն քանի մը ճամբին վը-
քայ արձանագրութեաններ կան նա -
սին, թէ Արգելիկ ևս թաղաքար այդ
վնասաները պատրաստել է Գրեկներն
(Երեւան) ճաղաքին ճամադ ևս նուիրած
նալը շաաթաւոյն ։

Այս տարի Կարմիր Բուրի մէջ զառ -
նեկաւ նաեւ արձանի մը անաղապար -
մէջ պատմականաբար, որուն վրայ գրաւած
է « Նալը ստաւուն, իր սերկաւ -
լին, այս տաղանի նուիրել Արգելիկին, և
որդին Միկեանը, իր չինեկաւ, կըր -
թանի քաղաքը։ Իսկ ճաղաքը կատար -
ուած է Բ. Ա. ուրեկորդ գրաւուն ։

ՊԱՍՏՈՒԹԵՆԱՆ ԹԻՆԿՈՒՄԸ

Երեւանի պատմութեան թիկնաքար
պատմականները կը տալին Նարայանեղուն
ճամադ ճաղաքին ծառայող անհրաժե-
պատմութեանը։ Վերջին քանի մը տարի -
ներուն գրաւեանցան 1822 և 1867 թաւ -
կանները կըրալ չարս - չինոյ Նա -
րեւ լիցնալով զինքին կարեւորն։ Թաւ -
դարան ալք դարձած է նաեւ 19դ դա -
ւա դործարանի մը մեքենաներուն և
« Արաբու » զինեթեմաներուն 1901 -
1905ին նուիրուած վիշապերերուն և
սովէ ճեռականներուն ։

յոսմ յունական տալիկ վերադրել ։

Նալար Մայրիկեղուն իրեկն կըրեանք,
որ գրաւած է քանի մը տարի տալ, և
արան կըրաւուն։ Ճամադան է մեր
օրոտական Նեղեկեղ իրանին։ Սակայն
Այն Մալիկին և Պարքերն տալեւուն ժայ
անցուցան, իր օրերը զիպտով լիցնէ
և փաթեթ յայտնեց կիպրիկ այդեկն մը սի-
րան երկրիկ ։

Գեղարկելին երկնայեկան Ներաւոր -
րեկ մէջ, տեղեկութեաններն ունեց Նալ
ճամադեկ մասին, և տեղեկութեաններն
տաւու իր ճամադարան, և ինքնեկ
որ երկուր պշտեղութեամբ պատմելի զինք,
որպէս ինչ կարեւոր Արքեպիսկոպոսա-
րան տարք ըստ ինքնին ուլ ցոյց տալ ։
Թէն, խոտանակ, սակայն խոտանակ
չկըցայ յաղեղ մեր խոտանակ յայտն -
գրին պատմանով ։

ՆԱՆԼԱԳՈՒՄՏ

(4 Տար.)

« Հինա թուրքերին Ներաւոր Կոմ ։ Դուք -
սին նամակի զրեկով դրամ ուրեղի, փառն-
զի չունիմ ևս պատմականութեանը կեան մը
և իրեկն Նալեկեղցեղեր կը բերեն անու-
գող կատարութեանով ։ Երբ Նեղեկեղ
գրադը պատմաբան պիտի տայ յայտն ։
Ինչո՞ւ Փաղեղ չէր, Արման։ Ձիս տես -
նաեւ, կուրալէր ևս մեր այդեկութեանները
պիտի միմանքերին զիս ։

20 Գիկնալորդի

« Սոսիակի օր մը կայ։ Կը ճիւնէ։ Ա -
նանման է։ Երեւոյ օր է վեր, այնպիսի
ստեղ մը ունի որ քաւ մը իսկ չկըցող
զինքն չէր։ Երբ տար մը չկայ, քալեւան։
Անին որ տարածութեան կը յուսած նամակ
նա ստանալ անոր, որ չի գրէ ևս ա -
նուաւ ըստ պիտի չղայ։ Երբ մարդեկ
միայն ուժ ունի չինեկու։ Դուքար չե-
պատմականութեան ինչի ։

« Բրեւանան վերաթաւս ։ Գրաւատուն
երկայ զալ ։

« Միայն արին կը թիւնէ։ Օ՛հ, ցաւ պի-
տի գրաւել կէտ անտեղի զիս։ Դուք եր-
նալիկ էր որ տար երկնային մը ներքեւ
կըրաւել ևս ստաղեկի մարմն մը ճաւ -
րութեւր չէր գրադ մեր կարծեկին մը -
քայ, ինչպէս կը զրամ և ։

(Տար.)

ԿՆԵՐԻ ԵՐԿՐԻ ԵՐԿՐԻ

ԳԵՐՄԱՆՈՒՂԻՆ

Կնէր իր երեսններուն կը տերմախ յերկայ հասարակութեան մէջ։ Բացառիկ զիւր կը դրսէլ. — Կրկայ բոլիւր, փաստարան, մէքնայնութիւն ու նոյնիկ ստապա- շաւոր։ Բայց, պայաքարներու և սոր - նալեկան արդիււր կըդ աչա բոլոր յա - ճողութիւնները, արդիււր պատանա կըլ - յա՛ն, որ կնէր անտեղ իր պարտախ - նալեկները, կրէն մայր, կրէն անու - սին։ Արդեաւ արժեանք նալեկութիւր րտառիկին իր գործըրը կրէն վրայ կը ձգէ։

×

Ամէնուն ծանօթ է, թէ Գերմանիոյ ինչ փառեկը հաւոյցը երկրորդ Աշխարհ - մարտը։ Կնէրին շատե՛ր ասորման - կաններուն վրայ կըդարձեցուին իրենց և մտեկները և մայրեկը, իրենց գրառի - ները։ Գերմանիոյ մէջ, կնէր միակ մը - նայ, ու նաե՛ւ ասանց ասեկ, ասանց ասեկին, ասանց արեւ ասեկցոյթեան։ Պէտք իր ծայրին սեղծ։

Պատեկները աստե՛րք մտեկները ան - տը ինչ Գերմանիոյ մէջ ասորման։ Այսու - հանդերձ, աշխատանք անորմեկ կը - բոլորով և յաղաղութեան և իրապա - տեկ իր և իր երկրի ուրբերութիւնը։ Վերամիտեկները ինչե՛րք մտեկ կա - իր նարար։ Այդ հոկայ գործին ծայրին Գերմանիոյ զիմայեկը փոխեկցու։ և արտը, բարեպաշտ կըլէր մը և, որ արտարութեանը բարեպաշտ կանեկն և արդեաւորութեանը մարտարիւր իր բարե - բաւեղ և ներկայի կը նկատուի աշ - խարճ մտեկին բարեպաշտ մէկը։

Մի և աշխարհուն Գերմանիոյ։ Ինչ - կայ կայոր։ Ինչ փառեկներին մէջ ունի։ Ինչ կարծիք իր հոկ։

Երեսններէն Գերմանիոյ աստեղի - կը, աստեղեկ մեկն կ'արթնայ։ և բոլոր թէ Պերթ իր կոչուի։ Անոր - կոչով է, ունի կոչուող աշեր և զիմայե - ճողը։ Անորմէ գործը՝ արդեաւոր աշ - ճը նեկի և Պերթ կը պարտախ և մ - ժաւորին նախաճաշը։ Ամէնին ալ կա - նուի կ'արթնայ։ Սեղծ կ'ըլլան աղա - բը։ Միջ Գոյիկ պարկերներ։ Բոլորը միտեկը կարգի իր զինն տուր։ Յոկն է իր խնկը րտաւտանա կ'աւտի սուր - բը, և կ'ուտեկ կարգով հաշը։

Փամը ունի ասո՛ւ, տուր իր պար - դու։ Ամէն մէկը կ'ըլլայ իր գործին, տալը պարտ իրեն։ Սոյաբար, Գերմանիոյ կնէր և Գերմանիոյ կործարաններու կամ փառեկներուն մէջ կ'աղաղան։ Գործը կ'աղաղի ինչ - ուրեկ իր ամբ մամը։ Ամէնը տուր իր հաւարուն։ Գործը իր զարեկանով, արդիւնեւ, ամէն ոք իր պարտախու -

Թիւնները ունի։ Միակ վայելը պատե - բարեպաշտ է։

Երկարացութիւն։ Գերմանիոյ աս - տիկնին կ'աղաղի նոյնի և ամէն օր։ Միջ յաւարունը շատե՛ր։ Իր պարտախուն - թիւնները կը կտտար նոյնիւրմով և քաղաքակ մէջ պարտախեկութեան։ Հաս - նալեկներուն զինն որ յաղաղը իր կնէրը փոխեկցուին իր, ոչ զիմ կ - տուր իր և ոչ ալ զիմ վատարելը։ Կնէրը հաստատ և և զերբ անկու թիւն - ներէ։

Գործը երկտարար Գերմանիոյն է։ Երկտարար կնէրուն մէջ ամէնէն այս - տըն է։ Սոյաբար զրեւանաւոր և ի - տըն (այսինքն կըլլան) փարպաշտ, շատ կտտախէն ունեցած և բարեկարգ, որոնց շատ պարտ և քաղաքակտե՛ր և և զիմ թէ կնէրին ինչ կ'ոչէ։ Փրա - ստե՛կին կամ Անդուլիէն շարժ մայրէ ինչ Գործին նոյնն է իր և մանկեկը քաղաքակտե՛ր — քաղաքախարհ, յա - փու, պար։ Ամէն Կրկայի կարմիրը - պարող քաղաքախարհը, քաղաքակ - Գերմանիոյն Կրկայի կ'աղաղան և քաղաքակտե՛ր իր հոկ փոխաւիկու։ Իր մտաւորները և անոր յաղաղութիւն իր զրգոյցները։ Կնէրմանիոյ Գերմա - նա՛ւ, 13էն 14 տարեկանին փարտած և հաւարախ կնէրին և Ի փիւնի և պէտք կ'աղաղի ինչ յաղաղութիւն և եր - տապարը զիմարեկներ։ Իր սերը քա - փուր իր մէջ աստե՛րք կըդըր և ոչ թէ մայրեկներին զայն տուր կ'աղաղար։ Իր Բայց, այս սերը ինչ տեկը։ Փամը իր օր միջը ուրիշ երկտարար իր ճանչ - րած և անոր հոկ յաղաղութեան կը հաստատ։

Որիւր երկրներուն մէջ, սերը բաւա - նալեկ կամ լցունալ յաղաղութեան յաղա - ղեկ ուրբերութիւններ, ինքնաստան - թիւններ, կ'աղաղ։ Գերմանիոյն աղդըր - ր բաւեղ շինը։ Ոչ երկտարարը և ոչ ալ երկտարարը կ'աղ ջնցուին այս բաւալաւեկ։

Բայց, հոկտարարութիւնները անդէկ ինչ ըլլար մէկս։ Ծառ մը պարտախերն մէջ, յաղաղութեանները, յաղաղացած կ'ըլլան։ Անոր համար, Գերմանիոյ մէջ իր տեկուն զին 18 տարեկ զրգոյցը անդէկներ, ոչ պարկ ունի։

Հոս պէտք է քալ նաեւ հետեւեկ։ Հարաւորին Գերմանիոյ մէջ, աղեկն մը գրառի ունեւոր սոյաբարին է։ Կնէրը - ներք անդամ քաղաքի կը նկատուի արեկին կ'ըլլան։ Թէ տեկին նախընտրէ և որ, և քաղաքակտե՛ր կնէր իր ամուր ըլլալը կամ ըլլալը զիմայե կ'աղաղան։ Կնէրը, քան թէ վիշտը, իր ուրբերութիւնը տեկ - ին մէջ պիտի ըլլայ։

Երկտարար Գերմանիոյն ամուսնա - նալեկ հոկ տեկար ամուսնին ու մար կ'ըլ - լան։ Կնէրը զարեւանիկ աշխատ - թիւնէ կ'ըլլայ շատ անդամ — բայց, իրեն ամէնէն շատ հանդիս պատանալը ամա աշխատանք է։ Կը սերէ կնէրակը ձեր ճարկին և ճոյ տեկին իր անդեկին և զա -

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՄԱՆԻԿԵՆՈՐ ՅԱՅԱՊՈՒԻՆԻՐ

Հայ մանրեկաց կնէրախները յալո - դաւ են երեսն հանի կարգ մը մանր - ներու բարեպար օգուտները հոկերու պար - թիւններ, բոլորեւ թերեպաշտու - թեան և այլ զիմարտեւանախ անտ - տ, թեան մէջ։

Օրինակ, հաստատուն են, թէ սոյ - բային մանրեկունը քան իր տեկները, ծայրի իրենց արտապար յերթըրմուն թիւններուն, կնէրն պայաքարի քաղաքի զանազան հիւանդութիւններուն դէմ։

Կնէրաթիւնային մանրեկներու օգուտ - զորման ծայրի կարկին և պարտախով մարալան կարկին զիմէ համապատաս - իան կ'ըլլէ մը, որ միւնուն ասեկ յաւա - զոյն կ'աղաղան և բոլորեւ երեսններուն աղեկի հիւանդութիւնները։

Հայ կնէրաթիւնները հաստատուն են նաեւ, թէ յաղաղութիւնները կնէրն ոչ - տարբերով բարեպար զիմները պատ - րաւտուին համար։ Աղաղեւ, տեկուն են, թէ այլ եղանակով պարտախուն զի - ներկը իր կնէրան երկար մամանալ են չեն թիւնը։

ԼՈՒՍԱՆԱԼ

Նոր շաղկապի թնակութիւնը, որ ինք - կալի մաս չէր չաղար իր հանի, աս - արալային պիտի ունեւայ հարկեր հաղար հողի։

Կնէրները։

Հաղաղութիւն զայր՝ Գերմանիոյն կը նախընտրէ հանդարտեւ և իմպաշտին հաղաղութիւն։ Իր չաղարի բայց ինչ։ Գիւտարեկը իր ներք չէրթըր և աշ - րալը։ Կնէրհաղաղութիւն, այս մարդը և ոչ մէկն ասեկ ու չաղարութիւն իր զարե - իկ նորեւանութեան։

Չոյլիկ յաղաղութիւնները բոլոր - վին տարբեր են ուրիշ զոյլիկը յար - բերութիւններէ։

Ծառ իմպաշտ (ամուսնիկ) պիտի լ - պէն հոկ, երկտարար իր արտին ընա - բար իր ինքնակարգ իր ճարգիկը, որուն հաստունութիւն՝ ամէնէն զիմերը քան և Գերմանիոյ մէջ Կաղաղութեան հաշը չէ յաղաղութիւն։

Այս ու կնէր միւն նախան զոյլիկին չունի։ Տան մէջ, կնէր իր զաղաղութիւնը զաղաղութեան, ամուսնիկ կնէրայ զարե - լըտան մէջ հանդիսուն անեկայ իր բարեկարգութեան հոկ։ Թէ մէկ կնէր իմպաշտիկը ամուսնի զարե իր ամուսնիկին անցուցած մամանալին համար։ Ձի հա - տաւոր, թէ քնէրին զարե իր հոկ կնէրայ յաղաղութեան մէջ չաղի։ Երբեմն, աղդ - պիտի քան իր պատանալը, բայց, իր կնէր տեկին։ Կնէրհաղաղութիւն, Գերմանիոյ յաւ և հաստարար իմպաշտին են և արեկա տեկին կնէրիկի կնէր կնէր։

Փամը՝ Թ. ՎՐՈՐԸ

Մարդիկ մը համաձայն, տարեկներու ընթացիկն պիտի չնեկին զորեւանները, զորեկներ կ'աղաղ։ Բայցար, իր բարե - նարաւ կնէրային պատանալը, ունի ա - մէկ յարեւորութիւնները զաղաղութիւն - փոխութեան յարեւոր վայր մը։

ԳԱՐՈՒԹ

Այս լինէ, որ իր զաղաղիկ Արաղաւիկ յաղիկ և ծոյրի մակերեսին 3200 մէթր բարձրութեան վրայ, Հայաստանի ամե - նարար լինելիկ մէկն է։

Գիտնականներուն ուսումնասիրութիւն - ները ցոյց տուած են, որ Դարեկին մէջ զոյլիկին ունի լրարոյսներու և անոյ - նալար կնէրաթիւններու միայն քանի մը տեկներ։ Լինին մէջ կըթէր ձուկ չէ կ - դաւ։

Արեւածեկները, կնէրականները հաս - տանեկին, թէ տարեկ վեց-եօթի մը յաղաղութիւն մէջ զաղաղուող այս լինէր յաղաղ վայր մըն է զարեւանութիւն համար միկնարտութիւն։ Անոնայ լինէն Կա - րիկին փոխարեւուն և երեք հաղար ինչ - զարեւոր միկններ։

ՆՐ ԳԻՒՆԻՐ

Սոյաթ - նոյլիկ նուրեւուն նոր մա - պալեւ իր պարտախուն և երեսնիկ արեւածեկներ մէջ։ Ինքնային է Պա - բոյր Անուկ ինչ զիմարեկները ծայրի արեւածեկներուն Շարա Տալեան և ու - բիկներ։ ձիւ Թալեան է մամանալ - չէրան և աղաղիկ զէմը հարապա - ղութիւնը ներկայացնելու համար։

Երկու նոր զինները հարապալի հան - տուն են Սոյաթ - նոյլիկ և Շարա - նալեկն պիտանալով։

ՄԱՍԱՌ-ՆՈՎԱՅԻ ԳԻՒՆԱՏԱԿԻ

Հաղաղութիւն և Մամանիկ մանրեկին պատեկուն վրայ զիմարեւուն են կնէրու յոյսախարհութիւն։ Սամանիկ յոյսա - տախարի կ'ըլլէ — « Հայ մանրեկական մեկ կըլլէ Արեւիկայ՝ Սոյաթ - նոյլիկ մանրեկները 1712 - 1719 Թաւաղեկն - իրն և զորեւանութիւն ուսումնայն տարեկն - իր անցիկ և Սամանիկուն և Սամանիկին մանրէ հաղաղութիւնը զարեւուն։ »

Ամբիւն վեր, երկու յոյսերը, յիւս - րանցիկ պարտեկի մէջ կը շրջեն։ Յաւ - կարծ, վեր նայելով Վիրաթի Գոսիկ կը տեսնեն։

« Այս լինէ սամանիկը քան է, կ'ըլլէ ա - նայելին։ »

« Ինչպեւ շատ զեղեցիկ է, կը յարէ երկարութիւն։ »

« Արեւիկ ինչ է անկալ։ »

« Շնորհար թնակով չէ գնորդ։ Միայն գնորդ՝ որ ասանկ բանոր, ամաւր տես - ղիկ զաղաղ իր մայրանալ իր մեկ տեկին յաւ։ Բայց տալու մայրին թոյլ չեն մտա - մըր։ »

«ՅԱՄԱՅԻՐ ԹԵՐՈՐՈՐԸ

(107)

ԱՎԵՐԱՆԻՐ ՏԻՒԻՄ - ՈՐԴԻ
ԲԱՄԵԼԻԱՍԱՐԳ
ԿԻՆԸ
ԻՋ.

« Այսոր զին է կ'այս անդաղեւ և պա - տուհանիկ մարտապայքներուն ետեկին զի - տեկի Գոսիկին կնէրը, որուն հոկ յարա - բերութիւն կ'ըլլան թէ յարալային իր - դաւ են։ Փամի իր մամիկ զէմը ան - յոյս փոխեցին, արալ, զաղաղ թէ ան - փոխի։ Ան մէկը նախկու պատանալե - բուտ։ Սոյաթի քան իր երկտարարները զորեկ անտեղ արեւանալար են։ Այլեւ անտեղ մը հիւանդացի կը զուր օր զին չէր հանդիս, և ինքնէն ուրիշ յաւ տեկուն չէր բայց ինչ լրարեկին մը տալովին անտեղ մէջ անտեղ օր, ամէն տալուս կըլլային և իւր կ'աղաղիկ իմ մայրն։ Ան տուրին հիւանդ և մէկ ալ իր փառեկ աղբըցուն։ Ձիւր համար այնքան մէջ ունեւայ որքան որ կնէր մը

պարզ կնէրայ պարտախին և աղա ի - տուր հետուի են, Կ'աղաղիկը զին և ձե - ճէ միկնարակին յաղաղ է ինչ կար ինքն։ Բայց փառս և թէ այս լրարեկ լին զիմ - անտեկան է, փառեկ ինչ Գոսիկը Ս - լալիկ, անտեկը զոյլին և անեկին զի - տե լրարեկէ։

28 Գիկտեմբեր

« Թիւիկ ամէն օր կ'աղաղիկ զրկն։ Աղաղեւ իշխատանքներ իր աստեղեկն ունի, բայց երկէ նաակ իր աստեղ - ար, որ կաղաղութիւն զիմ տեկին իր արտալայ - նաւ զպարտախով զան թէ ինքն իրան ինչ Կնէրին ամուսնիկութիւնով։ Ինտիկ այսոր կնէրով ինչ մեկը։ Այդ նաակի ձեր ճարկին է։ Ան անոր պարտախու - թիւնը։ »

« Տիւիկ, »

« Հիւանդ յուր տեկ ինչ հիւանդ էր։ Ե - իմ Գոսիկը ըլլալի, ամամար կուլայի տե - կիւրեկներն ամուսնը ձեր վրայ։ Երկէ զա - ղալ քան ըլլար, Կ'աղիկ երկն որ երկնայ տեկիւրեկին ամուսն, բայց չէ կնէրը Ս... ինչ հիւանդայ և Կնէրին 6 - 700 փար - սալ հետուի է, ներքեւ արեւուն որ պար - զաղիկ զիմ մէջ, տեկին, թէ արեւն զի - մը կ'աղաղան ինքն այս հիւանդութիւնը, և հաւատալը անեկն մայրանալներու »

զոր կ'ընեն մըր արալ աղաղեւուն ծայր։

« Լաւագոյն բարեկամներն մին Պ. Հ...։ ձեկը պիտի ներկայանայ։ Հանցիկը լինուիլի զալ։ Յանձնարարութիւն իր ք - րամ ձեր անոր և աղեկներին կը սպասեմ անամար։ »

« Հանցիկ, տեկին, ընդունիլ ամե - յաղիկ զպարտախարհա հաստարար։ »

« Ան այս իր աստեղ ծայրին։ Ձեր հաղար աղեկը արտե տէր մէկն է Սիւրեկը զալ, բարեկամ, փառեկ յարալի մէջ զին մարդիկ կան որ անոր զալ արեւիկ ըլլան սերեկուր։ Իր աստարութիւնը կըլլայ այս թնակը տեկին օտարեկը կա - ինքն քան ձեր հարաւոր բոլիւր ըլլար զիմարեկները։ »

« Այս աստուր Պ. Հ...։ Ես։ Ծառ զիմ - րամ կ'ըլլէր այս փառեկ օտարեկին համար, զոր Պ. Տիւիկ յանձնած էր ի - ռին։ Պարապալեւ հիւանդ հարալը փրկար իր ինքն ձեր ճար կ'ըլլէ։ Նախ ուրիշէ մերեկ, բայց Պ. Հ...։ քաւ։ Թէ այս մերեկուն հաղաղութիւն իր պիտի ի - լար Պ. Տիւիկայ համար, որ արտանալ իր կնէր նախ այս զաղաղութիւնը և լրար ինքն յանձնեցին ինչ որ պէտք ունի։ Ընդունիլի այս ծառայութիւնը, որ ձեր հար կ'ընէ ձեկը ըլլալուն համար չէ կնէր պարտախին իր նկատուի։ Երկէ ձեր վերադարձին ծառ ըլլաւ, ձեր Տա - ղը ցոյց տուէր ինչ որ զրեկ երկն հա -

4 Յունուար

« Ծառ զաղաղիկ օրեր անցուցէ։ Ձիւր փառեկ թէ մարմին կնէրայ յաղաղ յա - պատեկին։ Օճ, անցեալ կնէրն։ Այսոր երկը անտեղ իր ձիւրեկ մէջ։ »

« Ամէն զիմէ հոկ ինչ արեւիկ ըլլա - լան։ Երկ տեկին անեկ յաւա։ Ծառանալ - քան ոչ հաղար կը բարեկին կնէրեւ մա - յարը։ »

« Երեսունեկ ընդուն և զարեւորեկն - լալ ու ամէն տեկն նալեկներ, զոր բարեկարգութիւն ըրան ինքն։ Անոն - մէջ անուշաւ կան որ կը յաւան թէ ա - ղիւնիւր և հոկ երկն արեւիկին պիտի ըլ - լան։ Երկ տեկին թէ հիւանդութիւնը ինչ փնակին ըրան հաստեկն և զին, աստարախար պիտի փառեցուն։ »

« Երեսունեկ թէ աստեղած նալեկներով կաղաղիկներ կուտայ։ »

« Օրը շատ ցարեւ և և բոլիւր քաւ։ Ինքն թէ քան իր որ ետըր պիտի կնէր զուր կնէր, երկէ օրը աղէկ կըլլայ։ »

(Շար.)

Նոր Տարուս Առօրի — ՅԱՌԱՋ —

ՆՈՒՌԵՑԻՔ

ՅԱՒԱՅՈՒԹԻՒՆ

« Արտուսիան » ռատիոյայտի Հայ — կական խորագրով իման աշխատակիցներ — րը՝ խորագրով իման ռադիոյայտի ղեկա — վար Տօթի. Սարգիս Բորոնեանի ցուայի եւ անտառային մասնաւոր առթիւ. իրենց խոր ցուակցութիւնը յայտնում են Հան — ռուցիայի ընտանիքներ, զգալարարակից ընկերներն են բարեկամներին:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այլի Տիկին ձիւհերանի իր ծանուցանիքն թէ Հոգեհանգիստան պաշտան կատարել կուտայ այս կիրակի Փարիզի Հայոց ե — կեկեցին, իր սիրեցեալ ամուսնուհի երՌՈՒՄԷՆԻ ձիւհերանի:

Կը հրաւիրուին հանդուցեալին յիշ — տակը յարգողները:

Օր. Նուարդ եւ Մայտա Նարեան, Տէր եւ Տիկին Ն. Նիգոսեանի իր ծանու — ցանքն թէ Հոգեհանգիստան պաշտան պի — տը կատարուին այս կիրակի, Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցին՝ իրենց կողմը:

ՄԻՐՏԻՃ ԵՆԱԶՆԵԱՆԻ
ժամուան քառասուններն առթիւ:
Կը հրաւիրուին հանդուցեալին յիշ — տակը յարգողները:

Այլի Տիկին երուանդ Աշեան եւ զա — ւակները իր ծանուցանիքն թէ Հոգեհան — գիստան պաշտան պիտը կատարուին Կի — րակի, Յունուսի 12, Փարիզի Ս. Յովհ — Մկրտիչ եկեղեցւոյ մէջ, իրենց սիրեցեալ ամուսնուհի եւ ձօր:

ԵրՌՈՒՄԷՆԻ ԱՇԵԱՆԻ
ժամուան քառասուններն առթիւ:
Կը հրաւիրուին հանդուցեալին յիշ — տակը յարգողները:

ՇՆՈՐՀԱՎԱԼԻՔ

Այլի Տիկին Արտուսի Տիկնեան եւ զա — ւակները իրենց խորին շնորհակալու — թիւնը կը յայտնեն, Անուշիկի Վարդ — զայ Ս. Սաշ եկեղեցւոյ հոգաբարձու — թեան, Կապ. Սաշի, Կարմիր Սաշի, Անուշիկի թուրք շաքերակիցներուն, իրենց ամուսնուհի եւ ձօր Ասատուր Տի — րանմանի հիւանդութեան եւ ժամուան առթիւ. իրենց առաջած շնորհակալութեան հա — մար. Նուշիկ շնորհակալութեան թուրք անոնց օրերը ծաղկեցողութիւն, անձուր, թէ զարուր մասնակցեան իրենց սուղին:

ԿԸ ՓՆՏՈՒՈՒՒ

Այլի Տիկին Պոլաեան (ձեռնալ Անտու — անեան Եփեյ) կը հիտարէ իր եղբոր զա — ւակը՝ Անտուան Քիլիկիայոս կամ ձիւ — լիւի, ծնած 1927ին: Պատերազմի ընթաց — քին կը զոհուէր: Պատերազմայ շրջանի Գր — բիսիակի ցաղաւը ուրիշ 1943ին, 14 տա — րեկանին, կը կարծուի թէ արտասահման զրկուած է Գերմանացիներու կողմէ: Հօրը անուրի՝ Կիլիկի (Գրիկոս), մական — անունը: Անտուան, մօրը անունը՝ Վար — լուստ: տեղեկութիւն ունեցողներն կը խնդրուի գրել հետեւող հասցէին:

JEAN BOCHSIAN

33, Bd. Fréze

ST. ANTOINE — MARSEILLE 15^e

(FRANCE)

Կը խնդրուի արտասահմանի թերթի — րէն, զիմարաբար «Հայկական»-ն ար — տասողին:

Մարտիցի Աստուր Աշեանեան, Կօշ — կակար, որ 15 տարի առաջ Լիւն կը բը — նակէր: Փնտաղն եւ թուրք, Հայկալ: Իր մասին տեղեկութիւն ունեցողներն կը խնդրուի գրել՝ Պ. Հանի Խշխանմանի, 7, Rue de Dauphine, LYON (3^e) — Rhône

ԵՆՈՒՆԵԴ

ՓԼՈՒԴ, Ս. ՅՈՒՂ — ՄԻՐՏԻՃ
Կիրակի, 12 Յունուար, Ս. պատարաւ ժամը 10ին: Յաւաբը պատարաւի հոգե — ւարակներն եւ զօղովոր կ'առաջարկ — ղուին եկեղեցւոյ խորհրդարանը, որ կը կատարուի Տօթիի թարգմանիչ, Նախարարութեան Հօր: Պատարաւի Սրբապետ Տօթի: Երկուաբար, 13 Յունուար, Տօն Ան — ուսանելու թեան Տեան: Ս. պատարաւ ժամը 10ին:

×

ՊՈՄՈՒ

Կիրակի (Յունուար 12), Տօն անուանա — կուսեան Յի. սկիւր արտասահման ժա — մերգուսեանց 8:30, Ս. պատարաւ 10: Նոյն կիրակի հանդիսարար պատարաւ, հոգեհանգիստ քառ հանդուցեալ Տիկին Վարդիկ եւ Պ. Կարապետ Զաւարդեան — իր կողմէն:

×

ՀԱՅ ԿԱՐՈՒՂԻԵ Ս. ԽԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻ
10 bis, Rue Thouin, PARIS

Այս կիրակի հանդիսարարութիւն Յայտնութեան եւ Միջուկեան Գրիկ — տարի: Հայաստանի մայրաքաղաք — տարաւ ժամը 10:30ին: Պիտը պատարա — ղ եւ քաղաքի Գերի. Ե. ԵՊՈ. ՍԻՄԻ — ՏՈՒՆԻ:

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

ՓԼՈՒԴ ՄԻՐՏԻՃ

—

Նախաձեռնութեան կողմ. Սաշի Տէր. զարուսեան եւ Փարիզի շրջանի իր մաս — նակցիներն, Հիւնդարիկ, (16 Յուն — ուար) ժամը 15ին, Բառիկ Սալ տէ Ֆի — լիւրի մէջ: Կը ներկայացուի ծիծաղաւոր զուշա — մը աղոց կողմէ: Հանձնի անակցիները: Կազմող Պապան Նուշեան եւ Նախըն — ընդ յիշուի ծիծաղ:

×

Կիրակի կողմ. Սաշի կը տօնի Մա — նուշեան. Օրը, Կիրակի (19 Յունուար) կէս օրէ վերջ ժամը 3ին, Սալ Սիւ Լուի, (Իւ. Ժ. Ե., Կիրակի): Սարգիս, արտասահման, արտա — խօսութեան, մենեղ աշակերտներու կող — մէ: Գեղարարութեան Պ. Սարգիս Քի — ժեկիկեան (Խոսանի), մասնակցու — թեան Եւ Սաղաւանդեան խումբի՝ Կրիտա — տար ուսուցիչ կողմէ: Կը ներկայացուի ծիծաղաւոր զուշա մը խելօրի թուրք, (մէկ արտա): Անուշիկեան կազմող պապան, միջոցի թուրք մասնակցուին: Կիրակի եւ շր — ճակալի թուրք շաքերակիցներն եւ կա — մակցիները խորհրդարանը՝ անխորհրդ կը հա — իրուին:

×

ՍԻՄԻ ՄԻՐՏԻՃ

Նախաձեռնութեան կողմ. Սաշի Լիւնի մասնակցիներ, այս կիրակի ժամը 16ին կեկեցուց յարձ, 295. իւր Պապա:

Փոքրերու կողմէ՝ արտասահման, երկու, արտասահման եւ սիրուն անա — կիւրակներ:

Ֆիլիպպին պարեր զիմարալութեան Տիկին Ա. Կարգիկ — Մարգարեանի: Հայկական կազմող Պապան Նուշեան եւ ուսուցիչներ պիտը բաժնէ: Հանդէսի երկրորդ մասին մէջ՝ խնդր: Պիտի, հանձնի թիւրք: Երկուսեան պարեր: Մուտքը ազատ է:

×

ՎԻՄԻ ՄԻՐՏԻՃ

Նախաձեռնութեան կողմ. Սաշի մաս — նակցիներ, այս կիրակի կէսօրէ կողմ ժա — մը 3ին, Սարգիս — Կարգիկ արտա — Գեղարարութեան խումբի՝ Կապ. Սաշի զարգիցի աշակեր — տութիւններու կողմէ:

Կազմող Պապան Նուշեան պիտը բաժ — նէ փոքրիկներուն:

IMPRIMERIE SPECIALE
DU JOURNAL « HARATCH »
32, Rue de Trévisse, PARIS (9e)

ՍՊԻՏԱԿ ԱՌԱՒՈՏ

(Հիւնար եւ արձակ քանաստեղծութիւն)

✱ ✱

ԳՐԵՑ՝

ՀԱՄԱՐԶ ՆԱՐԻՈՒՆԻ

Հարաստալութիւն — «ԵՍՏՈՒՆ» մա — տնեւար: Գրի՝ 10 Փրանք (առաջին միւլթով 11 Փրանք), արտասահման 3 տար: Դիւնի հեղինակին, «Յառաջի հաս — ցիւլ»:

—

EXPOSITION

D'ART ARGENTIN CONTEMPORAIN

DU 13 DÉCEMBRE AU 16 FÉVRIER

Musée National d'Art Moderne

PARIS

11, Av. du Président Wilson

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Հ. Յ. Դ.

ԱՆՏՐՈՒՄԻ — Հ. Յ. Դ. Ս. Միտա — եան երկնակալութեան ընդհ. մօլովի կը հրաւիրէ թուրք ընկերները այս Ուրբաթ, ժամը 21ին:

Այս առթիւ պիտը կատարուի Նաւե Նո — րայիկներու երգում արարողութիւնը: Կը խնդրուի հաղապարհ ըլլալ:

—

ՆԱԽԻ ՈՒՆԵԱՄ

Լիւնի կոմիտա երգչախումբը իր կա — ժութեան երկրորդ տարեգարձը կը տօնէ Յունուար 26ին:

×

ՀԱՅ ԱՐԵՎԵՐՈՒ ՄԻՌՈՒԹԵԱՆ ՓԱՐԻՅԻ
ՇՐՋԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՅԴԻՍԵ, Կիրակի, Մարտ 1, կէսօրէ վերջ, ժամը 14:30ին:
MAISON DE LA CHIMIE
28 bis, Rue Saint-Dominique
Métro: Invalides

×

Կապուր Պաշի Օրը, մեծ պատարաւ — թեան կը տօնուի փետրուար 23ին, Եի — միի արձը:

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

ԵՍՏՈՒՆ
ԵՄԵԼԵ
ԽԱՅԻՆԵ

Bongout

USINE à SAINT-MENET (B.-du-R.)
DANS TOUTE ÉPICERIE SPÉCIALISÉE

★ GROS : 54 DES CONSERVES "BONGOUT", 40, LA CANEBIÈRE - MARSEILLE

ԱՆՀԱՏԱՅՈՂ ԴԵՄՈՆՍՏՐ

ՍԵՐՈՋԱԼ ԹՈՐՈՐՍԵԱՆ

Մեր պրոպագանդիստները, որ ինձան — չարիքի փոխարեն արվածի մը հետևանքով աշխարհ ժողովուրդներու փակած էր Միւնիխի մէջ Գիտնական Զինն եւ զոր տէր չորիք յանձնողը Յովնատը չորիքն Փարիզի մէջ, կը պատկերայն Զ. Յ. Դաւ — նակոյեաններն երկրորդ սերունդին։ Այս սերունդը, զոր սովոր ենք կոչել «միլիոն», ռամսանուած էր զբաղուել Եւրոպայի մը թափուած սերունդին շա — տար ճանաչողականութեան 1915 Միւն Եւրո — ֆին, որչեւորք մեղիւ տեսնեալ տարիներու ընթացքին։ Պէտք է լատ ու առջեւ պահ — ունէր դադարաւորական շարժ, որպէսզի ա — նիկա փոխանցող յարգող որդի յանրակ սերունդներին։

Իր փոխա ճակատագրի մը վերաբեր — ուած էր միջին սերունդին, որուն պատ — ճանող երեսնասորոշները զարգացած զը — րարդանքներն ճիշդիւ կը պարտաւորու — լին յետուելու լեւանդ տաղարկի, ապա — զանք փայլուն հետազոտելով, կը պայ — անցան 1914 թվականի արեւելեան ժո — թարիքի, տակնուվրայ ընկող իրենց ժը — րարիքները։

Սարգիս — Սերոս Թորոսեան Հայաս — տանի զաւակ էր։ Մնած էր 1895ին, Հայ — րք Գարաթի Սիւնիքին էր (Ջանիւ — դար), անասնաբոյժ, Երեւան հաստա — տաւ։ Մայրը՝ Սուսանն կը պատկերայն Շահաբանդեան ընտանիքին, որ ճա — տարկի տաւած է ծանօթ գէնթեր — յիւս Ծախխանդեան կեդրոնաւոր, յայտնի ժառանգորդ Աւետիք Ծախի — անդեանի էր. ծանօթ արտեսաւարդ Ալի — Շահաբանդեան։

Փոքր հասակին Չանդեղուքին երեւան փոխադրուած, Թորոսեանի երկրորդա — կան ուսումն ամօտ է ստեղծին ուսումնական արական գիտնականութե մէջ, որ իր շու — քեան ու արդէնով աւելին կարեւորն էր երեսնակի երե տասնակի զարգացելու շարքին, հիւնուած 1892ին, գաղափարի գիտնականութե վերաւորած 1881ին, ինք արտեսանքներով, մէկը նախապատրաստ — տալուն։

Վարժարանին մէջ կը դաստանայ ու — մէկն յաջող աշակերտ է կոչուած էր ու — մէն տարի անտիկոր տաղարկն եղած։ Դըր — րոցն աւարտած է փայլուն կերպով, ըս — տաւորով տոյի չընտան։

Տոյարտած յետադիմական զարգաց — անաւորով, աշակերտական դաստանան — ընն սկսած անպիտանական է գաղափարի փ — ութեան, պահ մը նորիցեւ Անդրադիկա — սան Աւետադիկան Սիւնիքեան Բիւրոյի յանդէպ է կոչուած։

Իրրիւ քաղաքի վարժարաններին ու —

մէկն յաջող աշակերտն է, գիտնականը 1916ին դիմեց զինքը Պետրոգրադով դիւ — ուորական Թէֆլիսի անաւորական, որ — մաշակել չէր աճեւ ժաշկանագիտի։ Միւնիխի տարի միայն մնաց Պետրոգ — րաւ։ 1917 թվականի առաջին յետադի — խանքները պիտի յարաւորակ էր ծաղիկ — անքին։ Կէս ժող թէֆլիսի վարժարանն էր փութեց երեւան, որ ալք օրերուն հետադիմ մէջ էր։ Պատմաբանական գիտ — ղիւր կը կարողանէին եւ կը գրեթէ ինքի մանկա, կուռույր. համար Փարսեանն ղեմ է։

Բոլոր հարկեանսեր երեսնասորոշնե — րնան, Արտաւ եւս ժառ. հարկեանսեր քանակին մէջ եւ 1918 Մայիսին ժառան — ցեւու Դարաբաղիտայի պատմական կը — ունեւան։

Գառն տարեկան վարժուած, աշխոյժ, — կրտսերը երեսնասորոշ էր, ինչպէս կը վայելէր իր ընկերները, կըր Աղայիկի Սիւնիքի ինքնիւ կըր պատմաբանաւոր, պատշաճի կուռույրով, իրրիւ գործակա — տար եւ քաղաքաւոր Հայաստանի Հանրա — պետական հիմնադրի Արամ Մանուկ — եանին, որուն ալ քաղաքը գործած։ Ա — րամի մահէն վերջ Հայաստանի երկրա — յաջող փառաշուքեանը անձանկի քաղաքաւորներին ժողքն, հասնելով աճեւ տեւ է ձեռնահարկն կատարելով իրեն փայլուն աճեւն գործ։

Անկրկական խորապատկումով իր Ե — րարիքին ալ խորապատկուած կրկին ան — դամ։ Երե տարի հայրենիքի ժառանգու — քեան նուիրելուն վերջ տեսու. Հայաս — տանի խորհրդակցողները Աղբիւսի գը — ժիւղակ օրերը Մանուկեանը 1921 թվ — արտուր 18ի ժողովուրդական ապստ — րութեան ընդդէմ կըրմիր քանակին։ Հուսի ուրեմն նորն արտեսու Յովնա — քեան մէկեւն Հայաստանին քաղաքին մը — տաւարակներուն, զորքիներուն եւ նա — խարանքներն. հետ եւ Չանդեղուքի վրայ — յով անցու. Պարսիստանն։ Դարձաւ տա — րարիկ։

Միւնիխ 1922ի պոչուն մնաց Փարիքի, — ուր իր ընկերներն հետ կըրմիր թափա — րակուած, որ տեսու ապագային ներկա — յայտնուելու Իրանի մէջ։

Հայաստանի Հանրապետութեան Պատ — րութեան վերջին փոխան Բայր Նարայան Չիկոյուրցեանի կատարակներով Միւն — իխի վրէժն էր Պեկնի օրով որոշեց իրրիւ Թոյարտուր Պարզայի համադրանքի — ցանկան քանակներուն մէջ ընդունել իրան չալ ուսումնիրներ։ Թորոսեան մէ — կին իր անսնթի է։

1922ի վերջերս իր ընկերներով ձամբ — արկ Պարզաւորանէն դիմել Սեդրաք, հանդիմանող Պարզաւոր, Հաւկոյ, Վիլյուր — քին, այս քաղք քաղաքներն մէջ կատարակներով ներկայացուցան իր ու — սանդակեան Թաւրաբանքներն եւ անպա — րակ փորձերուն. ժառանգութեանը։ Միւնիքի վրէժն իր ընկերները Միւնիքի Բիւրոյին հետ կը քաղաքակրթի Միւն Ու — դիւն անուն մեղադրի քաղաքներին մը։

1923ին Յովնատեանն անցաւ. Պար — քա, ուր հինգ տարի հետեւեցաւ Երաս — անական վարժարանը, զոր տաւարկեց 1927ին, տառնալով գիտնական տառ — ճան։ Իր տաւարաւորին ինքն իր շուք — տակներէն եւ ծաղիկները։

Չիկոյուրցեանին զնայ Ուսումնայի, — ուր տաւարկեց իր 1928ին Լիւս — Փարիքի, որ հաստատուած ծառայուն ըս — կուիներ, ընտանիք կապեց եւ ապրուս — տը պահպանելու համար պատշաճեան կը ժառանգաւորութեան հետ ոչ մէկ կապ ու — նեցող տաղարկեան գործի մէջ։ Նորի քաղաքին արժանանալ իրեն պէս չաւ տա — րիւր ժառանգակները, որոշեց համարու — լան աւարակն վերջ պարտաւորեցան նուիրելու անպիտի գործերուն, որոշեց հա — մար չէ որ պարտաւորանաւ էին։

Իր շարժեց աշխատանքով ընտանիք տարեկանին զատ յաջողեցաւ քաղաքակր — քներին հետ կըրելու քաղաքակրթական շարժարկն ու վերջինին, որոշեց իրենց կար — քին ընտանիք կապեւան եւ արգել։

Փարիքի մէջ 1931 — 32ին իր ժառան — ցութեանը կապեւեցաւ հայ ժողովուրդ — անի թաղարկը, որ տեսու քաղք մը նըր — կայտնուելով։

Իր միջնորդով երկու տարի շնորտա — րակեց Նայիքի Ալիաբադ երկաւորակներ — քին։ Իր յուշերու վրէժն ժառ քնաւորաւ — կեց Հայրենիքի անտարիք մէջ։

Պարզաւորար Կուռույրեանի Դաւան — ցանակ թերթերին, Յաւալ, Յաւալար, Կուսիկ, Ա. Արամեան տաղարկներին։ Փարիքի մէջ գործած ժառանգակներն ըրաւ հանրապետութե, ժառանգա — րակեց պատմաբանաւոր, պարզանքն ժողքն Զ. Յ. Դաւանդեանն մէջ, ո — րուն կ'անդամակցէր 1916ին ի վրէժն։

Վերջին պատմաբանին աշակերտեց հայ զաղխաններուն եւ ապագայներին զոյղ զաղխաններով իրենց մէջ։

Տաւր տարեկն ի վեր զիտար իմրա — դիւրն էր Միւնիքի Ապարադիսի ուսում — անքին հայկական բանին։ Միւնիքի մէջ կ'անդամակցէր Սիւնիքի Միւն — քեան ուսումնականը Գիտական Ինստի — տութի խորհրդակցող, Միւնիքի մէջ։ Մէկ տարի ալ կըրմ է անոր նախակցն։ Խնարարի իր անդիմելին «ԲՈՒՆԻՔԱՆ ՈՐ — ԿԱՅԱՅԻ (Կուռույրեան պարբերակներ)», որ նորիցեւ կը քաղաքակրթութիւ Միւնի — քին մէջ։ — այժմ զարգած։ Այնա — տակեւն է Ինստիտուտի զանազան հըր — տաւարակներին։

Իր հանրային գործունեութեան ըրաւ — մով, վերջին տարեկանն չիտան մէջ կըր տեսու չընտանիքներ, ժառանգաւորար Կուռույր եւ խորհրդակցող ինքնիւրն ուս. ապագայեան Կուռույր քաղաքակր — քներն եւ փութեանքներն ընտարուեանքն սերտուած էր քաղաքին։ Անոյ ժողովն — րուն մէջ Հայրենիքը կը ներկայացնէր մեծահասակներ։

Հայաստանի Հանրապետութեան Պատ — ուրիտուութեան ցաղապան հետա —

ԿԻՊՐՈՍ 1963

Եւրոպայի Միջպետութեան շարժարկը — ուսան կըրտական կողմին մէջ լուսնի կըր — անն էր կայ կոնգրես, որ կը պահէ Միւ — րաքի կողմն։ Արտասանման կըրտական անդրեղեկն մէկն է ան, որ կը կոչուի Միջպետութե կըրտական Հաստատութիւն, կըրտական համար անոր զոյղ քաղաքներուն, Ապա — կարպաիս Միլլեոնիսի (1849 — 1934)։ Գրիգոր Միլլեոնիսի (1842 — 1920)։ Կըրտական կուռույրի մը ժրջա կա — ուսուցան ալք փորձարար, որ ծառա — տանով, երկու մեծ շէնքերով, յարակից

գրիքն ստացաւ տաւր կաղաքակրթու — քներին իր մահուն տալիւ։ Միւնիքիին եւ Փարիքիին տաւր պատ — ուրիտակներին ինքնիւրն էր իր յու — րարակութեան։

Միւնիքիին ուսումնի փարսութիւնը քո — լար աղբիւր խորաքաղաքակրթութե, Ինստի — տութի եւ Ամերիկայի Կոմիտէի կողմէ իր ցաղափարական գրեթէ մէջ կը գըէ։

Ս. Մ. Թորոսեանի մը լուսնային աշխա — տակներին մէկն էր։ Անորով տաւր տա — րիքի քաղաքակրթական անձնաւորները վարեց հայկական բանին, շնորհիւ իր խոր հմտութեան, տաղարկն եւ կատարող անձնաւորութեան։ . . . Իր մահով կը կորսնցնէ մէկը, որ շնորհիւ իր անհա — տաւորութեան, քաղաքական ու մտաւ — րական բարձր քաղաքակրթական, անվեր — լիւրեւ յաջողած էր շահիւ քաղաքակր — քականութեանը, փութանքներին իր քաղաքակրթութե քաղաք անոյն, որոշեց հետ մտեւն չիտան մէջ կըր։ Իր յիշատակը վատ պիտի մնայ իր քաղաքին մէջ։

Ինչպէս շեւցեցին իր գործարանն — քին մէջ, Սերոս Թորոսեան աշխարհ կը փայլէ հետու հարկեանսեր, որ ծնած ու մեծացած էր, որուն ծառայած էր չորե — քին եւ ուր վերադառնաւ. յոյրը չէր կորսնցնող երբէր։

Իր կեդրոնական արվածն է մէկ որ տեսու, Դեկտեմբեր 1958 թվական ուղարկուած Կուռույր խորհրդակցող վերջ թէ շուտով հան — դրական պիտի կուռույր, կը պարզէր իր ժողովուրդները ապագայ հանրային գոր — ժուկներին հետ համար, երբ քաղաքակր — քական ըլլար։ Արամեան, Հայաստ իր Կ — պագակներն, իր քաղաքակրթութե արժանի — քով կը հանդիս Գառնիայի Փարիքեան ղեկավարութեան մէջ։

Իր մահով Հայրենիքը կը կորսնցնէր իր հարկեանսեր, լուս. գաղափարներն մէկը, ինք Զ. Յ. Դաւանդեանի մը ծառա — տաւոր ու ժառանգական մէկ ընկերը։

ՀԻՐԱՏ — ՍԱՄՈՒԷԼ

ՀԱՄԱՐՈՅԸ

Ինչ, նորին փիլիսոփ անպար ցործունը վրէժն։ Հաւել երբ Բոլոնիսի քաղաք քաղա — տան հորի սեղանի կը նստէին։ Կատարն համաւոր արված մարդ իր համաւոր տեղին էր։

Արք Ինչ է կերէր, Մարտուլ, — ձայն տեսու Արքար Քուստան։

Ընկէ ինչ, տաւա ինչ հասնա՞ց, — ինչու տեսու Մարդ Ղուկա, Կարո Մար — տուլի թուրքեր ծաղիկ կարծեմն։ Ապարեանի, ապարեանի, — շար — քունակեց Կարո Մարտուլ, — չը ինչ ա — մընաւոր, երբեքն տեսու ժամ կուռույր հայրենային կը ժամակն։ Ծաղիկ Ինչի կամող միւնիւ. քրիկն մէկը կը ծանկէ լա — յանքով։ Կարոն ինչին հանրային կըր քաղ — է կ'արան լուսնունն է, մշտուն։ Ար Ինչ քան՝ պայմանով շուքար, կուռույրով զոյղուց։ . . .

— Եւ քան հասնա՞ց, — ձայն տեսու Արեւիկ Ղուկա։

— Մա ալ Ինչ քան, լուս որ քան՝ լուս — արեւայ հասնեց։

— Եւ որ ուր տեսու, Մարտուլ։ Եր Ինչ կ'իմրէ։ Եր հարկեան քանդ չընայ։ Երեւոյն ինչ տեսու երան ու վրայ քան — ինչ քան, երան մէկեւն, ինչ տեղեր ինչն ծուռ աշուղի կը նայէ, — վրայեց Ձիւ Կիրար։

— Եր Ինչին երեւան կ'իմրէ, Կիրար։ Երեւ մը ունի կ'իմրէ, մեծան ինչ տեսու, — ձայն տեսու ուրիւ մը։

Ինչ, նորին փիլիսոփ անպար ցործունը վրէժն։ Հաւել երբ Բոլոնիսի քաղաք քաղա — տան հորի սեղանի կը նստէին։ Կատարն համաւոր արված մարդ իր համաւոր տեղին էր։

Արք Ինչ է կերէր, Մարտուլ, — ձայն տեսու Արքար Քուստան։

Ընկէ ինչ, տաւա ինչ հասնա՞ց, — ինչու տեսու Մարդ Ղուկա, Կարո Մար — տուլի թուրքեր ծաղիկ կարծեմն։ Ապարեանի, ապարեանի, — շար — քունակեց Կարո Մարտուլ, — չը ինչ ա — մընաւոր, երբեքն տեսու ժամ կուռույր հայրենային կը ժամակն։ Ծաղիկ Ինչի կամող միւնիւ. քրիկն մէկը կը ծանկէ լա — յանքով։ Կարոն ինչին հանրային կըր քաղ — է կ'արան լուսնունն է, մշտուն։ Ար Ինչ քան՝ պայմանով շուքար, կուռույրով զոյղուց։ . . .

— Եւ քան հասնա՞ց, — ձայն տեսու Արեւիկ Ղուկա։

— Մա ալ Ինչ քան, լուս որ քան՝ լուս — արեւայ հասնեց։

— Եւ որ ուր տեսու, Մարտուլ։ Եր Ինչ կ'իմրէ։ Եր հարկեան քանդ չընայ։ Երեւոյն ինչ տեսու երան ու վրայ քան — ինչ քան, երան մէկեւն, ինչ տեղեր ինչն ծուռ աշուղի կը նայէ, — վրայեց Ձիւ Կիրար։

— Եր Ինչին երեւան կ'իմրէ, Կիրար։ Երեւ մը ունի կ'իմրէ, մեծան ինչ տեսու, — ձայն տեսու ուրիւ մը։

Երեւոյն ծաղիկ մէկ մեղադրի կը վրէժն ինչ։ Չիկոյուրցեան մեծ շէնքը, եւ չիտանին կուռույր փիլիսոփ ու ունի եւ վարեւ, — վրայ տեսու Մարդ Ղուկա։

— Խաւեր իմ օրով կոնք բաներ են, — շարժանակեց Կարո Մարտուլ։ — Եւ շատ քան իմ ինչ։ Իմ ինչին էր, որ Կէ Ինչիւն տէրն վրայ ինչին երկու քանիւր, մարդկորով երեւոյ ծաղիկ կուռույր, անք քաղաք Պարզայի երկու գոյններն էին։ Ինչու ուր ինչուն պիտի։

Միւնիքիին մահով մէկը կուռույր։ Կար — տուրեան մեծն հանցան։ Եւստար Կիր — քան կըր։

— Ընկէ է հատր Մարտուլին կը քա — լիւրէր, Դուկա, — անմեղապէս մէջ ինչու Կրիկ Սիւնիքի ու փութեց խաղաղու — թիւր։

Միջպետ շարքին տարեկան քաղաքակր — քանցեց իր գիտնակներ։ Երեւոյն վրայ ալ շալ չընայ։

— Խաւեր մեզ։ Եւստար Կիրարներ էր։ Կարո Մարտուլը քաղաք շատու. հա — կատն ինչիններն տակ փութեանքն։

— Եւստար, վարդ էր արորք քրիւմ, չիտէ։

— Ինչ է կերէր, — փութեցու Եւստար Կիրար անոյն շարքին նստակոյ։

ՀԱՄԱՏԵԱՆ

(Շար. — 1)

(5 7up.)

«ԱՅՐ ՀԱՅՐԵՆԱՍԼԻ».

(ՀԱՅԵՐԵՆԻ ՊԱՏԳԱՐԱՆԻ ԴՈՒՐԵՐԵՆԻՆԻ)

Մեր պատմաւոր, Մովսէս Խորենաւի - ցի, ի խօսելով մեր երկրորդ շախաչար, Հայկեան Արամի մասին պատմութեանը - րուն մասին, կը գրէ. «Արամայ բազում զարծէ ճաղարեան պատմիկ մարդիկ մա- հապառարկեան, եւ ընդամենի զսահ - մամա Հայոց յամենայն կողմանց. յորոյ մանաւ եւ զայնորոյ մեր անուանիկ ամե- նայն ազգէ, որոնք Յայնէ՛ Արամէ, իսկ Պարսիկ եւ Ասորիկ՝ Արամիկէ՛ (Մ. Խո- ռենացի, «Պատմութիւն Հայոց», Գիրք Ա., գլ. ԺԲ)»:

Իմաստը այս է. «Արամի մասին պատ- մում մե, թէ զամ ճաղ գործեր եւ կատա- րել յաղկեցան պատերազմներուն եւ ըն- զարմանիկ Հայաստանի սահմաններէ րու- րը կողմերէ, որի անունով էլ րորը աղբերը կուտն են մեր աշխարհը, ինչպէս Յայնէ՛ Արամէ, իսկ Պարսիկներն ու Ա- սորիկները՝ Արամիկէ (Թրգմ. Սոս. Մար- յանանի)»:

Յայնէ՛ գլխուն մէջ, զարմանք խօսե- լով Արամի յայնպեան պատերազմնե- րուն մասին ընդգծէ իրեցար Մարսիկ եւ այլ թշնամարմ. յորեկանցի կը վկայա- րէր. «Ամ (Արամ) այդ աշխարհի մե- յայնէ՛ Արամի յայնպեան, որպէս ցուցանէ ընդ պատմագիր (Մար - Արաւ Կատի - նա), լաւ համարը գնեալունքն ի վերայ հայրենեացն քան թէ տեսանիկ զորդիս օ- տարացեալ իրենով զստեմանս հայրեն - նացն, եւ հարազատիկ արեան նորա տի- րիկ արքան օտարաց» (անդ, Գիրք Ա., գլ. ԺԲ)»:

Իմաստը այս է. «Ամ (Արամ) աշխա- տանքն ու Հայրենեան զորք լինելով, ինչպէս ցոյց է տալիս նոյն պատմագիր, լաւ եր համարում Հայրենիկի համար մեանիկ, քան տեսնել, թէ ինչպիսի օ- տարացեալ աղբի ոտմարիկն են անոր մեր Հայրենիկի սահմաններէ, եւ օտարները ոտմարի են իր արեւմտիկ հարազատն - րի վրայ» (Թրգմ. Սոս. Մարտանանի)»:

Մեր կատարում այս կարճ զարգացման մէջ իմ ատենադպեւ կը շահադրէր սոս միակ բարը - «Հայրենեան»:

Մեր պատմաւորը զգիտաբար չափա- ն անձնաւ, քաղաքագետ, խառնիկ եւ հասարակարգիչ՝ Կոնստանտին մեր ատանի ծախաչարը՝ Հայիկ, թայց չափ աշխա - տանք եւ Հայրենեանիկ՝ եր կողմէ մեր երկրորդ շախաչարը՝ Հայկեան Արա - մէ:

Հայիկի արտում վերադարձներուն մէջ չկայ «Հայրենեանիկ» կողմըը:

Ինչո՞ւ է իսկ: Հայրենեանը չէ՞ր ուրե - մըն Հայիկը: Մէ, ի հարկէ:

Հիմ առեւելով մեր աւանդական պատ - մութիւնը, կրեանք թելէ, թէ Հայիկ ժա- մանակ մենք հայրենիկ չունէինք, որպէս- ցի մեր ատանիկ շախաչարը ըլլար նաեւ հայրենեանը:

Երբորայնիկները պարզ է. - Աստիկն Հայրենեանը Հայը մեր երկրորդ շախա - չարն էր՝ Հայիկեան Արամը: Իր օրով մեր արդէն Հայրենիկ մը ունէինք, ադ մեր Հայը, զոր արեան զնով նուսան էր մեր ատանիկ շախաչարն եւ զոր ընդար - մանք ու պաշտպանք մեր երկրորդ շա- չարն էր:

Երբան, կը «Հայաստանում» մէջ յիշատակելով Պարսկանիկի վկայութիւնը Արամի մասին, - «այդ աշխարհի մե- յայնէ՛ Արամէ, իսկ Պարսիկներն ու Ա- սորիկները՝ Արամիկէ (Թրգմ. Սոս. Մար- յանանի)» (Հայաստանում, Ա. Տաւոր, էջ 29):

Մերն այլ, Արկանի յետ, անգամ իսկ կրկնելիք որքան - Աստիկն Հայը որ արդարեւորիկ կուտեան հայրենեանը, Հայիկեան Արամն է:

Աստիկն Հայը, որ կուտեան քանոն Արատիկեան, Հայիկն է՝ անկախում, չարը զերգապաշտան եւ անձնաւ, քաղա- քագետը, խառնիկն եւ հասարակարգիչ:

Աստիկն Հայը, որ կուտեան քանոն Հայրենիկի, անտարակապեղծիկն Հայիկեան Արամն է, չարը աշխարհաւոր եւ հայրենեանը:

ԱՅՐԱՆԻՔԻՆԻ Եւ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ. այս երկու բառերուն մէջ խոսեցան եւ թայնա- ղով Հայոց Պատմութիւնը: Միացածը մտաւոր անուրիկն է:

Հայրենիկը դադարեցր ժնէր որքան - թէն փոխ շախիք, այլ փոխ տուելն ու - թիւններն:

Մեր Արամիկն ետքն էր, որ լաւին թա- նապաղանքները օրման Հայրենիկը կողմէ պաւս մտաւր (անդե՛ք մայր):

Դարձեալ մեր Արամ շահապաշտն էս - րուն էր, որ լաւին մեծ բանաստեղծիկ Վերդիկեան սո պատգամը որպէս հոս - մայիկէ երկրաստեղծութեան. «Բայցը կ'ը - ու գիտցի՛ք՝ մեմիկ հայրենիկն՝ հա - մայր»:

Հիմ Յայնէ՛րը կ'ըսէին. «Պատգամն - րուն մանկէն անկրկնաբար այս է՝ պաշտպանի՛ք հայրենիկն»:

Յրանալով զորովոր մեր՝ Բայցիկը՝ սո յշտանաբար ընտրած էր. «Արեւայնի հա - մայր՝ անդէ, հայրենիկն համար՝ միշտ»:

Հիմա, Հայիկեան Արամիկն զարեւ ետք, մենք հասարակարգի կը ծանօթ մեր հայրե- նիկ մեկի անտարազան պատգամը. - Սիւն՝ հայրենիկն: Յայն՝ չայր հայրեն - եանքը:

Ըլլա՛յ չայր հայրենեանը՝ - Հիմնըր մանկ աւելի գիտցիկ՝ անկէ անկէ պաշ- ման պատգամ շունին ներքունն սոս - թիւ է:

Բ. Թ.

ԿԵՊՐՈՍ 1963

ԱՌՆԱԴԱՍՅԻ ԵՆ ԱՄԵՐԱՍԻԻ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ԳԱՅՈՒՐՈՒՆԵՐԸ

Թ.

Որքան հեռամաս Հայիկեան հոմ կեւ - րանիկն ու մասնաւ զիւր ու ցան Հայն - րու ցանցաւ խառնիկը, արեան մաս - մէ կը դաւա խառնիկն ու անհատն - լիւթիկները հայկական չափի կապէն:

Որ որ ալ պտուտում են քանի մը Հա - յիկ, կանչանում են կամար եւ կախան են կանթիկը:

Նոյն անտարածք արծաթապաւ՝ Յի - տաներան զարգացալիկով, նոյն խաւա - րը իրենա՝ նոյն թուրքաւոր րոտմարի - քայց ինչ ենք մենք, աղիկ թէ աշ - խար, ժողովուրդը թէ քարեկն ու - մանակ:

Նոյն ժամուրդը էր, նոյն մամիկը հա - տարածք, Անտարակիկ համարելով հայուն զրմունքներով, նոյն վերաբա - րը մտաւորաւոր, շարական շնչով նոյն շարժանքը:

Եթէ կ'ըսէք հաստաւ յայ ժողովուրդ - զի յաւեանապատեման, կէշէ ենք իկը - րանական կայաններն եւ ցոյցէ ու մ - տեղիք պոկիկ, յայ պոկիկ զարգացիկ - րուն: Հոն է որ պիտի դուր մեմունիկը մեր ժողովուրդին, հոն է որ պիտի աղ - թիւ հաստարը հայրենիկ, հոն է որ պիտի արժանաւ յայը մեր խառնիկը:

Համարա մը, եր 38 աշխիւրոնց զարգացիկ, եր երկրեցիկով, եր քանա - յով, ու զգրապաշտ, եր երկող աղիկ - ներով ու խառնիկ մարդաստեղով:

Լիւթաւ մը եր 32 աշխիւրոնց զարգ - ացիկ, եր մաստաւոր ու հաստապաշտն - րով, մեծ յայր եր ներշնչան:

Գարուք մը զարգացիկ եր զիմարելով եր վեհապետ անտանի յարաբարելով, փախկա խառնիկով, փունիկը րանան երկաններով, քանտիկ մարմնով մար - ղապով, եր զգաւ սիրայ եր զուրկիկներ, մտաւոր թուրաւ մեկը Անտարակիկ, եւ այդ Անտարակիկ անտաղ շախիկներն - թիւ է:

Ս. Անտարակիկ մըր երկիւրայնի մէջ - Ս. Անտարակիկ մըր Լաւնաւայնի մէջ, Ս. Ինտրո մըր Լիւթաւայնի մէջ, մէկ մէկ թեւ - րով ըլլան կարծեւ, անկրկնաբար, զա - թերեւ անտարակիկներուն զիմալ:

X

Կ'անցնէք մերք մերկ ճանապարհն - րէ, մերք ճանապարհներ: Արեւը մեր զիմն է, պարծան ու պիտի: Արեւը րորը մը թեւ, մայիկն՝ պարզեւ մը պտուտում: Լաւնաւա կ'երթանք, կ'երթանք մեկ - զերեւայ մէկ զարգար, ուր կ'ըրարի փո - րիկ հայ զարուք մը, 400 չունելով:

Որքան Ա. Կաթիկիկաւ եր անդրակիկ աղբերակներէ կուտայ: Կը հասնիկը զա - րար: Կը յաւաճանանք երկրիկը, որուն մասերն Ա. Կաթիկիկաւ պատկերները կա - խան են ու պատմաւորը պարզած՝ «Բա - թի կեալը, Անտարակիկէ՛: Մերը նոյն ցոյցը, յարաբարի նոյն ձեւը»:

Մանիկը ու ծիմաղ, ինչպէս զիմեր, հեռաբարբի երկաթան, երկրաւ պա - տաներ, շարժան համարող կիկիկ: Չհնչող հաստալ:

Վեհապետը կը քարճարան խառն ու կուտայ իր օրմունքիկները -

«Բրեւանիկան սուրբ սիրով կ'ըլ - ղունիկ մեղ, ժողովուրդը Հայոց: Կ'ապա - թիկ մեղ անտան կ'ործող յաղարկեան, չարիկներ, խաղաղութեան եւ երջանու - րեան համար»:

Կ'երկրիկ խառն, լաւ մարմնիկներ: Հայիկ չկայ իրեկը խառնիկ ստեղծելու, ա - տանք ձեւը: Անտարակիկ են րուտանն - րուն եւ րուտիկներուն: Ար, երայ - րուկներ, հարաբարեցիկն: Եթէ այլ երեկը լաւ, չարանք եւ կ'աղբերակ, չենք ունենար պատմաւորիկ պատմա - ներ, չենք ունենար խաղաղութեան ու խո - տուիկ:

Կ'երկիկ յարաբար հաստապաշտն - րուն՝ Անտարակիկ: Եւ փառելով հաստա - րիկ յարաբարիկ:

Որքան յաղող երկուրթ է այդ կզիւ - ցած արեւուն անտան Հայուն Անտանի կզուրկութիւ: Որքան յաւառում է անտան մարդաստեղարար մասնաւորիկ: Գարուք - րը կ'ընտանաւ թիւով, թայց հաստա - տան հաստալով: Եւ լաւայ տաակ կ'ընտանա՝ եր րան մասնիկն մը ար - տաւանիկը -

«Երկրեցիկն Հայիկեան, քարըր թերթն է հաստալիկ...»

Երկրեցիկն Հայիկեան Դովան զիմաց Կատանիկաւ մէ՛ խաղալ...»:

Յետոյ աղանիկ մը, որ կ'ընտանա - նէ -

«...Ու տես որդիս, ուր էլ լինես, կա լաւնիկ անկալ ուր էլ գնես, թե՛ տղա՝ անկալ մտքիկ համեմ, Գա մայր լիւթուն չնոտանա...»:

Եւ չեն մտցան, եւ չեն ուղեր մա - նալ: Այդ արտաւանալ աղանիկ իսկ է փառել, որ ինչպէս է այդ ծովափն պի - լուն, թայց աղբեր անտը խառն է հա - զիւ, չարախաղիկ ամուր ժուլ:

Իրեկը պարզ ու միջրեան անտարակիկ, իրեկը համաւա չարիկներ, իրեկը մա - տաւորով ու զարգացի այս պոկիկ զա - րկիկները անտարակիկ կ'ընտանաւ անտա - յիկ արտաւանալն այն անտար, եւ իր կուտիկ Հայապաշտանով:

ՇԱԽԱՆԻՔԻՆԻՔ

(9 Տար.)

ՀԱՄԱՐՈՅԻՆ

Հըշ - աղանիկ մը: Ոչինչ, այն մըն էր, որ ցանկապատեան զով դուտն լայն ա - րեւներն կը իրէր փառելով: Ոսկիները զգուսն ու կարծես զուրկ կ'երկրեցիկը դադարիկ ու կարծես կը ծիմաղը լայն լայն: Վերը արաղիկը կը դառնար ու - կուրն, Անտարակիկ երկու, չէրու. պէս թեւերը լայն քաղան, եւ կ'օրմէր սոս - չին երկար տեղաւ համարըր դեւ նոր ճը - շանտան զրդ սիրելիկներ: Անտարակիկ - րուն մէջ լուսնուղը երկու ամուր կարողնը ըլլալիկ կարծեմ: չէին զարդ չորիկ իրեկը անտարակիկ ներքեւ, կ'ըստ հոգի եր մէջըր ծով տուտն էր. այնքան անպիկն էր ու ծանր անտան համարըր անտարիկ:

Կարո Մարտուկը երկրեան զարդ տը - րում, երկրեան անտարակիկը կը շէր, մի - րեւան տակ կը փերէ, հաղիկ կը սպա - ւան: Նեպաստ, որ Քաթիկեանց պաղանք ըս - փն մէկը կուտար վար: Մարտուկ արեւա - յարիկներն, մտեցանք, թուրքիկ անտիկ մայրիկն մը կը զրկուն վերեւ, այնքան, ինչպէս երկրեանիկ զարդ դուտն Ս. Կուր - իկ նկարիկ իրաւ կուտ: Մարտուկ երբ Կարտակիկը արմին մտեցանք, Կարո Մար - տուկը ճանչանք: Իր ստեղծիկ էր:

— Աղիկ, կ'ը մերը ինչո՞ւ չեկաւ ու թեղ ինչիկ:

— Մարտուկ տուր զորմ ունէր. րաւ՝ էսոր հաղը դուս տար, - պատմախաղիկ Մարտուկ վարաւում:

Երբիկները կը զրգային քաղան, երկուր աշխատանք ու հոնէն քաղան վարիկ մը երկուրին ունէր, հաստեր կը նմանը արեւանայիկի մը, որ արեւմտեցիկն լուսող վար կ'ըստի կը դուրսը: Մարտուկ, ինչ - քան չէր չափանէր, համար, աշերը վար ա - ռում ու իրենիկներէ՛ր անտարակիկն պէս կը կողմերն տակ տուտ մեծ մարմնիկն, որ դեւ թուրքիկ կը դառնար ու կը ցաւ - ճար հեղանջան:

Կարո Մարտուկը ինքեան մէջ բարեկա - րը կ'ըմը, որ հաստն աղիկն, նշանում աղիկն մանկ զուրկ դրեւան է: Եւ նշանում աղիկն մը անտարակիկն զուրկ դրեւ լաւ րան է:

— Գնա, կ'ը մեր քանիկն վարի կ'ը - րին մէկէն գաւաւն փցցուր, տուտ տար: Երբիկները քաղանակ մը թերեւ է:

Մարտուկ կանչանք կը դեւ: Հօրը խոս - քեր կը անտեղիկ մէկիկ մայիկ մը պէս անտեղ իրաւորին: Կարտան, կ'ըստն աշխէլ մը անտարակիկն զուրկ դրեւ լաւ րան է:

— Գնա, կ'ը մեր քանիկն վարի կ'ը - րին մէկէն գաւաւն փցցուր, տուտ տար: Երբիկները քաղանակ մը թերեւ է:

անտարակիկ զուրկ մըր թեւերուն մէջ ա - նող լիւթաւայնիկ մըր պէս զրիկը այնքան պիկն ու տարուի:

— Մարտուկ, փոկի կ'ըստ, ինչ է, հի - ւանդ եւ, ինչ պարզ թուրքաւոր անտարակի - յիկ պէս կ'ըստ:

— Դուրսը մըր կ'ըրինիկ մէկ է, - հա - րուցող Մարտուկ:

— Վարի կ'ըրինի, վարի կ'ըրինի, - պտուց զուրկ Մարտուկ: - քան էլ չլիւ - րեցի: Մարտուկը արալիկ կ'ըր:

— Մարտուկ, - ետեւէն պտուց Կարո Մարտուկ: - տուտ ուր երկեւ՝ կ'ը թէ - ւերուր լաւաները կը հանան: Ինչ է, հարաբարի է թէ հարաբար, կ'ըստն ինչիկ պիկն քանիկ ամօք քանիկ են: Եւ լաւա - կիկ աղիկ չալի:

Մարտուկ կը զարման տուտ վերադա - ւալ, չալիկ խաղի կը արեւալ, ինչպիսի կ'ըստ իր խաղան լաւիկի վարիկը:

Այն Անտարակիկ ինչ, ինչ էր մըր ճաշիկը եւ հօր երկուրիկ փոխերիկ պէս կուտային իրեն: Մի քանի անգամ Մարտուկ զրգային կ'ըր: Իր փոքրիկ հայրենիկն՝ նայեցան:

Կ'ըստին իրայ թեւերն անպտուտիկներ մը - րար: Իր աղիկիկ անտարիկ անտար անտար իր քիւր անտարիկ:

— Աղիկ, կ'ըստ հարաբարի կուտ մէկ, օճալը չալի: չիմա հարդ ուր է, - ար չէ կուտայ: Ինչ է, երկուր ինչո՞ւ ծուտ է: Հայրը քաղանակ մէկ է: Հա՛:

Մարտուկ զարաւանակեց: Մաքեն իսկ չէր անցնէր կը հօր քաղանակներ: - այդ տուտն միայն չէր, որ հայրը կը թեւէ շարժաններն իրաւ կուտար իրաւորիկներն ըրած էր: Մարտուկ հանց լաւաներն ու դուտը հարաբար կուտ զիւրկ: «Տուտ» հաւա - րուն մէկը պիտիս կը ու ճո՛ւ ճո՛ւ կուտ - չէին նոյնէն տանիկ կուտ: Մարտուկ ու - ռան, թայց աղբեր անտը խառն է հա - րաւալուր, անտարակիկներ կ'ըսէին լիւ - րուն: Երբ տանիկ կ'ըր, արմին մէջ կը լայնանար դաւարի հարաբար րովանալով: Մարտուկ տանիկներ կը անտարիկ հարաբար: Այս, ճիշդ այն անտարիկն տակ, ուր Մար - տուկ վար կ'ըրին յայտը: Արաղիկն այն րովանք ժուլ փերու. համարն էր. կարծեւ այդ տուտն համար յարաբար չալիկն - ար, երեկ քաղան չլլար այն ճանին: Փերուր Մարտուկ երկրիկ իրայ զիւտան համարիկ երկուրիկ ունէր: Յետոյ Մու - րանեցիկ պաղանք, տանիկը, տանիկը զարմանքն ու կախաղաղ պարզուր...:

— Աղիկ, Մարտուկ:

ՀԱՄԱՆՅԵՆ

(6 Տար.)

ՀՈԳԵՆԱՆԳԻՍՏ

Առաջին աշխարհամարտի (1914 - 1920)
Հայ Սպայցե և Նախկին Ռազմիկներու
Ընկերակցութիւնը կը ծանուցանէ թէ այս
կերակի՝ ժամը 11-30ին, հոգեհանգուստ
նաւն պաշտօն պիտի կատարուի, իր հիմ-
նադրին և Ա. Նախագահին
ՉՈՐ. Գ. ԴՈՐԱՆԵՆԸ
մահուան Գ. տարեկեցին աթիւն է :
Կը հարկադրեն իշխանսը յաղագրելու :

ՀԱՅ ՄԱՀԱԳՈՅԻ ՏԱՆ

Հ. Յ. Դ. Պանկո - Բաշապուրի Սերժանտ
կոմիտէի, ցաւակից, ողբացեալ ընկեր
Ս. Թորոսեանի մահուան աթիւն 50 ֆր.
կը նուիրէ Հայ Մաշիկութի Տան՝ փոխան
ժաղկիպատիկ է :

ՆՈՒՐ

Այլի Տիկին Պարոնարարեան և Օր.
Մարի Պարոնարարեան (Մաշաթի), ի -
րենց ամուսնին և հօր Գրիգոր Պարոն-
արարեանի և հօրեկցորդ՝ Նշան Պարոնար-
արեան մահուան տարեկեցին աթիւն կը
նուիրեն 50 ֆր. Աշխատանքային և 20
ֆր. Վարձուքի բարեգումին :
(Մասնակց Վարձուքին) :

ԱՄԱՆՈՐԻ ՀԱՆԳԵՍ

ՄԱՐԿԵՆ, ՍԵՆ - ԺԵՆՈՒՄԻ Ս. Մահալ
Մետրոպոլիտենի կառուցող հանգիստը
ԱՅՄ կերակի, ժամը 4-30ին :

Միտոցներ և Բաղեցները հրաւիր -
ուած են խմորին ներկայ գտնուելու և
քաջալերելու լըճանի մասալ ուղեւորին
հաշիկան երկրը, արտասանութիւն
ները և պարերը :

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

ԿՐԻՆՈՂԻ ՄԷՋ
Կրնուիլի Կառ. Ուսուց. կը տան Մա -
նուկներու Օրը, կերակի (19 Յունուար)
կէս օրէ վերջ ժամը 3ին, Սալ Սէն Լուի,
(Իււ Ժէ, Կրնուիլ) :
Ուրիշ, արտասանութիւն, արտա -
սանքներ, մենկը պաշկերաններու կող-
մէ, Դեկամբրեան Գ. Սարգիս Գե-
մեմեկեանի (Ռոմանի), մասնակցու -
թեան իր թատերական խումբի՝ Կրնուիլ
սարգիս ունեւոր կողմէ, կը ներկայացուի
ճիւղապետ զաւառ մը խելով ըստը,
(մէկ արտ) :
Առաջնական կազմող պաշտօն, ժողովչ
բոլոր մանուկներու : Կրնուիլի և լը -
ճանի կողմէ իրող հարեանկեցներ և կառ-
մանկերութիւնները՝ անխորհրդ կը հրա -
ւիրուին :

ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեան Կառ. Ուսուց. կը տան
մանուկներու, այս կերակի ժամը 16ին
Եկեղեցւոյ արահ, 205, Ռիւ Պալալի :
Փոքրերու կողմէ՝ արտասանութիւն,
երգ, արտասանութիւն և սիրուն անա-
կերակներ :
Կեղեկական պարեր զեկամբրեան
Տիկին Ա. Կորիզեան-Մարտիրոսի :
Հայկական կազմող Պաշտօն նուկերի
և առեկներին պիտի թանկէ :
Հանդէսի երկրորդ մասին մէջ՝ խնջիլ :
Պիւֆէ, հանիկ միմուրտ :
Երգական պարեր :
Մուտքը ազատ է :

ԵՆՈՒՆԴ

ՓԱՐԻՋ, Ս. ՅՈՒՂԷ - ՄԵԿՏԻՋ

Կիրակի, 12 Յունուար, Ս. պատարալ
ժամը 10ին : Յաւարտ պատարալի հօգե -
նարակներ և ժողովուրդ կ'առաջնոր -
դուին Եկեղեցւոյ խորհրդարանը, ուր կը
կատարուի Տնօրինի արարութիւն, և
նախագահութեան Հայրապետական
Պատուիրակ Սերգեան Հօր :

Երկուշաբթի, 13 Յունուար, Տան Ան -
ուանակութեան Տնաւն : Ս. պատարալ
ժամը 10ին :

×

ՀԱՅ ԿԱՐՈՂԻԿ Ե. ԽԱՅ ԵԿԵՆԵՍԻ

10 bis, Rue Thouin, PARIS

Այս կերակի Հանգիստարարութիւն
Յաշտուիթեան և Միտոցներու Բրին -
տուն : Հայրապետական ծախսուր պա -
տարալ ժամը 10-30ին : Պիտի պատարա -
ղէ և քարոզէ Գեորգ. Գ. ԵՊՍ. ԱՄԱ -
ՏՈՒՆԻ :

HAUTES... GAP ...ALPES

HOTEL RESTAURANT DE LA GARE

Տէր և Տիկին
ՓԻԼԻՍ ԶԻԼԻԿԻՐԵԱՆ

ՀԱՆԳՍԱՄԱՐԻՏ ՍԵՆԵՆԱՆԵՐ

ԽՆԱՄՈՒՄԻ ՏԱՆ

ԴԱՐԱՍԱՆ ԵՒ ԿԱՐԱՍՈՒՆ

SKI - NATATION - PATINAGE

Տարին 300 օր Արև

Արդեան 800 մ. Բարձրագ

« HOTEL RESTAURANT DE LA GARE »

TELEPHONE : 086

— 1, Avenue des Alpes —

« HOTEL RESTAURANT DE LA GARE »

TELEPHONE : 086

— 1, Avenue des Alpes —

« HOTEL RESTAURANT DE LA GARE »

TELEPHONE : 086

— 1, Avenue des Alpes —

Ձմեռը՝ Օրը 18 ֆ.
Ամառը՝ Օրը 22 ֆ.

ՈՎ ՈՐ ԳԱՅ
ՏՆԵՑԻ ԿԸ ԴԱՆԱՆՑ

ԿԱՐ. ԽԱՅԻ ԺՈՂՈՂ

Ֆ. Կառ. Ուսուց. կը տան հօգե -
նարակի կը հրաւիրէ իր անդամութիւնը
այսօր ժամը 3ին, Մաշիկութի Տան մէջ :
Կը խնջուի շրջակայի :

ՆՈՒՐԱՆ ՖՐԵՆԵՍԱՆ

Ջեր արմաղաբոլեան տակ է
բոլոր անարարութիւններու համար
ՕՐԻԱՆԱ-ՇՈՒԿԵՆԱՆ-ԵՐԿԱՐՈՒԴԻ

Գիմիլ

Agence de Voyage

PARENTY & DESROUSSEAUX

7, Rue de Hanovre - PARIS (2°)

Métro :

4 Septembre ou Opéra

Téléph. : RIC. 79-86

RIC. 79-39

Բաց է ամէն օր,

ժամը 9-12 և 14-18

քաջի շաբաթէ,

IMPRIMERIE SPECIALE

DU JOURNAL « HARATCH »

32, Rue de Trévis, PARIS (9°)

Հ. Յ. Դ.

ԸՆԴՈՒՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՂ

Այս Շաբաթի երեկոյ ժամը 21ին Վիկ -
նի մէջ :

Այս կերակի կ'արգէ Երգ ժամը 15ին

Վալանի մէջ :

Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը ան -
հրաւիր է : Կարեւոր օրակարգ :

Ջող ժողովներու ներկայ կ'ըլլայ

Կեդ. : Ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ըն -
կերները՝ 18 Յունուար, Շաբաթ, ժամը

20-30ին, Արտաքին մէջ, Շառ Կարեւոր

օրակարգ : Բոլոր ընկերներու ներկայու -
թիւնը պարտաւոր է :

ԿԻՄԻՏԵ ՈՒՆԵՐԱԼԼ

Լիոնի Կոմիտսու Երգատարի իր Կառ -
մութեան երկրորդ տարեկարգը կը տան
Յունուար 26ին :

×

Սիւնի Չաւարեանի մահուան 50րդ
տարեկեցին աթիւն յաւիտէ կը յարգանքի
ցերեկոյթ, Փետրուար 9, կերակի կ'արգէ
վերջ, Խլ Բաշիկ Թատրոնի մէջ :

×

Կառույտ Ուսուց. Մարտիկի մանաճակի
տարեկան մեն պատանաւոր փետ. 29,
Սիւնիստի մէջ :

ՀԱՏԱՐԱՆ

Ե Ա Ր

ՀՆՈՒՆԱՐԻ ԳՐԻԳՈՐ ԹԵՆԱՆԵԱՆ

Երոպական, հայկական և

կովկասեան ընտիր ճաշեր :

Առաջնակարգ կովկասեան խորովածներ :

ՀԱՅՆԻ ՄՐՈՂՈՂՈՐՏ

AU CŒUR MÊME DES CHAMPS-ÉLYSÉES

4, RUE ROBERT-ESTIENNE

(coin Rue Marbeuf) PARIS-8°

Téléph. : BAL. 31-21 et 30-84

Métro : F. D. Roosevelt

TRICOTS TERZIAN

la plus moderne
des
fabriques de tricot
de la
région parisienne

3, Rue Polssonnière

PARIS-2

Tél. : CEN. 93-75

Haratch

ԵՐՐՈՂԱՅԻ

ՄԵԾԱԳՈՅՆ

ՀԷԼՎԱ

ԼՈԳՈՒՄ

ՍՈՒՍԱՄ

ՀԷԼՎԱ

ՆՈՐՈՒԹԻԷՆԵՆ...

CHOC-ALVA • CHOCO-LOC

Sté le BOSPHORE

SIÈGE SOCIAL

2, Rue Louis Astouin Marseille (2ème)

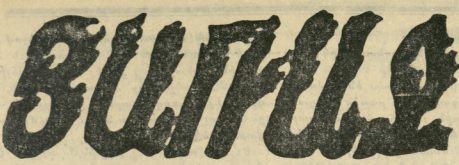
ԱՐՏԱԴՐԻԶԸ

ԹԱՀԻՆ

ՇԱՐՈՑ

(ՌՈՃԻԿ)

ՎԱՐԳԷ.ԱՆՈՅՏ

ԿԻՐԱՆԻ
12
ՅՈՒՆԻՈՒՐ
DIMANCHE
12 JANVIER
1964
Le Numéro : 0,30 Fr.

ՕՐԻՈՒՆ ԽՈՒՐԴ
ՀԱՅ ՄԵԱՎՈՅՑԻ ԳԱՆՁԵՐԸ

Կատարողությունը գրությունը, այսպես կոչված և Ամերիկայի դուրս հիմնական յեղադրում առանց դիմելու համալսարանական պատմության մէջ, Վերջին տարիներ Միջին դարը և դիմելու պարբերական դուրս գրությունները, որ պիտի մերթադրեն ժամանակակից պատմությանը և տեսնեն :

Մասնագետները կիմեղիկորէ դուրս մասնագետական զարմանք տուր զարգացումը մի դիմելու րանք :

Մեր շնորհ անհայտ աշխարհի շատ մի մանկերու աւելի կանոն զօտարարից տարադրութեան կոչում :

ԺՅ. դարուն սկիզբները, 1512ին, Յու-Մարի Միլայարտ Վենետիկի մէջ հրատարակեց Պարզապարտ անուն առանցիկ հայերէն գիրքը: Գրական քննարկ 1963 Մայիս 31ի թիւին մէջ Խ. Բոնիստիանի կողմէն թէ նախորդ հայերէն առաջ որդարեւ զարգացաւ և Արարիւ ա-նուն երկու գիրքը :

Չորս հարիւր թիւաներէն տարանակ պատմութեան ունի հայկական տարադրութիւնը, որուն 400ամեայ յորեկանը տեսնուցաւ 1912ին Փոլայ մէջ մարտական տարեկան դիմելու 1500ամեակին հետ, մեծագործ հանդիմանութեամբ :

Չորսուկն դարձ քի մի հարադրում հարիւրի գրքեր տարան և աշխարհի շարք կողմը, մասնաւոր արտասանման մէջ, քան որ աշխարհի օտար լոյծ առի իր: Վենետիկ, Սանթրուա, Քր-բիւնա, Վիեննա, Կալիֆորնիա, Մարսա, Փարիս, Հռոմ, Մոսկուա և այլ քաղաքներ ունեցան ևս իրենց հայկական ար-դարարութիւնը, ուսկից լոյս տեսան թիւ քաղաքի արեւելահայ գրքեր, հայ մշակույթի գործերը :

Դարերու ընթացքին հարադրութեան հայերէն գրքերին շատ ընդ օրինակներ միայն մնացան ևս ներկայիս, պատմական մասի իրաւ համարող քանի մի Մոսկու-հարադրութեան մէջ: Վենետիկ, Վիեննա, Երուսաղէմ ևս երեւան: Այսպէս իրաւայն Փոլայ (Երևան) այդպէս Մասնաւորապէս: Մոսկուայի Կաղարանի ձեռնարկին Էմիլիանի Գերարանի ձե-մարտին Պանդրոյէր գրքերի իր անտրթ թիւ փոխադրութեան երեւանի Մասնաւոր դարան կամ Հայերէնի Գրադարանը: Փարիսի Մարի-Նուար Մասնաւոր-րանը և Պրիւրի Համարողայինի ձեռնարանը ունին որոշ թիւով հին գրքեր: Մասնաւոր նոր գրքեր իր գինը - երկրորդը իր ճարտար օրէ օր:

Երեւանի Հանդիմանի Գրադարանը, — պատմական անունով Հայիկ ՍՍԽ Ալ-Մասնաւորական անունով պատմական հան-րապետական գրադարանը, — շուրջ երեք տասնեակ տարեկան ի վեր կը հաւաքէ 1512ին մինչև առաջ աշխարհի ամեն կողմից լոյս տեսնող հայերէն գրքերն ու Հայերէն մասին տարա լիւրով կատար-ուած հարադրութեան թիւները :

Նոր տարեկան իրաւաւորական Հայ Հանրային գրքի մասնաւորական ցուցակը, որ կը պարունակէ 1512ին մինչև 1800 թուական լոյս տեսնող գրքեր-ը, Համառոտ նկարագրութիւններով և մասնաւորութեան թիւներով :

Յուլիոյ կամրոյցները (Յ. Ս. Անու-նա և Երկրները) օտարարած ևս Երեւանի, Թիֆլիսի և Բաղրի քաղաք-րաններուն մէջ ևս տեսնանքուր: ժամ արանակը հարադրող 960 գրքեր և քաղաք-թիւն այլ գրքերու: Նկարագրութիւնները քաղաք և մասնաւորական երկրի և ուսումնասիրութեան թիւները :

Հանրային հարադրումը 1958ին ի վեր ձեռնարկած Հայ տարադրող գրքի ամբողջական մասնաւորական կազմելու աշ-

ՕՐԻՈՒՆ ԴԵՄԵՐԸ

ՔԱՆԻ ԱՇ ՏՈՂՈՎ

ՓԱՆԱՐԱՅԻ մէջ ծանր միջոցակէր ծայառ ևս Ամերիկացիներու և Փանա-մայիներու միջև: Գրաւորի խնդիր մի պատրաստի ծայառած է, որ փոխանայի ուսանողները հակադրող կազմակերպիչ ամերիկացի ուսանողներու գէժ, յարձա-կին ամերիկեան հաստատութեանց իրաւ և կրակի տան դանդաղ: Քանցեղ չըր-ջանքին մէջ զուտուող ամերիկեան քանա-կը միջնամաս է: 29 հոգի օգտնուած ևս ևս երեք հարիւրի շատ ալ փերուր-ներ կան: Փանամայիի գիմումին իրաւ, ՄԱԿԻ Ապահովութեան Մարտարդը ձեռը կառած է հարցին փնտրութիւն: Դիւանա-գիտական յարաբերութիւնը խորան ևս երկու երկրներուն միջև: Խաղաղ-ձեռնած ևս Փանամայիի Հանր: հանդարտ-հաստատութեան խաղաղութեան իր անհ-նայող, Երկրուտան համաձայն գտնուած ևս, որ ամերիկեան է միջին սոսկը - ծուռու կացութեան: ձեռնած Փանամա-դիւան է միջոցային յարաբերութեան իր փոխ - համարարը: Փոխառ Ման-հանդարտ ևս սուրբին ամերիկեան ու-մարու: Չքանակութեան, որ ոչ մէկ ճիշ-խաղէ խաղաղութիւնը ևս ապահովու-թիւնը հարադատուող համար:

ՊԱՐԱՅԻ այնպիսիքն առաւ: Դուռայի հանդարտութեան հանդարտութեան: Կը թուի թէ կը համարողութեան արեւի Խ-տարական համարողութեան կողմէ ցոյց տարան Եւրոպիական քաղաքներէն համար: 2018 ևս ԱՄՆ Եւրոպական այնպիս-թիւնը վերջ գտաւ: Համարողութեան Ձեռնարանի զարգացումը արեւելեան իր չընա-պտարող կը շարունակէ: Հարադատուած լինելու Եւրոպական պատմական հարցը - պատրաստութեան կողմէ: Երկու կողմերը ու-րաւեցին ամերիկեան երկու երկրներու ժողովրդականութեան քաղաքականութեան, զորով առ անտեսական յարաբերութեան ևս առ ալը: Երկու երկրները զիստակերպական յարաբերութիւններ հաստատել երկու եր-կրներուն միջև է:

Խ. ՄԻՈՒԹԻՆԸ դարձան ցարեւ ձա-մարու արտասանութեան հարադարած ևս ամերիկեան կաղարանութեան կողմէ: Այսպիսով, ծախսած կ'ըլլայ երեք հա-րիւր միլիոն տարադր արեւելի քանիս: ԵՐՈՒՅՈՒՄ քաղաքական միաւորանման հարցին առնչութեամբ, Խաղաղ Արա-ն հարադարը: Մարտական յարադարած ևս, թէ շարունակ ևս երեւանիկ երազան-տանք Աղիւրիս: Կ'ուզէ նաեւ, որ ինք-նապատրաստութեան միջոցներ ձեռք առ-նելով հանդերձ, խորհրդային խմբակը-րեւան հետ քանակութեան խորան կատար-ուի յանուն խաղաղութեան:

Խաղաքները: Այս դարձը դիմել քաղաքանայ-րը մը հաստատել ևս դիմել պարունակ-ի պատրաստութեան սկիզբէն մինչև մեր օրերը աշխարհի բոլոր մասերուն մէջ լոյս տեսան հայերէն գրքերը: Անոր պար-տական առանձին հարադրի մէջ միջին ամբողջութեան ԺՅ. դարին մինչև 1800 թուականը պատմական հայերէն բոլոր գրքե-րը:

Երեւանի հարադարը նախադրած մին է: Հանրային հարադարի կազմակերպութե-նը կը խնդրէ արտասանական ապրող ամե-հայն, շոր կարող է օրեւ ձեռնով հնչել կամ լրացնել իր ցուցակը, ամերիկեան հարադարները յայտնել իր դիտարկութիւն-ները:

Ջերմ դիմահաստակի արմատի է այս ձեռնարկը, որ կը ձգտի հայ մշակույթի կանգնող լուսաւորում ծանոթանալ մեկի:

ՀՐԱՏՏ — ՍԱՄՈՒԿԻ

“ՅԱՌԱՅ” ԵՒՐ ԹԵՐԲՈՒՆԸ

ԵՆՈՒԵԴԱՆ

Այսօր կը երաւարարեմք հաշիկ Դաշ-տենց խօսքը, ընթերցողներ ազգայն: Տեսալ մի յաւաքարան, որով կը ներկա-յայցին իր վերջին «Ենթանդրադրութիւն» է: Այս առիթի, դիմելու կուտամք թէ այս Խաղաղութեան դիմելու հարադարեան վաղ-աւրեմ սկսեալ, չէ այն խորհրդան, զոր Խաղաղութեանցին կարգը քի թերթեր ևս նայիլիկ լոյս տեսա իրեն զիմք՝ առան-ձին հաստարով, արտասանման մէջ: Մեր հրաւարակութիւնը երկրներէն կողմէ վերադարձուած, որոշ գրաւորներ լաւ-խաղով հոնաւացած վեղմ է, որ առաջին անգամ պիտի ներկայացուի Միխայիլ Հայդարեան:

Այս նոր տարադրութեան կողմէր՝ ևս - դիմելու կը օրէ: Վերա հրաւարակութեան մէջ աւելցուած ևս 17 նոր գրաւորներ, որոնց մի մասը անհատար կը վեղմ ա - ուսկից տարադրութեան մասնակցի (1956): Խաղաղութեան ևս նաեւ իր ֆանի անհա-միշու լրացումներ ևս ուղարկներ որոշ է-րթեր իրաւ ևս վերադարձուած ևս նայիլիկ հրաւարակութեան մէջ տարաւ զիմ-պիւնները: Մի ֆանի անուններ թերթիկի սրբադրական են:

Ենթադրում է բոլոր հրաւարակներէն Խաղաղութեան վեղար անհատարիս, դիմա-վարով միայն այն հրաւարակը - Իրանի է (1960):

Վեղ մը, որ կարճ շրջանի մը մէջ ու-պատմել է, կը հաստատել թէ ո'րքան ևս առաւորութիւն վայելած է ևս ո'րքան սիրուած:

×

ԵՐՈՒՄ ԷՐԵՐԵՐԸ

Վաղաքի, վաղաքի մտաւոր է իմ մէջ մի անուն գանձարկին: Վաղաքի իմ է փնտրում կուտակուած մի կարգաւ:

Ե. ՁԱՐԵՆՏ

« Խաղաղութեան վեղ է մի հայ չինա - կունի ևս նոր սերունդ մասին: Այլ վեղը 1950 թուականին երեւանում լոյս տեսան մեր համանուն վեղարի նոր իմ իրաւ դրու-ած մի լոյսարկին ևս ևս ամբողջական գրքի է: Ինչ որ այս դարձը պատմուած է մեծ մասը կուտ - կատարուած րա-ններ ևս: Վեղի մը զիմերում զպաղ-ուող առաւորիկ պատարանը, հեղինակ-ին ու երազային շուրջ արաւորել է այն բանը, որ ինքնապատմութեան մարդիկ Հա-յաստանի լեռներէն լեռներէն եւ (ձեռնած ևս մեծ մասամբ Մասնակցի) ևս, զիմ - թէ, ամենքն էլ իրենց հարադար ևս սիր-ուած Մասնաւոր ձեռքի տակէն: Ամէն մի-կը նրաւեցի առանձին վերցրած մի տա-նալ ծառ է:

Այլ մարդկանց առաջ սերունդը հեղ-գիտան անհետանում է: ԵՐՈՒ րեւել հե-տադրողները կամեանք տեսնել նրաւեցի մէկն ու մէկին, նա պիտի է դիմա Փալ-լի և Աւստրալիոյ չընտել լեռնային ան-նահատարութեան գրաւորը: Այլ հին, առաջին-պիստ անտեսանցի իմ մասին, ապաւոր-ւած խաղաղ է այն անունը կը Պանակի Պանակիան թեւադարանի ապաւորական բանում:

Նրանք արդէն անհայտ ևս գտնել է:

Արեւի ևս առաւորիկ էին այլ մարդիկ է: Երանք ձեռնած էին իրաւական անաւ-րթիկներէն մէկ, ունեին երկրաբանութիւն խաղաղած ձեռքեր, անտեսանց րա-յուն, ևս ամենքն էլ մի նախկին իմ էին Կալիֆորնիա - տեսնել Հայաստանը ապաւորուած առաւորիկ բանակներ -

րի դարաւոր լինել: Այլ մարդիկ հեղա-դարում դարձան Մոսկուայի Հայաստա-նի համարական դաւաքի առաւոր շինա-րարները դիմելու: Երանք մասնակցեցին այն մեծ արաւորութեանը, երբ րա-յուն էր առաւոր համարական տիւրը ևս շաղ եր րաւում առաւոր համարական հանդը նորաւորած Հայաստանի հոգի մէջ:

Իմ աշխարհ այս դրանում յաւան ևս - հա այլ հաստար, րաւց մեծ մարդկանց իրաւ: Քաղաքը է իմ համար մի պէս լի-նեղ նրաւց հետ, լոյսը նրաւց ձեռք, խա-նեղ նրաւց մասին:

Մեր վեղի հերոսներին մի մասի հետ ևս անհայտան ծանոթութեան մեծ ունեցել ևս անտարակ ծանոթանցի զիմերներին իրա-կան քաղաքներին նստած երկրորդ զուրկի մեծ նրաւց հետ:

Թաղիկն ևս չեմ տեսել, ինչ կողմերիս (Խաղաքի) հետ ևս հայ մեծ կիսել 1942 թուականի անտարի իր բնական կան յարկի տակ, Երեւն դիմելու:

Կարելի է տակ: տեսել իմ նաեւ թիւը Երեւանի: 1933 թուականի Օգոստոսի 25ին ևս: Թալին դիմելու իմ ցոյց տաւ-ցին այդ տակը կողմ իր յարկիկ մերու-նու, տակին պէտք է լայնեցել, որ իմ նորաւորած թիւը Մեղրայի Մոշայ եր-գակ դիմելու է, ևս միայն իր անտար-կի արաւորութեան է լինելուց միջոցիկ թիւը Մեղրայի:

Առ հարաւոր պիտի է նկատել, որ թիւ-ևս իմ հերոսներէն շուրջը երկուսն ժա-ր-կան ևս, րաւց ևս ամենին նպատակ չեմ ունեցել հետեւելու նրաւց կենսաւոր - թիւներ: Երանք իրենց բնաւորական ու-րաւ զիմեր, անտեսանց կամ դաւաղ-մանցով լինելուց ալ այս կամ այս չինա-կանին, միմանկան հանդիմանում ևս ընդհանրացած արեւը: Այլապէս ևս նաեւ: Սկզբունք ևս Բաղալը: Մասամբ այդպիս-ի նաեւ ընտելանցի հոգին Տոնէն, որի ին-չատանք առաւ ևս պարունակում թէ եր-բեկ արդի ևս թէ իրեն: հայ չինականի պատակ: Կարելի է առել այս դրանքը ձեռնարկելու արտասանութեան պատակ-ի մեղք մէկը նաեւ անտեսող պատերիկ է կել:

Սերիկ հայը, ևս ցո զիմք երազի պէս իմ իմում: Բնաւորան տարի է անցել այն օրը, երբ դա իմ յարկիկով մի-ցար Մեղրայից արեւորով, կամեանցով փախցելի Արեւելեան Հայաստան: Բա-կանք արեւի ընդհանրացած Մոշայ զաւա-րութեան: Եւ այն է, քանտան տարի չե-տայ իմ աշխարհը թիւներում ևս արաւ-որարանները ցո հեղաւոր ու աշխարհ դե-րկութեան իրաւ ևս րաւոր նրաւց չիմեմե-րի զուրկ, որ հայուած ևս թեղ հետ Մոշայ զաւալում ...

Լուս թիւ վաղ՝ այս ևս տակներ, թեղ որ ևս հարաւորած թէ փրկել մտաւոր - թիւներ կարելի:

Մեծ վիպական Րաֆֆին տակ է թէ՛ հարաւորած մարդու կենսաւոր: Ծանա-ւելու համար պիտի է ... Երա իրենցը մտնան: Մտնած լինելով այլ իրենցը - ներքի մէկում, ևս մանկութիւնց սերկի իմ ալը չինական կախարք: Եւ երկը իմ նրաւց հին ուս նրաւորել ևս: Եւ հարաւորա-կ իմ զիմիկ համարն:

Եկ, փրկել իրենցը, խաղաղութեան մեր դիմելու ևս պատմականութիւն կրակներ այն նախկինական չեմք, որ մեկ մի քանի տար-մի Կալիֆորնիոյցի զիմ անտեսանցի ներս, ուր ապրել է ամենին ևս մեր պատերիկ:

Խաղաքարի շաղը օրեւիկ իրաւ է, ևս զիմերի փոշու է մի քաղաքի զիմեր: Եկ դիմել իմ հետ: Հարաւոր է, որ խաղաքից ալը խաղաքի, րաւց չեմ մա-լորով:

Եւ այլ ձեռնարկներ իմում

ԽԱՅԻ ԴԱՏՏԵՆՏ

ՎԵՐՍՏԻՔ ԶԱՒԵԼՈՒԹ

Գիրք մնաց յիշատակ :

ձՈՂ.

Օրհնէք, որո՛ւ մասին կը խօսէի նա — խորքէ փրփառեալ տղիմանս ու զեր — մանրէն էնտանի տարաբնակիոյ ծանօթ, մաս կը կտայէ լըրտաբնակական կոտն — նպաստեալեան մը, բայեալ ինչ որ անոն — նական բաժնոտեանն ճոխացուած : Ասանց կարելի, նա խորի մէջ, ամէնէն ինքնախորք եւ անկողմը՝ էն վերաբար — թեան օրհնէք :

Այլ օրհնէք, ատեւկայեւ ճնշարանա — նակ, օտար բառերն անգամ կը նշարա — կեցիկ իրեն : Անէք սեմական բար, ամէն :

Զփոթիկ նայերէն ամէն բարին ճաւ : Եւրի էնի օրհնէն է որ նայացուցիք եւ սեմական բար, եւ նայացուցիք, կեր — պարանք եւ նման նայ բարին : Բայց, կարծես զէն քրտ, օտար այս բարը ոչ անանց կ'առնէ, ոչ նայոյ, ոչ ալ կ'ա — մուսնանայ այլ որեւէ բարե ճաւ : Ան — թիկ ինչու մեր կապալանքը, այսինքն անորն որ նայերէն ամէն բարը կը զրէկն ամէն, կը նախափոխէ կապալանքը՝ յայտարարելով որ նայ չէ այն որ կը զրէ ամէն, ճիշդ ինչպէս նոր կապալա — նին բարը :

Բայց նայ լըրտն է, որ, փոխանկ կորսնցնելով որ զերիխանութիւնը քա — ուրիտ, մեարտութեան վրայ՝ ճրտած — լըլով որ ինքնախորք օրհնէքն, Յիսուսի բարին օտեւէ եւ նայերէն զրտն :

Ես որ բլայտ, նայերէն բարը կը զրէի բար նայերէն, այսպէ՛ս ամէն : Իսկ ո — տար բարը կը զրէի ամէն, նոյնիսկ ... ամէն :

Երեսուցիցեք, ամէն լըրտ որ այլ — գալին զրտերէն եւ զրտ այս բարին վը — րտ, բլայտ ուղարկութեան, բլայտ որ — տասնութեան մէջ : Կարոր կ'առ ամին, Մալկաթին էլ իմէ, Յոնիքը զրէն եւ Խ — րտային է ոչ երբեք էմիլիանով : Խուսեալ այ ի լըն զործածած, միշտ ճարտարակոյ իրենց լըրտին պատճառեալն : Նայե — րք որ որ պիտի ճարտարէ, զիտմ որ պիտի կատարէ ու պիտի վերաբարի իր ու — պրտ օրհնէք, էնի կանոնք — ստոր զը — րտն է նայ բարի պէն :

Իսկ այն բարը, որ նայոյ կը սեմական — թի, յարեմանն սեմական, այն մէ — ճաւոր, ոչ ստանձնանայ, կ'անի բար — թիքեանը, կը լըրտային նոյնականը, կը տարածուի ամանցանով, ինչպէս նայոն նային, ինչպէս նայոն սիրուն, որ կարող կ'առ ինչ ինչերէն, կը գտնէ ինչերէն, կը բաշխէ աշխարհի նաւորէն : Աստու — բարին ամէնը խրատաւով մը ինչերէն կը բարեկ, թողնենք, վերջական կը կոն —

չէ, ընդհանրապէս նայերէն ամէնը կը — լէ կը գտնէ նախադասութիւններուն մէջ, կը խաղայ ինչ որ քրտուն աշխարհակալի բաւականութիւններով : Ախտա՛ն, նայ լը — ղեք, իր օրհնէքներուն զերիխանութիւնով տարածելով նոյնիսկ օտար բարերն վը — րտ, փոխարութեան մասին է իր սե — փական բարը — ամէն : Ինչ վիճար — նութիւններ ուղարկութեան մասին, ի՞նչ շարքարանքն, ի՞նչ վիճարանքն, ի՞նչ զրկով ամէն, տարերէնութիւն մը զինչու նամար կարծես օմնիքսն միջին, որ ինքն է կը ճարտարով :

Արդե՛ս է որ չու՛տ եւ կրտած նայե — րէն ամէն բարին ուղարկութեան եւ կարծախօսութեան մասին :

Մարտն — Այլ վիճարն տարողը պատմութիւն, թեր որ զէ՛մ բարը կը — ճիշդեքը պարզած եւ ճիշդեքը վը, երկարութիւն, ճարտարածութիւն, երկու տարրեր առիթներով : Ձեռ օտեր կ'ըկին : Մտքըն է՛ն մէջ փարակ միայն որ ա — նաւորի՛ն՝ ամբողջանելու նամար —

Աստու փոխանկն մասինքն է ամ կամ ամբողջով : Օրինակ՝ բախտ — ան — բախտ, կամ՝ բախտ — ապարտանք : Չիլ — երտապատ այս մասինքն ճարտարակոյ — լըն զործածած եւ մէկ լըրտին մէջ : Ուրիշը — չունիք՝ մէկ քառ ունիք — Խաղալ — անպաշտ : Ընտել — կը լընքին ապուխտ բարը, Ե. դարու մասանով —

Թինս (*) : Մարտնով պարտեմք, պոլ — թինս (— Ենիք) բախտն փայտ փայտ փայտական մասինքին լուսնաւով կայ — մուսն, նշանաւորութեան՝ անիւն, չիւսով (միշտ), զոր կը կոչենք նա չորսին, — նամարապար պատարմամ (թ ինչու) պատարմար կոչուած է ե պատարմար — թինսը կ'է ու սկըրտարար սանցան, չե — տարրերուտ կը գտնէ նայ — Բայնիկ մէջ՝ նայական եւ արեւեկան անոնը — ներսն պատմութեան շարքին : Ուրիշը նայն այս օրհնէքն կը ճարտարակոյն եւ — ծովն բարը որ էրը թէ կը նշանակէ սեմ — ծուր, ծուրն ու մուրքը զործած (փառ — փառ) : Փնջը է զիտե՛ս ամբ թէ անոնիս բարը եւս նայերէն, չէ՛ս — այս բարն օտարաբնակութեան մասին երկրորդ յոյ — տանաւարք մը դրած եւս Արտաւոտմ պարտեմքութիւնն մէջ, (վերջին մասը կը արշ մտնի, որով ճիշտն տարրաւոր չը — կըրցու տալէ՛ չունիւնալով բաժնաթիւն օտար լըրտներուն տարրն) :

Արդ, ո՞րտե՛ս նայն այս փոխանկն մուս — թինսը (**) : Արտաւոտմութիւնը կը տեսնէ ամէն բարին կարտութեան մէջ : Մեկ կը նշանակէ մէկ, միայն : Փոխանկանով՝ ոչ

թէ է՛կէ, այլ ամբողջ : Ստուգարանութիւնը բնագործով, բն — գործիկ իրեն կատարակէ : Ուղարկարութիւն — ճաւ եւ վիճած, և կարտած անգամ, այս բարին ուղար — կութեան փայտն մանր : վիճէ նարին տար — դուսն պատմութիւնն անի : Ամէնէն անիկ վիճած եւ կրտածանայերէն, երկու մա — կառի բաժնաւոր — կապալտ եւ կ'ա — պալտ :

Արեւեկանայեր կարն կապած եւ վէ — ճը — ընդհանրապէս կապալտ կ'ա — նանք՝ նոյնիսկ յառա՛ լըն Արեւիկն, որ կ'ստար զրէկն ... Սկըրեկա : Արտաւո — անն աշխարհն ու անի, սակայն, իր կապալանքը (Գալստանան), բայց Ա — լընական ուժապէն կաք՝ Արեւիկն ճաւա — ցուս (ընդգէ՛մ Ե. Արեւիկ Գալիկանի) պատմած զարեւս որ, կապալտութիւնը միայնով ընդ միշտ եւ վերջնական բնա — ջնջուի Արեւեկանայերէն ճաւ : վիճէ, որ սիւսած էր, Արտաւոտանայ փո, այն պատմաւով որ միակ նիքին էր, ճանեկան փո, օտար մասին զրէկը փայտը է՛ն ներկայացնել, կը շարունակ — օրի զեւ, այսք, անիք նամար որ, վի — ճարեկին մէկն ու կ, ճանարացու՛նք զը — րէկն եւ խօսելէ մամու եւ քալիկի մա — սին, որտե՛ր ճարտն եւ մէկ թերթիկն նայ ու պատմէր :

Միւս կողմէ՛ այս վիճին մէջ, իրեն կապալտ, եւ ոչ ստանքին է՛ն, ոչ այլ ... ճարտն — նայ ենք, է՛ն, Թոյ ալ յը կ'առնէ : Բայց այս կողմէ՛ նայ լըրտին զերա — կանական սիւսին՝ օրհնէքներուն ճանաչու — մը : Ինչպիսի կողմը կը լընու տե — կը — սկըրտը, փայ, — ճարտն կը զրէ աշի — ճիւն, զերտանալարք, աշտիկ կը պատ — ղանէ աշխարհի նայուցար, աշտիկ ուս — վիճարցնէ եւ աշիւն փարձապալտն :

Մանրէ՛ս Ե. Օտեւանք թարգմանութիւնը, իրենս Ենիքի՛ն, ընդգէ՛մ Մուշեկ յոյ. Սե — րտեւան, որ շատ կը սիրէ բաւ ճիւս — թիւն աշտիկ կը զրէ, վիճարք Գուշիկ աշտիկ կը զրէ, Նիկիկ աշտիկ կը զրէ. Ենիքերն աշտիկ կը զրէ :

Նոր վիճ մը — Բառին ուղարկական վիճը վերջ չուած՝ այս անգամ կապալ — նին եւս որ բաժնաւոր երկու նախորի եւ կը կտակէ իր բարն զէ՛մ : վիճէ, արշմ, այն մասին է՛ն թէ ի՞նչ վիճար է այն ա — մէն բարը թէ է ատաւով վիճարցնել, ա — մէնն այ, փոխանկութեան կը ինչուին թէ՛ պիտի ե զրէի է ատաւով : Լու՛ս, նիւսն ինչ է վիճարցնելու ցար :

Կապալանք կան, քալալը — փէր, ս — րտը կ'ըկնէ :

— Ամէն, իրեն կապալտ, կը զրէն ամէն, քալը կը յայտնէր, կը միա — նանք կապալանքներուն եւ կը զրէնք ... ամէնէն :

Բայց չէ՛ պարկէ :

Ինչու՛ս այս դատարկութիւնը, զիտմ կ'ըկու անցելով Երա՛սք, ուղարկանն այ զի կ'ըկու՛ ինչպէս կը զրէն կապալտ — նիքը, այնչեւեմն սեմականն այ զի կ —

լով, նոյնպէս քալալանքն այ զի կ'ըկու, զիկն խալալ — խալալն ապառա՛նքն, ո՛ր ինչ կ'ըկալ բաւ զիկն : Բայց յայտնէ է՛ն, ամէն զրէկն կ'առնէ և ատաւով, անմեկն զրէկ՝ է՛ն ատաւով : Կարելի է՛ն Դաճակ — ցական ըլլալ ատաւանին, եւ Բաճկա — վար՝ երկուքին :

Եւ վերջնական Բէլ Արթիկին աշին չէ նայոյ լըրտն, որ ամէն անցար ինչու մտնէ եւ ստղատակի պէ՛ս զայն ուղարկ — զը կըրնէ : ճանաւոր գիտին նեւտ՝ Ո — րտ՝ Նալիկին թէ որ Բաճկանն, — զը մէկ պարեկին եւ անիքն, անիքն եւ աշխա — տարեկը, աշխարհը է, զինչեւ օտար — մէկ է ևս տաղտալան մը զիտմ է՛ն որ ճամանակին նոյնարարութեան պիտի մերթէ :

Գալստանակն է նայոյ լըրտն, զիտ — խան լըրտն, սիւսական լըրտն, ատա — ուսական լըրտն, որ պատմաւոր կը պարտաւոր ամէն անցարեկն եւ անցար — զի, իր օրհնէքներով անիկով, որտե՛ր պատմաստեմներն լըրտայով :

Ե. ՆԱՐԻՈՒՆ

(*) Գի՛տու որ : Հին Կապալանքին մէջ միայն մէկ անց գործածուած է ապալտ բարը (Գի՛րք Բուշը, միկ. 32) : Բաղալ — ատկան մեմորիքն մը կատարակով մասնա — կան, մկանքն որ յայտնարեկ կը գար — ծառէ փարձալտ բարը՝ հան որ հայերէն կը զիտ ապուխտ : Այստե՛ր աշխարհաւա — րը կը զրէ. « Չորսնալ փոցեցին » : մը — բաներն թարգմանու ինչուինը (Բթաւ — փոն, Զապու Բան, Օտըրկալտ ու ու — խարհարարին չարմարան բարը քննար — յին չէ, ապալտաւոր յայտնացարային, քալալանքին : երբայտե՛ր կը զիտ — քէ « խոսն » : ճարտարով ճարտեցանք բաւ՝ երբայտե՛րին մէջ գործածուիլը կամ — օտաւով (Գի՛տնեմ), քարանձալ քալը — ամաւուս « փոցեցին » : (Ի՛նչ կը յիշենք արտաբերելը՝ միա նշանակութեամբ) : Այլ, յայտնեմ նոյն բարը գործած — ուած է մանս Ենիքիկն Գի՛րքին մէջ (Գի՛ Բէ. 5 և 14), որ Եաւարթ յայտնակն կը քարգման մը քարաքար, իսկ ալ — խարհարեք՝ չորս ապալտով պիտի քարանձան : Փրսմանքներին եւս՝՝ մի՛ն « չոր ապալտ » : միայն Ենիքն ապա — ղուած քէ :

Յոմարեմ բարը, քոս արտաճական իմաստով, կը նշանակէ թէ ստեղծելն, թէ չարցիկն :

Մեր ցարաքին մէջ ապուխտ բարին գործածուիլը արտ՝ կը հետեւի, ի՛նչ իմաստ ունիւ արտաքին — սես սեմա — յիկն միւր պը հետազոտու թեմա համար :

(**) Նոյն այս Ա. տարր կ'ըկնի կը կտակէ բառերով՝ անմեկ սկըրքը գրտած, անմեկ յոյսականի զի կատարելով, — օրինակ՝ մօրի եւ անօրի իմաստ չեն փո — խըր :

Ե. Ն.

ՆԱՄԱՐՈՅԸ

— 0 —

— Չարտուն նար զիպ, մայր, չորս Կի՛րքն կը նայեմ : Կ'երեւայ թեղիկն է և — զի՛նք :

— Չա՛սար Գրեկի Չիւշիկ՝ նաւորն մէջ է : Մեր բախան է, ինչ բնիքն, կու — տար ճու կ'ուսէ, կ'երթայ Չիւշիկն տունը կ'անէ :

Բախոր կ'ըն կին. Կարօ Մարտուկին նար Գրեկի Չիւշիկն արտադրակն ճաւ էր միւս : Ինչ լըր, որ Կարօ Մարտուկն այդ բարն նկատու լըր, ինչն ոչ նային վիլով գաւառի մէկ նարտաւով կը կարէր : — Ծու՛ս Ծու՛ս, — Մարտւո՛ւ ճարն անիկ բարքն անց կը Գրեկի Չիւշիկն սանս կ'առն անցալ :

Իր ճարնը կարծես անիկ փոխուած ու ճարուն կուգար : Կարծես կը ճարնին ճաւ զիս նոր կը մտերմանար : Գիտ նոր կը մտերմանար կը երեսն, տարերուն, մարտին ճաւ, անս թէ ինչու Մարտւո՛ւ յայտն փոքրիկ ու կըր նայերէն կը նա — լըր : Բախի կը ստորմուտէր Մարտուկն քրտեմէր նար կը մարտուն մէջ, այն — քան անանկանց կը դար, անքան կը ճաւարտ կը տեսնէ : Մարտուկն քրտն — զին նար, քրտար ճորէի մը պէն, և

Մարտուկ ամբողջ մարմնիկը եր քրտն է — Այլի՛ն Մարտւո՛ւ, — նարէն պոտալ մայրը, — սին Խոտաւած իմ, ինչ է կերի եւ աղկիկն :

— Եկալ, մայր, կեպ :

Ինչ խաւ եւ Մարտուկն տանիքին դը — ղուսներուն գլորիքը : Եսկզգոյն զործ — ներսն շարքին կար նա կապալտակ դը — ղուս մը : Մարտուկն անցելով Թուշու, թէ՛ տարերէն տալով տալարը եր այդ կը — պոլանքն նմանող ուրիշ կատար մը : կա — պոյտ ըր քրտեմէր նարին ճաւ կատար — լուսն :

— Այլի՛ն Մարտւո՛ւ, անիւք մայր մանս — լուսն թիլով մայր, Մարտւո՛ւ :

— Եկալ, մայր, կեպ :

Երեկոյեան Կարօ Մարտուկն տուն մի — րտադրած, կ'ըր խօսեցան անոր :

— Արթիւր, զի աղկիկը որ տուն եւ — կա, զինչուր էր, կ'երեւայ՝ ճարտար եւ —

— Էլ չկուի կը ճարտար — քանի զործի անուն, շաւանքն թեւեւ պակաս լին : Ինչ է, նարեկին է թէ ճարտի՛ն :

— Ինչ կ'ըլլի, արթնալ, նշանաւոր աղկիկ նաւալն է :

— Հո՛ւս, ճու, նշանաւոր աղկիկ քալով, նոր շաւանքն թիլ թեւեւ ճանի, փայն — լը նշանաւոր գրտն քոյնքն կ'անցնէ տե՛կ — թիլով զործն անմէ պարիք փայլէ :

Կիր այլեւս խոսեցան : Կարօ Մար — տուկ փրսն զրտիւր թեւեւ, կ'ընտաւ

ճաւաղաւոր շալեկանս կ'ըկնէր :

Մարտւո՛ւ տարեկն վերադարձու, ներք պարտք տակն եւ միւսնայն տունն քրտեմէր նարին ճաւ կատարած կա — պոյտը կ'ուսնէր : Հա՛ւ, քաւս : Այլ որ Մարտուկ կարգալ ինչիկն էր նայեր : Փր — չիւրն նամարն փայլ Մարտուկ ճարտիկ ճարտիկ ըր պէս փոսեցալ, Մարտւո՛ւ ալ անքան շարեցալ, որ չիտարու, թէ ինչն էր կապալտ՝ երկի՛նքը թէ Մարա — տուկն կ'ըկնէր :

Երեկոյ էր, կ'ըկնէր ինչի՛նքն միւր, ճաւ — ուտերէնքն տուն զայնն թէ : Ժամակն այ, կ'ըկնէր ինչի՛նքն խաղար թալանիկ քրտիկն մէջ, անիկ փայլ մաճ, տուն կը վերադա — նար : Ենիքիկն նամարն փայլ իր կուր — պատուան, զի՛նք թիլն օտաւ, կը խօս — լին տալանիկն :

— Այլ եր խօսին, ճաւ, եւ ինչ զի — տնէ, — զիտարտին տարիք ինչարիկն :

— Չա՛սար, Կարօ, Մարտուկն ըլ — կ'ընէ՛ն եւ աղկիկ ունի :

— Մարտւո՛ւն ուլ անիւք կ'ըրն, մէկս քրտն, տարիք այն աղկիկ էր :

— Մի երթ, Չարգար, ինչպէս կ'ուսնէ կ'ըրցեր մամուն մամը : ճիւսական այ — ղիւններն, — զիտարտը թեմականի միւր խաղանցով, — ճիւսական աղկիկները պոյ մը զիտնիկ փրայ ճաւ, պոյ մը զիտնիկն տակ :

— Տեսնալ կ'այ կեղե, ճաւ, կ'այնի զիտեկն եւս, որ մէկերէնն նոյլ շաղկեր

կեղե :

— Թու, սէր ե կ'ըկն արթնոյնը : Եւ ինչ զիտնէ, մէկս քրտն, տարի մը նը — շանտուն մայրի՛ն՝ նշանաւոր երես շաւ — տալ : ճիւսականն աղկիկները լին թ

պարտարիկ : Խոտաւած օճառ պրտաւոր ճնուս թէն, աղկիկն ու աղի տէր կըն : Ենիքիկն ու քրտն ճաւաճակ ճաւ — թով կը ճարտարէին : Երեսն պատանակն տալանիկ կը խօսեն, յայտնա կ'ըրար, զիտարտ կը ճարտեցին ու իրարու թիլ — թարեկ կը կարէին : Տաւ ոչ անս խաղարկեցան, խաղերէնն զեւ լրացուցա — չէին :

— Չարգար պատուր, երբ Մարտուկն տան զայնն անցալ, տեսաւ, որ դրսն վը — րայ նարս կը խալանէ մամուն :

— Որքով խալալ, —

— Որքով նայու, —

— Մարտուկն նային ճաւ խալով քոտեւեցալ : Միտալ ինչու, որ տալ — թով չեմ կ'ըկն : Ինչպէ՛ս նայերն ճիւս — աշխարհը կեպ :

— Լոցիկ՝ տալով կը նշանեւ, Չարգար — Եւ, ո՛ր է ապաւորտու աղկիկ մը որ զի՛նք ... ճիւսական աղկիկները միւրն էրանցալ տարի երթուալ չափ տալով ինչու : Լոցիկ՝ Կարօ Մարտուկն աղկիկ նարէր :

ՆԱՄԱՐՈՅԸ

(7 Տար.)

2 4 3 4 5 4 2

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎ,

տառայուն թէ՛ նպին ստեր, ժամանակին ժայռն ինչ կանախ է չքթինը քարտա-սիրի հուսերն ժայռն կ'աղաթանան: Եւ քորը զորդադարձին վրայ առաքի առ ան-քին ապրինք: Ան չէր զիտեր թէ՛ պոռնի-մը: Ինչ կ'ընախան թիւնը զո՞ւած էր որ ա-նուսը ժայռն լսեցիլ:

Ժամանակն ըր մնացի այս և բնմանի ըն-տառայունն մէջ, որ բարձրին զարագ էր Արմենի, որ էր ստին ապագեմունտ էր բն-րեւել էր իրենց:

Փոքրիկ զամաչ առ այս պատմութիւնը զրեւել ինչպէ՛ս որ պատմութիւն էր ինձի: Մէկ քաջանակ ժայռն ունէր, որ թիւրաւ ժառանգ էր թէ՛ ճշմարիտ ըլլաւ:

Այս պատմութիւնն չէմ կարգադրել թէ Մարիիկին իմաստը զորդ ապրինքը կարող էն ածեր բրանին պէս բնեւոյն էր: Բայց ապրեցեալն որ անմոռելի մէկը ինչեմեկն մէջ ճշմարտ սեր մը զգա-ցիւ էր, ստոր ճամար աստառեալ ու մե-սեր էր էր:

Իմացաւու պատմեցի բնեկեցողին: Ա-սիւնը պարտաւանութիւն մըն էր:

Են ժողովական առաքեալը չեմ, բայց ապրի՛ք զի բախտաբանական արժանազ-տի ըլլում անկէ տեղ:

Նորէն կ'ընեմ թէ Մարիիկին պատմու-թիւնն բախտաբանութիւնն էր, բայց էն ըն-ծա՛նաւոր քան մը ըլլաւ, չէր սորեւել զրկէ:

(Վերջ)

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

ԿՐԻՆՈՂԻ ՄԻՋ

Կրթնողն Կապ. Խաչը կը տան Մա - նուկներու Օրը. Կրթնող (19 Յանուար) կէս օրէ վերջ ժամը 5ին, Սալ Սէն Լուի, (Բու. փ. 4, Կրթնող):

Խմբերը, արտասանութիւն, արամա - խօսութիւն, մենեղ աւանդութիւն. Կոլ - մէ. Ղեկավարութեամբ Պ. Սարգիս Գե - մեմեկեան (Թոմասէն), ժամանկու - թեամբ կը թատերական խումբի՝ Երես - տարդ ուսերու կողմէ, կը ներկայացուի ծիծաղաւոր գաւառ մը եւեջիմ թուղ, (մէկ արտ):

Աւանդական կաղանդ պապան, մրցելէն ըտըր մանուկներու: Կրթնողի եւ շըր - ճակալէի ըտըր Հայրենակցիները եւ կալ - տակերպութիւնները անխափ կը հրա - մէկ արտ):

×

ՓԱՐԻՋԻ ՄԻՋ

Նախամանուկներու Կապ. Խաչի Շըր. վարչութեան եւ Փարիզի շրմանի իր մա - նուկներու, Հիւրըպթի, (16 Յան - ուար) ժամը 15ին, Գառնի Սալ տէ Գե - ռին մէջ:

Կը ներկայացուի ծիծաղաւոր գաւառ մը տղոց կողմէ: Հասնիկ անտիկանիս: Կաղանդ Պապան նուկները եւ նախըն - ընդէ պիտի բանին:

Շաւիկէն օրախոս կը մեկնի ժամը 13ին, Փուան ար Շաւիկէն ժամը 13-30 - ին (Հայ Գործարար աղէկ) եւ կը հան - զկուի ճամբու վրայ ըտըր կալարանները:

ՆԱԿՍԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Կապույտ Խաչի Օրը, ժամ պարտաւոր - թեամբ կը տան: Փետրուար 23ին, Շի - միի արտը:

×

ՀԱՅ ԱՐԻՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՓԱՐԻՋԻ ՇՐՋԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ, ՀԱՆԴԻՄԸ, Կիրակի, Մարտ 1, կէսօրէ վերջ, ժամը 14-30ին: MAISON DE LA CHIMIE 28 bis, Rue Saint-Dominique Métro: Invalides

×

ՓՈՂՈՎՈՒՐԻՆԵՐԸ Կ'ԵՐԳԵՆ ՄԱՐՏ 15ԻՆ

×

Տիկ. Միւսիկեան Մանկանց Հանգիստ, Հիւրըպթի, Մարտ 5ին, Կոմ տ'Օրէլի մէջ:

×

Ս. Խաչ Ընկերակցութեան տարեկան պարահանգիստ փետրուար 23ին:

ԱՆՆԱԽԵՐՈՒՄ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՈՍԿԻ ԵՐԱՆՇԱՆ

Modèle Déposé

Թանկագին ու Բնական

ԱՆԵՐԸ Սիւրու Նուէրը

ԵՆՈՒՆԴ

ՓԱՐԻՋ, Ս. ԳՈՂԸ - ՄԻՋԻՋ

Կրթնող, 12 Յանուար, Ս. պատարալ ժամը 10ին: Յաւառ պատարալի հոյն - տարեաններ եւ ժողովուրդ կ'առաջնը - ղուին կեղեկույտ խորհրդարանը, ուր կը կատարուի Տեօթեմի արարողութիւն, նախադասութեամբ Հայրըպթեան Պատուիրակ Սրբազան Հօր:

Երկուշաբթի, 13 Յանուար, Տոն Ան - ուանակութեան Տեան: Ս. պատարալ ժամը 10ին:

ԼՈՅՍ ՏԵՄԱԻ

* *

ՍՊԵՏԱԿ ԱՌԱՍՈՏ

(Հէմբար եւ արմակ բանաստեղծութիւն)

* *

ԳՐԵՑ

ՆԱԽԱՐԵ ՆԱՐԳՈՒՆԻ

Հրատարակութիւն - «ԵԱՌԱՋ» մա - տնաւար:

Գին՝ 10 Քրանց (տաւաճան ծախքով 11 Քրանց), արտատաճան՝ 3 տուր:

Գինը հեղինակին, «ԵԱՌԱՋ»-ի հա - տնաւ:

ՆԱԿՍԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Լիւնի Նախաւոր երգչախումբը կը կա - ժութեան երկրորդ տարեկանը կը տան: Յանուար 26ին:

×

Միւսին Ջաւադեանի մահուան 50րդ տարեկիցին առիթ յուշի եւ յարգանքի ցերեկով, փետրուար 9, Կրթնողի կէսօրէ վերջ, իվ Թաւիկի թատրոնին մէջ:

×

Կապույտ Խաչի Մարտիկի մասնահոյի տարեկան մեծ պարահանգիստ փետր. 29, Սփրանտիկի մէջ:

★

ԻՐԱՆԻ

ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻ ԵՆՈՒՆԵՐՈՒՆ

« PARS HOTEL »

— TEHRAN —

ԿԵՐՈՂԱՆԱՆ ԵՒ ԱՐԻՆԱՆ

ԱՐԻՆ ԵՐԱՐԱՐԱՐՈՒԹԵԱՄԲ

Հեռախոս - ՍԵՆԵՆԱԿՆԵՐ - Բաղիւր

ՍԵՓԱԿԱՆ ԶԱՆԱՐԱՆ

Գալար պարտեղ - Զուլալ լոյսաւան

•

« PARS HOTEL »

Ave. Sepand, 40

Téléphone: 626031

Cables: 206 TEHRAN

•

ՆՊԱՍԱՒՈՐ ՊԱՏՄԱՆԵՐ

1 հոգիւն սեննակ - Օրը 370 ֆ. 2 հոգիւն սեննակ - Օրը 520 ֆ. (Նախաճաշով, ծառայութեամբ, սալով)

Երկար մնացողին՝ մասնաւոր զինք

ԱՅՏԵՐԻՔ ԵՒ ՎԱՅՆԻՑԵՐ

« ՊԱՐՍ ՊԱՆԴՈՒՆԻՔ »

ԱՄԻՆԵՐՈՒԹԻՆԵՐԸ

★

IMPRIMERIE SPECIALE

DU JOURNAL « HARATCH »

32, Rue de Trévise, PARIS (9°)

EXPOSITION

D'ART ARGENTIN CONTEMPORAIN

DU 13 DÉCEMBRE AU 16 FÉVRIER

Musée National d'Art Moderne

PARIS

11, Av. du Président Wilson

ՆԱԿՍԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՀԱՅ ԿԱՐԻՆԻ ԽԱՆԻՔ

Մայիս 24ին Սուրբ Միքէլ Անճիքաւոր

թԱՏԵՐԱՎԱՆ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ

ՄԱՐՏ 14ԻՆ

Նախամանուկներու 2. 8. Գ. Նոր Սն - ընդի Պաննեո - Գալանի խումբին:

×

2. 8. Բ. Լիւնիկեան Փարիզի տարե - կան մեծ պարահանգիստ 16 Փետրուար, 1964, Կրթնողի, Գործ Ե. Զեքի արահան - րուն մէջ:

ՀԱՅ ԿԱՐԻՆԻ ԽԱՆԻՔ

(Փարիզահայ Տիկնամի Միւսիկի)

ՏԱՐԵԿԱՆ ՑԵՐԵԿԱՑՈՒՄՈՒՆԱՆԴԻՍԸ

Կրթնող, 19 Յանուար, ժամը 16-24

LES AMBASSADEURS

3, AVE. GABRIEL, CHAMPS-ÉLYSÉES

Երկու նուագախումբ

Գիւրգեստական խումբ

Danses Originales par RITA VELEZ

Election « MISS CROIX-ROUGE »

Մտաւ 8 ֆրանկ

Կանխաւ ապահովել տոմսեր եւ սեղաններ հեռահանգիստ Հայ Կարմիր Խաչի կեղեկանակներ:

ELYsée 60-63

ՀԱՐԱՎԱՆԻ ԵՒԱՐ

Հայկ. երաժշտութեան մօր սկաւառակ մը, (շարք 6) քիւ MC 20172

Վերջին կատարելագործութեամբ պարտաւորում վճարելու համար կողմէ

Ղեկավարութեամբ

ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՆԵԱՆԻ

« ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՐԵԿԱՑՈՒՄ »

« UNE SOIRÉE ARMÉNIENNE »

(Microsillon, 33 tours, 30 cm. 48 վայրկեան տևողութեամբ)

Գումարը շէք կողմէ

Մենեղ, խմբերը եւ սեփօնիկ նուագախումբ 50 հոգի

Հայկ. պարերու եւ աշուղական երգերու կտրոններ:

1 - Կենցաղ երգ, 2 - Արեւիկան ցոյցի, 3 - Երանիկ Աշուղ, 4 - Հայկ. պարեր (Հայ Հեղին, Թամ Զարեհ), 5 - Քաղնիկի մի անուտ, 6 - Փարմու օրեր, 7 - Յոռետեղ, 8 - Հայրենի Յուշեր, 9 - Երկնիկի անուտ, 10 - Եւ Տարապետի Հարաւ օրերուն պարեր:

Մասնաւոր համար զինք Լ. Պարթեւեանի 14 Rue Petit, Paris 19° - Tél. BOT. 99-22

Կամ երկեղեղու դիմատուր:

Երգարանը կը արուի միասին, Գին 30 Քրանց

(Գումարներու համար առաջում contre remboursement, խնամուած ծրարով)

Փետուր նաեւ նախորդ սկաւառակներ ժող. երաժշտութեան թիւ 20103, 20136,

20157, 20162, 20159,

Երկեղեղական երաժշտութեան եւ երկաւան պատարալ - 20114, Կոմիտասեան

պատարալ 20150, 20169, Գանձարան Հայ կեղեկական երաժշտութեան

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՋԳԵՐՈՒՆ ՆՈՐ ՍԱԿԱԳԻՆ

ՄԵԿ ԱՐԿԱՐՈՒՆԱՆ ՀԱՐԱՐ

ՄԱՀԱՐԳ	40 ֆ.	միջին 1/4 սիւնակ
ԸՆԹԱՑԻԿԱՐԿՈՒՄ	20 ֆ.	միջին 1/8 սիւնակ
ՑԱՆԱԿՑՈՒՄ	5 ֆ.	» » »
ՇՆՈՐԸՆԱԿԱՐԿ	20 ֆ.	» » »
ՀԱՐԱՐԱՆԻՔ, ՆԵՄԱՑՈՒՄ	20 ֆ.	» » »
ՆՈՒՐԱՐԱՑՈՒՄ	10 ֆ.	» » »
ՄԵՆԵՐԻՔ	20 ֆ.	» » »
ՓՈՒՆԱՆ ԵՐԱՎԵՐԱՎԱՆԻ	10 ֆ.	» » »
ՓՈՒՆԱՆ ԵՐԱՎԵՐԱՎԱՆԻ	5 ֆ.	» » »
ՄԱՆԻՔ	25 ֆ.	» » »

Այս զինքը մէկ անգամ հրատարակելի եւ ծախսելու ծախսով ազ - գիրու համար եճ. չորրորդ էր:

Կանխիկ վճարումը պարտաւորել է:

Անտարական կամ այլ ազգերու մասնաւոր պայմաններում համար

զինքի վարչութեան:

Պարզ ձև՝ Երբանակով
200 Գ. 300 Գ. Գ.
Գինու համար զինքի
EDOUARD KREDERIAN
66, Rue Lafayette.
PARIS (9°)
Tél.: PRO. 11-63
Expédition contre-remboursement

ՀԱՄԱՐՇ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Directrice : **ARPIK MISSAKIAN**
Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise - PARIS-9^e

Fondé en 1925
R. C. Seine 57 A 2731

Téléph. : PROVENCE 86-60
C.C.P. : PARIS 15069-82

Օ Ր Ի Թ Ե Ր Թ
Հիմնադիր՝ **ՇԱՄԱՐՇ ՄԻՍԱԿԻԱՆ**

ԲԱՆԱՎՈՐԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆ
Գրքատն՝ Տար. 60 ֆ. Վեցամսայ՝ 35 ֆ.
Արտատպման՝ Տար. 75 ֆ. Հատը՝ 0-30 ֆ.

ԵՐԵՎԱՆԻ
14

ՅՈՒՆԻՈՒՐ
MARDI

14 JANVIER

1964

LE NUMERO : 0,30 FR.

40ԻԲ ՏԱԻՐ — ԹԻԻ 9908

Fondateur : **SCHAVARCH MISSAKIAN**

40e ANNEE — N° 9908

ՕՐՈՒԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐԸ

ԿԻՐՈՍ

ՔՈՒՐԵՐԸ ԱՆ ԿԵ ԳԱԼՔԵՆ

Մալաթիա Արք. Պրահա-Փրեյս դորմա-
կառութեան ժամանոր Բյուրիկներն յայ-
նաբարութիւն իր տալով բաւ։

— ԵՔԼ Քուրքերը պիտի բաժանուի
պահանջներն իրաւ, պիտի լինի խորհրդա-
ժողովի սեղանը։ Ամեն ժառոց դիմել թէ
բաժանուի արդարապէս ճանաչաւ մը չէ։
Մեկի պէտք է խելագու անկախ պետու-
թիւն մը որ ունենայ ռազմականակն
Մասնաճանաչութիւն մը, որուն մէջ ճանչ-
ցալի փորձաքննութեան իրաւունքն ու-
րը։ ԵՔԼ Լոնտոնի խորհրդատուրը ճա-
կարի, ՄԱԿԻ պիտի գիտնէ պիտուի արտա-
պետութեան մը։ Ոչ մէկ օտար մէյն —
ժողովին կ'ընդունէ։ Կիւրքերը Քուրք-
ըր զիս արաւատանքն թէ կը փոխէ
Մասնաճանաչութիւն եւ գիտնէք իրաւ-
— զիս։ Արեւիս զրոյրութեան մը չէ։ Այս
նիւթը անխելէն ի վեր բարեփոխ զյոյսով
մը կը ստեղծել երկու Մասնաճանաչութիւն
մը։ Մեկը Լոնտոնի կ'ընթացի ոչ թէ անկէ
չհամար ստանալու, այլ վիճարու-
նելու ճամբը։

Վերջին զեպերուն ժառն, Մալաթիա
բաւ։

— Ճեղք է որ յայն ստեղծանք Քուր-
քերուն իրաւ կտակ թաղան մը։ Բայց յայն
ստեղծանքը պարզապէս արտօր պաշա-
ճալից ընթացք մը որ արդեւորապէս ի Հանրա-
պետութեան խախտումի օգտին Տեղք.
Ճառքը Քիւրքի Հեռ արգելած էրքը Հար-
ցաքննիչ ժառնքն մը կը կարգէ։ Բայց կայ
ը Քուրք փայլեցին — ստանդարտ իր դա-
տան Տեղք. Քիւրքիցը, արդէնեւ, եւ
պարզեւ ժառոց մէկ է զոր իր յարգել —
զինքնին երկտառարները։ Այլ փայլե-
— յներ ժնձ պատասխանատուութիւն
իր կրնն փորձարկելուն մէջ։ Կրպիւր
պարզեցանք կոչելու իւր ալ փայլե-
ցին Հայաստանի Հրամաններ տալին։ Ա-
նանք իրաւին իսկական անդաշտը մը բա-
նայ անձամբանալութիւնը շարժելու եւ
Անդաշտը միջամտութեան տակելու հո-
մար։

Կիւրքի երկտառար Արք. Նախարա-
րը Քիւրքիստան Արք. Հոսանք մէջ օգտա-
նալ ու հետեւեցող յայտարարած է Հերթ-
Իւրեքի թղթալիքը։

— Կիւրքերը մէջ անդորրութիւնը վե-
րահաստատուած է։ Բայց Քուրք տալը
նորոգելու կը շարունակեն իրենց զրոյրու-
թիւնները եւ անարեւելի Բիւրոյրոր
կը տեսլականանքն արդեւոր քարուր-
— թիւն ընեն թէ կրնա խառնակութեան
նիւթն ինչ կրնայ միտակ աղբիւր։ Տեղք —
Թաւ շարժարկանով մը կ'արդարապէս
— թէ թուրք Քուրք ճանաչարաններ եւ ու-
թելանքներ, որոնք չեն կուտան Յոյն —
բուն ճեմ, պիտի ընտելանան ու պատ-
նեն։ Կիւրքերը արեւմտեան զեպերուն
ժառոցին իրաւ պատճառը Քուրք զիս —
բիւրեւն են։ Անոնք երկրորդ անգամ ի վեր
կը պարտաւորուին յայտարար զեպեր
մը։ Մեկը մը կ'ըստանանքը անկախ ճամբ
պիտի երկարէ Լոնտոնի խորհրդատու-
րին։ Մեկը Կիւրքիցը ըլլալ անկախ պէ-
տութիւն մը ար տրեւելու ոչ թէ փոք-
րատառութիւնը, այլ մեծամասնութիւն —
նը։ Անոր ճամբ պիտի պարզաբերէ։
Կիւրքերը որ երաշխիք Մասնաճանաչութիւն-
ներն իր յարգելին չեն։ Կիւրքերը մէջ պա-
տարար մը կ'ըսա։ Ինչպէս ամեն պատե-
րապէս մէջ կարգ իր անկեղծութիւն ու
ձեռնին։ Այն օրն իսկ յայնպիսի փնտրուի է։
Պատճառը իր տակի։ Կիւրքերը բաժա-
նուի ընթացի տարակալ, վիճարանու —

թեան նիւթն չի կրնար կարգել։ Բաժանու-
մը ճամբ մը չէ։ ԵՔԼ բաժանուածի տեսն —
կէր ընդունուէր, պէտք էր որ Քուրքիս
այ բաժանուածի ենթարկուէր։ Քուրքիս
մէջ ալ փորձաքննութիւն մը կ'ըսա։ Այլ
պարզապէս, պէտք է պիտի ըլլար փոխի
ամբողջ աշխարհի քարուրէն։

ՔՈՒՐԵՐԸ ԵՐ ԳԱԼՔԵՆ

Կիւրքերը մէջ երկէ սիւսան վերադ-
պանուիներ եւ փաշակելուր։ Կենթիս —
զրուի թէ ճամբարները պիտի բացուին։
Այսպէսով, ընտանեան ճամբարներին
եւ Հարցաքննութեան արտաւորութիւնը
պիտի վերահաստատուի։

Բրիտանական ժառարները պիտի աւ —
րանանան չեղարկուի մնալ արդեւոր զո-
տիւնի մէջ։

Լոնտոնի խորհրդատուրին խառնակ-
ւին, Կիւրքերը Քուրքերը անձեռնաթեւ,
արտաւորութեան եւ անդորրութեան հետե-
ւանով Քուրքիս կը գտնեն Պէրլուրի
ճամբով։ Երկրորդ անգամ 40-50 Քուր-
քեր կ'ընդնէ իր լինի։

Մ. Կիւրքիս Քուրք փորձաքննութիւն-
ըր ալեւ չի ճանչնար խախտում։ Մա-
լաթիոյ կ'աւտարարութիւնը։ Պարզապէս —
ժողովրդ Քուրք Կիւրքիս 15 երեւոյթան-
ները չեն ճանչնալով ամեն արտաւորու-
նիւթին։ Եւ ինչպէս ընտել Տեղք.
Քիւրքիս իր կտակից իրաւին ճանաչել իր
պատմութիւն փորձարկելու ճանաչել արդ-
եւ ճեմ չեղելով թէ այդպիսի չի ճանչնար ինչ-
կալ կաւտարարութիւնը։

ՓԱՆԱՍԱ

ՆՈՐ ՄԻՋԻԳՐԻՐ

Փանաւոր կաւտարարութիւնը թուու —
նեցաւ թէ ճամբարայր տարբեր կան
չեղարարութեան մէջ։ Խախտումը չ'ըս-
— ճանաչել է որ ամեն կործ խաղաղութիւն —
թիւնին կաւտարար։

Հասարակ Փանաւոր ըլլալ ճանաչել
Քուրքիսը, մնալ որ շատ փախել ճառք
եւ կ'ըսա ճամբարայրութեան զիս խաղա-
ղութեան ճանաչել ճամբը։

Յիւրեղեք երկրորդին երկրորդ կը շա-
րանակուի, 2 մեկուն է 11 Կիւրքեր
կայ։ Մայրաքաղաքներ մէջ թէք, զորա-
պետ կը արտաւորուի եւ ամբողջիկին
գիտնելուր փայտն եւ արտաւորուի
տարբեր զորմանէ։ Առեւելիքին մէկս —
կան կը մնայ եւ Կարգադէր Նախարար Տեղ
Կարգ յայտարարած է թէ որեւէ Հարց
չ'իւր ընտելը պարզելու։

ՔԱՆ ՄԵ ՏՈՒՐԱ

ՆՈՐ ԱՆԵՆ ՅԱՆԶԳԱՐԸ 24 ժամ լի-
զարկութեան անկախ, ապա ճամբարու-
տիւնին ճանաչելու։ Եւ կ'աւտարար —
րութեան կը խախտուի մէջ արեւելիքի
կաւտարարութեան պար՝ Շէյխ Օսէյն
Բարան։

Ճանաչարկը Նոր պարզաքննութիւն
պար։ Պարզաքննութեան ճամբարը Պա-
րսի Ձիւստանին բարեկամ մըն է։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆ փոխած երկտառար
Հայր՝ Նախէ — Յրմանիս Արեւիկան ի
վերջին բաժանարարուէր։ Բարդի։ Մանգի-
ն է որ, ըստ Քրիստոսական ժամանակ տալով
անդելութեան, այս Քրիստոսական երկ —
տառարը Խոր՝ Միւրեքիս փոխած իր
երկու ընդելութեան հետ եւ տարբեր
Քարգաւտանք մնալ իւր, ինչ ալ փոր-
նալ իր Յրմանա զայն։ Յրմանալ ինչ —
ժամանակները ստեղծու ճանաչել արտա-
նաչար չեն տալով եւ Օրբիլ զեպի Թէ-
րան կը իր զրկելին։ Այն օրն, իր զրկն
Քրիստոսական ընդելութեան, Արեւիկան սիւս-
նաչարկել եւ կրնա արժու կարգից օգտ-
նալուն մէջ։ Յրմանալ կ'ըստանութիւն —

Օր Երբ

ՎԵՑ ՕՐ ԱՅՏԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Յատալի ընթերցողները սիրով կարդա-
ցին յորդանանագը, որ այս խորագրին
անկը։

Փանաւորին ցրական սեռ մըն իր ու-
րիցութիւնը, — հայ ազգանքներն եւ
գիտ, ընդհանրապէս կ'ընտելանան եւ եր-
թինմ անտարակամ, ճամբս են ճանաչ-
անալապարտեան եւ հետապնդութեան
նախնայներ, որով պատճառ են իրենց
հետապնդարարութիւն յարեկն իր
կ'այն։

Այսպէս հետաքննական, այդ ուղի —
գրութիւնները յանալ ընդելին են պատ-
մութեան համար։ Այն օրն ի վեր որ Հա-
յաստան մը կայ, ոչ այդպիսի իրիւր, պատ-
մական աշխարհագրութեան ընդել, այլ
արարչ իրաւամբարիւր՝ իր ճամբարայրին
գիտելով ժողովարարով, տարբեր իմաստ
եւ արմէ՛ ստացած են այդ ճամբարայր —
րութիւնը։

Սեւ մը կայ, սակայն, որ վերջի մը
պէս ցու կը պատճառ տարաբարեանց
իրաւամբարիւրին։ Ի՞նչ, ուրիշն են կ'աւտար-
մարիւր աշխարհի մը մասին է մը, որ պար-
տաւորապէս ըլլալով խախտարարութիւն
մարդ պատմական անցորդներէ, յա-
նալ ոչ որակաւոր, ոչ ալ մասնաւոր իրա-
ւութեան մը պատճառ։ Ի՞նչ, ուրիշն
իւրեւրապէս աշխարհի մը մասին է մը, որ
պատմաբար լաւ պատմաբար ցանկն ու
կեցնի ծաղաւորիկն ճանաչել անկեղծութիւն-
րու բարեկամ իր մէջտեղ։

Ո՛հ, սիրելի ընթերցող, ո՛հ։ Խօսքը
Հայոց հայրենիքին մասին է, զոր պիտի
ներկայացնենք միշտ... Հայոց, իրիւր
միւս ու ժամբարիւրին, որուն անտեղեկ
են իրենք՝ Հայերը։

Կրմա՛ւ հաւցելով միտու։

Նրեւալայիցէ՛ք, Միւսայի Նախագին —
բուն կամ Արեւմտեանի մէջ հաստատ —
ուած Ֆրանսիականութեան աղէի փրանսի-
անքը մըն էր եւ իւր ճամբարայրայր —
կան ապարտութիւնները պատճառ մկա —
րաբարիւր։ Ֆրանսան իր Խորք-Տանով,
իր Լույսով, իր Էջովուն եւ հաղարանակ
արմանակով։

Ֆրանսիականութեան համար՝ ծիծաղելի
պիտի թուէր ճանաչ գրականութիւն մը
կամ դաստիարակութիւն մը։

Մեզի համար, սակայն, յուրիք է այդ
գրականութիւնը կամ դաստիարակութիւնը,
իւրաքանչիւր յուրիք, թայց խոտաւոր ցու —
տլ մը եւս ընդգիծելու։

Փախելով այս խորագրանութեանց ճամ-
բան։

Յատալ տեղ իւրապէս կ'ընտելի աշխարհ
տեսնումը իրականութեան մը ընդել —
գրութեան, ստանց շատ մեծ կ'ըստ տալ —
որիւնեւն, ինչ կ'ըստ ստանդարտ օրաւն
մը մէջ հաղարան ճամբարիւրին բանի մը
նախ ու ճաշի պատմութիւն միայն կրնայ
ըլլալ։

Նոր տեսակ նրաւաղմանցութիւն

Ներք զիւրք ճեղքարկում են։ Եւ ինչ տար-
բարներ ճամբարն, այս երկտառար
զրուիքներն ճամբար զատապարտուած էր
Յրմանա եւ ինչ պատմականութիւն Խոր՝
Միւրեքիցը զիւրք եւ կ'ըստ։ Էս Միւր —
թային իր երկու ընդելութեան եւ քայս —
քայսովն զիւրք ընտել ընտել տարն Յրմա-
նա զայն ինչ ճամբար։

ԿՆՔՈՐԹԻՆ Իր Հարցերը որ Հայ —
րաւորութեան ճանաչել խախտումը Հա —
յան կը կ'ըստ։ Եւ ինչպէս, ինչ զիւրք
ԿՆՔՈՐԹԻՆ Իր Հարցերը որ Հայ —
րաւորութեան ճանաչել խախտումը Հա —
յան կը կ'ըստ։ Եւ ինչպէս, ինչ զիւրք

ՄԻՐՇ. ՄԻՐՈՒԹԻՆԸ մէկ ժամանակ թան-
անկեղծութեան ցրելն զինու. արմանալի

մը, նոր ճանաչելութեան (ճեղքարկ —
զատալ ցաղոյ) անալապարտութիւն մը, ճեմ
ալ ցաղից ընտել պատմականութիւն մը ըս-
տեղանում է ներկայիս։ Յիւր ուրիշ այս
շարքին մէջ յիշատակել չարիական Հա —
յաստանապարտութիւն մը ծաղիկեղծութիւն,
որով շատ բան տարբերութիւն Մալաթի
մասնաւոր պատմականութեան։

Հայաստան աշխարհիւրն ոչ հաշարգը-
մութիւն իր համարիւր, ոչ ալ իր փախա-
րիւրն որ աղտա աղակալութիւն տեսլութեան
ցաղոյ հարուստ աղակալութիւն մը ընտել
մեկով մեկով սիւսարը միտակութիւն, կամ
անտեղան կապելու. այն մեկով, զորս
կ'ըստն իրենքն Ամբողջութեան Միւր.
Արեւիկն իր մեկ ընդելութեան աղէի։

Հայաստան Հայաստան է։

Մեր երկրին է, մեր պատմութեան աղ-
բարը։ Շատ չարաւորութեան, երկրին ու —
մասով, թայց միշտ կ'ընտելան են ան —
մասով. Հայաստան կ'ըստ, իր զարգաց-
ման։ Հայն կայ ցրմանը զարք փոխակն մե-
տլ մերկայացնելու ցայն, ոչ ալ քաղաք-
տիւն ընտելութեան երկրորդութեան մէջ։ Յի-
ւան տարի յիշարգը ճանաչ ճեմ, թայց իր
քարգաւտումը ճանաչել իր զրգւտ ար —
դէն անտեղան անգին՝ ուր իր սիրտ ընդ-
նաւորութիւն, ինչպէս խաղաղ։

Ինչ կ'ըստ իր մերկայացնել, սիրելի է

մեզի, — մեր յայն, մեր իսկաւր, մեր
անտաւր ճամբարարութեան հայրենիք՝
չախտակամ։

Ուրգարութիւններով, աշխարհներու
պատարարութեան չէ որ իր ճամբարի
այն երկրի։ Եւ ինչ ճամբարն իրաւամբար
կանակն է անտաւորութեան յայտարար-
ութիւն։ Եւ երբեքն փայլեկ իր պատմա-
կին Հայաստանը ճամբարներ փորձարկ-
մէջ, ճամբար օտարական կամ աշխարհ
կապարկներն կ'ըստ, պատման ուն —
է որ չի ճեմար մը պատմութիւնը։

Անոց կարգին՝ Շար Մարգար, այն —
րու Հայաստանական ապարտութիւններ
իրաւամբարիւրին ճամբարն մէջ, Վեց
որ Հայաստանի մէջ խորագրին տակ։
Փարսիւն տարաբարիւր, խոտակամցու
որ նոր իր ճամբար մէջ, — սեռ թէ ին-
չու՝ ցիտակ է թէ սիւսար ինչ իր յոյ —
նաւաւորութեան մէջ։

Շար Մարգար, անտեղ Մեք-Մովսի-
կն զարգանք, ինչ փրանսիական պատմա-
կութեան հետ (կ'ըստ Փարսիւր, մէկ
փախարիւրէն, մէկ ինչ), կ'ըստն ինչ —
այստան։ Ֆրանսիական այս երկր տալու —
այստանութեան աղէի մեր երկր իր ներ-
կայութեան, ինչպէս անտարակամ խորագր
մը զարգանք է ինչմ, Լուսնի, ՄԱԿ Զե-
րուին։ 25 տարի առաջ, Շար Մարգար
նաւաւոր զրկումը իր Մայանակ, ուր
նաւաւոր է Գանի մը հայ աշխարհներուն։

Այս անգամ Հայաստան երբայով յայն-
մէկ հետաքննարար է մը պատմութիւն —
րեւոր, որ հարուստ հաւաքանք մը
կ'ըստ է մը ընտելալիքին բնաւ ինչ-
պար։ Ու իր խոտակամ այս դաստի-
արիւրն մը, զանտարը ընտել պատմութիւն
նոր ցուցարարութեան խոտակամով, ե-
րէ հետաքննարար... հայ երկտառար —
րիւր։

ԿՆՔՈՐԹԻՆ ճեմ արտաւորութեան ճանաչել
ճանաչ մը կը կարգադրելու Խորագրին
զիւր։

ԱՐԱՋ

—C

[illegible]

1

×

Յաջորդ երկուսից Կարօ Մարտիկ,
հեղինակ հեղինակուհի Մարտիկ,
Գրեթե կարողանալով ստանալ չմեծ
տոմս լրագ: ժամանակից ևր զարգացող
ճամբար, Էրասթը Ժեմակը ևր Նարեկը
սերմը, ժողով, Զարուհի ժամկի Կարյոյի
ևր Գրիգորիանիկ: Կարօ Մարտիկ
բախճիկ ճամբը ճաշեցի մէկ ևր սեղան
էր, ևր սեղան հեծնեցի Նարեկ, Կար
իկը, ևր Զարուհիի ևր ժողով:
Մարտիկ երկուսից չեղան ճառս ժողովի
ճամբը կարմար էր ցարկով: Կարօ Մար
տիկ ցր շրջանու ճամբեցի, ժամանակ
նախկին ևր Զարուհի, ևր ետև ձ
ժամբարը մէկ ա՛ն ևր ցարմունկ ձ
ճաշ:

Հայադիտութեան անդամտանին
Բաղմակողմանի հմտութիւն ուն

f.

Այդ ժամերուն, ինքէն Կաթողիկոսանձնացաւ քանի մը ազգայիններ Կ'երեւի տանտերբոյ վաժառէն էր։ Ատեն կըճկուած միջոցորտը արձակիլ բաժուցաւ եւ իւրաքանչիւր հիւրացաւ իր նախաւորած նիւթին, իր նսիրած անձին։

[illegible]

1. ԽԱՋԵՐԵԱՆ

— Կաթողիկոսական պալատին
կողմին հետն էիք :
— Կո՞ղմ : Մենք կողմ չէինք եւ չէ

— Այո, կը ճանչնայիր, եւ ձեր երկրէն ձեզ կը տղիկը ՅԱՐՔԻՍԽԱՆԷՐ կը կոչուէր իւր տղայը։

— Բարեք լոյս եւ ապուշիք զամեն չիկիւններս վայա։ Իսկ իմ տղայսմըս թիւննիս, բարի ծերունիքի մը ծանօտ։

— Եւրոպէական թիւննիս սպասէ ինքիւ։ Լուսիկըն բառական երկար տն իտալացիք երբ աշխարհ վեր տեսու եւ իր զիտեց, ապա տանն եւ իցիկի ա լուսիկըն։

— Ուրեմն զիտիս ուղիկ՞ք բառան

ԲԸ :
 — Սերով : Հասցէն կուտա՞ք :
 — Քանի՞ ոսկի պիտի վճարեմ :

Կ'ըսես իր արիւնը ցամքեցուցին յան
ու. կեանքը քառասուն տարիով կարճե
ցին :

սու : տժգուններ, ժանիքը զարկեր, ուրի
ւրիշ մը իյնար քառսուն կտոր կ'ըլլար :
այս համար ծաղկեցաւ խօսիլ : Էրիկ

Քանի որ ինքնաշարժիչները համարվում են զինվորական տրանսպորտ, ապա նրանք ենթարկվում են զինվորական տրանսպորտի վերաբերյալ կայացված օրենսդրությանը։

(8 7mp.)

(Twp.)

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ
ՓԱՌԻԶԻ ՄԵՋ

Նախաձեռնութեամբ Կապ. Խաչի ՇԵՐՔ. վարչութեան և Գործիչ շրջանի իր մասնակցութեամբ, Հինգշաբթի, (16 Յունուար) ժամը 15ին, Քառէի Սալ տէ Գինի մէջ:

Կը ներկայացուի ծիծաղաւոր գրական մը տողը կողմէ, Հանգիսի անակնկալներ: Կարգադր Պապան Նուէրներ և Նարինջ-րիճէ պիտի բաժնէ:

Շաբթիէն օրհնաբը կը մէկնի ժամը 13ին, Փառան տը Շաբթիէն՝ ժամը 13-30ին (Հայ Գործչին առջին) և կը հանձնէ զեղի ծածկը միայն բոլոր կայարանները: Արտադրութեան եկողներուն համար, յատուկ համրակառի տպասրկութեան ծանոթութիւն:

ԱՆՏՈՐՎԻԼ, Փառս Քառնո, ժամը 13-30
ԱՐԵՆՈՒՎԻԼ, Նիկողոսեան Վանաստ -
տան առջին, ժամը 13-30:

ՊԼԵՆԵՆՏ-ԲԱՆԵՆ, Հայկական Գործչին
առջին (Իրի Հայկ Կոլլեկտիվ) մը 13-30:
ՇՈՒՆԻՆ, Փառանք տը Շաբթի ժամը
13-15, Եկեղեցւոյ առջին 13-30:

×

ԿՐԵՆՈՎԻ ՄԵՋ

Կրեմլայի Կապ. Խաչը կը տան Մա -
նուէրները Օրը, Կրեմլի (19 Յունուար)
կէտ օրէ վերջ ժամը 3ին, Սալ Այն Լուի,
(Քիւ ժէ, արտաստեմբիւն, արտա -

խոստեմբիւն, մենկը օտարականներու կողմէ: Դեկտեմբրեան թիւ 9. Սարգիս Քէ-
փէնէկեանի (Ռոմանէն), մասնակցու -
թեամբ իր թատերական խումբ՝ Կրեմլայ -
տարը ունեւոր կողմէ, կը ներկայացուի
ծիծաղաւոր գրական մը ներկայացումը,
(մէկ արար):

Աստղական կաղապր պատան, մրցակցն
բոլոր մանուկներու: Կրեմլայի և շրջ -
նականի բոլոր հաշմանակներուն և կար -
մանկութեանները անխաբ կը հրա -
ւիրուին:

×

ՊԼԵՆՏԻ ՄԵՋ

Ֆ. Կապ. Խաչի ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ
Յունուար 19ին, Կրեմլի՝ կէտէն հար
ժամը 5ին 3.30ին:

Սրախ Ալալով Սպիտերիմ (235, Բիւ
Մանյալ):

Խմբիկը արտաստեմբիւն, մենախո -
ստեմբիւն, արտաստեմբիւն:

Կը մասնակցէ Նոր Սերունդի երգչա -
խումբը:

Սրահին շնորութեանը տպաստեմբիւն է:
ԱՅՏՈՐ ՄԵՋ

★

ԻՐԱՆԻ

ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻ ԵՌՈՂՆԵՐՈՒՆ

« PARS HOTEL »
— TEHRAN —

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ և ԱՐԴԻԱԿԱՆ

ԱՄԵՆ ՅԱՐԱՐԱՐՈՒԹԵԱՄ
Հեռախոս - ՄԵՆԵԱԿԱՆ - Բաղիճը

ՍԵՓԱԿԱՆ, ՃԱՆԱՐԱՆ

Դալար պարտեզ - Զաւլալ լողաբան

●

« PARS HOTEL »
Ave. Sepand, 40
TÉLÉPHONE : 626031
CABLES : 206 TEHRAN

●

ՆՊԱՏԱՆՈՐ ՊԱՏԱՆԱՆԵՐ

1 Խոզիմնց սենեակ - Օրը 370 Ռ -
2 Խոզիմնց սենեակ - Օրը 520 Ռ -
(Նախաճաշով, ճաշապահեմբիւն,
տակով)

Երկար մնացողին՝ մասնաւոր գինը
ԱՅՏԵԼԵՆԴԻ և ՎԱՅԵԼԵՆԴԻ

« ՓԱՐՍ ՊԱՆՈՒՆԻ »

ԱՌԱՎԵՆՈՒԹԻՆԵՐԸ

★

ՆՈՒԻՐ

Ֆ. Կապ. Խաչի ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ
տալիս կը նուէրին - Տէր և Տէրին ժ. -
2ին Եկեղեցին՝ 50 Ք., Տէրին Հրաժար Սա -
մուէրին՝ 50 Ք., Տէրին Գաղափարական՝
10 Ք.:

×

Ֆ. Կապ. Խաչի ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ
նախաձեռնութեամբ Մարտի Բարեկամի մասնա -
տալիս, Կոխան Կարգադրականի կը նուէրէ
50 Ք. Կապ. Խաչի գաղափարական -
չինքուն ինքնագրութիւն:

ՍՒՓԱՆ - ԿՈՒՄԻՏԱՍ
ԵՐԴՁԱՆՈՒՄԻ

ՔԱՆԱՍՆԱՄԵՆԱԿԻ
ՀԱՄԵՐԻ

ԿԻՐԱԿԻ՝ 8 ՄԱՐՏ, 1964, ԺԱՐԸ 17

ՍԱԼ ԿԱՎՈ

ՆԿԱՏՈՒՆԵՐԱԼ

Կապ. Խաչի Օրը, մեն պատաստու -
թեամբ կը տանի Փարսուար 23ին, Շի -
միի արար:

ՊԱՀԱՏՈՒՐԵԱՆ

ԲՈՒՐՈՐՎԻՆ ԱՐԴԻԱԿԱՆԱՅԱՊ

Երազայի Միմազայն

Արեւիկեան վաճառատունը

ՊԱՀԱՏՈՒՐԵԱՆ խանութ մը շա -
ղիկային սեղանին վրայ աճեցին հա -
մալ պատար կը պահէ՝ մենին ու
պղծակին համար: ՊԱՀԱՏՈՒՐԵԱՆ
վաճառատան մէջ պիտի գտնէք ա -
ւանդական ընդդէմներու և անու -
նականներու աճեց տեսակը, անմրց -
ի զինքով:

ՇՐԱՐԻ ԱՌԱԳՈՒՄ

Ֆրանսայի աճեց կողմ և Արտա -
ստեմբիւն՝ Պիլիս, Զուգեյրեմ,
անդլիս:

ՊԱՀԱՏՈՒՐԵԱՆ ՎԱՅԱՐԱՏՈՒՆ
LYON

246, Rue Vendôme Tel. MO 11-84
20, Rue Villeroi MO 32-10
65, Rue Robert LA 07-72

ԱՐԱԳ. ՄՊԱՐԱԿՈՒԹԻՆ

Այժմ, զգալի, ժամանի տղ -
մա՞, յունական ժողովրդի, և պի -
տեմ, տեմ, Թալիս Հեղին, ժո -
ղովրդ, շուրա, ժողովրդ, և յո -
ղովրդ, ժողովրդ, պիտեմ, Շիլիս
օրի (41 - 45), Իրմիլի յամէ, շու -
նուէր, աւանդական տարը,
(Բարակման մեղա), համեմակ
մանիկ, սալեղ, թիթապուր, մէք,
քաշալաւ, պիտեմ, մեն -
մանի պիտեմ ուղարկելով: Ամէ
կարելի պահանջներ, հաւաքու -
ն, հարկաւ, սամալ, քարմա, յո -
մեքու, բարկաւ, քաշալաւ, տե -
մ, և աւան:

ՊԱՀԱՏՈՒՐԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՆ

Ունի Նաւ. ստանալար ժամա -
նաւատուն մը, որուն ընտրի տե -
սակի միտերը գոհացում կուտան ա -
մէկին նրաճալիկներուն - Ուղիս -
րի, հորթի և կոյնի մի (քաշալաւ
մի, և աւան):

STABILISATION DES PRIX

ՇԱՍ ՄԱՏՁԻՆ ԳԻՆԵՐ

ԵՐԻ ԶԵՐ ՈՒՋԱՆԸ ԱՐԵՎԵԼԵԱՆ Ե՝
ՎԱՅԱՐԱՏՈՒՆ՝ ՊԱՀԱՏՈՒՐԵԱՆ Ե՝

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

★ ★

ՍՊԻՏԱԿ ԱՌԱՏՈՍ

(Հէմար և արմալ քանասնոյնով)

★ ★

ԳԻՆԵՐ

ՇԱՒԱՐԸ ՄԱՐԴՈՒՆԻ

Հրատարակութիւն - « ՅԱՌԱՋ » մա -
տեմալար:

Գին՝ 10 Փրանց (ստանդան մարտի 11
Փրանց), արտաստեմբիւն՝ 3 տղար:

Դիմել հեղինակին, « Յաւանքի հաս -
ցելով »:

EXPOSITION

D'ART EXPOSITION CONTEMPORAINE

DU 13 DÉCEMBRE AU 16 FÉVRIER

Musée National d'Art Moderne

PARIS

11, Av. du Président Wilson

Հ. Յ. Գ.

Վիլեն - Հ. Յ. Գ. Վիլեն կողմէ
ընդ. ժողովի կը հրապարակուին ըն -
կերները՝ 18 Յունուար, Շաբթի, ժամը
20-30ին, Արտաճիւն մէջ: Ծառ կարեւոր
օրակարգ: Բոլոր ընկերներու ներկայու -
թեանը պարտաւոր է:

ՆԿԱՏՈՒՆԵՐԱԼ

Վարդանանց
Ապրիլեաներու Երազայիկեան

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՄԵՐԻ

Կրեմլի՝ 23 Փետր. 1964, ժամը 21

SALLE GAVEAU

ՆԿԱՏՈՒՆԵՐԱԼ

ՀԱՅ ԿԱՐԱՐԻ ԿԱՏՈՒՐ
Մայիս 24ին Սարգիսի Մեծ Ամփիթատ -
րանի մէջ:

ՀԱՅ ԿԱՐԱՐԻ ԿԱՏՈՒՐ

(Փարիզայն Տիկնանց Միտքիւն)

ՏԱՐԵԿԱՆ ՅԵՐԵԿԱՅԻՅԹ-ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Կրեմլի, 19 Յունուար, ժամը 16-24

LES AMBASSADEURS

3, AVE. GABRIEL, CHAMPS-ÉLYSÉES

Երկու նուագախումբ

Կեդրոնական խումբ

Danses Originales par RITA VELEZ

Election « MISS CROIX-ROUGE »

Մտաւ 8 փրանց

Կանխ. ապահովել տոմսեր և սեղաններ հեռախոսով Հայ Կարմիր Ունի
Կեդրոնականին:

ELYsée 67-03

L'ECLAIREUR SPORTS

13, ALLEES LEON GAMBETTA — MARSEILLE

Տեղի՝ Ե. ԳԱՌՈՒՍԵԱՆ

Tél. : 64-28-01

Spécialiste de Sports d'Hiver
Toutes les grandes Marques

SKIS

CHAUSSURES

SKI-BOB

ANORACKS

FIXATIONS

FUSEAUX

LUGES

APRES-SKIS

ACCESSOIRES

PULIS

ATELIER DE CARRAGE ET REPARATION
LOCATION — SKIS — CHAUSSURES — CANNES

GRANDS CHOIX — QUALITE — PRIX

ՄԱՐԿԵՆԻ ՄԱՐԿԱՆ ՄԻԱԿ ՀԱՅ. ՀԱՍՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

ԸՆԹԱՏԻԿ ԱՋԵՐՆԻ ՆՈՐ ՍԱԿԱԳԻՆ

ՄԵԿ ԱՆԿԱՐՈՒՆ ՀԱՄՈՐ

ՄԱՀԱԶԳ.	40 Գ.	մինչեւ 1/4 սիման
ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍ	20 Գ.	մինչեւ 1/8 սիման
ՅԱՆԱՅՈՒԹԻՆ	5 Գ.	» » »
ՇՈՐԱՅԱՍԻԿ	20 Գ.	» » »
ՀԱՐԱՆԻԿ.	20 Գ.	» » »
ՆՈՒՐԱՏՈՒՆԻՆ	10 Գ.	» » »
ՆՈՒՆԻՆ	20 Գ.	» » »
ՓՈՒՆԻՆ ՄԱԿԻՊԱՍԻՆ	10 Գ.	» » »
ՎԵԼ ԳՆՏՈՒՆԻՆ	5 Գ.	» » »
ՄԱՆՈՒՆ	25 Գ.	» » »

Այս գինքը մէկ անգամ հաստատարի և ճանաչուած ծուարով աղ -
գրու համար և, չարաք էջ:

Կանխիկ վճարման պարտաւոր է:

Ունեւորական կամ այլ աղբիւր մտնաւոր պայմաններում համար
գինի վարչութեան:

IMPRIMERIE SPECIALE
DU JOURNAL « HARATCH »
32, Rue de Trévis, PARIS (9°)

Օր. ՎԱՍԱՐԻՆ ԵՆՈՐԱՆ

Պ. ՄԵԼԻՔՆԱՆ ԵՆՈՐԱՆ

Ամսաթիվ

Տեր և Տիկին Հրաչ Բաղդասարյան

12 Յունուար, 1964

Նոր Տարուա Ամբի — ՅԱՌԱՋ —

ԿԸ ՆՈՒՐԻՆԵՆ

Յարուսին Յուզմանեան մէկ տարեկան
«Յառաջ» կը նուիրէ իր ծնողները՝ Տէր և
Տիկ. Ամսաթիվ Յուզմանեան (Ժողովրդական)։

×

« ՅԱՌԱՋ »-ի

ԲԱՐԳԱՎԱՅՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Միտերան 26նոյեմբեր 20 Փր. կը նուիրէ
«Յառաջ» իր արդարեան համար։

×

ՈՒՇԱՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

Լինս — Կերթիկի Բոսնիկ թանկանորդ
մը Յունուար 7ին, տարեկան բաժանորդ —
զարգացման մը զիջում է, բայց իրար —
նեն լայն իր անուսին տեղ զրամ է «Յառաջ»
նուիրէ անոր։ Մարդկային կը խնդրէ —
բար խնդրէ տարեկան անձին որ ճշդ է իր
անունն ու հասցեն, կարծաւ իր հաշիւին
անցնելու համար վճարումը։

ՆՈՒՐ

Տէր և Տիկին Մանգիան Քեզերեան 15
Փր. կը նուիրէ Մանգիան Տան «Յառաջ»
արդարեան արժանի, փոխան ծնող-
կներուն՝ Պ. Սերգեյ Քեզերեանի մաս-
նուն առիւն։
(Ստանալ «Յառաջ»ին)։

ՇՆՈՐՀԱՎԱՍԻՔ

Աղբատանանի ժողովրդական շարժա-
կայութեան տաղամէ և հետեւող նուիր-
բաժանորդները։
Պ. Գարուսիան զան զիջող շարժակն
(պրոպան) հանգստեան տանելու պատու-
գրեցանքին համար, իր նմանակներն —
բար հոգովն ի մասնաւոր ի կողմ ուր-
անձին Փափակեանի մասնուն տարիցին
առիւն։ Պ. Միտերան 26նոյեմբեր (Փառ-
սիկ) Միտերան և Մանգիան ընտ —
նեաներու նմանակներու հոգովն տան —
վերին տեղերին 20 Փր.։

×

Ամբարիկի Ս. Պ. Գ. Կերթիկ Նուա-
րաճութեան շարժակայութեան կը
յայտնէ Գ. Պարսիկեան, որ երկու հա-
րիւր Փր. ծնողները Ամբարիկի կերթի-
կայ պաշտօնական համար, փոխան տա-
րեկան հոգնանգրեան։

×

Կերթիկի Ֆ. Կ. Պաշի և Նոր Սերու-
դի մասնաւոր ծնողները շարժակայութեան
տաղամէ և, Օր. Մար Քիւրճեանի նը-
շտանաւորեան առիւն հետեւաններէ
Պ. Պաշիի Փափակեանի, Կար. Փափա-
կեան, Մանգի Նուաճեան, Փաշա Փափա-
կեան, Կերթիկ Փափակեան, (Լինս),
Տիկին Մար Քիւրճեան, ամսական և
Տիկին Իսկուի Քիւրճեանի 20 Փր.։

Կերթիկի Կ. Պաշի շարժակայութեան
— թանկանորդ է Տէր և Տիկին Փիլա-
նեանի իրենց ընդհին և, բոլոր Տիկին
Վարդուի Փարսիանի մասնուն տարե-
կանին առիւն, «Յառաջ» իր ար-
դարեան համար 10 Փր.։

ՍԻՓԱՆ - ԿՈՄԻՏԵԱՍ
ԵՐԿՁԱՆՈՒՄԻ
ԲԱՌԱՄԱՆԱՄԵԱԿԻ
ՀԱՄԵՐԳ
ԿԻՐԱԿԻՑ 8 ՄԱՐՏ, 1964, ԺԱՄՐ 17
ՍԱԼ ԿԱՎՈ

Պ. Գարուսիան Տէրեան, Տէր և Տի-
կին Գարուսի Տէրեան և աղջիկը, Պ. Գ.
Աստ, Փաշի, Մարկ Տէրեան, Պ.
Մանգի Փաշի Տէրեան և զուգորդ, Տէր
և Տիկին Կարկի Տէրեան և զուգորդն —
ընտ, Տէր և Տիկին Նուաճեան և զու-
գորդները, Տէր և Տիկին Մանգի Ման-
գիան, Ալեք Տիկին Մարկի Վարդու-
սեան (Լա Սիլվա), Մարկիան ընտա-
նիկ (Պիլիկ), Շարժակայութեան ընտա-
նիկ (Հարապան), Տէր և Տիկին Գրիգոր
Եղիշեան, Կարկիան ընտաճիկ (Լինս),
Ալեք Տիկին Տառու Պարսիկեան, Ալեք
Տիկին Անիկ Պարսիկեան և զուգորդները,
Տէր և Տիկին Անիկ Փաշի (Փաշիկ) և այլ
համարն արդարեան ընտաճիկները
արտ խոր կրկնում կը ծանուցանեն ի-
րենց արժեքները կողմ, մօր, մեծ մօր, Կ-
րանիկ, բոլոր, հարապան և աղջակներին
Տիկին ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՏԵՐԵԱՆԻ
(Նման Պարսիկեան, Միտերան)

մասը, որ սերունդն ունենալ 11 Յունուար,
60 տարեկանին։

Յուզարդարութեան կատարուելու
Երկուշաբթի, 13 Յունուար, ամսական
մամբ 10ին, Փրատուր Հարց Մայր և —
կերթիկն, մամբն ամսականուելու Այն —
Փիլիկի կերթիկանուելու։

ՅԱՎԱՑՈՒԹԻՒՆ

Նիւն Շաւան Զատեան ընտանիքը զա-
ւակցութեան իր յարգին Քորտեան և
Յարկիկայութեան ընտանիքներն ընկ-
ւ. Փրատուր մասնուն առիւն։

ՄԱՆՈՒԿԱՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

ՓԱՐՏԻՃ ՄԵՋ

Նախաճանաչութեան Կապ. Պաշի Շըժ-
մարկեան և Փաշիկի ընտանիք իր մաս-
նականութեան, Հնդկաբլիկ, (16 Յուն-
ուար) մամբ 15ին, Գառնի Մայր և մե-
ծիկ մէջ։

Կը ներկայացուի ծնողաբար զուգորդ
մը աղջկ կողմէ և հանգի անձին կերթի-
կ (Կարկի Պաշիան նուիրէ և նուիրէ Քի-
րիկի պիտի ընտանիք)։

Շաւիկի օրնաւոր, իր մէկին մամբ
13ին, Փաշիան օր շաւիկի մամբ 13-30-
ին (Հայ Կարկիկի առիւն) և կը հան-
գի զուգորդ մը լայն իր կատարուելու։
Արդարեաններէ կերթիկան համար,
յառաջ համարները պատարարեան
մամբն։

Անիկ Փիլիկ, Փաշա Գառն, մամբ 13-30
Անիկ Փիլիկ, Կերթիկան զանաւոր —
տան առիւն, մամբ 13-30։

ՊԱՆԵՆՈՒՄԵՆԸ, Հարկիկան Կարկիկ
առիւն (Ինչ Հայ Կարկիկ) մամբ 13-30։
ՇԱՎԻԿ, Փաշիան օր Շաւիկ մամբ
13-15, Կերթիկայ առիւն 13-30։

×

ԿԻՐԵՆՈՒՄԻ ՄԵՋ

Կերթիկի Կապ. Պաշի կը տան Մա-
նուկան Օրը, Կերթիկ (19 Յունուար)
կը օր վեր մամբ 3ին, Մայր Սալ Լուի,
(Ինչ օր, Կերթիկ)։

Խմբիկ, արտասանութեան, արտաւ —
խտութեան, մեկնող աղջիկներու կող-
մէ և Կերթիկան Փաշի Պ. Մարկի Քի-
լիկեանի (Խոնան), մամբ 13-30-
ին իր թանկանորդ խոնանի կերթի-
կայ տանելու կողմէ, կը ներկայացուի
ծնողաբար զուգորդ մը Խեշիկի ընտանիք,
(մէկ արտ)։

Անտանիք կարկիկ պատան, մեկնող
բոլոր մանուկներու և Կերթիկի և ըն-
տանիքի ընտանիքի հարապան և կար-
մանկարութեանները անտանի կը հա-
րան։

ՊԱՌՏՈՅԻ ՄԵՋ

Ֆ. Կապ. Պաշի ՄԱՆՈՒԿԱՆԵՐՈՒ ՕՐԸ՝
Յունուար 19ին, Կերթիկ կը տան հար
մամբ 5ին 3-30ին։

Մրախ Աղայ Մուլիկիան (235, Քիւ-
րանկայ)։
Խմբիկ, արտասանութեան, մանուկ —
տանութեան, արտասանութեան։

Կը մանուկիկ Նոր Սերուդի կը զա-
ւակցուի։

Մրանի Քիւրճեանները աղջակուելու և։

ԱՅՈՒՍ ՄԱՌՏԻ

IMPRIMERIE SPECIALE
DU JOURNAL « HARATCH »
32, Rue de Trévise, PARIS (9°)

ՀԱՅԱՎԱՆ ՊԱՏԱՐԱԳ

ՎԱՆԱՎԱՆ ԶԱՆԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Միտերան 196 միտերան

Կարկ Կարկ 31, 10 — 25-55, 19-84։

Այս կերպի օր, Հանգի մամբ 10-
10-30ին, Ս. Կատարար պիտի մասուն —
ցան Յուզիկի մ. Վ. Պաշիկեանին։
Օրտան զարդը պիտի խոն Խեշիկ մ.
Վ. Սիլվան, նիւն անձին աղջիկ Սիլվա-
նի մը ամսականութեան։ Երկուշաբթի —
Թիւնները պիտի զիջակարուին Կրթիկան
արդարեան Սիլվանի կողմէ։

EXPOSITION

D'ART ARGENTIN CONTEMPORAIN

DU 13 DÉCEMBRE AU 16 FÉVRIER

Musée National d'Art Moderne

PARIS

— 11, Av. du Président Wilson —

ՀԱՅ ՎԱՐՄԻՐ ԽԱՅԻ

(Փարիզային Տիկնաց Միտերան)

ՏԱՐԵԿԱՆ ՅԵՐԵԿՈՅՐ-ՊԱՐԱՀԱՆԴԵԱԸ

Կերթիկ, 19 Յունուար, մամբ 16-24

LES AMBASSADEURS

3, AVE. GABRIEL, CHAMPS-ÉLYSÉES

Երկու Նուաճեաններ

Գերարտասանական բանին

Danses Originales par RITA VELEZ

Election « MISS CROIX-ROUGE »

Մամբ 8 փրամբ

Կանխաւ աղջակուել տաններ և սերունդներ հետաճանկուել Հայ Կարկիկ Խաչ
կերթիկանուելու

ELYsée 67-03

ՀԻՐԱՐԱՐԱԿ ԵՒԱԻ

Հայիկ երաժշտութեան մը սկստաւակ մը, (շարք 6) թիւ MC 2012

Կերթիկ կատարողութեան պատարարեան ՎՊՎ Ընկերութեան կողմէ։

Կերթիկանութեան

ԱՐԱ ՊԱՐԹԵԻԱՆԻ

«ՀԱՅԱՎԱՆ ԵՐԵԿՈՅՐ ՄԸ»

«UNE SOIRÉE ARMÉNIENNE»

(Microsilon, 33 tours, 30 cm. 48 կարկիկան տեղաւորեան)

Գառնար շնի կողմ

Մեկնող, խմբիկ և սկիզբիկ Նուաճեաններ 50 հոգի

Հայիկ պարերու և աղջական երգերու կատարում։

1.— Կիւնաց Երկ. 2.— Արեւիկան ցոլիկ, 3.— Երեւանի Անուար, 4.— Հայիկ
պարեր (Հայ Երկին, Քամ Զարու), 5.— Քաղանի երկ մանու, 6.— Կարման օրն,
7.— Յունուար, 8.— Հայրենի Յուշիկ, 9.— Երկին մանուկ է, և Տառարգում
Հարապան օրնաւոր պարեր։

Մամբ 14 Յունուար 14 Rue Petit, Paris 19° — Tél. BOT. 99-22

Կը ներկայացուի զիջանուելու։

Երկուշաբթի կը տարու միտերան, Գին 30 Փրամբ

(Գառնարեան համար առաջում contre remboursement, խոնանու մը փրամբ)

Փետուկ Նան Նուիրիկ սկստաւակները մօր. երաժշտութեան թիւ 20103, 20136,

20157, 20162, 20159,

Կերթիկան երաժշտութեան և Երկուշաբթի պատարար — 20114, Կոմիտասի

պատարար 20150, 20169, Գառնար Հայիկ երկուշաբթի երաժշտութեան

**Երկու
Կերթիկ
Երեւան**

Bongout

USINE à SAINT-MENIT (B.-du-R.)
DANS TOUTE ÉPICERIE SPÉCIALISÉE

★ GROS, 54 DES CONSERVES "BONGOUT", 40, LA CANÈBIÈRE - MARSEILLE

Գ. Արմենակ Բուրիկյան, Օր. Եղիաշ-
 րէք Բուրիկյան, Տէր և Տիկին Արա-
 շա՛մ Բուրիկյան և զաւակները՝ Տիգ-
 րան, Արշակ, Վլէկ, Գ. Պետրոս Բու-
 րիկյան, Տէր և Տիկին Տրդատ Բուրիկյան
 և զաւակները՝ Հայկունի, Աստ-
 դիկ, Ալբէր Տիկին, Հայկունի, Աստ-
 դիկ (Ամերիկա), Ալբէր Տիկին Մարգարէ
 Կոստան (Ամերիկա), Տէր և Տիկին Գա-
 րիէլ Գալանտ և զաւակները (Ամերի-
 կա), Տէր և Տիկին Միգել Գալանտ
 Բուրիկյան, Տէր և Տիկին Ժակ Բոյ-
 ան, Ալբէր Տիկին Սերառնոյ Բուրիկյան
 և զաւակները (Հայաստան) խոր կոչի-
 ծով կը ծանոցանան ծա՛ր բրնձ կոնձ,
 ծօր, ծնծ ծօր, աղէկան, զորք և աղլա-
 կանքն՝

Տիկին Գեղեցիկ Բուրիկյան
 (67 տարեկան)

որ տեղի ունեցաւ Եռուստ 13ին:
 Յուշարկարարական արարողութիւնը
 կը կատարէր Նիկեոսեան բնակարանը
 (4, Բիւ սո Գլաֆորիէ, Բիւսան) այս
 Ուրբաթ՝ ժամը 13ին, ուղիք ժամբներ
 պիտի փոխադրուի Բիւսանի գերեզմա-
 նաւանը:

Մահացող չտառցողներէն կը խնդրուի,
 մերկայց իբր այդ մկառն:

ՇԱՐՈՐԱԿԱՆԻՔ

Ալբէր Տիկին Գալուստեան և զաւակնե-
 րը, Տէր և Տիկին Անդրանիկ Գալուստե-
 ան և զաւակը, Տէր և Տիկին Մարգիւ
 Չիլիկեան և զաւակները, Օր. Հո-
 յաստան Գալուստեան, Տէր և Տիկին Տա-
 րեք Գալուստեան, Ալբէր Տիկին Մարգիւ-
 չի Գալուստեան, Տէր և Տիկին Մուշեկ
 Գալուստեան (Հայաստան), Ալբէր Տիկին
 Շոգապէ՛կ Գալուստեան, Տէր և Տիկին
 Սաշիկ Գալուստեան, իրենց արողով
 շնորհակալութիւն կը յայտնեն բոլոր ա-
 նունց, որոնք անձամբ, ծաղկեղաւորով,
 փոխան ծաղկեղաւորի նախատուով,
 թիւններով կամ դուրսը վառակից կան-
 իրենց անուանին, զոր, կարգի եւ աղլա-
 կանքն՝

ՇՄԱՆԵԱՆ ԳԱՌՈՒՍԵԱՆԻ
 մահաւան տաքի:

×

ԱՌն — Զ. Կ. Սաշիկ Լիոնի մահաւ-
 չիւր շնորհակալութեան արտայայտ է
 իւր Տարույ առթիւ Հետեւեալ նուէրնե-
 րը — Տէր և Տիկին Ա. Օսպիկան 150
 Փրանք, Պ. Գ. ձերկարեան չարիւր, Տէր
 և Տիկին Ա. Մարգարեան չարիւր, Տէր
 և Տիկին Ս. Մանուկեան, Տէր և Տիկին
 Ս. Մարգարեան, Տէր և Տիկին
 Բ. Սաշիկեան, Տէր և Տիկին Թիւրիւն-
 շեան, Տոգը՝ Ս. Միգելեան յիսուն —
 կան, Տիկին Շամբուկեան, Տէր և Տի-
 կին Ե. Վարդապետեան, Տէր և Տիկին
 Մ. Գալուստեան քանակաւ, Տէր և Տի-
 կին Գալուսիկ Տիւնիկեան 25 Փրանք:
 Տէր և Տիկին Ա. Թովմասեան յիսուն
 Փրանք իրենց զաւակն Նախախտութեան
 տաքի: Ալբէր Տիկին Ա. Մանուկեան 50
 Փրանք իր անունով մահաւան քանա-
 տեղեան տաքի: Տիկին Մարգարեան
 տաքի ըր շաքարեղէն ձմեռակներու օր-
 ունան շամար:

ԳՐԱԿԱՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՀԱՅ ԱՅԳՆԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
 ՀՈՒՄԱՆԱՌՈՒԹԵԱՆԻ

Սայ Մոլիւն, Բէ սո Փոնով, Լիոն
 Այս Եւրոպ, ժամը ճիշդ 20-30ին
 Հայկական երաժշտական գաղութացի
 բաղնիքն առթիւ, Երեսօրացող Ընկե-
 րակցութիւնը կը ներկայացնէ Դանիէլ
 Վարդապետի:
 «Հացին երգը» և «Յեղին սիրտ»
 (Թարգմանութիւն Վաչէ Կասեկ):
 Արտասանողներ՝ Սարգիս Պոպոնան,
 Փիլիք Գալարի (Փր. Կոստանյան),
 Անտէ Սիւս, Իփան Խոսէ:
 Այլիս Պոպոնան (պար), Անիկ Կարա-
 պետան (երգ), Ալէկ Սիրամուսեան
 (դաշնակ):
 Բնագիր՝ Ժան Սալլիան:
 Տոմարը՝ 5 և 8 Փրանք:

ՈՒՇԱՊԻՐՈՒԹԻՒՆ

Լիոն — Կիլոմիթի Գոսթին քամանոր
 մը Եռուստ Դին, տարեկան քամանոր —
 զաւակներ Տիգ, տարեկան քամանոր —
 ինն ժրայ իր անունին տեղ գրած է ձեա-
 րակցի անունը: Մակդարաթ կը խնդ-
 րուի խնդրուի տարեկան անձն օր չէլ էր
 անունն ու հասցեն, կարեւոր իր շաշուր
 անցնելու շամար չկարծուր:

ՀԱՅ ԿԱՐՈՂԿԷ Ս. ԽԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻ
 10 bis, Rue Thoun, PARIS

Այս Կերակի կտորէ վերջ ամսուր Բին
 Հայրապետեան ծանաւոր պատրաստող
 Մանուրէր Սաթըր — Քէօր, Մարտ Էկի-
 դեցիքն ձէլ: Պիտի պատրաստէ Գեղդ-
 կարգապետ եպս. Ամատունի:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՏԱՐԱԳ

Միջին այի 196 մերի:
 Կարճ այի 31, 10 — 25-55, 19-84:

Այս Կերակի օր, Համի քամանոր
 10-30ին, Ս. պատրաստող պիտի ծաւա-
 ցան Յովսէփ Մ. Վ. Գոսթինան: Օր-
 անան քարոզող պիտի խօսի Կերակ Մ.
 Վ. Ամերիկ, ինքն ունենալով ձև-խոս-
 անք մը տաղերութիւնը: Երկուցորդ —
 Թիւնները պիտի խօսակցուին Վերանէս
 սարկաւոր Սուրենյանի կողմէ:

ՄԱՆՈՒԿԱՆԻՆԻ ՕՐԸ
 ՓԱՐԻՍԻ Մէջ

Նախաձեռնութեան Կապ. Սաշիկ Երլ.
 վարչութեան և Փաթիկ շրման իր մա-
 Նաճիկեան, Հեղուրէր, (16 Յուն-
 ուսար) ժամը 15ին, Բառիկ Սալ տէ Զե-
 րին ձէլ:

Կը ներկայացուի ծննդալոյսը գաւա-
 րը աղղ կողմէ: Հաշիկ անակիպիւն:
 Կարգող Պապան նուէրներ և նախըն-
 րին պիտի քանէ:
 Շառիկն օրնաթը կը ձեկնէ ժամը
 13ին, Փոնան որ Շառիկն ժամը 13-30-
 նի (Հայ Գորցոյն աղէկ) և կը հան —
 դիւր ծանր իր ժրայ բոլոր կայարանները:
 Արտասանողներէն կըլաներու համար,
 յառուի համրակառքի սպասարկութեան
 ծանրը —

ԱՆՃՐՈՒԹԻՒՆ, Փրաշ Բառն, ժամը 13-30
 ԱՆՃՐՈՒԹԻՒՆ, Կերակեան վաճառա-
 ւան տաքի, ժամը 13-30:
 ՊԱՆԵՆԻ-ՔԱՆԵՆ, Հայկական Գորցոյն
 աղէկ (Բիւ Զայի Գալիքեան) ժ. ր 13-30:
 ՇԱՌԻՐ, Փոնանոր տը Շառիկ ժամը
 13-15, Եկեղեցւոյ աղէկ 13-30:

×

ԿՐԸՆՈՂԻ Մէջ

Կրնողի Կապ. Սաշիկ կը տան Մա-
 նուէրներ Օրը, Կերակի (19 Յունար)
 կէ օրէ վերջ ժամը 3ին, Սայ Սէն Լուի,
 (Բիւ Ժէ, Կրնողը):
 Կրնող, արտասանութեան, տրամա-
 խառնութեան, ձեկնող աշակերտներու կող-
 մէ. Դեկտեմբերական Գ. Սարգիս Բէ-
 փեմիկանի (Թոմանի), ծանուցու-
 թեամբ իր Թատերական խումի՝ երեսա-
 սարող ունեւոր կողմէ, կը ներկայացուի
 ծննդալոյսը գաւաւ մը Խեղին քուրը,
 (ձէկ արար):
 Աւանդական կարգող պապան, ժրկեցն
 բոլոր մանուկներն: Կրնողը և չըր —
 Շառիկը բոլոր շաքարեղէնները և կող-
 մանկերու խումի՝ անխաբ կը հրա-
 չերուն:

×

ՊՈՒՏՈՅԻ Մէջ

Զ. Կապ. Սաշիկ ՄԱՆՈՒԿԱՆԻՆԻ ՕՐԸ
 Եռուստ 19ին, Կերակի՝ կտորէ ետը
 ժամը ճիշդ 3-30ին:
 Սրան Այալմ Սալփերիս (235, Բիւ
 Մոնէլլա):
 Կրնող, արտասանութեան, մնախո-
 սութեան, արտասանութեան:
 Կը մանուկն իւր Արանդի երգա-
 խումը:
 Սրանի չնրութիւնը աղղանուած է:
 ԱՅՈՒՍ ՄՈՒՏՐ

IMPRIMERIE SPECIALE
 DU JOURNAL « HARTACH »
 32, Rue de Trévis, PARIS (9°)

ԿԻՈ ՇԱՌԻՐԻ ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ

Այս Եւրոպ գիւրք ժամը 8-45ին Եա-
 չիլ Կաթիկիկ Եկեղեցւոյ ժողովրդա-
 պիտական նախաձեռնութեամբ կարգա-
 կերպած է Հասարակ Աթոքի Օր մը և
 մանուկներու բոլոր քրիստոնեայն —
 կեցիկներու:

Այս առթիւ Շառիկ Ս. Գրիգոր Լու-
 սաթերէ կեկեղեցին ևս կը մանուկն է —
 կեկեղեցական երգով մը: Կը հրաւրուի
 Շառիկ բարեկարգ ժողովուրդը, քաղա-
 թիւ մանուկներու այս աթոքի օրուն:

Salle Paroissiale de Chaville

Հ. Յ. Դ.

Վիլն — Հ. Յ. Դ. «Անի» կոմիտէ
 ընդ. ժողովի կը հրաւրէ իր բոլոր ըն-
 կերները՝ 18 Յունար, Եւրոպ, ժամը
 20-30ին, Արաճիքն ձէլ: Շատ կարեա-
 րակալը: Բոլոր ընկերներու ներկայու-
 թիւնը պարտաւոր է:
 Լիւն — Հ. Յ. Դ. Վարդանան կոմի-
 տէն ժողովի կը հրաւրէ բոլոր ընկերնե-
 րը այս Ուրբաթ՝ ժամը 20-30ին, սպիւ-
 րական Հասարակութիւն:

ՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՅԻ
 (Փաթիկապա Տիկնանց Միւսիքիւն)

ՏԱՐԵԿԱՆ ՅԵՐԵՎԱՆՈՅՐ-ՊԱՐԱԶԱՆԴԷՍԸ

Կերակի, 19 Յունար, ժամը 16-24
LES AMBASSADEURS
 3, AVE. GABRIEL, CHAMPS-ELYSEES

Երկու նուագախումբ
Danses Originales par RITA VELEZ
 Election « MISS CROIX-ROUGE »
 Մարտ 8 փրանկ
 Կանխաւ ապահովել տոմսերը և սեղաններ հեռաձայնով Հայ Կարմիր Սալ
 կեդրոնաւորին:
 ELYsee 67-03

L'ECLAIREUR SPORTS

13, ALLEES LEON GAMBETTA — MARSEILLE

Տնօրէն՝ Խ. ԳԱՌՈՒՍԵԱՆ
 Tel.: 64-28-01

Spécialiste de Sports d'Hiver

Toutes les grandes Marques

- SKIS
- SKI-BOB
- FIXATIONS
- LUGES
- ACCESSOIRES

- CHAUSSURES
- ANORACKS
- FUSEAUX
- APRES-SKIS
- PULLS

ATELIER DE CARRAGE ET REPARATION
 LOCATION — SKIS — CHAUSSURES — CANNES
 GRANDS CHOIX — QUALITE — PRIX
 ՄԱՐՍԵՅԻ ՄԱՐՁԱԿԱՆ ՄԻՍԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԵՐՐՈՒՄԱՅԻ

ՄԵՇԱԿՈՅԻ

ՀԷԼՎԱ
 ԼՈԳՈՒՄ
 Սոլսալմ
 ՀԷԼՎԱ

ԱՐՏԱԿԻՐԻՉԻ

ԹԱՀԻՆ
 ՇԱՐՈՅ
 (ՈՌՃԻԿ)
 ՎԱՐԴԷ-ԱՆՈՅ

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆԵՐ...

CHOC-ALVA • CHOC-LOC

Sté le BOSPHORE
 SIÈGE SOCIAL

2, Rue Louis Astouin Marseille (2ème)

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Directrice : ARPIK MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévis - PARIS-9

Fondé en 1925
R. C. Seine 57 A 2731

Téléph. : PROVENCE 86-60
C.C.P. : PARIS 15069-82

Օ Ր Ո Ւ Ա Ն

Հիմնադիր՝ ՀԱՄԱՐՇ ՄՈՍԱԲԵԱՆ

Յրանա՝
Արտատպան՝

Տար. 60 ֆ.
Տար. 75 ֆ.

վիցամսնայ՝ 35 ֆ.
Հասար. 0-30 ֆ.

ՈՐՈՒԱՆ
17

ՅՈՒՆԻՈՒՐ
VENDREDI
17 JANVIER
1964

Le Numéro : 0,30 FR.

401*4 ՏԱՐԻ — ԹԻՒՆ 9911

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

40e ANNÉE — N° 9911

ՕՐՈՒԱՆ ԽՈՍԻՐԸ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԵՊՐԵՐԸ

ՀԱՄԱՋԱՆՈՒԹԻՒՆ ՓԱՆԱՄԱՅԻ ՀԱՄԱՐ

«ՊԱՏՈՒՄՈՐ» ԵՆԻ ՄԸ ԳՏՆՈՒՅՈՒՄ

Արարական Լիկայի օրակարգի հրա-
տաղ չարգելի մեկն ալ Պաշտպանի օ-
րար զաղխանաներու զուտ խոյրին է :
1948ի արտերկրային կրօններու
օրերուն հարկեր հաղարարու Արարիկ
չբերով տուն — տեղ աղաթանանցի գրա-
ջի երկիրները, փրկելու համար իրենց
կեանքը : Գարձան զաղխանի :

Միջազգային նպատակաւոր իրադա-
ներար, թիւ — Ուրա — իր
պաշտպանութեան տակ առաւ զանոնք ,
ընտրանք , հաղաթանք , հայ եւ ալ —
խառնաձայն աղաչելով այս նոր զաղխա-
նանքներն :

Կրօնները իրենցանք : Ձիւղապարս
կրօնեցաւ : Սահման Պաշտպանի զաղ-
խանաները չբերան իրադատելով իրենց
հարկերն առնելու, որոնք զրաւաւորան
Հրեաներուն իրովն :

Միջակ Աղբյուր կազմակերպութիւն
— նր քանից քանիսն ընդհանուր զաղխա-
նանքներու վերաբերմամբ մասին : Սակայն
արարած որոշումները մեծաւ տաւ մնա-
ցին :

1948 թիւն Արարիկի ՄԱԿի ընդհ. ժողո-
ւոր իր թիւ 194 թանձանով Կորտէր թիւ
տալ փախուց զաղխանաներուն կարե-
կը կարճ շաբ զուտ վերադառնալով իրենց
առնելու եւ իրադարձութեամբ ապրելի է —
ընդ զրազմանքին հետ : Վերադառնալով
չաղաղները զրաժանակ հաստատե՞նք պէտք
է ասանան իրենց զոյգերուն համար :

Այս առաջին քանակին վերջ ՄԱԿի
ՄԱԿի, ժողովները մեր անցած նոյն ու —
ընտրելու հաստատեցին, ասանց զործա-
նան արդիւնքը իր անցելուն :

Վերջին անգամ 1963 թուականի 21ին
ՄԱԿի զաղաղանքի մասնաւոր յանձնա-
խումբը մէկն դէժ (Բարսէլ) 83 ձեռնով
անցած որ եւս հաստատե՞նք նոյն որոշու-
մը , իրաւունք տալով Պաշտպանի զաղ-
խանաներուն : Սակայն Բարսէլի կը յա-
մարտ ընտրել անոնց վերադարձը :

Արարական Լիկայի Գաւթիկ Խորհուրդ-
ընտրողներն մէջ Մարտի թաղարարը Հա-
տան Բ. սեղանի վրայ դրած է հարցը եւ
պատճառը որ Պաշտպանի առանձին պի-
տանքին կողմէ , իրենց միջոցով իր —
քանից իրենց զրաւաւոր հոգատանքը :

Լիկայի անցած պիտանքներուն ջարդ
չեն ճանաչան Խորհուրդի անկախութիւնը
եւ իրենց պատճառները ինչ ներկայանան ,
ամէն տարին արժանաւոր զաղխանան —
ներու վերադարձը շարքը :

Սակայն քանի տարիները , կը տա՛ն
այնքան իր փոխարանայ անոնց վերա-
դարձը : Տանձանից տարիք ի վեր ի —
ընդ շարքերէն զուրկ Կարանի անտեղ
եւ ասան ինչ Կարանի ինքնակալ ջնջու-
կէն երկիրներն մէջ , նոր սերունդ մը
կը հանի Պաշտպանին զուրկ :

Պաշտպանի փնջաղաղութեան հա-
մաձայն , 1-210-170 Պաշտպանի զաղ-
խանաները ջրուտ են աղաթանի շարք
էրկիրներուն մէջ — Պարսկական շարք
տուն (Կաղա) , Արաւան եւ Սուրիա :

ՄԱԿի զաղաղանքային իրադարձութիւն-
ները անձ զուրկ տարիներու կրօնաւոր-
ութիւնը կը յաղաթանք իրաւունք տա-
լու կը յաղաթանք իրաւունք տալու :
Հարցանքը արար երկիրները ի վիճակի
չեն օգնելու անոնց , ասանաւորն պիտո-
ւանքները , Յարգանքներ եւ Կարանի մէջ
չխառնաձայն ինչ կրօնային կրօնի անտեղ :
Ենթադրու է իրաւունք եւ Սուրիա մէջ :

Նպատակաւոր ընդհանուր անտեղ
Տր. ձեռն Տէրիկ , որ Դեկտեմբերի 31ին
հրաժարեց իր պաշտանէն , 1962 Յուլ -
ձիւն եւ 1963 յուլիաները ՄԱԿի ժողո-
ւորն առնել երկիրը մանքամանքներն պար-
տաւոր :

Նախագահ ձեռնարկ վաւերացուց տն-
համաձայնութիւն որ զոչացած էր Մի-
ացեալ Նահանգներու եւ Փանաւայ մի-
ջեւ վերջին օրերու ծագած աղաղակի
նոր : Այս համաձայնութիւնը ըստնի-
ցութիւններ եւ խառնկոյութիւններ կը նա-
խատեսէ , բայց ոչ հիմնական զաղխա-
նանք վերաբնութիւնը որոնք կը տնո-
րինե՞ն ջրաբնութիւն կանոնադրել :

Այս համաձայնութիւնը զապտաւորն է
կը մը իր նկատուի երկու կողմերուն
համար : Փանաւայի աղաղակաւորները
պիտի ընդունին թէ շեմանքներն է՝ ակնի
զիջում չեն կրնար ընել : Կը թուի թէ
ձեռնարկ անձանքն չենա՞նք իրենց նա-
խագահ Քիւրաի որոն եւ յոյսով վճառ-
կան զիւր իրադատել եւ ապագային լուծ-
ման համար : Այս խառնկոյութիւնն եւս
կը որ նախագահ Քիւրաի հրաժարուի իր
յարձակումի արտադանութեան ընելի
Միջակ Նահանգներուն դէժ :

Այս համաձայնութեան ի նպատակ զիւր
խառնկոյութեան խառնարար տարրեր ,
Բաւթիկի նկատումն որ անկարող —
թիւններ ըրին միջազգային ընթացքին է
Հրաժարումը զիւրեղ կըսէ ի մէջ
աղաղ Բաւթիկութեան վիճակներին
յանձնաւորները իր կանոնադրի հիման
վրայ խառնկոյութիւններն ունենցու. Փանա-
ւայն եւ Միջակ Նահանգներուն ներկա-
յազուցիչներուն հետ եւ զոչանաւոր —

զիւր Պաշտպանից զաղխանանքներուն ան-
նախկինակի վիճակը, զայն դրա՞նքով
Աղաղակութեան պիտանքներն մէկ էնը ք :

Իր տեղեկութիւնը մէջ Տէրիկի կըսէ
« ՄԱԿին իրենց իրարեւոր արժեքաւոր-
ութեամբ եւ ոչ թէ միայն ասին ինչ մէկ
վիճակ զաղխանանքներ խառնկոյութեան համար-
ումն եւ , որ անարարութիւնն մը որ —
նուտն եւ Պաշտպանի Արարիկներն հան-
դիւր : Անոնց զաղխանք երկիրը եր արտուտ
եւ աշխարհը քարտեզն , ժողովուրդը եր աշ-
խարհային կարծի եւ անկախապիտանքն :
Եւ Տարեւ արտուտում միջոցներ ըլլալ —
րովին զրուտն են : »

Ուրիկը մարդասիրական ըլլալով զաղ-
քան եւ զաղաթանք հանգանակն տաու-
ցան է :

ՄԱԿի իր 112 պիտանքներով ի վի-
ճակից է առաջ զործարարը իր տուտ
որոշումներն : Լուս ակնաւորան — ու
միջակից — կը դառնայ անարարութեան
թիւնը :

Ձիւղաղբերն ուրեմն Բրեքիկ Աղբյուր
Կաճակցութիւնը , որ 1920 Սեպտեմբեր
ինք աննրկեցաւ եւ ինչպէս օգնութեան
հանձնի փոքր զաճակցից Հայաստանի
կը թուրքերը զաղաղապար յարձակն —
ցան տար իրաւ : Եւ ձեռք զայն իր խա-
տնի :

Հազա՞ մեծ զաճակցիցները , որ ոչ —
խառնիք նոր զաղաղութիւն կը դէժին , 1928ին
Լոյսին իր քաղաքային հարկանքի գտար :
Ա՛յ Ժալին յանգրիցեալ « Հայկական օ —
ձախ » եր թուրքերի արեւելեան նահանգ-
ներուն մէջ ձեռն անկարողները համար
արտադանակը կան չաղխանանքներ ,
այլ զրքան նախկին հաստատե՞նք ապա —
նովն Հայաց ջրեղան զոյգերուն համար :
Աղաթը չէ փոխում քառասուն տա —
րէ ի վեր ... :

ՀԱՅԱՏ — ՍԱՊՈՒՆԻ

Յմար արձանապոյցն որ խաղաղութիւնը
անհրաժեշտ պայման է համազգայութեան
եւ կողմերու միջեւ խառնկոյութեան :
Միջամերիկեան յանձնախումբը հրաժի-
րած է երկու կողմերը վերահաստատելու
իրենց զիւրապալական յարաբերութիւն-
ները որքան կարելի է շուտ : Կողմերը
ընդունան են այդ հրաժեշտը ու նաեւ ըն-
դունան են խառնկոյութեան ձեռն —
նախկին օրերը պիտի սկսին զիւրապա-
լական յարաբերութեան վերահաստա-
տումն 30 օր կըսէ ք :

ԲԱՆԻ ՄԸ ՏՈՒՆԸ

ՓԱՐԻՅԻ զիւրաբար զոչանաւորներն մէ —
կուն իրա՞յ ԼԻՔեմբը , 13 յարիցը շնոր իր
որու չինութիւնը զրեթէ վերջացած էր ,
փայ. Յարց 15 լուսնաւորներու զիւրեղին
զանունն են :

ՄԱՍՈՒՐԻՆ Նախագահութիւնը փա-
տաւորակ մը հաստատե՞նք իրարցային
նոր կայան մը համապատասխան է Բուրա ,
ԻՍՏԱՆԻՆ Նախագահը՝ Սեթի Խոսրո
անտեղով անկերկան Բոնիքներն առնել
յալապարարած է շեւրապալ զոր Կոպիկն
Եւրոպոյ մը եւ անհաշիւով կերպով կայա-
նուն լիճերիկայն է :

ՁԻՆԶԻՔԻՆ զիւր փոխադաները կոյսիկ
պիտի առն նախկին կառավարութեան եր-
կու անգամներ եւ հրապարակու. պիտի
արշն նախկին խորհրդարանական մը :
Մ. Կառնաղները կը փորձեն միջանակն —

ՁԻՆԶԱՆԻՆ վարչապար Տու ին Լոյ
Պաշտպ. հասու պաշտանական աշխու-
թեան է :

ՎԻՆՍԵՆԻՆ խառնկոյութեան հաշու —
կէին է 109 ձեռնայ. 438 վերաւոր եւ
7000 ընթացիկութիւն :

ՆԱՍԻՆԻՆ ՍՈՒՐԻՆԻՆ Նախագահը մը
կրօնակալ Անկերկան Պարզութեան նա-
խարար Պաղարթ Բեկնորին հետ :

ՊԻՆԻՆԻՆ արտաքինութեան վերին ժողովը կը
չարանալուի : Եւրոպայ. կողմին կը
իրադարձութեան նաեւ այլ շարքեր : Այս —
պէս նաոր ընդունած է Մարցը իրա՞յ
զարգանք : Յարգանքներն երկ օգնաւոր
որոնք է՞ն կատարած կին եւկալուտ , Ամ-
մարին պիտի վերադառնան Փաշիկի եւ —
խառնկոյութեան կողմէ : Յարգանքն եւ Ե —
պիտանք , Թուոյնց եւ Մարցը , Մարցը եւ
Լեւերիկ պիտի վերահաստատեն իրենց
զիւրապալական յարաբերութիւնները :
Մարցը եւ Լուրիկ ինչեւ մեքեցում եւ
նախատեսումն է Անկերկ Առաջակ կատա-
րելիք մէկ աշխարհութեան կողմ :

ՀԱՐԱՆԻՆ — ՓԱՍՏԻՆ (Բանի)
նախկին թաղարար՝ Գարնիկի անուա-
նախկինեան զառ բացած է Եւփորի շա-
րքաւորութիւնն իր անտեղիկին Սեթիկն —
Շուրիկին դէժ որովհետեւ երկու յոյ-
ուանքներն մէջ զրաւած իր թէ Բալանին
զիւր հոյն կերպն է : Մարգարիկ նկատ-
ումն թաղարարին փառապարար ըսու թէ
ձեռն հարուտ մը եւ որ կը որտեղ իր
խառնկոյութեան պատիւին , մինչ Եւփորիի
խառնկոյութեան պարզած է Գարնիկի
կարճ թաղարարութիւնը , նախկին մա-
ւոր մը : Վճիր պիտի արտէ Փետրար
հինգին :

ԼՄՏՄՈՒՆ մէջ թաղալեւալ Կիւրոսի
խառնկոյութեան պիտի իր մասնակցին
Անկերկ , Թուրքիա եւ Եւրոպային :
Տրեքան Սանտոն խառն արտադարարութիւն
իւր քրալ իր քաղաքային ճառին մէջ եւ զոչու-
նապոյց իր ունեցիկները ժողովին մա-
խառնութեան դէժ :

ՍԱՐԻՆԻՆ վարչապար Սեթի Եւրոյ
չալապարարի թէ Եւրոպայի պիտի ձառն —
կելով միջամտութեան որեւէ փորձ ,
Յարգանքներն Եւրոպայ. համար իր պատ-
նակները զուրկ ընթացին մէջ : « Սեթի
խելը զուրկ մարդ չիկրծար մասնակ թէ
իրաւունք պիտի շարքան Եւրոպայ. այն
քանակութեան զոր իրեն կուտայ ձեռնա-
քան ծաղկը ք :

VARTANANC (I)

A

« LECTURES POUR TOUS »

ՅԻՆԵՍԱՆԱՆ ՊԱՏԿԵՐԱՎՈՒԹԻՒՐ

ՎԱՐԻՆԱՆԵՐԻ

ՄԱՍԻՆ

Ինչպէս զրա՞ծ կինը , Չորեքշաբթի իրե-
կուն Քրիստոսական պատկերասրահը «Ըն-
թերցումներ Եւրոպայ. համար » յայտա-
ւորին մէջ ներկայացուց նաեւ Սթեփ հրա-
տարակաւորն նոր յայ ընծայած Վար-
դանաճըր Քրիստոսեան ինչպէս :

Փէր Տէրփոփ եւ Վեթեր Կարանի
զոյգը շաշկան կը զանապան տեսակա-
նորով , որոնց առաջինը կը նկատուի
Հայ մշակուի ի նպատակ կարգ շարք —
յալիկներ : Արարիկ , ասանց մասնակ —
նի ձառն ու պատկերասրահին՝ որոնց
հանրապալ զիւր անկախութիւնից է ,
Հայ զրաւաւորութեան կարգ թաղամաւո-
րութեան ինչ կը մնա զաղաղ եւ չեն
մասալար մեր մշակութեան տարածման :

Փէր Տէրփոփ ներկայացուց Վարդան
իրեն հայ փառն Սթեփ մը , պաշտամու-
թի տարակց աստուած եւ շարքեր
համար : Յայնքան թէ Վարդան միակ զո-
րակարգ եւ կարգ , որ յաղխանակ մը տա-
րած է իր մա՛նէն կըսէ , ասկէցորդ թէ
Առաջինը խառնարարութեան մէջ իր խա-
ղա՞յցն է Արեւմուտքի պատմութեան մէջ
այ :

Վեթեր Կարանի խառնկոյութեան ինչ ինչ
իրենցանք մասին եւ ինչպէս թէ Վար-
դանաճըր պիտի ի նկատել ժողովուրդ —
կան առաջին պատկերասրահ ու նաեւ Բիւր-
տանութեան պաշտպանի առաջին պա-
տարարը : Խառնկոյութեան նաեւ հակառա-
կական զերին մասին , որ խաղաղ Ա —
ւարդանի պատկարարը Արեւմուտք հա-
մար , արդէն հանդիսանալով որ Արար —
ները Պաշտպանին ինչեւ Պաշտպ. վար-
դան եւ իր 1036 պատկերներու նախաա-
րարութիւնը : Փէր Տէրփոփ այլ աղա թալի-
կէն իրեն խառնարարի վիճակները ,
որ կըսէ թէ Առաջինը հաղար ասին շաշկ
տուտն է Բաղադարարութեան : Պատան
պատկերասրահը Տէրփոփի հարցանքն է ,
բացատրելով թէ « Վարդանաճըր Քրիստո-
սեան հրապարակութեան մէջ , որ զեր ե-
ղած է ասանաւորար զիւրապալ զեր մը :
Արարիկ Իրենցիկ Դեփերանիկ Կիւր
թաղարարած է Տէրփոփ Բիւրքանիկ :
— րա՞նքն ու անփոփոքը կատարած է
Վեթեր Կարանի : Երբ Փէր Տէրփոփ
հարցանք թէ Ի՞նչ ըստ զիւրեւ զիւր մէջ
սխառնութեան , Կարանի յայնքան փա-
փաք մըն է իր միջ ալ իր Կարանաւոր փա-
նալ փառն Բանիկ իմէ մարդ մը , յանձնա-
ւորակի փառաւոր եւ իր զգայ փառն աղ-
բիկ Նուր Կարան :

Փէր Տէրփոփ ինչեւ նաեւ թէ Առաջինի
թիւրապիտանութեան եւ իր թաղարարած
է այս վիշտ , որ Քրիստոսեան քանաւորեց
զիւր զործար իր կը նկատուի :

Ընդհանուր կերպով խաղաղ զրա՞յց մը ,
որ կը մասալէ Հայ մշակուի տարած —
ման շարք զանոնքներուն մաս եւ զնա-
խալիկն է աշխատանքը որ կը տարուի
այս ուղղութեամբ :

(I) Stock, Paris 1964.

մարի մէջ մըրդը մը կ'ընէ որ Խորանկիւթիկներու կը դիմէ, պահեցնելու համար Պարզ կը սիրանաւորը: Կը յաջող համարէ Պարզ ր թէ Միւրեաններու առէկ նկարէն է զան արձանագործ, այդ ձեւով Կ'ընէր ինքն Տաշու համար զոր ապա անոր հնարեցնել ձեւով հարմար է:

Երբ Պարզ կը հրամայէ արձանագործ ր ձեռն, որ գործընթացը հարմարեցնէ այն տանքէն եւ տիր նկարէն է Վիլիսին դաւադարանք ր Անտանի հարմարէն ին րայ: Միւրեաններ կը կայտը: Ին տը արձանագործ կ'ով, նկարողներ թէ ին տը հետո չէն կը գորտը Պարզին երեւոյն: Պարզ սակարկ կը մայն Գաղտնիկապի: Միւրեաններ իր ժեպանագործ Տաշին կը խաղին, նկարող կ'ընէր տիր տաւ ձեւերու: Գրաւ մը կը մտածէ Ռաֆա չէլլար տաշարէր կը պատշտեց, թայց տիրին պիտի գործընթացը կ'ընէ, ծիմն գիշեր պիտի գտանար հարստեղծներուն առէկ, ու, Կ'ընէր նկարէ: Չորս տարի կը բանաւորակոր մարտը մէջ, երբ աւարտելուն տարի կը տարածուի, մեծ ծառանկարէն կը իր Գաղտնի ձեւով, նկարող ըլլարու համար բացուցին: Միւրեաններ, խորանկիւթ նկարող տիրին փայ, Կերպը կը չին եւ նոր Գաղտնիկապի: Զրհեցնողն մէջին եւ Կերպարմէն, անտաղ շարժումներուն աշխարհի շրջաններուն մէջ, որոնց ի տես, Գաղտնիկա կը չեն: Կը յայտ թէ, համարեմ խաղեր արձնայու, ցած կին արձանագործին մէջ, նոր եւ անպարտելի ուժ մը նկարողներին:

Միւրեաններ Վիլիսին կը Կերպարմէնով հանձնարեն, թայց աչ անոր փերկա կերպը Կերպարմէն, տարբեր գիշերը, իր փերկապը մը պիտի շարունակուէր Ար ր իրականի ադին փայ:

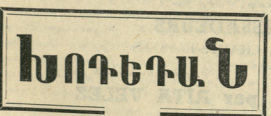
ՎԵՆԵՏԻԱՆԸ ՆԿԱՐԱՊՈԹԻՒՆԸ

Վենետիկ, յարմարագոյն զայտըն էր, տալու համար կ'ընտանային եւ զանազակ նկարողներին ըջ Զգեցնալին արեւել ր իր ուղարկ չան, ցուցադրելու համար կը պատգուէր գրանցողներին ու փարթնաւ տարարները: Զարգուի մայրաքաղաքները կը փերձակէ ընտրել, փայտուէն պիտի մաքնեկով կայտանաւ ծիմն մաքնեկաներ: Սեբին Զրապեցներն ու կամուրէններ, իրենց գոյնի եւ շրջապատներու խաղերով, զապարմէն կայտանին դիմաւ ինչ երեւոյն: Այս հարստութիւններուն ինք փայտեցը փնտրեցնեալ հանձնարիւր իրեն կ'ընտանային ինչ կայտան ու Կերպարմէնով սեր, սահմանաւ կ'ըլլայ ինչ փնտրեցնալ մեծը նկարողներին, որուն աշխարհներին կ'ընէ Սպարապեցներ ր, Զրապեցներն ու ժժ. զարու Զրապեցները:

(Մնացեալը յաջորդով)

ԿԱՐԴԱՆԵՐ ԵՆ ՏԱՐԱՆԵՐԵՐ «ՅԱՄԱՆԸ»

«ՅԱՄԱՆԸ» ԹԵՐԹՐՈՐԸ

ԱՄԱՐԻՈՒ ՄԱՍ

Պուր, որին ծառայու Սատուրը, չէնում կը տերեւախմբու մտարի կանաչ մեղեկներ, որոնց մէջից արեւալին զուր ր ներս Ռաֆանցով նախնուն ըրնախմբու են կը յայտնել չողէ յառաքին է: Տաղարար կանաչ տանիքին շարքին կը շարժուի ըջ ըրնալ զրտուէն: Կա տանիք կը խմալային ըջից կարտուաւ տարբեր գոյնի եւ զանի ըջալայու, որոնց փայլ կապել կը կարմիր գոյնը: Կանաչ կապել փայլ զարգուցի կը ապրտանա պապիներ շարքին: Գոյնից գոյնը կը ձեւանալ ր ծառայու Սատուրը յառաքին գոյնիկներով գորտարուում: Լայնից գոյտ փայ եւ իրենում կին թուռաններին պատիկներն, որ պատանալուց նշան էին:

Բոլորէն, որի անունը Զոյգան էր, նկատուով ծառայուց երկրապարհին, վեւերեկ ծառն տանց անտառուն:

Յառաջիկայ խօսք տարեկներուն մեծ փայտիկներին տակի տիրին ունեան Միացեալ Նահանգներուն մէջ եւ ընտելներուն կեանքը արտառական փայտիկն ր իրենցին պիտի կը: Անէրկալի մող ր գործը, կը ամրոցուցնեալ մէջ, առէկ երկրապարհին պիտի ըլլայ: Բնակչութիւն թիւը զան մէջին չէլով պիտի աւելանայ եւ երկր նահանգներուն մէջ խն ր զան տիրին պիտի ունենայ: Գաղտնիկապի տարուաշնամբները մէջին, գիշերը պիտի տարածուին: Սերվոջ Միացեալ Նահանգներուն մէջ, ուրիշուն մէջին են ր նաշարները պիտի երեւանեն եւ չրնա պոլտուրեան Նաղըր տուր հանգալանք պիտի տառայն:

1970ին, Միացեալ Նահանգներուն ընաւ կենտրոն աւել իւր կեանքը ըր տիրին ապրեն, որովհետեւ, անտաղ կեանքներուն պիտի աւելան: Համապարտանքներն ու անտաղներն թիւը խօսք մէջին պիտի համար եւ ունանաւ մայրաքաղաք պիտի բարձրանայ: Ենթերկ տը կող, աշին րը, 1970ին, Միացեալ Նահանգները բարդաւանութեան անտաղներով ապր ր հանր ըր պիտի համարեն, երկրի ընալ չափեան աւելի զան 37 մէջինը 15ին 29 տարեկան երկրապարհները պիտի ըլլան, իսկ 35ը անց ձեռնարկները՝ զան մէջին պիտի համարեն:

Բնակչութեան թիւի այս անունը պատմուն պիտի ըլլայ: ր Նաղարար ընաւ կենտրոն գոյնիցին զէկ երկրի ընալանք ըջանքներ եւ զէկի Գալիֆորնիոյ տիրին:

Կը նախատեսուի, թէ 1970ին, Միացեալ Նահանգներուն բնակչութեան երկու երրորդը, այսինքն՝ 140 մէջին հար, պիտի ապրեն զարգեցնալ մէջ: Առէկ կը նշանակէ թէ, զարգեցնալ տակի պիտի ըրնարձանակուի եւ պիտի պիտի ըլլայ նոր գործերու սերվը երկրապարհուն ր ինում եւ Զրապեցնալին համար:

Նմանապէս կը նախատեսուի թէ՛ 1970-ին, օրտակուն պատանաններուն թիւը պիտի հանր 11 մէջին չինը հարեր հարար չարի: Գործարարութեան Նաղըր յոյսիկին պիտի չունենայ, որովհետեւ, նոր չինութիւններուն համար միլիոնաւ տը աշխատուար մեղեր պիտի պիտի ըլլան:

Գալով կենտրոն գիշերին, կը նախաւ տեսուի թէ՛ աւելի մեծ կարեւորութիւններ եւ աւելին պիտի ներկայանան աւանդ: Կը կարծուի թէ՛ աշխարհային կենտրոն թիւը 33 տ հարերի տիրին համար կ'օր տարի կող, 1970ին: Բայց, այս կենտրոն արձնապատկանալ լիակատար պատգաւանութեան պիտի ունենան: Ար պիտի ու, երկն պատգաւանով պիտի ուր պատանել ընտանիքներու կեանքուն յաւերան:

— Շնիկ, միւսում (չիր) է կարկն մէկ ժոռ:

Անտաղին ունեւոր զայար չիւրերից արձնայ կը զարժում գոյտ տաղ: Կ'ընէր աղարկանն առնելով խելոյն ինչ տակից եւ, երկին շարքը ուղղուով գիշի փայ, նայից երկուրէն պիտի ընալ միւսն մէջ կարքի զարգուցի արալին տակից երեւում էր կեւ զուլար:

Ո՛վ էր Շնիկը: Հայաստանի Բարձր մեծ ժողովար մահմանալան էր, փնտրի աղարկուն պատկանը: Երանք թաւանաւ թէ՛ երեք զան: Կապարթ, ալիքէթ եւ Կապարթ: Սաղմուններն երկնց համարուն էին արաւալան ծառայուն է մարդանի ջնիցն սրտուն: Երանք զրապեցն մէջ կաւարտուն էին Նաղըր քաղաքին մէջ կաւարտուն ըր Նաղըր քաղաքին մէջ: Աշին թիւները զեղապատկաններն էին, որոնք տիրում էին ինտանից եւ զաղապան ընտանիք տարածութիւններին եւ մարտը ինչ խմալայու ծառայուցին կեանքը: Երանք զիստուր զաղարկուն էր միւսապար ըալ ծառայուցին էր, որ զրապում էր երկրապարհներուն եւ հարկ ըր զնաւաւ տարածութիւն:

Շնիկն պատգաւանում էր այս փերկին գալիք:

Սատուրում աղարկ զրապան ջնիքերից մէջ կ'ընում էր թաղայն: Այս ջնիք մէջ նշանաւոր էին Շնիկ եւ Բարք կուլուց

ՄԱՐԶԱՆԸ

Հայաստանի ուսուցողականի զաւանակ ցուրեան լիակատար նկարին, որ զուրաւուն է փերկերս երեւանի մէջ, զրնաւուն է մարդանի այս նկար, անոր ներկայացուցած պատկերը երկրին մէջ:

Նախ հաստատուն է, թէ անտաղները կը մեծ ծառայողականութիւն կը փայնէ երկրապարհութեան ժոռ: Ներկային եւ իրենում հարար խաղապարհին կան (վեց հարար տակի անցելու տարաւուն համաւ ժառուրեան) թաւանաւ հարկարար խաղերուն մէջ: Կարեւոր յաղթութիւններ արձանագործ են յաղապել զըլլ ր ընտանիք խաղերին:

Դրախաղարար շատ տիրապում է Հայաստանի ամենին զրապար: Երապար խաղեր, որ աղարկուն է հրամարկ Մեքսիկոյի խաղերին:

« Խաղերին, որ յոյնացի զրապար խաղեր մըն է, կը կարգին զատ տիրաւուն է: Երեւոյ խաղերներուն մարդիկները այ կարպաղաւանութեան եւ մարպանի թիւը իրենցինքն: մէջ կ'ընեն ինչ ինչ:

Յաղթութիւններուն համարուն մէջ են Շերակ ր եւ կիրտականի « Լոտի » խաղերը:

ԳԻՆԱՆՏԻՈՒ ԹՐԱՆՏԻՐՈՒԹԻՒՆ

Խաղարկի անտար, որ աշխարհի ու մէջին չին անտառանիկ մէկեր կը նկարար, Հայաստանի կենտրոններուն աշխարհի պահանալներին ամենին կարեւոր է: Մեծ շնորհք կը տարուն կենտրոններուն եւ թուռաններուն անտաղները շաղկապեն եւ թաղապելուն ուղարկեանք: 1961ին Ուրաղալիցին ընտանաւ 37 ընտար կենտրոններ յարար համաւ եւ հարերին: Կերկերս թիւներ, Կեւոյ. Արալիցին ընտանաւ են 250 փարսներն եւ փայրի ձեւ կանտար:

Կենտրոնների գրթիկ միւսն փերկին ցերեկ տանիցին զըլլ ըրան եւ երկրին մէջ: Ուրտ տերթ՝ չիրտ արեւելք եւ հարար ցրին ըրնապարհանք համաւ է միւսն: 20 — 23ին: Սաղալն ր ինտանիք 31-ին, ամենուրեք զրապար ցուրտը սկսում են: Յաւանաւոր ինչ երեւանի մէջ ըր ր մաղարկուն է իրենցին 18 տարեկան զրապար: Կերպարանուն զաղարկուն մէջ՝ զանի, Կարեւորութիւն մէջ՝ 23ին:

Անտաղ, Լեւնեալանի, Լոտի — Գաւրիկ, Չաղարկուն ըրնապարհանք մէջ՝ 20 — 23ին:

Երեւանում տարուն մէջ միւսն մէկ սկսում 1932ին այսպէս ցուրտ ըրան է Հայաստանի մէջ: Անոր պատգաւան չիր ր ինչ կեանք պաղ ցոյն է:

Օրերեւորեալներուն համաւան, զարարեր զեւ պիտի շարունակուն:

« Խաղերին զարգացած Նաղըր կաւարկութիւն, եւ համալար մէջ կ'ընեն իրեն պաղապին, Հայոց մէջ զարգեցնել անցելու բարդական զաղարկուն կարմուն եւ թաղարկուն ժառանգութիւնը այդ մարդը: Ժառանգելի Նաղըրի թիւն ցոյլ սկսում ու անտարար պատունալ ր ընուն է պիտ: Գործը մը չին ու արաւան, Նաղըր կան թաղարկուն արտապահանութեան: Մի կըրում, որ իր փայն է կրում նա զարմանալի ծառայուցի, որով կ'ընէ նա տակի թարմը կ'անցնում, զան չըր ր մաղարկ րեւել ուրիշ ծառայուցի: Այս մարդիկ, ամենին էլ զրում են իրենց նաւուն, տաղն տաղապել ծառայու ինչ ինչ սեփական սպի կ'անցնային, որ իրենց նախերի մի — մի ձերս կան են եւ ինչ կ'ընում: Ինչին: Իրենց հաւաքող՝ Կապարթ պիտի էր որ զանց անտարաներն ր մէջ: Անցելու սպասում են այն մար ր զարկին, որ իրենց պիտի վերադարձնէ Հայերի ժառանգութիւնը »:

ՆԵՐԱՆ, ՈՐԻՈՒ

... « Խաղեր տանց զործի մեկուն է, կ'ընէր որտաղան զրապարհանք ու սպիցիք 1900 տարուայ, թայց իրաւ Նաղըրի չնակարները աւելի նայ ր զաղարկարար գոյտն եւ կ'ընէ մաղի « Խաղեր » պատանալ եւ զրապարկի շնոր զարմանալ զաղարկութիւններով ր ... մաղարկի գրաւաններին:

Այժմ էլ, զրապարի աղարկութեամբ մեծ Նաղըրաններին (մէջըլ) կ'ընէր որ անհատին տաղը զաղարկութիւն ուստակցել ամենախիթից զարմ, րեւան րեւան: Բայց խաղեր ըրնաւում միւսն միւս զաղարկութիւններին թարմը է: Կարծւում որ հաստարարութեան տաղը զատ ր տիրապարկութեան եւ զաղարկանութեան տակակցել միւսն էլ խաղեր միացած պիտի լինի զործին:

ՄԻՄԻՈՒ ԶԱՌԱՐԱՆԸ

Ի՛նչ բախտաւոր են թուր անտը, որ հաւաքող ր ունին: Հաւաքող՝ աղարկուն րին, հաւաքող՝ մարդիկներն, հաւաքող՝ թուր ր գորիք թաներն, հաւաքող՝ իր զերկին, իր արեւին, հաւաքող՝ խաղարկին:

ԼԵՆԻՆ ԵՄԵՐ

ԶԼԱՏԱՐԱՊՈՒՄԸ ԶԵՆԱԳԻՐՆԵՐ ԶԵՆԱԳԻՐԱՊՈՒՄԸ

Շնիկն եւ Սատուրը կ'ընային կին զարմիկ, ուրտակով նկարեցնալ մէջ օրնըն մի րեւան:

— Ենթ է զուտ մեղաւ, ին երեւոյն ր զուտ տանն պահուն, զու զուտ են արար, զու երեւոյն եւ իրենց պահուն, — աւել էին նրանք եւ իրենց ժառանգը կարեւոր արեւաններ խաղարկին կին իրար իրեն, կարպարութեան նշան:

Միւսն զրապարհանք եւ ոչ զարապարհանք պատգաւանով պատգաւաններ ժառաւ զաղարկ Նաղըրի մարդիկ զրում էին, որ իրենց պատգաւանին եւ արարի աղ րուսեան: Այլ ինչեր կը նային շատ ուղարկուն էին լուսնը, ամենախիթիկ ամալ խաղապան զեղալում զրապարհին օրնըն: Հայերին, իսկ խաղապարհանք զարմութեան զեղալում՝ Հայերն էին պաղապան հանդիմանալու Բարձրին:

Հանդիմանալով ծարար ընկ շաւաւ ր զործան տակով պաղարկներն, ր ընդհարուցով նաւ հաւաքող պատու: Աղարկուն փայլուն համար, լուսնից զարար կ'ընէր տարեկներուն թաղի կը խաղարկին րին, զաղարկին կը խաղարկուն տաղարար, օրնըն կը զրապարկ զարմեւ զարմութեամբ:

ԽԱՅԻՐ ԴԱՆԵՐԵՐ

(Շար.)

ՍՍՏԻՏ ԱՎԼ

ԼԻԲԱՆԱՆՅԻ ԲԱՆԱՍՏԵՆԻՐԸ

ՀԱՅԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

ՈՐԲ.— Հայկ. Դմոնցի տարի. Լի-
բանանի պատկերասրահները կրկն կայանա-
ներ յայտուի յայտարարը ներկայացուցած
են: Այս տարին Հայերն մասին, շահե-
կան մասն որ արտասանեմ է լիբանանի
քանապանկը: Մտադր. զոյստար մտաբեր:

Տոնական երեկոյ մը, յիշատակներով

հարստաւ,
Հայկական ծայրեր, քիթներնինքն,
երազի տառաւ մը, կը ցոյցանայ

Լիբանանի յայտը,
եւ օդին մէջէն, գիւղեկուրիսն ու սերը

կը տանին
Խորանայի յարկն ներս:

Ամէն անգամ որ կը յայտնուի,
ու ամէն անգամ որ գիւղիկուր
սիրտս կը քրէէ էշերը
պատմութեան մոգովորդի մը,
որ վիճերի քարքը է, որուն
կի կնքար գեղաբանի ոչ մէկ
մոգովորդի:

Դուն, Կարապետեան, կրակի մամբար,
Դուն եւ որ Լիբանանի անմար որբը

Բոլոր արդիական լիբանան մը,
ինչպէս կրճաւ մամանակէլ գոյացաւ

Խոսիլ կից յայտնուի
Բաց ի կամեմ որ տեղը եւ սպիմներու
լիբանոյ կը յօսով հայ մեծ

մոգովորդի պատմութեան մամբար:

Հայերն հետ ի կարգերու շատ հինն
կուրան: Գիրք ու գրականութեան իմ ա-
ռաւելն օրերն: Այն օրերն, երբ տարբեր
գրական այն օրերն, երբ աչքը սեւեւ -
սեւեւ կրկն կանգնէ գրականներուն
անկարելի վրայ: Այն օրերն, երբ
ճանաչայ լատան Քէլեանդ գաղական
Հայկական քանապանկ մը, որ ճշգրտանի
մեծութիւնը ունի իմ քովս: Այն կը նմանի
լեռան կապարին, երբ նմանի արտու-
մը: Հայ մեծ քանապանկ մը, որ կը սի-
քի Լիբանանը: Ամա որ մը, հնար եւ
ճշգրէ մէջ ուղեւորէ զայն: Հան է
Խորան. հանդիպանք: Չան ճանաչող
Փրոնանանք բերեկութիւնը, Ռոման -
րի լիբանոյ, ու արդիական է որ գաղտ -
մար կարգեցի այդ երազի մարզու մա -
ման: Երբեքն սիրտը զգայութեան
մէջ, այս քանապանկը կերտել գաղա-
սներ, հասաւ ստուգներ, տիկերդը
գործուց խաղաղ մը սիրոյ ձեռնարկ
մէջ:

Իր լիքն որ իրէն Քարանդակի կտոր
որ արտաբերէ՝ ձեռնուէ խորապով:
Շատեր սիրեցին այդ, շատեր ուղեւոր -
են:

Այսօր, քանակամա Վանան Քէլեան,

Հայ քանապանկութեան մեծ մարդը հե-
տապաւ է այս աշխարհին: Բայց մեր քա-
նականութիւնը չէ հարստանալ: Վերած -
ուած է կապի իմ եւ մոգովորդի մը մի -
ջեւ, իմ եւ պատմութեան մէջեւ:

Հայաստան, Հայաստան, որ կը բռնի
սրբեկնի վրայ, տիկերդը արտին վրայ:
Հայաստան արեւոյ գիւղեկէլ, արեւոյ
տիկեր, սիրտն իմ շատ քան սրբիկ եւ
օրերն: Ան որ կը քրէէ ճանաչող թեւ,
կը քրէէ թեւ, կը կարգի թեւ, ու կը
սիրի թեւ սիրի թեւ: Երբ Հայերն
կ'ուզէ ըլլալ միջնադարեան աշխարհ
մը՝ պարզաբար: Համար մը մարդու չեւ,
զորն՝ ասորբեկնակ երկրէ, հրաշալի կը -
կիր, հերոս, զինանքն ու լուստար կը -
կիր:

Երեսուցեցեց լեռնաւ երկիր մը,
բարձրաբար 1500 - 3000 մէթրէ վրայ,
ու յայտնի 5165 մէթր բարձրութեան
հանգի կապար մը, մանրեկն երկու մի-
գամը, ու հարկ լեռնը, որոնք կը մա -
նին երկնայանք լեռնաւ միտով: Երկիր
մը, որ չէ մտածաւ շուրթը մայրիկ զիտի
Քուրեկ, Սուրբա եւ Բրազ, Կոտայէ
պարտեկներ, անպատկար, որ կը հա -
սին Տիգրիսն ու Եփրատը, աշխարհի ա -
մէկին արդարեւ հոգեւորն մէջէն:

Այս երկրէ, որ կը պարտէ այնքան
քիւրիկ հող մը, այնքան դուրսորդ մարդ -
կուրդ մը, լուստար աշխարհ, որ պատ -
մութեան մէջ բազմապարսն կենսոյ ու -
նի:

Հայ մոգովորդի գաղանկները մեծան
ու ճանկացն հերոսութիւնը. Տիգրան,
Արար, Տիգրան Բ. աշխարհակալ: Ու
Անի, Անի արտաւոր ու մշակութիւն,
Անի որ կուրսեցաւ Վերելեկի փարի -
րը:

Հայերը, հոն ուր գաղթեցին, հոն ուր
տուր գրին, անպարտ հարմարեցին:
Իրենց երկրին մէջ թէլ դուրսը, եղան դու-
րեւեանայ եւ արտադրող, աստիճանով ու
ճանաչով:

Ո՞ր է այսօր Հայերն. հայրենիքէ:
Այն երկիրն երեց յայրենիքն է: Ամէն
գրեւոր մը կը գտնաւ գրականութեան,
գրեւոր զինապանկ Հայաստան, որ չէ
մեռել:

Տառնակ գիտութիւններ, մեծ պի -
տութիւններ, հին եւ նոր, որոնք այսօր
ծերացան, հարուստեցին Հայ մոգովորդի,
որ չուզէ զանգի: Հայերն բարձրագ
գիտի կանգնեցան թէլթիթիթի գիտնայ,
որ չէթ լուսնի: Համար, ոչ ոք չի թա-
ղեց չորս հազար Հայ մոգովորդին:
Հայ չորս հազար Հայերն խորհրդա-
նայ մը չին մարն Հայաստանի համար,
այլ ամբողջ մարդկութեան:

Հայաստանի այդ փառապանկէ կըր
է. Հայ մոգովորդը յոյնիկ գիտութեան
կիւնէն, մարտն, ոչ ոք կը գտնի բար -
ճը:

Ամէնէն նախանմանն էին եւ որ այս մո-
գովորդը, որ որ այ կրկնայ, անպարտ
կ'աշխարհ, կ'աշխարհ աշխարհ բարե-

ներ, կ'աշխարհ աշխարհ լուր:
Այս, մեծ հոտ, Լիբանանի մէջ է, ե -
րախտապարտ մեծ Հայերն հանդիպ, ո -
րոնք մեկի սորիկուցին անպար չմտայ:
Աղքատ կամ հարուստ մեր Հայերն
միշտ կ'աշխարհ:

Լիբանան սիրելի Հայերն եւ իր ճակա-
տաբեր կարգի անոնք հառապեցան:
Ոչ որ կրնայ Հայերն պէս բաւ, մեծ
տունք այն Հայերն, որ մեծ ընդունեցաւ:
Հայերն մեծ սորիկուցին կ'աշխարհ:
Մինչեւ երկէ, լիբանանի արեւառա-
նանք լուստար տարբեր կը կարգուէին
անոնքն, որոնք աշխարհ կուրգին Սու-
րան լեռնէ եւ որոնք ունէին Վանայ մո-
լան գիւղեկուրթիւնը:

Երկու տարի տառէ, երբ երաժշտու -
թեան մեծ ճանաչողը Արամ Մեջաւորու-
նան աշխարհ կը երկիր, որ մեծ յայտնե-
ցիւր, թէլ կը Հայրենակիցներ երկրոր -
դական տարբ մը չին Լիբանանի վերա -
մշակուցի մէջ: Լիբանանի միջբերն ու
տառաբեր մաս կը կարգին Հայերն ար-
դու, ու Լիբանանի սիրտը մէկ մասն է ի -
րենց սրտին:

X

ԿԵՆԱՍԿԻՐԱԿԱՆ

Մնամ է Ջալիլ (Լիբանան) 1912ին:
Մօրթի մեծ անոնքն է գրականութեան
ու մշակութիւնը, մէջ հարկն մա -
րախտայ է Հանաթիթիւնը, հետեւող -
կանութիւնը եւ բազմաթիւ սեր:

Մանկութեան անցանքն է Ջալիլի եւ
այնքան գիւղեկի գիւղեկը մէջ գործ կը
գործէ եւ իրեն ճշգրտան, կ'աշխարհ լեռ-
նեցին: Սիրտն է ընտրեցին եւ զայն իր
քիւրիկը գործուցան, ինչպէս սիրտն է
ընտրեցին, անտուններն եւ լեռներն կա -
տար եւ մոլորակ:

Երեքտարեան անտան սիրտն է նոյն
ուսուցանակ գիտութիւններով եւ երկու-
շախարհակալ, որ կը շարունակի կիրա-
րել եւ ուղղութիւնով զգույն գաղափարու
թիւնը, որ իրեն համար անցանքիւր աղ -
բիւր մըն է:

Իր քերթումներուն յառաջանքներն ե -
րբ կ'են գաղափարութիւն, տարբերու -
կուրթին եւ հարստութեան:

Գրականութեան հետ, հետադարձ -
ուած է զանապանկութեանը, աստ
ուսուցանակութեան եւ գիտութեան:

Այդու չէ գործածել, որեւէ սիրտ չի
կիրաբերի: Բայց կը սիրէ ճանաչող: Իր
կիրքը, ինչպէս կ'աշխարհ աշխարհ,
կը բարձրանայ երեւ մտաբեր: Կուրցի
Հայկական մարդկութիւն, մարտն սիր
եւ աշխարհ փրկել ստիպուրթիւնէ:

Իր գործերնէ մեծնէ հոտ հարուս -
տութեան է. Երեքտարի աշխարհ, Մագ -
րալիւնէ, Բազմալիւ, Ռեմիլի, Լիբանա -
նի, երբ կը խօսի, Բիզմէ անկի գիտ -
ցիլի՜ ոչ, Բազմալի, Գիթիլի քանակ:

Իր գրութիւնները բարձրագ հարուս -
տութեան են:

Եւ Մարուշի մեծնէ ընտրով Մարկոնի
տանիկէն փոքր լեռն ու մասն իրենց
տանիկէն: Մարուշ օրերը կը կ'ընտրէ,
ստիպել Մարուշի բարեկարգ մէջնէ
մարտն: Մարուշ օրերն ունի: Իր մարտն
ուզէ թեւը տուտ տուտ: Երկու սիրտ
մարտն: Իր զգար -
հարեցին Իրեն տանիկէ տանիկէ կը թե -
ւեկն թե թեւն իրեն ստիպուրթիւնէ:

Հարաբերութեան ներս մասն թէլ է,
Մարուշ Արեւ չէ հեծու ու գիւղեկով
բարեկարգ ճանախ տուտ, Արաւոր -
գործակն արտադրող բերեկութեան համար:
Առաւառ կ'աշխարհ Կարո Մարուշ ու
նունիկ ստիպուրթիւնէ ստիպուրթիւն
իրենց բունէն: Կարո Մարուշ, « ՏՅՐ
եւթ չընթանք ընտրեցին, ստիպուրթիւն
արտադրող թեւն: Եւ ինչպէս անպարտ
կը իրենցն ու միեւնոյն տանն Մարու -
շին կը մարտն:

Այլիկ Մարուշ, ինչ տանիկէ բնամա՜
կ'ընէ: Հիմա տանիկէ կ'ընէ զայն զայն:
Մարուշ - տանիկէ կը պտուղ միեւնոյն
տանիկէ զորքն մեզայն: - Հիմա հայր
կը կ'ընէ, որ ճանախ տուտ... Կարո
լուստար սիրտ լիւր, ներս զայն սիրտ
այլիկ, ինչ, անպարտիկ երեւր թուէ,
որ ճանախ մեզնէ:

Մարուշ ճանախ չէր տար: Եւ ինչպէս
իր քերթումներուն մէջ արձանագործ
կարծես: Եւ ինչպէս աշխարհ անպարտիկ
տանիկէ: Բա, ինչ տանիկէ, Մարուշ չը -

ԴԱՍԱԿԱՆ ԵՒ ԱՐԴԻՍԱԿԱՆ

ՆԿԱՐԶՈՒԹԻՒՆ

Բ.

ԶՈՒԿԱՅԻՒՄ

Ֆիլեթիկի վերածարդը զոյգափառու -
կան էր, Կարապետաբեր զիմի մէջ:
Վեռնանան վերածարդը Կարապետ
էր, Կարապետաբեր զոյգի մէջ: Երբ
վեռնանէր զայն ֆիլեթիկի մէջ նստել,
տակը կը մար: Կարապետաբեր զոյգուր,
- թիւնը: Երբ վեռնանէր զոյգը վեռնանի -
կան մէջ նստել, տակը կը մար: Կարա -
պետաբեր զոյգուր զոյգուր Կարապետ
սիրտն էր: Կարապետաբեր զոյգուր իր
քանակն, տակէ նստելու թիւնը:
- թիւնը եւ զոյգուրը. երաժշտական
- թիւնը:

Վեռնանի, Ֆիլեթիկի նման, Կարապետ
տակն տուտ: Իր մեծարդն հանձնարեց
ձերթնելուին մէջնէ թիւնը:
Կարապետաբերն ու հետադարձութեան
մէջ յարգող այս նկարագրներն երեւ գոր
յարաւանս վեռնանի մէջ պահեց նկարա-
կան աշխարհը. երեւ գոր անպարտ
գործարարները բոլոր մոգովորդներն
մեծ ու փոքր արտաւտուրթիւններ, որոնք
համար պայման գործած կը, երբայ ար -
տաւտար այս նոր արտաւտուրթիւն եւ սա -
լըստիկ տանր ուղիով:

ՍՊԱՆԱԿԱՆ ՆԿԱՐԶՈՒԹԻՒՆԸ

Սպանացի նկարները, երկար տանն
խառնեց խառնակն արտաւտար լիւրն:
Սպանիկ սիրտն մար: Կարապետի ար -
տաւտար մէջ կուտար, փայլի շանթար
արտաւտար պատմութեան մէջ իրեն յա -
ման տակը, թէլ ունեցան ըլլալու իր
կիրքն, Վեռնանան եւ Կարապետ:

Կրեթ, ըստ անտանով Տափեկից Թիւ -
թիւրից, յայն եր ճանաչուց: Իր -
տան մէջ յայտնան Եւթանիւն ուսում
սիրտն էր, Կարապետի Դուստիկն ու կը
գայա աշխարհակութիւնը իր եւ խառնա-
կան արտաւտար ուղիւն, Կարապետ Սպա -

Իրեն Կարապետաբերութեան հանդիպ իր
երկրին, 1962ին հաստատուց ամապիկ
քանակն իր հարաւ լիւր: Կարապետ: Սիրտ
Արաւ քանակն իր արտաւտար, որ կը
յաշխարհ օրեւ թանկ անկանց լիբանա -
նի գիւղեկութիւնը:

Մեծ քանապանկը Պալու Մարուշ է զայն
կը նկարէ Նուրիկ մարապանի թիւնը -
մարտնիկ մէջնէ:

Իր փայլեց հարապետութեան եւ քանակ -
թիւնը արտաւտար արտաւտարութիւններ,
որոնքն տանին կարեւոր ժողով Սպա -
նի գործն է. Կարապետ Արա եւ գիւղեկու -
թիւնը:

Եւ Անկուրն կը մար աշխարհ, ինչ
պէս գիտան կը երկէ երկուր. Դուրսեր
թիւն արտաւտար չէին:

Եւ ինչպէս զոյգը փոխուցան. յանդար -
մէջնէ: Այն զոյգը եւ մէջ ճանաչով աշխարհ
անտուր: Կարապետ, Թեւեւ ու
նիկ կուտար կուտար իրենց թիւնը:
Արեւիկը համարն աշխարհ: Մարուշ
չէր:

- Եւ ինչպէս - պտուղ Կարո Մարուշ
գործարար, - կը ստանիկ տան
պտուղն տանիկէ չէ կըր: Ըստ որ երբեք
Զիլիկից ճանաչուցին իրեն: Կարո ճա -
նախ քանակն սիրտն:

- Արեւիկը - մարտ տուտ Եւթանի
սիրտն:

Կարո Մարուշու առաջին անգամ Հարա -
կան կարծես, թէ Նունիկ ինչ թիւն

Կարո:

- Մարուշ գիւղեկով զայն կը, գա -
ցիւր, - Կարապետ Նունիկն ու փոխուցան
անպարտութեան փայլ Կարապետ մարտ:

- Հայ Մարուշ, հարա ըլլալու մտա -
կութիւն:

- Ինչ կը գրուցն, Եւթանիկ, զոյգ թիւն
կուր, - մտապետ Կարո Մարուշու
թիւն չէին հանկուրով:

ՀԱՄԱՐՏԵ

(12 Տար.)

ՀԱՄԱՐՈՅՐԸ

- Ինտուր ընտն, Մարուշ, Կարո հոր
առէկ ճանախ իր, Մարուշին պատ ու
թիւն աշխարհ թու ինչի հարաւ ըլլալ:
Իր լիւր՝ Երեւոյ կ'աշխարհ, կ'երթան ինչ
պիւնէն:

- Եւ ինչ կուտար, Մարուշ, տար զիւ -
նը - կը փոխէ արտաւտարութեան մէջնէ:

Արաւորները երկուրդ թիւն կանչէ -
ցին: Կուտար Կարոն զայն արտաւտար իր
տան հարաւորն: Երեւոյ սիրտնար իր -
քանէ չէին կրնար բանալին:

Արաւորները երկուրդ թիւն կանչեցին:
Ամա երբեքն սիրտ փոխար քանակն -
ցան: Մարուշ կը փոխէ կանչին, կը զի -
տար Մարուշու հարաւոր, մինչեւ որ կըր -
տուցան մայրիկ մէջ, ու ինչն այլ տան -
գիտնելու իր ինչ:

Կուտարի կանչին արտաւտար կը, կ'ըր
Մարուշին աշխարհ իր թիւնը: Անկուրն թու
կ'երկուր լուսնի լուրը, որ ստանիկ նման
կ'աշխարհ:

Մարուշ շատ զոյգութիւնով կը մտա -
նար զոյգին ու յանդար կ'ընայ: Ան -
Արաւորն ունի, այդ ո՞վ է զոյգին թու,
նայեցան պէն ու հոր նմանութիւն ու -
սա: Մարուշ զի մարտ նայալն: Ան -

տարակուր իր հայրն կը, զրան տանի
նստան: Զարմանք իր նստան սիրտ կը
քալէ ու գիտի իրեն կուտար ու չէր մո -
տանար: Գիւր զիտար, ինչպէս զիտ -
ար արտաւտար: Մարուշու աշխարհ հոր
ստեղ ինչպէս ու խառնակութիւն. թու ճան, թու
պանիկ...:

Մարուշ կը աշխարհ մտապետ, տակա -
ն, որ զրան մէջ ճանաչով ընտան զոյգին կը
գրուած, այդ կը, որ ինչ լուրն ու մայրիկ
մէջ յանդար իր հոր նմանութիւն տան
էր:

Անցան իմ ճանի օրեր: Երաւի մէջ Հա -
մալ տանիկէն նման Մարուշ ու Մար -
ուշ կը մտապետին իրարու: Եւ կը հետա -
նային: Գիւր մըն այլ Կարո Մարուշ ու
Նունիկ իր թուիկ մէջ էին. այդ որ ճա -
րապետը արտաւտար իր տակը ու շատ էին
յոյններ: Երաւի ու իր թուիկ մէջ էին
նային, տակը զիտար: Այլ զիտար երկու
սիրտնար իրեն երթան, մէկ մըն այլ
Մարուշու հայրն ու մայրն ու անհա -
մար իրենց հարսին մտաբերն կը ստանկին
գիւղեկով:

- Մարուշ:

- Մարուշ, տուտ...

- Մարուշ զոյգի մարտ տանիկէն զոյգ -
նիկ տանիկէն զիտար, ու ինչն այլ փոք ինչ
քանակ անպարտութեան, որ Մարուշ ու
տարակն:

Մարուշ չալիկէ ճարն ու անպարտ

ԱՄԵՆԱԽՈՍՈՒԹԻՒՆ

Գիրք մնայ յիշատակ :
ժՈՂ .

Իսկական... Պետական...
Որ Սուրբ Հայրն է, չեմ գիտեր , այն-
պէս է անորհրդեղ որ մեր Հայրը անոր
անմահութեան դատապարտութիւնը խո-
տելով ու գրելով մէկը միւսին տարբեր :
Մեր կրօն ամեն :
Միտք՝ ամեն :
Մեր ամեն, հոյովամբ՝ ամենին :
Միտք ամեն, հոյովամբ՝ ամենին :
Մեր ամեն, յետոյ ամեն :
Միտք ամեն, միշտ ամեն :
Աղօթք խառնաճիւղեան որ անոյշ մը -
լով՝ հոյովամբ կուգայ երկնորդը
խոսք մը, ըստ որում կ'ունենանք սոս-
շտեցութեան մեն ուր :
Ամեն :
Գաւառի կը փախան որ հայրերն չեն
գիտեր Հայրը անորհրդեղ կրօն :
Անկէ որ արտասովոր ըստ մը պիտի ը-
սեն , այսոր :
« Ամեն » , այս մենու տակ , ամեն հո-
յով չափեր էր թէ թէ :
Նաեւ , Հայրենի դատարան լիարեւ
խորթ են ամենում , ստակն եւս ամենն
մեզնեք : Ճիշդ է թէ անինք ամենին մե-
նին անոյշը մեր քաղաքական երկին
մէջ .

Առատամբ բարի լուսն :
Առատամբ պարի լուսն :
Նախաբերութեան աշակերտն անգամ
գիտէ թէ ընտանեկան տնայ է ամբողջ
երկրորդ տարր , ուր դարձածուսած է ա-
մենում ձեռք , կայծերով ամբողջ ուսմի-
րեն() , յանդի պատճառով միայն տեղա-
դրուած :
Երկրորդ , ամենն , որ ձեռնի իսկ ծի-
սարքի , կը խոյէ հոյովական տեղանում -
սը , որ է եւ : Այս երկու տարրեր անոր-
սած են , գրեթէ միշտ , երբեւ տեղանում
պիտիւն , իսկ ամենն թաղին հոյովական
մէջ՝ երբեւ տեղանում փառելի : Որեւէ
կայծ չունեն անցնէ , ջրաբէ կամ քաղաք-
ներէն տեսարան զերմայանի եւս տես-
արան հետ :
Բացարձեց —
1 — Հայ , հայէ , հայնէ :
Երկրորդ ձեռն մէջ է տարր հոյովա-
կան մասնիկ է , երրորդ ձեռն մէջ է տա-
րր դարձած հոյովական մասնիկ է , իսկ
Ո տարր՝ դիմորդ յոյ :
2 — Ամեն , ամենին :
Երկրորդ ձեռն չունի , իսկ երրորդ ձե-
ռն մէջ է ամբողջական հոյովական մաս-
նիկ է :
Այս տեղանումներն հայրը շատ լոյ -

րացեղացած է լիարձակութեան : Անշուշտ
պարզաբար որ տեղի ունեցած է ճիշդիկն է
Պարկ գործընկերութեան միջեւ : Մինչ ասո-
նոր կը համարէ հոյովականութեան , երբ
նաեւ երբեք բարձր մը կ'որհիցի մը
չուրէ՛ միշտ ինչպէս կը կատարուի բն-
րեկին կայծովները , օրինակ՝ հայ - հա-
ցի , երկրորդը որ համարէ ընդարձակ
մը՝ ճիշդ ինչպէս անբնիկ անձամբ ներք -
նալով , օրինակ՝ տեր - տեսնել : Այս
տեսնելներովն անոր ինչեղ բարձր է -
թիւնները , որոս քանց կ'անան , որով -
հետեւ մեր նիւթին դարձէ կ'ուզեն մի -
այն բակ թէ աշխարհաբար , ինչպէս
արդէ լիարձակութեան համարակ , կ'ընթա-
նայ բնիկին կայծովներն եղանակով :
Կորիկի մը շուրջ հիշածու բարձրան -
րը , որոս տեղանում կը կոչենք , ստան -
նէ զանա ինքն ժամանակին , ի վերջոյ
դատաւը , իմաստ պարզութեան , անկե-
նայ փառանքի դարձած :
Բայց ամենին թաղին մէջ ուշադիր ըն-
նիւթին մը երեսուն կ'ընէ նաեւ , որ
մաստի երկուստեքի մը :
Ամենին , երբեւ ամբողջիկ թաղ , թիւ-
րան տեղեկութեան մը ցոյց կուտայ դե-
րաբարեան կայծերի որ պարզութեան , (ին-
չեղեց թիւրքանք էր) : Գաւառն հայն -
րենի թաղակն է այս թաղ :
Ամենայն մենի ամբողջութեամբ՝ ամեն
մեն , ի վերջոյ շփոթեցողով ամեն -
մեն մենին հետ , ստան է այս վերջոյն
իմաստը՝ պարզեցող հայրերն որ միշտ
գաւառն ուղղադրութեան , (անոյշ ժամ ,
որոնք քաղաք , կը համարէ ինքն ձեռն -
գրեցները) : Այս թէ որքէ՛ կուտայ ու -
նիւթանութեան , նոյնիսկ համարակն
Հայրը անորհրդեղ ժամ , որոնք ամենն թաղ
գրեցող հայրերն ամենին՝ կը հոյովական ամեն-
ին , երբ արդէ լիարեւն մէջ չունինք նո-
սած կանոն , ոչ ալ անոյշ ըր կամ բացա-
ռութեան մը :
Հայրերն ամենին այն է որ նոյն այս հայր-
դեաների հետ , կուտան , գործարան են
ամենին թաղին ուղղադրութեան մասնիկ ,
թաղն ոչ որ ինքնան է բացարձեց թէ ին-
չն , ամենին կը գրեն նոյն ամենն թաղ
հոյովական ընթացքով :
Գաւառիկ , որ կը շալէ իսկ լիարեւ
տեսնելներն զանգար ըսած , կը կա-
նալով ուր որ չէր գրէր ամենն , լուսն կը մը-
նայ՝ երբ կը գրէր ամենին : Ինչ եւս կը
գրէ այդ ձեռնով , թաղն չէ բացարձեց
թէ ինչն :
Այսպէս , բացմամբ Հայրը անորհրդեղ
կուտէ են ամենն թաղին ուղղադրութեան
մասնիկ , թաղն ոչ որ , ոչ որ համարակն
կը բացարձեց թէ ինչն , ամենին կը ստանայ
ամենին մեն , որ համարակն է արդէ մեր
լիարեւ կանոններն :
Մէջ հայր միայն ցոյց տուաւ այդ զա-
նութեանը — Հ. Վարդան Հայրենի կը
որ ուղեց զանգարեանն թաղարտ —
թիւն մը սոս :
Ինչ կ'ըսէր Հ. Վարդան :
Ի ե. Ե տարրեր հաստատ չեն ամեն -
նալով : Ամեն , երբ կը գրենք ի տարր -

ներեւ մասին : Գաւառն , մէկը թնկիկ ,
որտան հայրական կը պարկէն :
Օրհնած , կը ցոյցի Առնայն :
Մարտը զիկն է Առնայն միտքէ հետ -
նալով ամենին : Երբ ամենին կը ցոյցի
կ'ըսենք :
Գաւառն , որ կը շալէ իսկ լիարեւ
տեսնելներն զանգար ըսած , կը կա-
նալով ուր որ չէր գրէր ամենն , լուսն կը մը-
նայ՝ երբ կը գրէր ամենին : Ինչ եւս կը
գրէ այդ ձեռնով , թաղն չէ բացարձեց
թէ ինչն :
Այսպէս , բացմամբ Հայրը անորհրդեղ
կուտէ են ամենն թաղին ուղղադրութեան
մասնիկ , թաղն ոչ որ , ոչ որ համարակն
կը բացարձեց թէ ինչն , ամենին կը ստանայ
ամենին մեն , որ համարակն է արդէ մեր
լիարեւ կանոններն :
Մէջ հայր միայն ցոյց տուաւ այդ զա-
նութեանը — Հ. Վարդան Հայրենի կը
որ ուղեց զանգարեանն թաղարտ —
թիւն մը սոս :
Ինչ կ'ըսէր Հ. Վարդան :
Ի ե. Ե տարրեր հաստատ չեն ամեն -
նալով : Ամեն , երբ կը գրենք ի տարր -

ԴԱՍԱԿԱՆ ԵՒ ԱՐԴԻԱԿԱՆ ԿԵԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

(Գ. եւ վերջին մաս)

ՏԳԱՆՈՐԱՊԱՆՏՈՒԹԻՒՆ

ԺԹ. դարուն , զանի մը նկարագրին
կեանքները նաեւ կը լինարանին , լուս-
նայն կը նկարեն թէ արեւուն ցոյցերն
տեսնելներն կանաչ էր մասնակն լուս-
նայն ջրերի մասին , կը վերածուին զա-
նութեան . կը մասնին ջրերն այլ երե-
ւոյն ջրերի զառ զոյններով զայն ինչ-
պէս նկարեն բնութեան մասան մաս-
նայն , որոնք , ստանք , պարկէն համա-
նորին մեղեքանին կ'անոր երազող
նկարագրութեան . կ'ըսեն զանոնք որ
նկարէ զառ զոյններով :
Մենք մը նկարագրութեան հիմնական
գաղափարներն : Նկարագրութեան ինչեղ
տարրերն արդար այնչա կանց պիտի
շաղկապեն :
Մենք , այս նոր ձեռնով մեր
կերպարներ կանոնակն մէկտեղեան
քննարկում , մարդկան , կը ցոյցի
մէկտեղեաններն կը կոչէ : Մենք էր թէ
կերպարներ կ'ընդունին այդ սոսայ
նալով , կ'ըսեն զերպարեաններն մեղեքան
սոս :
Հայրը անորհրդեղ անորհրդեղ
կերպարագրութեան է , մենք մէկ տարր
կերպարներն կ'ընդունին սոսայն լուս-
նայն ջրերի մասին : Տեսարանական ար-

որ կը մնայ :
Ամենին գրէր էր ամեն . գրէր էր ամ-
են , գրէր էր ամենին , ինչպէս կը գրէ
ու կ'ըսէր Ե. Զանգարեան , զառ թէ
տեսնել : Այսպէս կ'ըսէր կ'ըսէր կ'ըսէր
Առնայնը՝ ամեն , ոչ զայն : Յի-
սուս : Եւ ինչն , գաւառն :
Ուղղադրական ստանդարտն եւս միայն
նիմ , տեսնել եւս հայ թիւրքան : Ա-
սան կը երկնայ , որ պիտի զայն , երբ
մեն պիտի գրէր կ'ըսէր հայերն տես-
նել , կ'ըսէր ինչպէս տեսնել , որ
մէկն ալ թուրքանի տարր տեսնելով
է՛ , ժամանակին հայերն թիւրքան լու-
րէ տեսնել հայերն տեսնելով ու թա-
ղեան թաղարտ :
Կը վերադառնան հին օրերուն : Դր-
սա՛ խա՛ Հայրենի :
Ե. ՆԱԿԱՐԻՆ

ՀԱՄԱՐՈՂԱԿ

— Մարտը փոխեցեր են , արե -
մալը , սիրտ կը փախէ : Մարտանոց
տանն է , Մարտանոց տանը :
Գաւառ Մարտուր անորհրդեղ գործունե-
պէս ինքնիկ լիարեւ ցոյցեցաւ , կ'ըսեն
տանն ամբողջ լիարեւ փայլ :
Կայն հասաւ զայն Սուրբիկը , որ
պատանք , թէ Մարտը Մարտանոց տա-
նին է : Մարտա Մարտն ու տարաւ Պիտի
գիշերով զայն ու զայն : Առաջնորդա-
պէս թիւրքան թիւրքան զայն :
Լուր գիշերն մէջ շատ շատ տարած -
ուեցաւ : Հնոցան հնոցանոց գաւառ-
գիշերն ու սկսած միջերկրային խորքեր
րեն : Գաւառ Մարտուր , մեղք գոյսին
մէջ , ըսելիկ այնչա խորք չէր կ'ըստ
գիշերն : Ինչ կ'ըստ զայն , զանի որ ալ -
էին կը կամարէր է զայն :
— Գաւառ , ստան հեռան ստան իմ
կանոնի գիշերն կ'ըսէ : Գաւառն իմ
շաղկապն է իմ խորքին , անորհրդեղ -
ուեցաւ : Գաւառ Մարտուր կը գրադիրն ու
յոյն այնչա խորքին համար :
Անորհրդեղ ժամ է Մարտա Մարտն կը
քաղեց վերադառնալ , իր ստանդին եր-
ձեն եղաւ . զանաւն գտնել ու խորիկ պը-

տակ մասին : Գաւառն , մէկը թնկիկ ,
որտան հայրական կը պարկէն :
Օրհնած , կը ցոյցի Առնայն :
Մարտը զիկն է Առնայն միտքէ հետ -
նալով ամենին : Երբ ամենին կը ցոյցի
կ'ըսենք :
Գաւառն , որ կը շալէ իսկ լիարեւ
տեսնելներն զանգար ըսած , կը կա-
նալով ուր որ չէր գրէր ամենն , լուսն կը մը-
նայ՝ երբ կը գրէր ամենին : Ինչ եւս կը
գրէ այդ ձեռնով , թաղն չէ բացարձեց
թէ ինչն :
Այսպէս , բացմամբ Հայրը անորհրդեղ
կուտէ են ամենն թաղին ուղղադրութեան
մասնիկ , թաղն ոչ որ , ոչ որ համարակն
կը բացարձեց թէ ինչն , ամենին կը ստանայ
ամենին մեն , որ համարակն է արդէ մեր
լիարեւ կանոններն :
Մէջ հայր միայն ցոյց տուաւ այդ զա-
նութեանը — Հ. Վարդան Հայրենի կը
որ ուղեց զանգարեանն թաղարտ —
թիւն մը սոս :
Ինչ կ'ըսէր Հ. Վարդան :
Ի ե. Ե տարրեր հաստատ չեն ամեն -
նալով : Ամեն , երբ կը գրենք ի տարր -

ներեւ մասին : Գաւառն , մէկը թնկիկ ,
որտան հայրական կը պարկէն :
Օրհնած , կը ցոյցի Առնայն :
Մարտը զիկն է Առնայն միտքէ հետ -
նալով ամենին : Երբ ամենին կը ցոյցի
կ'ըսենք :
Գաւառն , որ կը շալէ իսկ լիարեւ
տեսնելներն զանգար ըսած , կը կա-
նալով ուր որ չէր գրէր ամենն , լուսն կը մը-
նայ՝ երբ կը գրէր ամենին : Ինչ եւս կը
գրէ այդ ձեռնով , թաղն չէ բացարձեց
թէ ինչն :
Այսպէս , բացմամբ Հայրը անորհրդեղ
կուտէ են ամենն թաղին ուղղադրութեան
մասնիկ , թաղն ոչ որ , ոչ որ համարակն
կը բացարձեց թէ ինչն , ամենին կը ստանայ
ամենին մեն , որ համարակն է արդէ մեր
լիարեւ կանոններն :
Մէջ հայր միայն ցոյց տուաւ այդ զա-
նութեանը — Հ. Վարդան Հայրենի կը
որ ուղեց զանգարեանն թաղարտ —
թիւն մը սոս :
Ինչ կ'ըսէր Հ. Վարդան :
Ի ե. Ե տարրեր հաստատ չեն ամեն -
նալով : Ամեն , երբ կը գրենք ի տարր -

ԵՒՐՈՊԱՅԻ

ՄԵԾԱԳՈՅՆ

ՀԷԼՎԱ
ԼՈԳՈՒՄ
ՍՆԼՍԱՄ -
ՀԷԼՎԱ

ԱՐՏԱԴԻԶ

ԹԱՀԻ
ՇԱՐՈՆ
(ՌՈՃԻՍ)

ՎԱՐԴԵ-ԱՆՈՆ

ՆՈՐՈՒԹԻԻՆԵՆԵՐ...

CHOC-ALVA • CHOCO-LOC

Sté le BOSPHORE

SIÈGE SOCIAL

2, Rue Louis Astouin Marseille (2ème)

19

ՀԱՅ ԴԱՏԻ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Որքան անկեղծ ու դուրսով չունի Հայ Դատի Համադրանքին մարմինը, որ, առ - լարել է Հիմնադրամի մասին մտածել, կ'ընեն անպիտան։

Երբ սակեցուի այդ մարմինը, դրամ խոլին կ'արեին էլ գտնել։

Համադրանքին համակարգիչը արժանի մեր մշակոթյունը, մեր դրոշմը, մեր մարդաբաններուն հաշվին համար առ - կան կըրնա՞ն ցարդ ապագային համա - պատասխան դրամը, զինչու համար ի - բնեց բարեգործական վրայ գտնուել։ Ամեն ինչ համաստեղանգի մասունք ձեկու գա - դարեականութիւնը կամպանեպալանի ու - ղին դարի մոլորութեան շատուկ է։

Անցան անկեղծ քան իրականութիւնը եւ Հայկական Սփիւրսը շնորհաբար ծը - նունդ տալ Հայ Դատի նման մարմին մը, այսուհանդերձ ոչ ոք ուրաջալի կարուս - րութիւնը տնոր, որուն համար կ'անն միջոց մասնակի աշխատանքներ ու գտն - գործիքներ։

Հասուն կեանք տես դր. Նայ Դատը դրամիկը կ'ընէ հետաքրքրելու աշխարհի քան կարեւոր է։

Կարեւոր՝ որովհետեւ մեր կրտսերը - ներսն պատշաճութեան համար կան հասարակելի գործակալն աշխատանք - ներ, որոնք միայն նիւթականով կ'ընեն իրականացում։

Երբ անհատական պարզ գաղտնի հա - մար նիւթ կ'արեցուի էլ, առանկ ուրեմն պահանջ է առ ամբողջ մոլորութեան մը գոտանի կամ կրտսերակից պատշաճութե - թեան համար, երբ գիտենք որ սովորա - կան գաղտնիքները որ առնէ չէ որ տեղի պիտի ունենայ այդ գաղտնի։

Այժմիս ուրեմն պէտք է մտածել Հայ Դատը իր հունին մէջ զինչու եւ պատն - իսուն լրջութեամբ հետապնդելու մա - տն։

Հարցը ինքնին իր լուծումը անշուշտ, երբ անհանդիման միջառակ հակառակ կամպուն Հայ Դատի մարմինը մը, որ բնութեամբ բարեկեցի կողմէ, կրտսերը պիտի ունենար փայտեղան բարեկեցի լայն փայտանքները նորոգել։

Բայց քանի որ դուրսով չունի շատ ցանկեղծ այդ մարմինը, Հայ Դատով հե - մաբարբաղող կուսակցութիւնները կամ մարմինները, կ'ընեն իրենց համակիրներով գործելի նման Հիմնադրամի մը ու անց - նիլ կ'աշխատանք աշխատանքներու։

Գործանքն աշխատանքները բնական պէտք է համարող առանկ հերթին Հայ Դատի Բարգաւթանի գործը։

Երկու երեսով իր ներկայանալ ան։ Գրտուր եւ բանասեր։

Գրտուրը, որեւեակ, Միացեալ Նա - հանգիստին մէջ իր կատարուի է Շ. Թ. Դաւանկցութեան հրատարակում է Ար - միւրին Ուրլին։ Ս գրտեղեկանումը, որ տարեկան ի վեր կանոնադր կ'ըրկուի լոյսը եր տեսն է որով որեւեակ իր կարգադրութիւնը երկրին պիտական անհա - տարութիւններուն, մասնաբացելուն համար անհայ մեր պատմութիւնը, մեր մշակու - թիւն ու մեր կուսակցական բայց չարը - ուսած մեր հոգեւոր պարագայն է։

Տարեկան ի վեր Շ. Թ. Դաւանկցու - թիւնը այս եւ նման աշխատանքները, իր կատարել, առանց անհրժեշտ մը վերցնելը իր համակիրներին։ Ինչպէ այդ գոյություն - թիւնը ինչ՞ հայկաթիւնով հրատարակ - կուսական բարդ ծախքերը։ Այս անհ. հր - տարութեան իրենցինքն պէտք է բլլան է ինչ երկրներուն մէջ եւս, որոնք կույ - ուսած են նիւթական մեծ գործողութիւն - ներու հետ։

Ըսած ենք ուրիշ տեղիներով, թէ Հայ Դատը մեծանշանք է Շ. Թ. Դաւանկ - ցութեան, ուստի եւ զայն հետապնդելու համար ամեն գոյություն լինալ սպասել այս կուսակցականութեան՝ ճշդ չէ։

Ան, ինչպիսի երկի եւ այսոր, փայն այ պատասխան իր լայնագործ թեկուս մեր մոլորութեան համար, բայց պէտք է կանգնիլ տնոր կողմէն ու զարգովի գաղափար իրեն՝ նիւթական ու բարեկա - տն։

Հիմնադրամ մը, այն նպատակով առն - լի քան աղայական դրամանք է ուրեմն։ Պէտք է զայն դրայցնել, ինչ կուտուի

ընդարձակ հակառակ վրայ եւ տնտրար փարել բարդեղանակ դրամ։

Կան եւ հրատարակութեան կարտա - շատ մը նիւթեր, որոնք դրամի հետ են կուտուել, ինչպիսի եւ կան բանասեր բրո - պականով վերաբերել աշխատանքներ, նմանապէս նիւթական գոյություն կան կար - քուն լծել, որեւեակ, տնոր պիտական գէնքը կամ դրական անհասարակութիւն - ներ աշխատանքը, ուղարկել գտնուել ու - բայց վարել ու անոնց միջոցով յառաջ - ցնել հանրային նպատակներ կարելի մեր հակառակութիւնը լուրջ, պատշաճութեան հա - մակարանով բլլալով գործուն չեն։ Պէտք է հայկաթիւն համապարհանալ, որ - բանական վարձք եւ յաշտարութեանց համար անհրաժեշտ դրամ։

Օտար կարեւոր թերթերուն մէջ ի նը - պատմ մեր գտնին դրոթիւները անան - լիւ համար, պէտք է դարձեալ փարձա - տնլ անոնց հնչիւնակները։

Այս կարելի է ալ լայնաբանիս ան աշ - խատանքները համար միայն եւ տնտրուի նիւթեր իր մնայ աղայական դրամանք։

Իրարանցիկ քաղաք ապրակներ, որ կուտի Հայ Դատի համադրանքն լրջ - րութեամբ եւ կ'ըրկուի հետապնդելով, պարտ ընդունի Հիմնադրամի մը կարե - ւորութիւնը։

Երբ աշխարհի հորերներն տեսած լին ընկերիկ նիւթական մեծամեծ գոյություն - թիւններուն առնել, որոնց շարքին՝ իր կարեւոր լայնագործ տեսնել որոշ հարցի մը բարեկալատ լուծումը, նոյնքան չա - խանձանիքի պէտք է բլլալով նաեւ մենք ու պատարաս գոյություն լինանց, ե - թէ կուտուի Համադրանքն աշխատու - թեամբ հետապնդել մեր երեսունգործը։ Միամտութիւն պիտի բլլար կարելի, թէ պատասխանական քանի որ դատախառնութիւն - ներով կամ թուղթեղանով Հայ Դատը կարելի պիտի բլլար չառնել գտնուել - ուսած փարձանքներ։

Միւրեւ, հիմնադրամը աշխատանքն - իր, դարձեալ նպատակ մը պիտի նկա - տնել ու արտանայինք ծախսարկի կարծ փորձներ ու շախմատներ իրենցինքն, ա - տնայ մտնուել սակայն համադրակցին աշխատանքը, որ իր կարտի լուրջ գու - ժանքները։

Մեծ պիտի բլլայ նախաձեռնողը չէ - ուսած պահանջներ, կամ ո՞ր պայտիկն պիտի վիճակու առաջնութիւնը, չենք դի - տն, բայց կ'ըրկուելու, որ առաջին - հերթի ինչիք մըն է Հայ Դատի հիմնա - դրամը որուն համար մտածել պէտք ենք բարեկալ տն։

Հասունեղծ մասնաբան կրնայ ճակա - տարական քանակ, որովհետեւ եւ պատ - րաստ հետեւինք զկարեւոր ու մանր - տնք մեր հակառակութիւն եւ կրտսերը - ներուն։

«ԱՐՄԵՆԻԱ»

ԹՐՈՂՅԻՆ ՅՈՒՆԱՆԻ ՅԱՂԹԱԿԱՆ

Լէոն Թրոլյի 23 տարի առաջ, Սթա - լիի գործակալներուն կողմէ պայմանու - ցուց Մեքսիկայի մէջ, որ տնտրար տարէ ի վեր կ'աղարկէ Երբեք քաղաքական տա - րեղիքի Թրոլյի ստաղարի իր զարգա - նախկին հասուն մը 1917ին լուսնիկին - ու յաղարկութեան, ապա՝ մինչև 1921 շարունակած պայմանագրեան պա - տնաբար ընթացելու։ Անկէ ետք, իր տնտրար մարտադրի սխաւ, մինչեւ իր Թրոլյի, իր անհաշ Նախադրակցի Սթալինի կողմէ հայտնուելով հետագա - նախապատմին։ Բայց, « Թրոլյիական » Ուսուցումը այսպէս ալ իր գործածութիւն եւ իր նշանակի յաղարկականը՝ որ իր պղնձ - թէ մարտական տնտրարութեան ուղար - փառ գործադրութիւնը, նոյնիսկ լոյնի միջնակներով ամբողջ աշխարհի համայն - դրամը զարգադրարարութիւնը պարտա - ղարկել է։ (Որեւիցի համար, քան Ուս - սերուն) չնայի համաշխարհային թը - րոլյիական լին։

Թրոլյիի անգլի մասնաբանորդը դրա - րամ է Իսահակ Տեղեյ, որ չին հա - մայնաբար մըն է եւ տարեկան ի վեր կ'աղարկէ Անգլիա Միւրեւ հիմնադրանքն - ինքն կողմէ իր նկատուի հերմանոյ (հերմանոյ) եւ հարկադրական։ Տեղեյը մինչև այսօր երեւ իրենց հր - արտարական եւ Թրոլյիի կանգնի երեւ ջրմանքներն մասին։ Առանկ հաւորին Մարտիկն է։ Չմինչև Մարտիկն է՝ եւ հրատարակուցաւ 1954ին։ Երկ - րորդին խորպուրը, « Ձեռնարկի Մարտիկն եւ հրատարակուցաւ 1959 - րին։ Երրորդ հաւորը հրատարակուցաւ վերջին « Դատապարտած Մարտ - րին » խորպուրով։

Այսպէսով փակուցաւ արկածալից կնաքին երկրորդին Լէոն Թրոլյի, որ լուսնիկին լինան ռաշիզմն ու բլլա - լի ետք, դարձաւ տնոր խորթ զուտեր եւ չենք։ Իր պարզապէս՝ անգործ մը եւս հաստատուցաւ իր քաղաքանքը՝ թէ յաղարկութեան մը որ քաղաքներ կու - տն։

Լէոն Թրոլյիի (Իսահակ անունը Լէոն Տախտիկն Սթալին) ի, կնանք ու մա - ջը՝ իր լինելուն հակադրակը չնկն - նախան ուրեղեղութեանց անպիտան հերոս - ներուն։

Երբ սպաննուցաւ, արդէն կուրսն - ցուցած իր երկու անգամներ լինելուն ունեցնող քաղ գաղաքները, իր աղբիկն աղբիկը՝ նրան, մեռած մը շատ գիտա - նի հասակին, ինքն. Սթալինին մէջ։ Երկրորդ, ին ինչպիսիք Ձեռնար, որ հա - լար հետ յարաբերութիւններ խոսն է ուսուցական հրատարակութեան օրինակ էր, Գերմանիան մէջ մեռաւ 1933ին, Հիթլերի իշխանութեան գլխի քաղաքի չէ ետք։ Երկու մահանքն մէկը, Սթալինը, իր - չորրորդաւ պարագայանքու տակ կարտու - ցուց, հակառակ տնոր որ քաղաքական կնաքի չէր մասնակցել։ Երկրորդ մահ -

ըր՝ Լեյով, որ հօրը սերտ գործակցել էր, քրտական զարմանաւոր մը մէջ մե - ռու, գործողութեան մը հետեւանով։ Բայց, տնոր համար ալ կ'ըսուի՝ թէ ին - քնուի (այսինքն, խորթալից զարգի - ստակականութեան) զոյր եղաւ։

Տեղեյը շատ պատկերասէլ կըրկուի իր նկարագրի ուրեղեղանակ վերաբերու իր հերոսի փոխերկայ կնանքի, երրորդ հաւորով ցարդ անհատի մնացած կողմ - ին մարտամտանքներին ալ տալով։

Թրոլյի տարեկան ի վեր Բարդի Մեքսիկայի մէջ, որ ի վերջին հերթին հրատարակուցաւ մը քանի, Լորդի կնաքին հետադրակն է ետք։ Այն մէջ իր կուտի հերթերով թշնամի, կնաքին ամբողջ ուղարկուցաւ Եռոթի Սթալինը։ Այսուհանդերձ, Մեքսիկա յարեղեկ զայն ինքնակալ, լինելու տնոր հա - մար տնոր ինքնիկ թշնամի, որ լուսնիկին դրտար շախմատ կար, որ Բարդիական - թեան վրայ իր մնէր, որովհետեւ ապա - տն տար մասնակցելով Թախտիկան Հերման։

Թրոլյի հաստատուցաւ աղարկի մը մէջ, զոր փորձելով իրական ամբողջ մը, որուն վրայ իր հակնի իր հաստատուի հետեւանքներն խոսն մը մարդիկ ինչ - ինչ քանի մեքսիկացի ուսուցական։ Ան - տնայ ճանաք իր թէ Սթալին իր հա - տնայ ամեն կըրկուի ընտնելով իր մեծ հա - կատարողը։

ԵՐԿՐԻ ՄԱՀԱՓՈԽՁԵՐ

Բայց, ո՞չ ամբողջ եւ ո՞չ ալ պահան - ներ կրքան հետեղեկ վնասուած տն - թիկներին, զոր Սթալին իր արկն Թրոլյի պահանքին համար։

Գիշերը իր, կարգ մը ժողովանք միա - լինանքներ, Երբեք մեքսիկացի ուսու - ներու մտնի եւ արտաշարանքով կ'ըրկ լայնակ Թրոլյիի նկարանքի վրայ։ Այդ մասնադրած ծախքուցաւ, որովհետեւ Թրոլյի իր իր կնաք ծախքի գտնուցաւ եւ մասնակցուի ան պատնալեղան։ Միայն, Թրոլյիի պարկի թուր լինելու իր փարտադրուցաւ։

Թրոլյիի գէտ կըրկուի եւ վերջին մա - հադրակը տակի հրատարակին կարմա - կըրկուցաւ։ Այս անգործ, շատ մը մա - ջըց տեղ՝ գործածուցաւ անարկին մը, որ լայնեղանակ աղբիկն կույ հետեւան Թրոլյիական աղբիկն մը չառն է քան - լի իր աղայակ գտնի ջրապահանքի մէջ։

Այսպէսով՝ անարկին ծախքը զիւրիկ իր ուղարկ անարկն մտնուել Թրոլյիին եւ լայնեղանակ, 1940 Օգոստոս 20ին, ա - հադրակին ուղեղ տնտրելով Թրոլյիին լին, իրը թէ տնոր ցարդ տալու համար իր գտն մէջ յառաջ եւ մինչ Թրոլյ - իր դրտի կնաքով իր մնացողին վրայ - նի պարկի մարմնով մը զարկու տնոր զրկուն։ Սթալին լայնեղանակ աղայիկն մտնելին փայտեղար հակադրակցին։ ԱՆԱՐԿԻԼԵՐ

Անարկիկը մեքսիկականուցաւ զրկել - անմիջապէս, փախչել փորձած պատն։

ՀԱՄԱՐՈՅԻՐ

- Տեղ չէ՞ր գտցել։
- Չէ։
- Հիչ տեղ չէ՞ր գտցել։
- Չէ, արեւմուր, ո՞ր ունի որ ուր երկմա։
- Կարո՞ւ Մարտուլ կ'ընթացի։
- որ անպատկան թուղթեղան լի գտցել իր նու - նիկ, սակայն ինչ՞ ու չէր պատմել։ Կա - րո՞ւ Մարտուլ անհանգիստ իր զգար, ան - հանգիստ։

- Խուրիկ։
- Խուրիկ է արեւմուր։
- Խուրիկ։
- Խուրիկ է, արեւմուր։

- յնչիւն։
- Խուրիկ ինչպիսիք Մարտուլ, որ մա - տնայ հօր։ Մարտուլ համարձակուցաւ իր ունեցալ փորքիկը զրկել ներս մտնել։
- Հարկիկ։
- Կարո՞ւ Մարտուլ ծախք չէր տար։
- Հարկիկ, փարդ քաղաք ուր կըրմա։
- Կարո՞ւ Մարտուլ ինչինքն թը։
- Կարո՞ւ Մարտուլ նորէն լուց։
- Հարկիկ։
- Մարտուլ, արցունքուն աշխարհով ուղեղ վերադառնալ։ Հարցը յայնչաւ։ Խուրիկ - տնայ, որ Թուրիկն Խուրիկ Խուրիկ ինչ - նայի ու թաղիկներով քանի մը կ'ընէ։
- Մարտուլ, — ծախք տնայ։
- Կարտուլ։
- Մարտուլ հօր նկարանքն։ Կարո՞ւ անի հիմնականով արեւմալ տն։
- Ինչ տնայի փորքիկը։ Մարտուլ - հարցուն Կարո՞ւ Մարտուլ թուղթեղան իր փորքիկ անտնով։ Ինչպիսի մեքսիկա - Մարտուլ։ Հա, պարկի փորքիկը, կարտուլ փորքիկը, — Թուրիկին ուղեղը։
- Մէջ անտնով։ — Տեղեւ փարդ Մարտուլ - ինչ պարկի փորքիկը պիտի թընէ։

ՀԱՄԱՐՈՅԻՐ

(17 եւ վերջ)

★ GROS : SIE DES CONSERVES "BONGOUT". 40, LA CANÉRIÈRE - MARSEILLE

ԱՆՄԱՀԱՆՈՒՆ ՆԵՐՍԷՍ ԱՐԲ. ՄԵԼԻԳ-ԹԱՆԳԵԱՆ

ԽԻՐԲ — Անցած Հոկտեմբերին լրացած «Կրտսեր Ար. Միլիխ» — Թանգանիկ մահ — առավ տառնեին հիշեցողոր տարիքին :

Հայ եղբայրական դասում մյս մահն էր նուրի ու արժեքավոր երկնայադուռեցի իմա աշխարհապաշտի լույսը վայելած էր **Յառուբ**, շատ մտադուխտի անուն էր չէր: Կրտսերապար չայ մամուկը իր քրոջս հայ Կրտսերականության մեջ, կը խոստովանեին՝ **Յառուբ** էր կը կարգեին: Իրանի հայ մտադուխտականության պարտքն էր, Յալո, յիշեցին ասիակ, — Միլիխ — Թանգանիկ արքայազնության միայն իմական աղաքանդոր էր չէր Առաքյալականի, այլ եր ցաշաշաշաշա չայ մտադուխտականության: Խուռակն տարիքին, Առաքել անց — անց ամեն մտադուխտակ, ամեն զարգւթական, բարձր էր կը պարտի իրեն: Պատ — կտակի իշխանաբարեկ, շարգամակ էր ժողովրդականություն էր կը վայելեր մի միայն իրանի հայ գաղութի մեջ, այլ եր իր հնազրդ տարածած էր մինչեւ երկրին պետական շրջանակները:

Ահա Իրանի Հայութեան՝ հայ երիտասարդ մըն է, որ կ'արժարժէ «ամմա-հանուն» այս հոգեւորականին յիշատակը։—

ՍԱՅԱԹ-ՆՈՎԱՅԻ

ՀԱՅԵՐԷՆ ՏԱՂԵՐԻ

ԵՐԱԺՇՏ. ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

(Մատենագիտական տեսութիւն

ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԻՒՆ

ՏՅԱԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԵՅԼ — Տիկին Վ. Շաչպաղյանի մահուան ասիկն է. Գ. Գ. Բերնարդինի երեխաների ընկերները իրենց ցատկա-
ցույթները կը յայտնեն ընդ. Արմանի
Շաչպաղյանին եւ իր ընտանեկան պա-
րալաներուն :

ՇՆՈՐԱԿԱԼԻԲ

Լիճ — Գ. Գրիգոր Այսանյան Ս. Լ-
թիկին (24 Գաւ Ֆուրիկ) Լիճի Հա-
յոյ Եկեղեցին կը նստի 50 Գրան, Գ.
Ա. Դանիէլեան՝ Եկեղեցին բան, Տէր
Ե. Տիկին Կիրակոս Փափաղեան Եկեղ-
եցին տասը Գրանը :

ԿԸ ՓԵՏՈՒԽԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԸ ՓԵՏՈՒԽԻ
Քէարաճ Այսանյան Լեւոնի (Մշոյ
Մուշաղեան դիւղի Գրոյ Քոս) վերին
պատերազմի մասնակցան եւ չէ վերս-
դարձած Տարին ք: Փետրոսի է իր զո-
րը Ազատու: Հասցեն — Քաղաք Հո-
տմանոս, Արմանի փողոց, 49 Տան
Հասցեն, Ազատու Անտիք Ստանանի:
Հայրական վերին պատերազմի կո-
րած երկու եղբայրներ: Գաղաթիւն
Աղաթիւն Գրիգորի, Գաղաթիւն Սե-
րաի Գրիգորի, նոյն ընտանիքին Գաւ-
պարեան Աղաթիւն Անտիքի: 1941 թուի
պատերազմին չեն վերադարձան:

Գաղաթիւն Աղաթիւն Այսանի,
1914 ի պատերազմին ապակի է եւ ան-
ցիք Աղաթիւն: Վերջինս (չորս անգամ
նոյն ընտանիքին փառապան է իրենց Տա-
լը եւ եղբայրը՝ Գաղաթիւն Գրիգոր
(Մշոյ Մուշաղեան դիւղի յայտնի Ռէ-
պարտին, Հայկական Ս. Ս. Ս. Գա-
ղաթիւն Հոկտեմբերեան Միասնական փ-
ղոց Տըր նորանց, 22րդ տուն):

ՓԱՐԻՅԻ ՍՈՒՐԻ ՅՈՒՆՆԻ ՄԱՐՏԻՅ
ԵԿԵՂԵՑՈՒՆՑ ՓԱՐԵՊՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ
25 Յունիս, 1964, Շարաք — Տան է
Սրբոյ Սարգիս Գրաթիւնի եւ Գրիգոր
նորս Մարտիկոսի եւ չորստան զի-
նորանց: Կիտի մասնուցուի Ս. Պատմ-
ապ ժամը 10ին:

ՀԱՅ ՎԱՐՈՂԿԵՒ Ս. ԽԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻ
ro bis, Rue Thouin, PARIS
Այս Կիրակի ժամը 18ին ճայնաւոր պա-
տարապ Արմանիկէ Սեմ Ժամ Մարի
Վիանէ Եկեղեցին մէջ, 30 Ալքիւն Ժոք
Քիւմանոս, Արմանիկէ: Արմանիկէ
Կալաթիւն աննի թիւ 2 օթոգոս, ին-
նի է. Քիւմանոս կայանը:

“ՍՊՈՐՏԻՒ ՄՈՒՐՈՑՆԱՆ ՎԱՐՈՂԿԱՆ”
*
ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ
Կազմակերպուած
Վարձարանի Աշակերտութեան Կողմէ
ԿԻՐԱԿԻ 16 ՓԵՏԻ, ՓԱՐԻՅ 3-30
Պիտի ներկայացուի՝
— 1 — ՊԵՐՍՊԵՐԻ ԿՈՐԻՆԹԻՆ —
Պատանական դուրապ ժը, Հայոց
պատմութեան մեկնական շրջանին:
— 2 — ՉԱԻԵՏՏ, Քրաներին,
1 արքա:
*
26, RUE TROYEN SEVRES (S. et O.)

ԿՈՒՆՈՒԽԻ
Յունաբար ժը Տալի. Հաստատութեան
մը մէջ աշխատելու համար:
Դիմել «Յառաջ»:

Հ. Յ. Գ.
ՍՐԵՆԻՄՏԵՆԸ ԵՐՈՐՈՐԱՅԻ Կ. ԿՈՒՆԻՆ
Եկեղեցական ընդ. Ժողովի կը հարկի
Սեյն Եկեղեցի եւ Սեյն Շամանի ընկերները
մէջ փետրուար, Շարաք զիւն ժամը
Տիկ, Սեյն Եկեղեցի մէջ, սոփորական հա-
ւաքանակին: Ներկայ կ'ըլլայ Կ. Կ. Ներ-
կայացուցիչը: Օրակարգ — Ձեկուցում,
ընդ. Ժողովի:

ՍՐԵՆԻՄՏ. ԵՐՈՐՈՐԱՅԻ Կ. ԿՈՒՆԻՆ
Եկեղեցական ընդ. Ժողովի կը հարկի
Լիճի, Տէրիկ եւ փոս Երեւանի ըն-
կերները Կիրակի, Փետր. 2, Կէսրէ յե-
տոյ ժամը 3ին, Լիճի մէջ, սոփորական
հաւաքանակին: Ներկայ կ'ըլլայ Կ. Կ.
Ներկայացուցիչը: Օրակարգ — Ձեկու-
ցում ընդ. Ժողովի:

Հ. Յ. Գ. ՄԱՐՏԵՅԼԻ ՇՐՔ. ԿՈՒՆԻՆ
ԵԿԵՂԵՑՈՒՆՑ ԺՈՐՈՂՆԵՐԸ
Հ. Յ. Գ. ՄԱՐՏԵՅԼԻ ՇՐՔ. ԿՈՒՆԻՆ
սոփորական ընկերական ընդ. Ժողովի
կը հարկի հաւաքանակին երեւանի ըն-
կերները Կիրակի, Կետր. 2, Կէսրէ յե-
տոյ ժամը 3ին, Լիճի մէջ, սոփորական
հաւաքանակին: Ներկայ կ'ըլլայ Կ. Կ.
Ներկայացուցիչը: Օրակարգ — Ձեկու-
ցում ընդ. Ժողովի:
Հայաստանի համար, այս Շարաք Ե-
րեւան, ժամը 21ին:
Հայաստանի համար, այս Շարաք, ժամը
21ին:
Բնկեր Կարո խումբ, Կիրակի, 26 Յուն-
ապ կէտի վերջ ժամը 15ին:
Ալմուհի Ներկայութեան, Շարաք 1 փե-
տրուար ժամը 21ին:
Շարաք Միասնական խումբ, Շարաք,
1 Փետրուար, ժամը 21ին:
Կետր. 2 փետր. Կիրակի, 9 Փե-
տրուար, Կէտի վերջ ժամը 15ին:
Նիկի — Դուստն խումբ, Կիրակի, 9
Փետրուար, կէտի վերջ ժամը 15ին:
Մարտա խումբ, Կիրակի, 9 Փետրուար
Կէտի վերջ ժամը 15ին:

Սալի Ժողովներ տեղի պիտի ունենան
իրենց սոփորական հաւաքանակները:
Երես կարեւոր օրակարգ: Բոլոր ընկեր-
անկերութեան ներկայութեան պար-
տաւ է: Վարչութիւնները նախապէս
պիտի ընկերներուն տեղեկացնեն
Ժողովներու վայրէ եւ ժամանակ մասին:
Ներկայ պիտի ըլլան ՇՐՔ. Կոմիտէի ներ-
կայացուցիչները:

IMPRIMERIE SPECIALE
DU JOURNAL « HARATH »
32, Rue de Trévise, PARIS (9°)

ՊԱՐԱՅԱՆԴԵՍ ԼԻՆԻԵ ՄԵՋ
Կազմակերպուած Լիճի Կոմիտէս Եր-
ես խումբին կողմէ իր Բ. սոփորական
ասիկն: Ազգ. արանի մէջ, 295 Թի
Պուայո, այս Կիրակի ժամը 15ին միջնա-
կէս դիւրի:
Գեղարուստական բանին, մասնակ-
ցութեամբ Կոմիտէս Երես խումբին:
Երբ, խմբի, պար, արտասանութեան,
դասնա:
Երեսական պարի մասնակցութեամբ
նուազարաւոր ԺԺՈ ՔԼԻՐԻ:
Մուտք 4 փր.

HAUTES... GAP... ALPES
*
HOTEL RESTAURANT
DE LA GARE
*
Տէր Եւ Տիկին
ՓԻԼԻՔ ԶԵՆԻՆԿԻՐԵԱՆ
*
ՀԱՅ-ՊՍՏԱՆԻ ՍԵՆՏԵՐՆԵՐ
ԿՆԱՐՈՒՄԻ ՃԱՅ
ԴԻՐԱՅԱՆ ԵՒ ԿԱՍԱՆՈՒՆ
SKI — NATATION — PATINAGE
Տարին 300 օր Արեւ
Արեւան 800 մ. Բարձունք
*
«HOTEL RESTAURANT
DE LA GARE»
Téléphone : 086
— 1, Avenue des Alpes —
*
ՆՊԱՍՏԱՆԻՐ ԳԻՆԵՐ
T. S. C.
Ձմեռը՝ Օրը 18 ֆ.
Ամառը՝ Օրը 22 ֆ.
ՈՎ ՈՐ ԳԱՅ
ՏՆՆՆԻ ԿԸ ԿԱՌԱՅՑ

ԵՐՈՐԱՅԻ
ՄԵԾԱԳՈՅՆ
ՀԵԼՎԷ
ԼՈԳՈՒՄ
ՍՈՒՍԱՄ
ՀԵԼՎԷ
ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ...
CHOC-ALVA • CHOCO-LOC
S^{te} le BOSPHORE
SIÈGE SOCIAL
2, Rue Louis Astouin Marseille (2ème)

ՀԱՇԱՐԱՆ
Ե Ա Ր
ՀԻՄՆԱԳԻ ԳԻՐԳՈՐ ԹԵՒԱՆՆԱՆ
Ներդրական, հայկական եւ
կովկասեան ընտիր ճաշիք:
Առանձնաբար կովկասեան խորովածներ:
ՀԱՅՆԻՒ ՄՐՆՈՒՐՏ
AU CŒUR MÊME DES CHAMPS-ÉLYSÉES
4, RUE ROBERT-ESTIENNE
(coin Rue Marbeuf) PARIS-8°
Téléph. : BAL. 31-21 et 30-84
Métro : F. D. Roosevelt

TRICOTS TERZIAN
la plus moderne
des
fabriques de tricotés
de la
région parisienne
*
3, Rue Poissonnière PARIS-2 Tél. : CEN. 93-75
Haratch

ՀՐԱՆՏ - ՄԱՐՈՒԼ

ՇԱԽԱՐԷ ՄԻՍԱՔԵԱՆ ԱՆՈՅՆԱՆ ԱՐԵՒՄՏԱԼԱՅԵՐԻ

Հայ լիզերնի շուրջ գլուխներն ունեն
նախադասություններ :

Էին անուրիներն ք, զոր դատապարտեց
վառարներ, պատառնի կարգարք : Ժողովարդն է որ լիզեր կը չինէ ։ Այն՝
Հանգիստը, կը հաստատուի, թէ Ժողովարդն է որ լիզեր կը չինէ, ապաւն ։
Ժողովարդն ինչու լիզեր չէ՞ թէ լիզեր անոնք ։
Եւ այս ինչ որ ժողովարդը կը չինէ, կամ
կը անոնք, գրաւոր կը մշակէ : Այդ, մշակում կը նշանակէ անեղծում ։ Ինչ
պատկեր կրկնողները, երեսուկու
յնեւէ, յստաւոր կամ հայերեն, կը
մտաւ Ժողովարդին անեղծութիւնը, կը
մտաւ, կը մշակուի շուրջ գլուխ կը
գրաւոր :

Գեղանակ միտքը, պարզացնելով լուսն
բախանի գաղափարը, որ շախմատիկ հար
ուած էր մտաւ լուսնին լիզերն ու
մատուցութեան, ԺՊ. Գարուն առաւ իր
մտքը ք զի պարզութիւնը համար Ժ
գաղափարները, մատուցած փոքրերը, որ
պէտք չապին երկն ինքնաշարժ մատու
ցութիւնները, մատուցարար՝ ինչ որ
ստղային է և անպահ :

Աստղի կը թուար այս գաղափարին
պատմութիւնը, որ կը համար միջին փր
քանակին յեղափոխութիւնը, համար
ներ կը գտնուիլէ ինքին :

Մեր մէջ, Արցախի կ'իմանի չէր ըմ
բայում այս գաղափարին փոխարէն : Այ
սո՛ւն ալս զերգապա ։ Գրաւորները, ու
րոնք Ժողովարդը խոսեցնելու կամ դրա
կանութիւնը Ժողովարդին տանելու չը
բաւերին մէջ, գիտին լայնամասններ մի
այն փնտռումներ : Տարբեր գիշերիկ
էր, նոյնիսկ նուերական, լայն ու լայնակ
եր կը պայմաններն կամ ցրելն այն ար
տիկ, որ սեւ որոնք ու կարմիր նարն
նուր, տեղին այնպիսիարական անունն
իսկ փոխելու տարինան շաղկապ ։ Կը
բային խախտել չունեցին որակը :

Անբարեկամ կը մշակուի այս բառին
ստեղծել լայն ու դիտանալ ստեղծով : Կո
միտու, այս նշանակող փոքրը, բարեկե
տարանի տանելու խնամքը, ու ու մշա
կելու, կը բաղած Ժողովարդին : Երկր
դիտելու են թէ՛ խախտով, թէ՛ կարճա
կամ : Կրնայ, ըստար, ըստար, ըստար
կարել չալ կրկնող պոէթներ : Երկ Կոմ
իտու երաւուցութիւն տար մեկի այն ձե
ւով որ գրականութեան տունը Արցախն
էր Գաղա իրաւագրութիւնը :

Արք, Ե. Միլանիան կատարեց Հայ
լիզերնի մէջ, ինչ որ կատարեց Կոմիտա
Հայ երաւագրութեան մէջ, գտած, մը
շաղկապ : Դուրս նման թրգալիս սեւ ս
րտը, արտին զարն ու գրգռութիւն, առա
ւել պոէթական և արժին արտիքը՝ ապաւ
մար նախէ, անպէ՛ն նուրը պոէթը, թա
ւանան և զայնցաւս :

Եթէ արդի արեւմտահայերէնը հասած

է միջինն այժմ չղերպանցուած բարձ
րութեան մը, և իրողութեան է ասի
նա, ըստ րան կը պարտին Ե. Մի
սաւեանին :

Հետաքրքրական է հետեւի կը իսկ լի
զերն լիզերութեան գիտին, Արցախն
պակն միջինն Երաւուց : Միկոր, ուսի
կըրպ կը կը պարբերութիւնը : Տարբեր
ակն խոսեցնելու Ժր ցոյց կուտար հանդի
կարք մը բաւերին, զգլխի, բարեկե
տարն : Հնչական դիտարութիւնը կը պատ
մար, ըստ կարմեր, սակի դիտար
արտառանգիկ բաւեր ու սակի : Երկ
է թէ կ'աշխատէր կը խոսեցնէր այս մատ
ուցած կը երաւուցութեան մը, բայց տա
ւաւալի կը փնտրէր պոէթներու ձեւը,
նկարագրելու կը ոնք, Կրմիր հար
ուածներն ապաւ կըրանով մը՝ կը կարն
նախադասութիւնները գտին պոէթին են
կարծւում, որ կը յաջողին իրարու :

Կը լիզերն անկրկն է հոն որպէս
ուսիկ պոէթի գրանար ունէ մը՝ հակա
մատուցելով զիմ յայնցման, ու գործած
միակ գիշեր՝ զիմ կը թիւն, որ իրտի
մեկուր, յայնա, ընդգրկած չի պատմա
նալ ... ընդգրկած :

Կըրի մարբերութիւն կը սնն ինչ, որ
կը մէջ գիշեր համբերութեան արք
դիտելու կը մեծ ու պոէթի աշխատանք
նշուած լիզերն, ըստակն է որ գտու
թիւն ունի այստ «ՅԱՄԱՅՔ» հայերէն մը :

Ինչ լայնակներ կը ներկայանայ այս
տարբեր :

Նախ ուղիղ ընթակաւութիւն մը : Զը
խախտի համաձայնութեան անաղական
ընթակներ՝ երկն լիզերն մատուցութե
անք մէջ : Ինչ կը, օրնակ, Օշակունի
... անաղականներ, որ պայմաններուն
է պոէթներուն հեղինակ մէջ կը ընթ
նէր կամ Կ'ուտար Ժ մարբեր, թիւն կը
կարգին՝ աւելոր կը արտին անվանու
նալին ինքնաշարժական շաղկապը, որ շատ
փոքրիկ է Առաւելուցով Ե. Միլանիան :
Ինչ կը, փերձուր, մարբերն այն ձեւին
(Խորհրդիկ և Միլանիան), որ փոխար
շախան անանցը կը կրկնէ կը պոէթն փ
շալ անանցը յոյնով մը, զգալի
օրն, կը նախադասութիւն ըսել գրաւոր կեր
պով :

Այս ուղիղ ընթակաւութեան ձեւ գրա
կանութիւնը կը պայմանէր Ժ մարբեր
ութեան : Օշակունի կը լայնակաւ անա
ղականներ, Ե. Միլանիան՝ բաւեր
բաւերութեան : Ինչ կը պարբերութեան
թիւն, թիւն, Ե. Միլանիան կը արտին
Ե. Միլանիան կը արտին Ե. Միլանիան
նալ, ինչ շատ զարգացում չէ, ընդ
նային միայն այ պակաս կը նիշար և
կարծւում թալ :

Արեւն հարապանելու, հոխացնելու
համար՝ կ'աշխատէր թէ թէ գործած
լուսն րաւեր, ինչպիսի ստղութիւն
կը կար կը արեւելահայ գրողներու մտ
այ :

այլ նախ փնտրել համապատասխան մը
չին մատուցութեան մէջ, Երկրոր
մը բաղաժախի բարբառներու մէջ : Եթէ
կը պոէթի, կըրակ նորը՝ փարպետ
ութեան և համաձայն մը լիզերն օ
րնակներուն : Այս մատուցութեանը՝ Եր
աւել մը լիզերն տուած է նորակեր
բաղաժախի, բաւեր, շաղկա և գիշերիկ :
Կ'ընդունի որ երեւակ մէջ եւս, այժմ,
կը գործածուին բաւեր, որոնք կամ ա
նուած են Հին մատուցութեանին, կամ
կըրտուած են նորակաւ և փարպետ
ութեան :

Արդի աշխարհագրութիւն մեծապէս ու
ստեղծութիւն, գրաւորն է, կ'ընթէ և իրա
ւունք ունէր :

Արեւմտահայերէնի աղայային մտին՝
կը բաւեցէր մատուցութեան, զոր կար
ել է ծածկել կամ արտաւան :

Երբ կը խնայեցէր Ազգայնապաշտ
թաւերէնը, թաւա չարարան մը, ըս
տակաւ կը հարապանուին խորհրդա
լիզերն՝ երկու բարբառներու միաց
մաւ, արեւելահայերէնին և արեւմտա
հայերէնի միջակա կարեկութիւններուն
մասին : Գրառարանները գրաւորներ և
կըրտակաւներ : Երաւագրութիւնը՝ փ
գաւած կը համարուի փոքրամէ փոք
մը : Այս փերձն տարբերներ, ձայն
թը լայնակաւ երեւակն, ապաւնարար ի
մատակար կը յայտարարութիւն, որ պե
տական լիզեր կը յայտարարել արեւելա
հայերէնը, իսկ արեւմտահայերէնը՝ կը
րտական գրառարանաւ իրեն գրաւ
ագրարան : Ե. Միլանիան պատա
ւաւեց անվանակա, պայմանակով ա
րեւմտահայերէնին պատմական արժէ
գիշեր և իրաւունքներ :

Աղայայն, ինչպիսի փոքր Ժողովուր
ներ, որոնք, թիւն հանդիս՝ իրեն նո
ղերուն վրայ, հարուած՝ իրեն տուն
գրականները գրաններ, տեղ իրեն բար
բաւեր՝ նոր կամ ինչ, կըրան յայտար
ար չինու թէ պայմաններ են իրենց գր
ութիւնը, աղայայն :

Ինչպիսի այ յոստակութիւններ ներշնչ
մատակար, ինչպիսի այ յոստակաւ
ութեան պատմական արտաւան գիշեր
արեւմտահայերէնի արեւմտահայեր
գրողներուն հայ լիզերն այս հարակ
մարկը գրողներ իրենց գրական, և
պոէթի մշակին իրենց տարակալով :
Աղայայնը մասին խոսեցնելու կը մտ
նաւ մէջ րան, ըստ լիզերն փերձիկ մը
է : Միլանիան մարբերութեան փոքր
րան, ըստ հարձէ մըն է : Զարգէր չէ,
արդէ, տանիկ որ հոյնն ու փոքրիկ
գիշեր կարուած՝ մարկը կ'անանց գրա
ւոր կը գրականութեան :

Կ'ընթակաւ, Երաւուր՝ մարկըներուն
ընդունակութեան համար չէ, որ կը
արձանագրէր Ժողովուրդը իրաւագր
թիւն հարկերն իրաւ :

Այս արեւմտահայերէնի արեւելահայ
հայերէն և կառիկ, այնպիսի որպէս
մանկէ է ինչի :

Ե. ՄԱՐԿԱՆ

ԳԻՒՆԱԼԱՐԸ

Թախալի՜ ինչպիսի կ'ըլլան մեծա
տաններ, և խորհրդարան՝ ինչպիսի
անան երկրներ, կանար իր միջակա
տարակաւ կը թիւնէ մէջ, հանդիս
ար յոյնով մը :

Երկրորդ մատուցութեան է ...
Կ'ընթակաւ արդէ Բաւեր կարգած և
գիշեր ինչպիսի, ըստակաւ Բաւեր
տարին, չլսած պատմական որպէս
բարձր Անտանի Բաւեր կըրելու կ'ընթ
ստան ինչպիսի իրեկներ :

Եւ արտառանգներ և արտառանգ
որոնք իրենց հազար լուսն կ'ընթ
նալին են տան :

Պա՛հ ք տաւ ինչպիսի հանդիսա
րութեան մըն է, հանդիսային հեւ մը, որ ծը
նուող կ'առնէ փնտրութեան կըրկն
կէ, բարեկաւաններ, միջակաւներ,
գիշերներ կարծւում տաւաններն տար
գիշերներն, ու տարին ըստակաւ ըստ
ակալներն ըստակաւ փառարանութիւն
ներն :

Կ'ընթակաւ, Երաւուր՝ մարկըներուն
ընդունակութեան համար չէ, որ կը
արձանագրէր Ժողովուրդը իրաւագր
թիւն հարկերն իրաւ :

Կ'ընթակաւ, Երաւուր՝ մարկըներուն
ընդունակութեան համար չէ, որ կը
արձանագրէր Ժողովուրդը իրաւագր
թիւն հարկերն իրաւ :

Կ'ընթակաւ, Երաւուր՝ մարկըներուն
ընդունակութեան համար չէ, որ կը
արձանագրէր Ժողովուրդը իրաւագր
թիւն հարկերն իրաւ :

Կ'ընթակաւ, Երաւուր՝ մարկըներուն
ընդունակութեան համար չէ, որ կը
արձանագրէր Ժողովուրդը իրաւագր
թիւն հարկերն իրաւ :

Կ'ընթակաւ, Երաւուր՝ մարկըներուն
ընդունակութեան համար չէ, որ կը
արձանագրէր Ժողովուրդը իրաւագր
թիւն հարկերն իրաւ :

Կ'ընթակաւ, Երաւուր՝ մարկըներուն
ընդունակութեան համար չէ, որ կը
արձանագրէր Ժողովուրդը իրաւագր
թիւն հարկերն իրաւ :

Կ'ընթակաւ, Երաւուր՝ մարկըներուն
ընդունակութեան համար չէ, որ կը
արձանագրէր Ժողովուրդը իրաւագր
թիւն հարկերն իրաւ :

Կ'ընթակաւ, Երաւուր՝ մարկըներուն
ընդունակութեան համար չէ, որ կը
արձանագրէր Ժողովուրդը իրաւագր
թիւն հարկերն իրաւ :

Կ'ընթակաւ, Երաւուր՝ մարկըներուն
ընդունակութեան համար չէ, որ կը
արձանագրէր Ժողովուրդը իրաւագր
թիւն հարկերն իրաւ :

Կ'ընթակաւ, Երաւուր՝ մարկըներուն
ընդունակութեան համար չէ, որ կը
արձանագրէր Ժողովուրդը իրաւագր
թիւն հարկերն իրաւ :

ԶԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԻՒՆ

Անտար տաններն իրենց հոյակա
նքներն կը կատարէր, իսկ տար շուր
թախալի Ժողովարդին ունէ, և հար
ման շաղկապ ինքնաշարժ կը պարտա
նէր : Երկրորդ մատուցութեան է ...
Կ'ընթակաւ արդէ Բաւեր կարգած և
գիշեր ինչպիսի, ըստակաւ Բաւեր
տարին, չլսած պատմական որպէս
բարձր Անտանի Բաւեր կըրելու կ'ընթ
ստան ինչպիսի իրեկներ :

Եւ արտառանգներ և արտառանգ
որոնք իրենց հազար լուսն կ'ընթ
նալին են տան :

Պա՛հ ք տաւ ինչպիսի հանդիսա
րութեան մըն է, հանդիսային հեւ մը, որ ծը
նուող կ'առնէ փնտրութեան կըրկն
կէ, բարեկաւաններ, միջակաւներ,
գիշերներ կարծւում տաւաններն տար
գիշերներն, ու տարին ըստակաւ ըստ
ակալներն ըստակաւ փառարանութիւն
ներն :

Կ'ընթակաւ, Երաւուր՝ մարկըներուն
ընդունակութեան համար չէ, որ կը
արձանագրէր Ժողովուրդը իրաւագր
թիւն հարկերն իրաւ :

Երկրորդ մատուցութեան է ...
Կ'ընթակաւ արդէ Բաւեր կարգած և
գիշեր ինչպիսի, ըստակաւ Բաւեր
տարին, չլսած պատմական որպէս
բարձր Անտանի Բաւեր կըրելու կ'ընթ
ստան ինչպիսի իրեկներ :

Եւ արտառանգներ և արտառանգ
որոնք իրենց հազար լուսն կ'ընթ
նալին են տան :

Պա՛հ ք տաւ ինչպիսի հանդիսա
րութեան մըն է, հանդիսային հեւ մը, որ ծը
նուող կ'առնէ փնտրութեան կըրկն
կէ, բարեկաւաններ, միջակաւներ,
գիշերներ կարծւում տաւաններն տար
գիշերներն, ու տարին ըստակաւ ըստ
ակալներն ըստակաւ փառարանութիւն
ներն :

Կ'ընթակաւ, Երաւուր՝ մարկըներուն
ընդունակութեան համար չէ, որ կը
արձանագրէր Ժողովուրդը իրաւագր
թիւն հարկերն իրաւ :

Կ'ընթակաւ, Երաւուր՝ մարկըներուն
ընդունակութեան համար չէ, որ կը
արձանագրէր Ժողովուրդը իրաւագր
թիւն հարկերն իրաւ :

Կ'ընթակաւ, Երաւուր՝ մարկըներուն
ընդունակութեան համար չէ, որ կը
արձանագրէր Ժողովուրդը իրաւագր
թիւն հարկերն իրաւ :

Կ'ընթակաւ, Երաւուր՝ մարկըներուն
ընդունակութեան համար չէ, որ կը
արձանագրէր Ժողովուրդը իրաւագր
թիւն հարկերն իրաւ :

Կ'ընթակաւ, Երաւուր՝ մարկըներուն
ընդունակութեան համար չէ, որ կը
արձանագրէր Ժողովուրդը իրաւագր
թիւն հարկերն իրաւ :

Կ'ընթակաւ, Երաւուր՝ մարկըներուն
ընդունակութեան համար չէ, որ կը
արձանագրէր Ժողովուրդը իրաւագր
թիւն հարկերն իրաւ :

Կ'ընթակաւ, Երաւուր՝ մարկըներուն
ընդունակութեան համար չէ, որ կը
արձանագրէր Ժողովուրդը իրաւագր
թիւն հարկերն իրաւ :

Կ'ընթակաւ, Երաւուր՝ մարկըներուն
ընդունակութեան համար չէ, որ կը
արձանագրէր Ժողովուրդը իրաւագր
թիւն հարկերն իրաւ :

Կ'ընթակաւ, Երաւուր՝ մարկըներուն
ընդունակութեան համար չէ, որ կը
արձանագրէր Ժողովուրդը իրաւագր
թիւն հարկերն իրաւ :

Կ'ընթակաւ, Երաւուր՝ մարկըներուն
ընդունակութեան համար չէ, որ կը
արձանագրէր Ժողովուրդը իրաւագր
թիւն հարկերն իրաւ :

Կ'ընթակաւ, Երաւուր՝ մարկըներուն
ընդունակութեան համար չէ, որ կը
արձանագրէր Ժողովուրդը իրաւագր
թիւն հարկերն իրաւ :

Կ'ընթակաւ, Երաւուր՝ մարկըներուն
ընդունակութեան համար չէ, որ կը
արձանագրէր Ժողովուրդը իրաւագր
թիւն հարկերն իրաւ :

Կ'ընթակաւ, Երաւուր՝ մարկըներուն
ընդունակութեան համար չէ, որ կը
արձանագրէր Ժողովուրդը իրաւագր
թիւն հարկերն իրաւ :

Կ'ընթակաւ, Երաւուր՝ մարկըներուն
ընդունակութեան համար չէ, որ կը
արձանագրէր Ժողովուրդը իրաւագր
թիւն հարկերն իրաւ :

ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ

6 Փետրուար, 1964, Հիմնշարքի. —
Վարդանանց ճակատամարտի պատմա-
կան, կրօնական եւ ազգային տոնի ա —
ռիթմով պիտի մատուցուի Հանգիստւոր
Ս. պատարաւ: Ժամը 10ին: Ս. պատա —
րազը միաձայն, Կոմիտասեան եկանա —
կաւ պիտի երգեն Դրացատէր Տիկնանց
մարտադրոյնի երգեցողութիւնը: Ի ժամ

× 16 Փետրուարէն սկսեալ Մեծ Պահոց
բոլոր Կիրակիներուն յետ պատարազի կը
կատարուի Արեւազալի Ժամերդութիւն :

Խոհարար մը հայկ. հաստատութեան
ընկերակցը աշխատելու համար :
Դիմել «Յառաջ»ի :

ԱՐԵՎԻՏ. ԵՒՐՈՊԱՅԻ 4. Կամոնէն ըն-
կերական ընդհ. ժողովի կը հրաւրէ
Լիւնի, Տէսինի եւ Փոստ Ե Շէրբերն ըն-
կերները Կիւրակի, փետր. 2, Կիսորէ յի-
սոյ ժամը 3 3/4, Լիւնի մէջ, սովորական
հաւաքադաշտին: Երբեք կ'ըլլայ 4. Կի
հերկայացուցելը: Օրակալան 2500 և
ցուծ ընդհ. ժողովի:

լը հրաւիրէ հետեւեալ ներազգային
բու եւ խումբերու անդամ ընկեր-ընկե-
րու հիները :

տրուարս մամբ 21ֆն:
Հարաբ Իսխանիս խոսք, Եարաք,
1 Փետրուար, խամբ 21ֆն:
Կեդք Ձափուշ խոսք, Կիսիկի, 9 Փե-
տրուարս, Կեօրի վերք մամբ 15ֆն:
Դիկի - Դուսանի խոսք, Կիսիկի, 9
Փետրուար, Կեօրի վերք մամբ 15ֆն:
Մարաքս խոսք, Կիսիկի, 9 Փետրուար
Կեօրի վերք մամբ 15ֆն:
Սոյն օրոգիներն աղկի պոտի ունենա-
նի իրեն տարիներն չառաքանիքներն է:
Անտա կարեք օրհարսք: Բոլոր ընկե-
ր ընկերներն ինքուր խալաթներն պոտ -
ատուր է: Վարուր Երեմեանք խալաթիս
պոտ է բոլոր ընկերներն աղկի կարեն
ժողովներն մայրի էն Բուսանի մասին:
Անբալի պոտի բլանս Երբ. կոմիտէի ներ-
կայացողներն է:

ՀԱՄԱԵՐԿ
ԿԻՐԱԿԻ՝ 8 ՄԱՐՏ, 1964, ԺԱՄԸ 17
ՍԱԼ ԿԱՎՈ

IMPRIMERIE SPECIALE
DU JOURNAL « HARATCH »
32, Rue de Trévise, PARIS (9e)

[illegible]

« ՇԱՀՆԱՄԷ » Ի

ՀԱՅԵՐԷՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

« Ծահնամէ »ի հայերէն ամէնէն հին
թարգմանութիւնը լոյս տեսած է
դարուն .

[illegible]

Հուսիս-արևմտ ճանաչանքի թաղաքի՝ Նովոբուխովի կղզաբնի Գ. Առաստուրի, Ս. Տաթևոբեի և Կոթիշեի: 1924ին իրենական էին լույս տեսնող ընթացք՝ անտիսկիթի մէջ կը Հրատարակուի ճանաչանքի մեկ-մեկ և և Նովոբուխովի Նովոբուխովի Գ. Առաստուրի թաղաքանոցներում: Գ. Առաստուրի թաղի երեք, Գ. Առաստուրի թաղի անունները Հատարով լույս կընծայուի ճանաչանքի և Խոտանուի Ս. Տաթևոբե փայլ, ինչպէս նաեւ ծիրանու-նիկ զեղծութեանքի և նոյն և Բիճան ու Մանիշեի փայլի Նովոբուխովի: Թաղի մանկեղէն մեծ էին թաղանքի կը ընտրուի Հրատարակ ծառայու Հատար, և այս ուղ-լուծիմբեի և մեծածախ կը տարրերի կը Նովոբուխովի:

Ներկայիս Հայպետհրատի հրատարակութեամբ լոյս տեսած է «Ծանամէ» ի «Սիալուշ» ի վէպին թարգմանութիւնը, որ ձեռնհասութեամբ իրագործած է Ս. Ուստուկան :

Մտածելով, որ ընտանաբնին դուռան է մտնալու արդեն չարիքի, որ պարտիկների մէջ իր զորածուրի առէն տեսաւ բաւառաւոր թիւերու մէջ, շատախառն մէջ - պէն ճամար : Այդ չարիքի առնն մէկ տարի կայտնաւոր է 11 փափկեր : Անորոք առնաւորով, որ Տաշիւրի պարտիկներին չափ չունի երկար և կարճ ծախտները, որոնք ծախսաւոր պէ փոխար և սննդ, խոտերի արտաւտակաւ ձեւով երկրորդ : Գարբմանը, բնախառնը, չամարած մտնալու արդեն չարիքի և բնաւոր է 15 փափկանի չարիք, որ հինն ի վեր իր ձեռնածուրի Տաշիւրին մէջ վրայական ձեռն թիւերուառնաւ ճամար :

Այս թարգմանութեան յաջողութիւնը
միայն ընտրութեան չափին մէջը չէ: Տիրա-
պետելով պարսկերէն լեզուին եւ ունենալով
բանաստեղծի խմբը, Ս. Ուսման
անամենորէք պահած է բնագրին ղի-
զեցիկ հոճը, հկուսն լեզուն, բառապաշար-

ՍԱՅԱԹ - ՆՈՎԱՅԻ

ՀԱՅԵՐԷՆ ՏԱՂԵՐԻ
ԵՐԱԺՇՏ. ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

(Մասնագիտական տեսութիւն)

(Բ. եւ վերջին մաս)

Միևնույն ժամանակ արտասահման
այլ երկրամասերի կողմից եւս զիսահ
տելի աշխատանքի է կատարւում այս ուղ-
ղով: Խմբը: Համարաժամ Պէրպէրեան
1947 թ. Պէրլորթում հրատարակել է
Մայրամբան ու թ ասորիքի ժառիտ
է Լ. Պաղլի տեղաւոր ասորի 1963 թ
Թեհրանում երկու անգամով հրատար-
կել է հինգ երեքեր ժառիտէ: Մեկ
թայտի է նաեւ Աղստ Պատմապոլլերեանի
Հրատարակ «Ուստի դու բաւար», որ հրա-
տարակել է Գահիթիում լոյս տեսած
« Դանձարան » ժողովրդական :

Պէտք է նաեւ, որ հայկական գաղութներում աշխտանքի է կոտորուել նաեւ Հայաստանի երջանակների, յայտնի է Ս. Բարխուդարյանի, գործերը ստորագրած ուղղութեանը : Ս. Բարխուդարյանի 1935 թ. հարտարուած « Ժախկների փոխդատարանի » եւ 1944 թ. Ալկըր-սմարթի տարւոյ չ. Եփեսոս կղզւում ձկնաթիւնի մասին յիշումը քաջ ճշգրտութեամբ : Այս տեսակետը զրպեւս զիւր եւ կոտորուել նաեւ արեւմտաւոր ձախարարութեւ եր-

րին ճոխութիւնը , նրբերանդ պատկեր —
ներքը , երաժշտութիւնը , վսեմ կիրքը և
այլ առանձնաշատկութիւնները , որոնք
մեծ մասով կը բացակայէին նախորդ
թարգմանութիւններուն մէջ :

Միևնույն ատեն Թարգմանիչը ամեն
կերպ խուսափած է աւերաբ թառերու
գործածութենէն, կ'առած չէ տառին -
այլ ընչ չհակառակն այստա՛նով է չարա -
զատ դիժներով վերաբարձրել ամէն մէկ
սլէյքին (երկտողով) բովանդակութիւն -
ընչ, պահպանողով Ֆիթրաբեկին չունչն եւ
սղին : Թարգմանութեան յարգութեան
մտածպէս նպատակ է նաեւ չաղաւունչ
բնականոն այդպէս օգտագործումը :

Գրեթե չկարող է մասը կր կել « Հայ Մուլեյի» խորհուրդը: «Համահման»-ին միայն իր լիցենզիայի հիմամբ: Նախ, մի խաբ, չկայ: Բայց գործին մէջ Բերտուլի յամար կը խօսի Հայերէն եւ Հայաստանի մասին, յստիկանէ Հայոց զորավար Մուլեյը Մուլեյի իրենեանի մասին: Ս. Ու. մտակերն նպատակը եղած այն տուլ զէն-ցալիկերու լիւծան րոյրը այն հատուածն էր, ուր Բերտուլի կը խօսի Հայաստանի եւ Հայերու մասին, այլ րոյրած է մի-այն երկուսն առողջամիտ հատուածներ:

ԱԻ . ՇԱՀՍՈՒՎԱՐԵԱՆ

արքայաճեղքից մի անգիր, Հայտերի եր-
գը խորհրդից կողք կարգադրանքի,
[թիվ է տեսել ԱՅԻՖիխտան 1937/38
թվ., արտան էմ Ս. Բարխուդարյանի
մաճմամբ հինը կարգի մեկնարկային մա-
սերը, ինչպես ու Սպ. Մեխիկյանի մա-
սից կատարողան մի գրառում (հ Դու չ
գրելիս)]: Նրա երկուս 1940 թ. լույս
տեսան և Հայ գաղութական կրթարար
տեսել է Ս. Բարխուդարյանի մաճմամբ
մեզ կարգի մեկնարկային մասերը, լույս
և Կանգնողի, որ չեղելիս մեզ մաճմամբ
10 հազար մեկնարկային մասերը, Հայ
կանգնել է, որ պայմանագրային պայ-
մաններում Սպախի - Կոմիտե կանգնել
- լույսը գաղութից մեզ տարածվող տեսել
- լույսից ամենի նպատակային արտա-
բերողանի աղբ արժեքի - մասին
մեզ մեզի մասերի հրատարակողի -
նրա է :

[illegible]

Յորեւանի առթիւ ստեղծուած սա-
յաթնովեան երգերի անտիպ ճշակումն
իցի յիշատակութեան արժանի են հե-
տեւեաները .

Դաշնամուրի նուազագույն թվամբ երկու
համար՝ Մ. Միրզայանի «Թէզուդ
բու քաշն մարդրիտ տան»ը, Էդ. Յով -
հաննիսեանի «Աշխարհումք ախ չիմ քա-
շին» :

Գառաձայն երգչախմբի կատարման համար՝ Արմեն Տիգրանեանի «Պոռն Էն Գրլիֆն»ը. Կ. Ջաֆարեանի «Յիս մէ զա-րիբ Բըրբուլի սէս»ը եւ «Թէզուդ քու քա-

Համառոտագրվածով երկիշու համար՝
 Ա. Բախտանյանի «Շատ սիրուն իւր»,
 «Յիս մէ զարկ բըլբուրի պէշար եւ մ'նշ
 լոյնիմը, Ա. Դոլոյանեանի «Ամէնք սա-
 ռի մէջը ղոյածը», «Չիս ստովը»,
 «ԱՆՎՅՈՒՆԻ պէշար եւ Փառաւոր մի-
 սա՛նքը. Ա. Յարութիւնեանի «Ամէն սողի
 մէջը ղոյածը եւ «Փաշտարոյ մի»

ՄԻ ՇՓԱՑՆԷՔ

ԶԵՐ ԶԱՒԱԿՆԵՐԻ

Այն ծնողք որ կը շփառէ իր զաւակը
 կը պարտաւոր ածուր զբախտուած իր
 իրենց չափք ամէն ինչ պարտաւորու զր
 ծոց է իրենց բոլոր փափակներն ամէն
 ծախս զպարտեւ շփառած տալուր : ապ-
 օք աշխարհէ կ'ընթանալայն : եւ զա-
 լակաւորս կը դառնան, կը ստանան իր
 իրականութիւնը տալուրէ է իրենց կե-
 տակաւոր ինչ : Աստիւր կը վախճան կեան-
 քապառքն, չեն դիմեր իրենց չափք
 պարտաւորն, սովորական ինչ պարտաւոր-
 անութան կացութիւններուն է տարաբա-
 կը զգան իրենց գրեթէ կամ չափաւոր
 աշխարհէ, ամբարտաւան կը դառնան
 ինչ խաղաղ ապրել չեն դիմեր ի
 յալոյրի կեանքի մէջ :

Մայրեր պէտք է չափաւորեն իրենց
դուրդուրանքը , որպէսզի մանուկը սխա-
լմբունէ կեանքը . դժուար է սրբազն
աւելի կտք :

Ամէն մարդ կը սիրէ փայտափայտի
բարբարախառաքը, ամէն մանուկ նոյնը
չի չիմանք եւ կը սահմանափակուի յա-
ղիպանց սիրալոյս ծնողներու աւեր
ճառերու կեցողութիւնը կամ վերաբարձու
կեանքի մէջ ապրողներէն կը խուս մեղի
հասկնալու համար դիրքին, հարկի եւ
դիմաւորութիւնի ինչ պայմաններու մէջ ապ-
րած են անոնց իրենց մասնկոթեան շը-
քանին :

Երբ տղան ամեն ինչ պատրաստ էր
դռնէ իր շուրճ, կամ բարձր պարկիկին իր
գլխովի վրայ զոհարար գոհացած տուր ձա՞մ
կը սպասեն, չիտցածը անկախ ըլլա՞ր
գլխովը չուփ անլեւա: Կրնայ ըլլա՞ր որ
կամ կանոնէ ԵՄՍական դիտակցի իր մէ-
ծակէն եւ Հակազգէ, բայց դժուար կը
նայ փոխել ապրելու եռնջը զոր ստացու-
ն ժանկութեան տէ՛ր:

Այնպես կեանքը ունի իւրայայտու
կարողութիւնները և ժառանգական
արտադրելի պայմաններ, որոնց միջոցը
տնի մէջ կը զարգանայ : Իւրաքանչիւր
կը ծանրան, ստաբիլութիւն իր ոճը կը
ստորդ մէջ : Եւ այդ ոճին համաձայն կ'
մտածու և կը զարգ յետադան : Համա-
ձայն իր ժառանգականութեան և միակ
երկու տարեկան ստացած զատտիրարու-
թեան , աճին մարդ կը լուծէ իր քնի-

ասծ»ը, Դ. Սարեանի «Յիս քու ղիմաթը
չիմ գիդի»ն. Էդ. Միլլոյեանի «Յիս մի
Ղարիբ բըրբուլի սէս»ը ։

Այս փաստերից երևում է, որ, առանց
հաշուելու ձայնադրումները, սայթախով
ևսն մի շարք տաղեր ունեն երաժշտական
մեկից աւելի մշակումներ :

ՅԱԿՈԲ ԱՆԱՍԵԱՆ

ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԻՒՆ

Այդպիսի ուսմանը աշակերտը այլևս չմտնելով իրեն սամառնին մէջ չեն, և, մինչեւ ի՞նչ կողմէն դաստատութեանը կը յաճան ի՞նչ, միւս կողմէն զորմունեայ տարիքի ինչ կը ստիպուին, ոչ ի՞նչ տարբեր ուրիշ երեմտաբարգնէն՝ որք զորմարաններու կիսմ կըսակներու մէջ կ'աշխատեն, կամ հաշուեկալութեան և զբաղջութեան ըլլալով մարք դրասենեակներ և. սլաշտոն տարանները կը լեցնեն :

երկրամասերի վրա քիչ քանակությամբ զորամասեր կանգնեցնելու և լրացուցիկ ամրապնդելու հարկը դրվել է հիշգրիտ խոչընդոտող, դժգոհող ուժ, չնայած երկուսի հարյուր համեմատականորեն քիչ քանակության հարկը քիչ քանակությամբ էր, որով երկուսն էլ չէին հարկադրվում իրենց իրավունքները պաշտպանելու և իր համարակիցներին, իր մասնավոր և իր հիշգրտող հորինող զորքի զեղ հր հարկի անհնար իրավունքը հարկադրելու: Կա՞րող հարկը իրենց ղեկ չէ ստացան, երբ՝ ստացողներին պահանջ էր, իրենց հարկը ստանալու լրացուցիկ լրացում ավել ղեկավարներին ու իր հարկադրողներին՝ իրենց իրավունքները պաշտպանելու և իր հարկը հարկողներին նպաստող հարկադրող:

Մյուս սահմաններով եւ պայմաններով հայ երիտասարդութեան իմաստը բացատրելէս ետքը, երբ ահա չուրճս կը պո-

դրացիներն և պատմաբանները անշեղքորէն
փրկար չափազանց քիչ իր նմաններ իմ
հրապարակներէն թէ զիջէր ինչ, մէջէն
կրնան ինքզինքն անկէ զերկուցոսով,
որով և Գրառարներն խօսեմ ձեզ Տիրութեան
և Տիրութեան, և ձեզ խօսելով ստորոգ
թէ թէ քրտեր չայ երեստապարհաբան
խօսեմ: Այն, բայց չայ երեստապարհ-
աբաններն որ ստեղծած է ի գործող աստ
(Գ. Գործա) և յաշխարհ մերման և
յորտաշխարհ երկր: Դրախնան, իր խօսեմ
չայ երեստապարհաբաններն քնտրէ մէջ ձեզ
այն, որ իւր քնտրէ և արդարեւ զովեւ
իջ Նազիզացիք և ցարք, և որ արմանին
է որ և զիջեր եկանեմ երեստապարհ-
աբաններն: Բայց իրապաշտօն չայ երեստ-
աբաններն: Ոչ թուով ինչ խօսեմ թէ
յարտաշխարհ իր խօսեմ աշխարհ, աշխարհ
իւր խօսեմ արտէ և մտայ, և որ իջէ և
միտայ աշխարհով Նազիզացիք և թէ
քնտրէ քնտրելով արդարեւ և քնտրելով
մտաշխարհներն ինչպիսի կարգ և ինչ-
պիսի կարգ ընտրելով չայ երեստապարհ-
աբաններն: Դրաք զիջէր զիւ, Տիրութեան
և Տիրութեան, որ զիջարեմ մէջ աստ
լիմ: Երեստապարհաբաններն զիջեմ դրանմ
թէ արդարեւ, աշխարհ մտաշխարհն ու

տուգապատում ճշմարտութեան կամակա-
տար հպատակ, որով ինչ որ ըսի՝ բաւա-
կան ըլլայ, եւ փութեամբ յաւան քննել թէ
ի՞նչ է մեր հայ երիտասարդութեան կա-
ռութիւնը :

Հայ երեսասարգութեան կարգաւորող տարրերէն ինքնոր լլայլ ընդհանոր աշխարհէն երեսասարգութեան կամ գլխայ տոր աղպող երեսասարգութեանց վիճակէն, զորպէս իրան մարդկային ընդմիջմաստակէն ի թուր աշխարհէն մարդկութեան: Այն ածաճն անտարբարութեանն եւ մէկտեան թացասարգութեանն եւ յաւտարար գրոյցը, զորս քանտարար եւ քանտարարցի մեղք մեղք տուած եւ բրտասարգութեան թուր զեղեկն եւ կրտեմն, ածաճն այն գործմաստն համաձայն իրեմարքն եւ երեսասարգութեանն աւտակի փայլ եւ յաւտարարն քան զորս, աւտակ իւրայլ գաճ արդեւն, աւտակ աւտարարութեան քան իրաւաւորութեան, աւտակ սկըրտարութեան քան կատարութեան: Երեսասարգութեանն այն դրտարժան ածաճն է՝ յորում ածաճն այն դրտարժան է եւ դեպտարութեան: Երկր գլուտարարութեանն աւտակ, թայց համարտարութեան, աւտակն ինչ աւտարի տաթով կրտեմն եւ քանտարար ճարտ կտորով, կրտարար ընդմիջման համայն, եւ կեղտ աւտարարութեանն ինչ աւտարի ընդմիջման իրեւն զորս յորտարար կարգեւ եւ ճարտարութեան երեսասարգութեանն եւ ինչ կրտարարութեանն:

ըոր դավեամից եւ ներբողենից հետ իբ^ն
 ամբաստանութիւն մը կ'ողջողուի, այն ա-
 մասամբ սաստիկ եռանդեան եւ մասամբ
 սովաւ փորձառութեան միայն հիմնը
 ամէն է:

Անձեանք ապգ և ժողովուրդք, յոր
տարածքի յոր մաստեան և երեսուն
յարսման զայսպէս և երեսնական
միմաստաբար կ'աղերէ, երկու րոպէ
կամ ամառական կամ երեսնական զեւթ
միջուրեանց առաքելքն է։ Մանկութեան
տարեք առաւել, և ծերութեան թափ
նք կ'արգելուր ինքն, կարեւն հաշտեալ
կանձն զք ի կ'առնուեալ տար մասին։ Ը
մասին կ'ըսեն, ժամայն անցն երկու
ալ քաջութիւն զգնալ ևն զարմաղե
թնէն և երեսն ալ ինքն զգրեւ ևն
զինչ զարմեք ունին թրեմբուսին մի
բայց զրոպէսեան և երեսնից զբաւառեալ
նն ժիւր երկու բաժնիք, անոր համար ա
պարելիք այլ երկուց ձնուք և, որք մ
տառան, զայսպէս զիսար զիկ ևն յիստ
նն ժիւր երկու համարեմք ինքսակայն
զորմասն, երեսնասուրբութեան զմե
կութեան, և այլքս ինքն զմեկութեան
Անա առաքելիս յորտմ պիտեւ ք ին
պալ թէ ինչ և և ինչ ևնն երեսնասու
րուրեմք։

ՄԱՂԱՔԻԱ ԱՐՔ. ՕՐՄԱՆԵՐ

(3 Turp.)

ԴՊՐՈՑԱՄԱՐ ՏԻՎԱՆԵՆ ԿԱՐԺԱՐԱՆ

Երկու հանգիաներ, մէկը միայն սի-
րուն և խորանովը։

Առաջինը՝ Դեկտեմբեր 22ին, Տեմաու-
սի հանգիստ և Կարծարանի փառքի
սրահը հանգիստի դարձրածնով և, առ-
կողմից Կարծարի ծառը, գործարար մեծե-
րով և շուրջարմ խաղալիքներով ըն-
աւարտուած։ Գինացի փառքի բնիք որ
կը պատկ իր փառքի գիւղատարած
րուն։ Հանգիստ կը բացող խաղաղու-
նքներով, որոնց կը յաջորդեն սիրուն
արտասանութիւններ և պար, ներկայա-
ցումներ մեծ ու պզտիկ աշակերտու-
նիկ կողմէ։ Բոլորն ալ յաջող, ու շուր-
հաւորական արժանի։

Փառքերից ետեւ առիւթները դէպի
դուռ ուղարկու են, Անճարներ կը աշա-
տեն Կարծար Կարծարն որ շուրջարմ
և զանազ ցայլերով սրահ կը մտնէ, իր
առիւթներն ընտան կամ կեանք, ու աշ-
խատ քորովով։ Ան իւրաքանչիւրին յա-
խարժ քորովով։ Ինչ որ ունի քորովով
առիւթները կը ծառայալիքն փառքից
դէպքեր և անոնց արտաբանութիւն
կ'անդադրուայ ըստ ներկայանալի դէպ-
քուն վայր։

Տարբերակն փառքն խաղար ընդ-
էտը, կը հարկուի հանգիստ խաղա-
րարան շաղար կը իր շուրջարմ օր-
նաւոր խաղ զարկուն ու ներկայանալի
ճիւղին են Սրբաշուն Շոր խաղար։ Ինչ-
պէս միշտ, ան կը ընտրէ Կարծարութիւ-
նը շաղ զարկուն կը ընտրէ մանաւանդ
որ շուրջարմ փառքար կը ստանձնի
և անխաղիկ զերն ունի աղջկանց պո-
սան զարկուն մէջ։ Ինչ որ մեծ շաղար
է դիտանք դիտանքի զանչ, ու կարելի
էր հանգիստը օգնէ անոր։ Ներկայանալ
մէկինն անտեսանալ որ ժը անցուցած
ըլլաւ քաղցր տպագրութեամբ։

X

Երկրորդը՝ Յունուար 12ին, Ծնունդի
սեպանի շուրջ։ Ներկայ են, Սրբաշուն

րային, աշխատանքի և սիրոյ շարքեր։
Անոնք որ շուրջարմ տասն են մանու-
կան շրջանին, շարունակ կը խաղան
կեանքներ, որոնք հանգիստ, փառքուն
են իրենց շուրջ տեսնուող շարունակ քաղ-
արի փառքի, որոնք խաղալիքներով կը
ծառայեն ինչպէս իրենց մանուկական ա-
տեն։ Ենթ հետաքննող պատահի ու
բացատրանալ որդիները կը խաղան ան-
տեսանք։ Չիտի որդիներ անտարբեր քա-
ղար և ընտրէ իր շուրջարմ տեսնուող
Տեաւ Միջոցեա հանգիստ առիւթ շաղար
ունի քաղարներ, պատշաճուող կարգու-
թիւն։ Գինք ընտրել կը ծառայեն։

ՏՈՒԹՅՈՒՆ ԱՆՍԻՐ

Եւ խաղալիս, ժողովրդի մէջ պահպան-
ուող իր փառքի անտեսանալի, ըստ
որի Մանուկ, Քաղաք, Միջոց և Շա-
ղար խաղար ծառայող անպատկ և
անտեսանալի կողմից։ Գիտուն կին, որ
արարող շատ փառքար է ընկողին։ Երբ
ան ուսում կ'առնում է, մի քանի հասն է
ծառայող օգնողով անտեսանալ և խաղար
է անտեսանալի ընտրելի վայր, որ խաղար ու-
նի։ Ընդարձակ օգնողին, ան զանա և զը-
նուն ներկայանալ երկարացող այս կամ այն
անպար։ Եւ որովհետեւ անոր անպարին
նկատուող է, հետաքննող, որովհետեւ նա
հետաքննող ընտրելու է, կը պատժու
նկատուողներ անոր, որոնք խաղար ընտ-
րելու, անպատկ անտեսանալ և անտեսանալ
մեծամեծ քաղարներ ընտրելու ու ծա-
ղար։

— Կա երկու ընկողիններ աշխարհում
անկեղծ — նկատուող քաղարներ։

Հայրը, Գին և Տարն Կարծարաներն
— Երբ, զարկուն քաղարներն, խնամ-
կալութիւն, և ըստ աշակերտու-
նի։

Անտաղան սեպանի մէկտեղ դրուած
խաղալիքն ծառայող կը բարձրանայ որդ
ժայր։ Աշակերտները ներդաշնակու-
նի կ'երկուն Միջոցի միջանակ շար-
հանքներ։ Սրբաշուն Հայրը կ'օրհնէ շաղ-
ար և աղբ։ Տարուրդէ և պար։

Մայիսի ետը կը սիրի հանգիստ և երբ
կ'անտաղան ընտրելու, որդին ալ խնամու-
նի։ Հետագային է մանաւանդ, արտասանու-
թիւն մեծանալով, որ անի կ'ունենալ
քաղարներն կարգի աշակերտութիւնու-
մէն։

Առաջինը կ'արտասանէ Թէլեանի ըն-
կեղծներն աշխատանք, երկրորդը՝ Թա-
մանանի ընտանիքի կողմիցը, և եր-
րորդը Թէլեանի «Հայ լեզուն»։ Իրենց
երեք ընկողինները կը ընտրեն աղ-
քանապարհութիւններ։ Հանգիստ ան-
կեղծի մէջ է ներկայանալ շաղար, ու
ընտրել խաղար կը հանգիստին որ, Թա-
մանանի կը ծառայող արտասանութիւններ
ընէ, աշխատանք ընտրանալով ու հա-
տուց կ'աշխատանքներ կ'աշխատանք։
Ուրախութիւն կ'ունենալ։

Հայրենիքն անտաղաններ կը փայտին թէ
աշխատանքներն ընտրելու, և զի-
պի հայրենիքն ընտրելու, փառքուն է հետեւող
ստանդ կ'ընէ, արտասանութիւններ
ստանդին, իսկ շինմ սիրով ու ետնողով
կը հետեւին, ինչ որ քաղարն է։

Գինացիներ կ'աշխատանք կ'ունենալ։

Այն տարր ու անճանող շաղար, որ կը
ընէ խաղարին սերունդը, կը շարունակ
կը խաղար, կ'արտասանէ և շինմ զարկուն
մէջ։ Աշակերտները կը խաղան առանց
օտար ընտրել, և յաւա անտեսանալ
մէջ։ Տարբերակն են, աշակերտն և ու-
սուցչական կողմը իրենց անտեսանալ աշա-
տանքն ու նուիրումն շաղար։

Հանգիստ կը ընտրանալ ընդհանուր ու
գիտարկութեան մէջ։ Փայտն ու գիտուն-
ութիւնը կ'ունենալ զի մեծի վայր։

Եւ անպարին, կ'ունենալ պատժաւ ժը որ կը
միջոցի փառքներն շարունակ։ Անի ան-
պար որ աշխատող հանգիստն անկի կ'ուն-
ենալ, որոնց իր կ'ընտրէ մանաւանդ ըլ-
լալ յայն շաղարները կը խաղան և անտես-
անալով թիւով ներկայանալ մէջ մասն իսկ
կը աշխատող տարի մասու, անկի պատկա-
սին պատժանու, անոր սիրով կ'ունենալ։
Մեծ շաղարական մը կը ներկայանալ իր
առիւթ։

Ինչպէս արտասանութեան միակ աշխատող
դէպքերով փառքարը զիտուն ըլլալով,
ընտրանալ ու զիտունի քաղարէ։

Ան կը կարգին փառքուն է, ու կը փառ-
քէ, աշխատանքն աշխատանքի զար-
ման զանիւր. համար։

ՆԵՐԿԱՅ ՄԸ

— Երբ և
— Սրբից իշուն տարի առաւ։ Երբ
դիտողի փառքի աղջիկ, իրենց աշխատ-
մը և արտի վայր դիտողի կողմէ։ Ինչ-
պէս անտեսանալ խաղար, և նրան ընտրել
է կողմիցը, որ ծառայող քաղար յայն ան-
տեսանալ խաղար կ'ունենալ ինչ ծառայողի ծառ-
ային է տեսնող և երկու արտա երես-
անի. ծառայողի մէջ ընտրել մէկը կը խա-
ղար, իսկ միւրը կ'ունենալ ընտրելու։ Մէկ ընտրել
ընտրող զանա ծառայող, իսկ միւրը
կ'ունենալ և մէկ կ'ունենալ անտեսանալ ընտրող
ընտրող։ Զարկուն առաւ Կարծար
քաղար զանչ ու մի քանի անգամ երկր-
անի խաղար։

— Հարցն է
— Կարծար, հարցն ու Թաւ. զանա
— Յետոյ զաւառն է, — հարցն ինչ
— զարն։

— Եւ ինչպէս զանչը։ Մէկ տարի ի-
տու, երբ և կ'ունենալ կ'ունենալ, անտալ ըն-
կողիններ ընտրել կ'ունենալ մաս զա-
ման։ Հիմա մեծ կ'ունենալ երբ կ'ունենալ
— անտալ։

— Սրբից համար ինչ ընտրելու է և
— տու։

— Թաւ յաւաճողի պարի ընտրանքն է,
յաւ։ Բերքի, որ յայն ամս։ Մեր աւ-
րուած ընտրող ընտրողին տեսնող, աշ-
խատանքն են անտալ։ Կա երկուսն էլ կը
— մէկ համար անտալ, որ իրար զա-
տաւանք։ Ինչպէս անտալ մէկ քաղար, և

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՄԱՐՄԱՐԻԻ ԶՈՐԸ

Հայաստանի զեպանի անկեղծներն
մէկն է Մարմարի գետակի ծառը, որ
հարուստ է հանգիստի ծառերով։ Այ-
րիւրներն քանի որ համար ծառը ծծա-
րային է և անի ընտանք ներկայանալ։
Զորին մէջ կան մանուկներու յատուկ
մարմարներ և համարական տունը։

ՅՈՒՐՏԵՐՈՒ ԶԵՆՈՒՆԵՐՈՒ

Բացառիկ զուրկներ պատճառ զար-
ման, որ Լուսաւորական խաղարար-
ութիւնը կ'աշխատանքէ ծառայող արտա-
ղին ընտրել։ Երեսուն, Սարգստ, Առա-
քայ, Արտաշատ, Էջմիածին, Հոկտեմ-
բերական ընտանքներն մէջ զարկուն
փառքարներն ծառայող 20ին, փառ-
քար ծառայող 13ին։

ԳԵՂԵՑԻՅԱՆ ՆԱԽԱՅԵՆԻՈՒԹԻՒՆՈՒՆ ՄԸ

Արտասանած զանապարհներ կամ փա-
տանապարհներու մաս զանապարհ շաղ-
արն էին ու արդէ քաղար զիտուն քան-
ի և ընտրողանալով ընտանքներ. հա-
մար, Հայաստանի արտասանած զը-
կուն և հայ համարի զընտրող քաղարն
գիտուն զանապարհն ընտանքներն։ Յու-
ցողի խաղարն է զընտրող քաղար մեծ
քաղարաններուն և շաղարն էին զը-
քը համարողներուն, որովհետեւ այս փը-
լիններ ուղարկել ընտանքներին
կամ նկարագրանքներն ան զընտրող,
որով իշխատողներն ան ծառայողին մէջ։

ԱՅԲԵՆԵԱՐԱՆ ԱՐԱՄԱՆՎԱՆԻ

ՀԱՅ ՄԱՐՄԱՐԻԻ ԶՈՐԸ

Գինացի քաղարներն և Հայաս-
տանի տեսողներն կարծիք, զիտուն
գիտուն զընտրողներն ծառայող արտա-
ղին մէջ պատշաճուող է, արտասան-
ման հայ մանուկներուն համար։ Այրե-
նապարհ արտասանալիքն ընտրող
նում է։

Գ. ԹՈՒՐԱՆԵԱՆԻ ՏՈՒՆ - ԹԱՆԳԱՐԱՆԸ

Կերկրի Թիֆլիզի երեսուն՝ Գ. Թու-
մանիցն անտեսանալ — խաղարար զեպան-
ին համար, զիտուն են ընտանքներն
հիւրանալիքն անտալ, քաղարն է ան-
տեսանալ։ Թաւանքներն նորով անտեսանալ
են նորովի ծառայողներին անտեսանալ
կ'աշխատանքն զիտուն ընտանքներն։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՅԲԵՆԵԱՆԻՐԸ

Մանով իրողութիւն է, որ Հայաստան
անտեսանալ փառքարին համարին արտա-
ղին, որով, անտեսանալ է շաղար զիտուն

ման արտաղին և անտեսանալ քաղարն։
Այս ուղղութեամբ հետաքննողներն փառ-
քը կ'աշխատանքէ, և շաղարն համար փա-
ռքարն են անտեսանալ քաղարներն
և ներկայանալ ծառայող քաղարն ան-
տեսանալ։

Հետաքննողներն յայն անտեսանալ են,
որ Հայաստանի փառք և օգնողներն
— անտեսանալ քաղարն կ'աշխատանքէ
թիւ ընտանքն իր կողմէ և ներկայանալ
Այրեկներն, իսկ 1905ին կողմէ, Հայաս-
տանի Կովկասի հարուստ հանգիստ։

Միւս կողմէ, հետաքննողներն
յայն տարին, թէ կ'անտեսանալ քաղարն
— ներկայանալ է զանապարհ ծառայող
կողմէ, քանի որ այս փառքարներն
համարանալ անտեսանալ, և հետեւ կ'աշխատանք
ընտրողներն կը շաղարն ընտրել
փառքարն կ'աշխատանք 11-000 քաղար
պարսկական 15-000, մեծանալ անտես-
անալ 7-000, կ'ունենալ փառքար 4-000)։

Հիշողի կողմէ փառքար, կը յա-
տաղող զարմանալիքն զիտուն հանգի-
սի, որ զեւ կը զարմանալ զիտուն
մէջ։

Այրեկներն կ'անտեսանալ ալ իր կա-
րծող զընտրող անտեսանալ քաղարն։
Միւրերն անտեսանալ քաղարն իր տար-
անի, քանիւ համար քաղարն արտա-
ղին են։ Երկրորդներն Հայաստանի մէջ կը
փառքար քաղարին, իսկ անտեսանալ
— անտեսանալ։

ԳԱՐԺԻ ԳԻՏԱՆԱԼ

Սրբաշուն զաւաճողանալ խաղար և
քաղար ունի փայլի կ'աշխատանք, որ, ըստ
գիտուններն անտեսանալ, հայն տակ մասնա-
կէ անտեսանալ անտեսանալ միւրերն տարին։
Կ'աշխատանք քաղարներն կ'աշխատանք
96 անտեսանալ է, երկրորդներն շարունակ
քաղար անտեսանալ, իսկ անտեսանալ
— անտեսանալ։

X

Սարք օգնողար միւրերն մէջ է։ Կեր-
նուր անտեսանալ զանապարհներ հաւա-
տանքն, ինչ որ անտեսանալ ինչպէս ան-
տեսանալ։ Թաւանքներն կ'աշխատանք
մէջ անտեսանալ անտեսանալ միւրերն
արտաղին համարանալ ընտրող կը հա-
տալ։

X

Միւրերն անտեսանալ անտեսանալ ան-
տեսանալ զիտուն կը նկատուող Կիւնդու-
րային կ'ունենալ Կիւնդուրային, որուն քաղ-
արն 980 քաղարն է։ Սաղարն փը-
լին երկրորդ անտեսանալ անտեսանալ
մէջ անտեսանալ անտեսանալ 1500
մէկը քաղարներն։

X

Հանգիստ մէջ միւրեր 130 քաղարն որ-
տալ կը, որ իր անտեսանալ կ'աշխատանք
քաղարն անտեսանալ է երեք հարկեր փը-
լին։

ուր զաղարն և։
— Մի ծննդանից, զիտուն Թաւան։

— Միւրերն երբ որ Կարծար ծննդանի
գիտուն Անտաղան, — քաղարն քաղ-
արն ծառայող փայլ։

— Զիտուն քաղարն կ'աշխատանք, զիտուն Թաւան,
անտեսանալ զիտուն (անտեսանալ) քաղարն, քաղ-
արն կ'աշխատանք Զիտուն, երեք ան-
տեսանալ անտեսանալ քաղարն։

— Այն անտեսանալ, անտեսանալ, որ զիտուն
որ Կարծար ծննդանի մէջ և անտեսանալ։ Մի
յաւ կ'ունենալ համար, անտեսանալ տուի ու
հետաքննող։

— Որ երեք զիտուն է, կ'ունենալ հա-
տալ քաղարն, — անտեսանալ անտեսանալ։

— Կարծար կը զիտուն, քաղար փայլ կը զի-
տուն քաղարն կ'աշխատանք և հետեւ կ'ունենալ
որ փայլ անտեսանալ էին ու կ'ունենալ քաղարն

— Կարծար ծննդանի, — քաղարն անտեսանալ
նի քաղարն քաղարն, ալ անտեսանալ անտեսանալ
գիտուն քաղարն անտեսանալ քաղարն քաղարն քաղարն

ԽԱՅԻՎ ԴԱՇԵՆԵՆԸ

(Տար.)

**ԵՐԿՈՒՆԻ
ԲԵՆԵՎ
ԲՈՒԿԻՆ**

Bongout

USINE à SAINT-MENET (L.-du-R.)

DANS TOUTE ÉPICERIE SPÉCIALISÉE

★ GROS : 5th DES CONSERVES "BONGOUT", 40, LA CANEBIÈRE - MARSEILLE

ՇՆՈՐՀԱՎԱԽՔ

Այդ Տիկին Հեղինե Բորոսեան, Տէր եւ Տիկին Հայր Բորոսեան եւ զանգեհր, Տէր եւ Տիկին Ալկեյե Բորոսեան, Տէր Տիկին Քամուտ Լուկա, զաւակ — Ներ եւ Քամեղը, Օր. Սիւսիկա Նան — Լան, Պ. Կերպուտա Գեորգեան, Տէր եւ Տիկին Մարկե Արեւան, Տէր եւ Տիկին Յարթապեան եւ ընտանիք, Այդ Տիկին Տիգրան Պետրեան եւ ընտանիք, Այդ Տիկին Տափաշեանի շնորհակալութիւն եր յայտնե րորտ անոց որոնք անձամբ, զանաւ, զանաւ զանաւ կամ փոխան ծաղիկապիկ նուէրներով զատակ — ցտիկին յայտնեցին իրենց անուանոյն, չոր, մեծ չոր, սպաղանին, ինամիկն՝ ՍԱՐԳԻՍ ԹՐՈՍՆԱՆԻ կակժալի մատուան առիկ :

ՇՆՈՐՀԱՎԱԽՔ

Լիմն — Զ. Գ. Խաչի Լիմնի մասնա — Տէրը, շնորհակալութեամբ ստացան է Հետեւիկ նուէրները «Մանուկներու Օր» — ու առիկ :

Տէր եւ Տիկին Գաւառեան 200 ԲՓ, Պ. Ա. Օսթրեան Ֆարքը, Գոյանեան եղբայրներ Ֆարքը, Տէր եւ Տիկին Նուպար Ասարեան, Տիկին Արաքսյաններ, Տիկին Փափուկ, Պ. Պ. Փաշարեան, Գոյորեան իշտանակ, Տիկին Մամանեան, Տիկին Բ. Տիգրանեան, Տէր եւ Տիկ. Մուսաբ — Լան, Պ. Կարպուտեան երեսնակներ, Օր. Փափուկ, Ժան Փէկե Գաւառեան, Տէր եւ Տիկին Գաւառեան, Կեհեմեան եղբայր — Ներ, Տիկին Փէշեմեանեան, Երկր Մուշեր — Լան, Փէկե, Տէր եւ Տիկ. Վ. Գաւառեան եւ զանակ, Պ. Ստեփանեան 15, Տիկին Գաւառեան, Տիկին Յովհաննէսեան, Տիկին Լաւրեան, Տիկին Պու — Կապեան, Պ. Զ. Լաւրեանեան, Պ. Զ. Յարթեան, Ոմն, Պ. Գալթեանեան, Տիկին Բարթեմեան, Տիկին Ա. Ալեքսանեան, Տիկին Նամարեան, Փաթիկը ներկերեան, Պ. Բիթապեան, Պ. Լաւրեանեան, Տիկին Մամուեան, Տէր Կաւառապու — Եան, Փաթիկը 2. Կաւառապեան տա — նակեան ֆրանք :

ԺԱՐԱՆԿԱՍՈՐՑ

ՓԱՐԻԶԻ ՍՈՒՐԻ ՅՈՎՀ. ՄԿՐՈՑԻ ԵՆԵՆԵՆԻՑՈՑ ԺԱՐԱՆԿԱՍՈՐԻՆԵՐՈՒ

2 Փետրուար, 1964, Կիրակի. — Սրբոց Դեռեկանաց Բաճանայից տօնին առիկով Նանդիստար պատարագը կը մատուցուի ժամը 10ին։ Ի ժամ Ս. պատարագի հո — ղեմանդատեան պաշտօնը կը կատարուի Փաթիկը եւ շքանի կեղեկներուն մէջ։ Զատարագ, վարձանայ Տ. Գեորգ Ի. Իսիկեանեան, Տ. Գեորգեան Երե. Պա — յաբան, Տ. Ստեփան Լրդ. Յարթեան — Նի, Յովհ. Բճն. Հիւնեթիկեանեան, Ստանի Բճն. Իսիկեանեան, Կարապա — տեան, Սկսեանի, Բաճարեան Բճն. Կրե — տեանեան, Արեւոյն Բճն. Բորոսեան, Մկրտչոյ Բճն. Մկրտչեանի, Կանան — Բճն. Մուկեանի, Բարթոլ Բճն. Քարթի — Զեանի, Գաթիկը Բճն. Տեփեթիկեանի, Մկրտչ Բճն. Արաքսեանի, Գեորգ — Բճն. Գաթիկեանի, Լուսի Բճն. Ար — յանեանի, Գեորգ Բճն. Նիկոմեանի, Ներսիս Բճն. Կանեանի, Գեորգ Բճն. Ճեփեմեանի, Յուսիկ Բճն. Արաքսեանի, Կարապ Բճն. Գարապեանի, Յար — իկե Բճն. Զորթեանի եւ Արզի Բճն. Փայլալեանի շնորհներուն շամբ։

6 Փետրուար, 1964, Հինգշաբթի. — Կարգանաց Նախապետի պատմա — կան, կրօնական եւ ազգային տօնին ա — ռիկով պիտի մատուցուի Նանդիստար Ս. պատարագ։ Ժամը 10ին։ Ս. պատ — արագ Բիթապի, Կամեուսեան Կեհեմ — Կու պիտի երկնե Կարպասար Տիկնանց վարձարանի աշակերտներին։ Ի ժամ Ս. պատարագը կը կատարուի Հայրապետ — ականի մայիկեան Ամենայն Հայոց Հայ — րապետի անուանախոյան տօնին ա — ռիկով։ Հրապարակ է Փաթիկը եւ լրբ — ճանայից զարթեմեաներու աշակերտ — րները։ Յաւառ պատարագի պիտի Բ — զուկին աւուր պաշտօնի զարգանքը եւ երկրի ու պիտի ըլլան արտասանութիւն — ներ աշակերտներու կողմէ։ Կը շարու — ուն րորտ շարժանկեցներ իրենց յեղ — կարկութեամբ յարկերու իշտանակը մեր ճատատկներուն։

ՆՈՒԷՐՆԵՐ

Լուսն ճերանակի մատուան առիկ եղան են Հետեւեանիկները — Եկե — ղեցիկն Մարտիրոս Բուրիկեան 50, Փաղ Գաւառեան, Միտա Միտաբեան, Հաւ, Մարգարեանեան զանակեան, Գեղան Ուս — րեան, Կարպու Միտանեան, Մարգար Լալիկեան, Յակոբ Միլեան, Յարթեան Երեսնակեան, Կաւար Միտանեան, Պա — րիկ Մուսալեան տաւանակ։

Արաքսյանեան — Միտա Միտաբեան, Գեորգ Տորմեան 15, Գոյուր Գոյուրեան, Կաւար Միտանեան, Յարթ — Բիկն Արաքսեան, Հաւ Հ Մարգարեան տաւանակ ֆրանք։

Կապ. Մալիկ — Տիկին Տաղ Թովուր — Լան, Գեղան Մարտիրոսեան տաւանակ, Երեսնակ Գուտեանեան զարթեի 10 ԲՓ։

Ներքեյալի կնո՛ր Պ. Մարտիրոս Թու — րիկեան իշտակ ֆր։

Գոմեան իշտակաւորութիւն յարգանքով կը խնամա՛ն րորտի զնաւատանք օրեք — րի զարգաւորի իշտակներն առնեւ եւ ցտակապիւր եր յայտն իր կնո՛ր եւ զարգաւորեան։

ՓՈՒՆԱ ՏԱՂԵԳՍԱԿԻ

Տաղիկ զարթուի զարթեան շնոր — քարկութեամբ ստացան է Տէր եւ Տիկին Պաւլոս Կաւարեանի զանակ ԲՓ. փոխան զաւակապիւր, այդ Տիկին Տիգրան Համարեանի մատուան առիկ։

ՊԱՀԱՏՈՒՐԵԱՆ

ԲՈՒՈՐՈՂԻԱ ԱՐԻՍՏՈՒՐԵԱՆՍԵՐ Երազայի Միմադայն Արեւիկեան վաճառատունը ՊԱՀԱՏՈՒՐԵԱՆ խանութը մը չալ — ցելուրի սեղանին վրայ առնուի Հա — մով պատարագ կը պարկի՝ մեծին ու պղտիկին շամբ։ ՊԱՀԱՏՈՒՐԵԱՆ վաճառատան մէջ պիտի գտնէ ա — ւանդական ընդդէմներու եւ անու — ընդդէմներու ամէն տեսակը, անըրե — իր զինեղով։

ԵՐԱՐԻ ԱՆԱՔՈՒՄ

Ֆրանսայի ամէն կողմ եւ Արտա — ճատման՝ Պէրիս, Զուլիերիս, անդիկա։

ՊԱՀԱՏՈՒՐԵԱՆ ՎԱՅՈՒՐԱՏՈՒՆ ԼՅՈՆ

246, Rue Vendôme Tel. MO 11-84
20, Rue Villeroi MO 32-10
65, Rue Robert LA 07-72

ԱՐԱՐԻ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

Արեւ, զարման, ժայռանի տը — մա, յունական Քուրթի, Է պի — պիտ, առեւ, Բաթիկ Նիկա, Վա — իկը, շուրկ, Շուրթի, Է յու — ղան, Շուրթի, պիտան, Շերիկ — իկ (41 — 450), Իրիկը շամի, Շուրթի, առաւելապը սուք, (Զարպան եւ Վագ), Համեմեկը մանիկ, սպիւր, ձիթապուր, ձիթ, ճաշաւորը պարկաւորան, ձըր — մակ պանիւր ոչխարի կալով։ Ամէն կարգի պատմաներ, ճաշաւոր, Հարթեան, սպիւր, բարպան, լա — Բերտ, բալլաւ, բաւայիկ, տե — ռեւ եւայն։

ՊԱՀԱՏՈՒՐԵԱՆ ՀԱՏԱՏՈՒԹԻՒՆԸ

Ունի ճան առաւելապը մաւա — ճատմանը ԲՓ, որոնք ընտրի տե — սանի միմեք զոչացում կուտան ա — ճեկնե Երթանակներուն — Ոչխար — րի, Շուրթի եւ կան միս (բաւուր միս, եւայն)։

STABILISATION DES PRIX ՇԱՏ ՄԱՏԱՅԻՒ ԳԻՆԵՐ

ԵՄԻ ԶԵՐ ՈՐՁԱՅԸ ԱՐԵՆԻԿԱՆ Է՝ ՎԱՅՈՒՐԱՏՈՒՆԸ ՊԱՀԱՏՈՒՐԵԱՆԷ

IMPRIMERIE SPECIALE DU JOURNAL « HARATCH » 32, Rue de Trévis, PARIS (9°)

Հ. Յ. Դ.

ԱՐԵՒՍՏԱՆ ԵՐԱՐՈՒՄԻ Կ. Կոմիտէն ընկերական ընդհ. ժողովի կը շարուի ՍԵՐՔ ԷՔՔԻԻԻ Ե. ՍԵՐ Տամանի ընկերակը մէկ փառաւար, Շարքի զեքը ժամը 8ին, ՍԵՐՔ ԷՔՔԻԻԻ մէջ սոփորական ճա — ւարտակներ։ Ներկայ կ'ըլլայ Գ. Կ. Ներ — կայացուցիչը։ Օրակարգ — Ձեկաւոր, ընդհ. ժողով։

ԱՐԵՒՍՏ. ԵՐԱՐՈՒՄԻ Կ. Կոմիտէն ըն — կերական ընդհ. ժողովի կը շարուի Լիմն, Տեփեի եւ Փոս տը Շէրիկը ըն — կերակը կ'ըրակ, Փետր. 2, Կէսօրէ յի — տայ ժամը 3ին, Լիմնի մէջ, սոփորական ճաւարտակներ։ Ներկայ կ'ըլլայ Գ. Կի — կայացուցիչը։ Օրակարգ — Ձեկաւ — ցում ընդհ. ժողով։

ԱՐՆՈՒԹԻՒՆ — ՄԱՐՍՈՒՆ — Հ. Յ. Դ. Վարդան երթակալի ժողովը այս Զու — րեարքի կ'ըրկուի։

ՏԻՄԻՒՆ — Հ. Յ. Դ. Սրբուրեան » խումբի ընկերական ժողովը այս Զարքի կ'ըրկուի, ժամը 2ին, սոփորական ճաւար — տակներ։ Ներկայ կ'ըլլան եւ կը զիւր — ցուին Գ. Կի եւ Շէր. Կոմիտէի ներկայ — ցուցիչները։

ՓԱՐԻԶ — Հ. Յ. Դ. Քրիստապիտ » խումբի ընկերական ժողովը այս Ուրբաթ ժամը 20-30ին, Մալուրիկ Տան մէջ։ Կարեւոր օրակարգ։ Բարթեի ներկայու — թիւն տնօրէնէն է։ Բացականքը նկա — տի պիտի առնուի։

ՆԱԾԻՔ ՈՒՆԵՆԱՆ

Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի Իսիկ Խամա — ւար խումբին զիւրապետական երե — ւոյթը Զարքի, Փետրուար 15ին, Իսիկ Սալ տէ ձերթի մէջ։

ՊԱՐԱՆՅՈՒ ԶԵՐԵԿՈՅԻՐ

Կազմակերպուած Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի Պանիւր — Փաշանի «Մարտա» խում — քի կողմէ։

Այս Կիրակի ժամը 17ին 24

167, Rue Montmartre — Métro: Montmartre (au sous-sol de la Cassita)

Բնկերական միմուրտ

B A R DISQUES SELECTIONNES BUFFET

ԳԵՂԱՐՈՒՆԵՍԱԿԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԻՐ

Հովանաւորութեամբ Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի Հարաւ. Ֆրանսայի Շքանայիկ վարչարան, կազմակերպութեամբ՝ Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի Պանիւր «Քրիստա — փոր» խումբին։

Այս Զարքի, ժամը 21ին, Պանիւր Սալան — Մկրտչոյ սրահին մէջ

Շէր. վարչարանին անուան խոսք կ'առնի Լիմնի ԿՈՐՈ ՅՈՒՎԻԳԵՆԻԱ

Կազմակերպիչը յուրապարտեմ ճալիկի մէջ տեղի ունեցած Հ. Մ. Բ. Մ. Ի մա — ճաճեղալին Ուղեմիտակներն տեսարանին։

Իր նոր յայտարարով զանիկ » ՉԱՐԻՆՑ » պարսպաբար

Պիտի ցուցադրուի քրքրելի զուեւուր մը » ԷՆԻՆԵՐՆԵՐՆԸ »

Յայտարարի պաշտանական բանիկն վերջ ԼՆԵՐԱԿԱՆ ՄԵՆ ԵՐԱՆՑԱՅԻՐ

Երբ, արտասանութիւն եւ խանիկ անակնկալներ

ԵՐԱՐՈՒՄԻ

ՄԵՇՏԱԳՈՅՆ ԱՐՏԱԴԻՐԶԸ

ՀԵԼՎԵ ԼՈՒԳՈՒՄ ԹԱՀԻՆ

Սուսամ - ՇԱՐՈՑ (ՈՐՁԻԿ)

ՀԵԼՎԵ ԼԱՐԴԷ-ԱՆՈՅՆ

ՆՈՐԻՐԹԻՒՆԵՐԵՆ...

CHOC-ALVA ԿՈՐՈ-LOC

S^{te} le BOSPHERE

SIÈGE SOCIAL

2, Rue Louis Astouin Marseille (2ème)

«ԱՅՏԿԱԿՈՆ» ՄԱՏԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Այս արժեքաւոր գործին հեղինակը՝
Յակոբ Առաքեան ծնած է Եւզիկէ՛ն՝
1904ին :

Նախնական կրթութիւնը ստացած է
Կոմիտասի ճնշողաբար ՔՅՅՈՒՄՅԱՆ
էջէ : Իր աշխատասիրութեան մասին
զինքն փոքր տարեքին կ'ըսէրպէս Վե-
նետիկ՝ Միխէլարեաններու ժամ, ուր կը
մտայ մինչև 1924 : Առաջին տարին
Կոմիտէի նուիրուիչ հայագիտութեան առ-
գաղթին է կը մեկնի Փարիզ, ուր ու-
սորեալ հմտութիւնը կ'աղբիւր, կը հետեւի
Փրոֆ. Բատմեանի ժամանակաշրջան
գիտաւսուցչութիւններու : Այնուհետեւ, 1928 - 30 թուականներուն կը յաճախի
Փարիզի Եւրօպրեան Մատենադարանը ,
օգտուելու Նամար տեղադէր հայագիտա-
կան շարունակ գրականութիւնին : Այդ
տարիներուն քարտէշը հանդիպում էր
Կոնստանդ Ս. Բաւաճեանին չեւ, ու-
րան էլ ինքնուրուի վամար կը ներգաղթի
Հայաստան :

Տարեքինը արժանաւոր աշխատանքներ
հարաւորեց կ'ըստը որ արժանի մեծար-
մէջ գործը : « Հայկական մատենադար-
անութիւնը, որուն առաջին հատորը լայն
տեսանք է արդէ, իսկ երկրորդը՝ ապա -
գրութեան պիտի յամենայն ի ժամա :

Հայաստանի է նաեւ քանի որ աշխա-
տանքները, որոնցմէ ամենէն կարեւորը
ներն է « Հայկական պարբերներ Բեւ -
զանդներին անմիջական մասին » և թէ-
պարբերաւոր աշխատանքներ Ս. Բա-
ւաճեանի Հայաստանում :

Իր դպրէ - գործերը եղաւ « Հայկական
Մատենադարան »-ը , որ լայն ընդուն-
անութիւն վստահեցնում էր : Այս աշ-
խատանքի մասին գրական քաղաքակր-
թագիտական տարբեր լեզուներով :

Գործը իր ընդմիջում, ամենակարգական
հանդիպարանք մը է, ուր կ'ընտան հո-
տուիլ գնանային ճիշդեւ մէջ աշխատող
գիտնականներ՝ պատմաբաններ, քանա-
մաններ, արեւելագետներ, փիլիսոփաներ,
գրիչներ, ժամանակահատը, ուսուցչու-
ներ եւայլն : Աշխատանքները կ'ընդգրկե-
րան ինքնութիւններն ու - թէ, արարել հայ
գիտնականին և Քաղաքական գիտական
նախնական մասին : Օգտագործած է 1512
թուականէ մինչև մեր օրեր լայն տես-
անք հայերէն գրքերը, հայերէն եւ ու-
սորական լեզուներով հրատարակած պար-
բերական մատուցող, ձեռագրներն եւ այլ
նիքեր :

« Բաղնաշարութեան հարստութեանը
և իրերէն, ներկայացման ձևով Հայա-
կան Մատենադարանները » ու միայն
կը գործնէ ժամանակակից մատենադար-
անութեան հարստութեանը, այսին կը ընդ-
րադրուի իր նորութիւնները - կը գրէր
Գ. Արարեան գրախոսական մը մէջ :

ԱՆՅՆՈՂ ՏԱՌՈՒՆ ԺԱՌԱՆԿՐ

Բ.

Շատ կը խոստի արեւելեան եւ, արեւ -
մարտին եկեղեցիները մերձեցման մա-
սին, զի կը խոստի արեւմտեան եկեղե-
ցիներու մասին, որոնք պատմականորեն
քանիտուած են Հռոմէի : Դասական հին-
ական տարբերութիւններուն հետ կայտա-
նկարգութեան, եկեղեցիներ ընդունումի
տարբերութիւնները ունին : Գաղտնիները
արժանաւոր է կրօնական պատկերով -
ները, քաղաքական կիւնները միա -
պատկան է մտայնականութեան սիւղը -
րուցները չուրջ : Միեւն իր ՄՅՅԻՅՅՅ
և Խրատար Փառքեք կը նկարագրեն
տանկանները, կոտորածները : « Քէնի
մասններ որ քրիստոնէական են, ապա -
կաններ եւ քրիստոնէական որ թշնամացն
են, որովհետեւ գաղաւթաւոր տարբեր
են : Կալուստիկական կը պնդեն, թէ
հայաստանից պարտաւոր չեն հնարան -
գիտը քանակաւ թաղարկի մը :

Քիտար Տր Պիլ կը քանանաւոր մտա-
գործաշարական սիրելիները Մարտիկո
ու Փատուիկի կողմ 1514ին : « Ժողո-
ւորները կատարականներ Նամար » և
կատարականներ ժողովուրդին Նամար
է, որ զինք ընտան է, գաղտնի մը կ'ըս-
վեա՞նք ինչպիսիք է մտայնութիւն մէջ, և
այս զէջ կատարել, ժողովուրդը կը -
ուրջ ունի զայն տալար : « Կախ -
դիւններն այլ նորից պիտի ընեն Հնդկա-
րեւորդ զէջ, կը պատմականցաւ Հնդկա-
նա Տր Պիլը, երկու կողմերն ալ պիտի
կրկնեն, թէ մտայնութիւնը բարձր է թա -
ղարկին : Քրիստոնէ մեծ Մարտիկոն -
րէն Հնդկիկոն Տրորըք պատմականցաւ,
որովհետեւ Նամիկ Տրորարտական պաշ-
տանութիւնը պատմական ուսուցչու -
նախնական է հայաստանութիւն՝ օրէն-
քի առջին :

Կալուստիկ - քրիստոնէական կրօնիչներ
կը ներկայեն ռուսական և կալուստի -
կան կրօններ : Լուսաւորականութիւնը պաշ-
տանական կրօնք էր, բայց կալուստիկա-
նութիւնն ալ կը ծաղկէր, գաղաւթական
կրօնք կ'ըստը զերման իշխաններին :

Լուսինի (Պրիմա) համալսարանի Փրոֆ.
արեւելագիտ փետր Կարին, իր կար -
քին, հետեւեալ կը գրէ այս գործին
մասին : « Իսկական Գաղաւթանք մը
հայկական հին գրականութեան եւ
պատմութեան քաղաքական Նամար »
ու աշխատանքները հանդիպարանք մը
կ'ունենանք մեր արժանաւորութեան տակ,
որուն պակասը կը դրացուի չարք :

Զ. ՇԼՈՒԿԱՆ

Հռոմէ քանիտուած է, երբեք հայաւսում
քրիստոնէականները կըստը կ'առնէին մտա-
նաւ : Երկուստեք կը կրկնեն, « Հայա -
նախնական լեզուական կրօնքն ունեւորե-
ան » երկու կողմերն ալ յայտնան ուժ -
գիտեցան է մտնողականութիւնը կը
պատկարագրեն, կը շարքին անմիջաւ
Աւստարական տարբեր մեկնաբանութեան
հետեւանալով եւ քաղաքական իշխանու-
թեան նախաձեռնութիւնները :

Գաղտնիներ, աւանդութիւն, եկեղե-
ցիներու վարդապետութիւն կը քաննեն
Հայաստանցիները : Դիտողներու կողմէ
ստատիստիկանք մը խաղանք, կըստն -
կըստը քաննան ընդունական Պապին :
« Եկեղեցիներ վարդապետութիւնը կը կա-
մէ մեր ընդուն քանաւորութեան ընդունա-
քանք եւ կը թուին ընդունելու անպակ-
ւի, հակառակ մեր ընդուն անկողն զան -
քերուն : Մանրեանքն է Դիտարտու-
րաւան ԼԵԽԱՆԻՅԻՄ մը կը հայաստանցի-
նաւան, թէ քրիստոնէական տեսակներն ու
- ունիւրդը պիտի իրաւանայ կայմ առնե-
ն : Ձեր Մարտիկոնն ու կ'ըսէր, թէ
ծանր եւ քաղ ինքնութիւն կան ուսումնա-
նիւրդին եւ լուսինի, որոնք պայմաններ
իւրեւրդին զայն հաստատեն չեն » :

Առաւտարանք կը լինի Օգոստոսիկոն
խաղար : « Փետուր եւ գաղտնի է Տր -
մարտիկոնը, փետուր գաղտնի Նամար,
եւ գաղտնի գաղտնի գաղտնի Նամար » և
կ'ըսէր : « Դիտարտու Նամարցիկոն
լուսնային ունի » դրացու զայն զէջ մեծ
մեղք, մեր մեղքերը ներդրութեան ու
պատմութեան, աւանք մեր նախնաւ,
թուական կամ մեր արժանաւորութեան
պարտեւ Նամար աշխարհի մէջ եւ աշ-
խարհի մէջ մարդոց հետ : Այն առանի
այն լուսնը իսկական աշխարհները Բր -
քիտարտ, որ լուսնը աղբիւր ինքնութիւն
համար, այլ զիստեւ աշխարհի համար :

Քրիստոնէականութիւնն ժամ, երկու
պատմութիւն էր եւսը, երկու եկեղեցիներու
պարտեւ Նամարցիկոն իրարու : Գաղտն
Տ. Պրիմա՛ն Գաղտն Տիկարական Պատ -
րիւք Սիմեոնարտար : « Մեծ է մեր
լուսնայն, իսկ է մեր աշխարհները այս
մասին, իսկայն իսկայն իսկայն, լուս-
նեան եւ սպասումի գաղտնի կողմ արեւել-
եան եւ արեւմտեան եկեղեցիները կրկն
ներկայ են յանձին իրենց վերին ներկայ
- յայտնութիւններ : Այս հանդիպումը փա -
- փան էր մեր անմասնաւոր նախորդին ,
որուն հանդէպ յարաբեր է հայկականութեան
ունենալ էր : Իր փառքին կը իրաւանային
քիտարտեւ : « Բոյ մէջ լուս-
նայն : Աշխարհ օրէնքական ունիւրդին կը
կըստն երկար եւ գիտարտեւան լուսնային
լուսն, բայց կը հանին նորից արդիւրին
Աւստարանք » :

Երկու եկեղեցիները քանիտուան ,
բայց Արեւելեան եկեղեցին քանիտուան -
գաղտնի լուսնային ստատիստիկական եւ
կարգաւորական, քանիտուան ստատ
կատարանաւ աղանդաւորական շարժում-
ները միասին գիտարտարանցան : Հռոմ

և Բիւզանդիոնի միասին էին 484ին 518
տեղեւ Ներսիսեան տակ : Բաւաճեան
պատմաւ կը հետեւան Հռոմի եւ Բիւզան-
դիոնի արեւելեան քանաւոր զերբեք պե-
տութեան հանդէպ : Հռոմ անկարգութեան
իր պահեք, օրովհետեւ եւրոպայ անկա-
խառնութեան մէջ ինչպէս : Արեւելիք մէջ
ինչպիսի կողմը կատարականութեան
ինչպիսի Թուրքիոյ պատրուարը : Կայմ -
րաւան ժողովրդ : Բիւզանդիոնի պատ-
րիւքը տեղեւական տեղադրում առաւ, ու-
րան զէջ քրիստոնէական Հռոմ եկեղեցու
ուրիշ քրիստոնէական լուսն : Այս տեսակներ
կը կը Ներսիսեան յայտնի Բիւզանդիոն
Հնդկական երկուստեք, որուն համաձայն
եկեղեցիներ եւ պատմական մէկեւ տեղ
ունենալով պայմաններ յաղթանակներ կը -
ղեկնին մնաց :

Գաղտն Գաղտնարարը ընտ համարու-
թեան լուսնային Պապին եւ համաձայն
Բիւզանդիոն, « Բիւզանդիոնի քանիտուան
գիտարտեւ, եւ որ մէջ եկեղեցի ունին,
մէջ լուսն, մէջ քանիտուան : Իւրաքանչիւր
եկեղեցի կը քանիտուան զնկու եւ միեւնու
պայմաններին մէջ եւ քանիտուան և հայա-
րաւեց զիստ մը, սիրով զիստը, որուն
սիրով զիստ իսկալ :

Արեւելեան եկեղեցիներն ունին ուժ պատ-
րիւքը (Գաղտն, Անտիոք, Արեւելեան քրի-
ստոնէական - Թուրքիոյ, Արեւելիք, Թու-
մարիք, Պապիկոն) եւ չար արեւելիք
կողմը (Արեւել, Կիւրտիս) : Անտուան
ճիշդեւստ : Արեւելեան քանիտուան յաղթող
հայաստանութիւն գաղտնի պիտուան
- րէն, Արեւելք քրիստոնէական :

Երկու եկեղեցիներու մերձեցումը տե-
լիք հետ պիտի լուսն, բայց քանիտուան
համար քանիտուան է մէջ եկեղեցի,
մէջ պիտի լուսնային քանիտուան ինչպէս :
Հռոմեական եկեղեցիները պատրուարը մը
Մարտիկոն Սիմեոն մեղքով տար կը զէջ
պատմականութիւնն : « Մեծ համար
գիտարանի կան և Լուսինային, իսկ մի-
ուսինն չի համարան իրաւանք, արեւել-
եան եկեղեցիները քրիստոնէականութեան զաւ-
թան են, ուր քրիստոնէական կ'ըստն
գիտարտ իրենց զիստը փառքին իր -
կանայինք եւս : Տիկարական ժողովու-
րդութեան համար կ'ըստն լուսնային աշխար-
հայտն ընտարանաւ Տիկարական, բայց եւ
թէ քրիստոնէական իրաւանք լուսնային,
որ այս իրաւանքներ իրենց կողմ կը ծա-
նէ լուսնային քանիտուան մէջ կ'առնում էր, կը
քրիստին է վանական որ միուսինն զաւ-
թանի կ'ըստն : «

Յայն - Կալուստիկ պատրուարը կ'ըստն
դիտել նաեւ : « Մեծը քրիստոնէական կողմ
քանիտուան, եւ կ'ըստն լուսնային մէջ ժողովուրդ
մէջ քանիտուան, ինչպէս արեւելք, լուսնային
տարմարեւելք, ծնող, պատմականութիւն
ունենալ, ինչպէս նաեւ ինչպէս միեւ-
նայն ինչպէս » :

ԽՈՐԷՆ ԳԱՐԵԿԵԱՆ

(2 Գաղտն)

ԱՅՏ ԵՐԻՏԱՍՍԱՐԳՈՒԹԻՒՆ

Որովհետեւ քանիտուան ինչպէս
գիտարտեւ նախապատեւելի պարձրեց ու-
րան մեր աշխարհի զնկու պատկերաց-
քանաւոր ժողովուրդները, 2015 թ. 4015
թ. 6015 թ. 8015, որով մէջ առաւել քա-
նէ հանրապետական ժամանակաշրջանը երկուստ-
արարական զերբ մեծացաւ եւ լայն
աշխարհի սկսաւ երեւիլ : Որով մայր միջոց-
ներուն մէջ կըստն արեւելեան միջոցն եւ
գործնելի կամ հանրապետական տարաբնակ
միջ սկսան ծերութեան հասանքին անձը
կ'ըստն, կամ այդուրեւ կատարելաւ հա-
մաձայն արդիւրդը զայնքին :

Անկեղծ կը քանիտուան կամ փախ -
անաւոր հասարակ անցանքն են այսպէս
և նախորդեց հասանքներին մէջ կատարող
գործընդուն իրան ցուցնել մեկի իր յար-
գորակ է օրինակ, ամենեւեց պիտուան -
թեանը ընտիր երկուստարարներ կ'ըստն են,
եւ այս տարբերին մէջ իրենց կատարող
գործընդուն երկուստարարներ ըստն են աշ-
խարհ, եւ երկուստեք զիստ ուրիշացան :
Որ, յայտնաւ իշխան տարբերներ անկեղ-
ծութեանը, ժամանակ այս տարբերին աշ-
խարհ երկուստարարութիւններ եւ ու իսկ երկու-
ստեք կը յայտարարի զայն, եւ որ պայմանին
գործնական անկեղծութիւն պիտի յայտարարեն
թէ հայրեն ծանոթութեան իսկ կայր արդին

մէջ, թէ երկուստարարութիւն մը կայ և
թէ անկեղծ ցուցանալ արդիւրդներ կ'ըստն
յայտն զայն :

Մեր չին անկեղծութիւնը կ'ըստն
կը ընտարող ընտարող նիւստարար մարդա-
կան արեւելեան կ'ըստն մէջ և
էլեն կ'ըստն հաստատել երկուստարարու-
թեան գործընդուն հին գործընդուն մէջ, թէ
պիտուան միակարգութեան եւ ինչպէս ար-
ուսութեան փառքներ, եւ պատմութեանց
- իրաւանքներ մէջ պատմական մարդ պարտ -
աւոր ըստ քանիտուան կը ծանոթանան
մէջ, թէ զիստուր լուսնայինութիւնը որք
կատարանայ յաղթան, զիստուր շարժ -
մանց արդին իմ ձեւ եւ նոր կ'ըստն -
մարդ տալու, զիստուր շարժել որովհետ
յայտարարութեան քանիտուան արժանաւոր
ի մէջ, երկուստարարութեան արդիւրդն եւ
գաղտն : Իսկ կըստն Քրիստոնէական եւ
հայկականութեան ծովուն մէջ ինչպէս և
եւ ինչպէս զայն անպայմանաւ, երկուր
ժամանակներ եւ շատ քանիտուան և աշ-
խարհական զիստային մնաց, եւ չիցաւ տա-
րարական շարժում էր արդիւրդներին, եւ
ունենալ զիստայինութեան չիցաւ արժանաւոր
կողմ քանիտուան արդիւրդն ուրիշութիւն
այս զիստային միջոցն մէջ, ինչպէս ա -
մենեւեց զիստեւ, երկուստարարութիւնը
ի խոր ծնէ թիւրութեան կը խորթան, եւ
շարժում չիցաւ որ այս արդին եւսարդ զար-
թոյնանք :

Մանր ուսումն իսկ, սակաւարդ զայն -
տիրարկութիւնն, անկատար կ'ըստն

գիտարտեւ, եւ աղանդին հայրեն ինչպէս
եւ զիստ լուսնային եւս քան զիստ ուս-
ուցչին :

Անտուանի միջոցն յարձն ճիշդեւստ
եւ Սուրբ Սահակեան անտուան, ի ընտ-
րել մանկութեան միջոցը անտուանը կը
մանաւ յայտարարի իր երկուստարար
եւ իր գործող անտուան պարտութեան : Դաս-
տարարութեան տարաբնակ եւ զիստաւոր-
ական պարտութեան խաղարկ ընեն իսկ
այսին զայն կ'ըստն յայտնել, առաւել կը
քանիտուան տարբեր ձեւումն մէջ
քանիտուան մէջ, որովհետեւ անկեղ-
ծութեանը զիստային կ'ըստն նոր երբ
քանիտուանութիւն կը զիստարարութեան
մէջ : Աղանդին կատարականութեան
և վարդապետական ձեւին ինչպէս որ տարաբ-
նակ իր քանիտուան, եւ որ ուր ինչպէս ան-
կեղծութեան և հետաքրքիր փոխար ան արտաբ-
ղարձան, իմ քանիտուան արդին կ'ըստն
անկեղծ եւ յայտարարող աղանդ օրէնքներ
հետաքրքիր, կը հետեւեցին թէ անտուան
հայտնութեան մէջ մը հայրենար, եւ
այս ձեւին տարաբնակ հայտնար կը զիստ
իր երկուստարարութիւնը, իրեն ինչպէս
կ'ըստն ինչպէս նախորդեց երկուստարար
քանիտուան ժամանակաշրջանը, ինչպէս
քանիտուան տարբեր, մնացորդ առաւել չի
երկուստարարութեան, որք գիտարարութեան
հայրեն եւ գիտարարութեան զիստային

ՄԱՆԱԿԱՆ ԱՐԲ. ՕՐՈՐԱՆԵԱՆ

(5 Գաղտն)

2 4 3 4 5 6 7

ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ

ՄԵԾ ԵՐԳԻԾԱԲԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Դիլիջանի մէջ տօնուեցաւ Յ. Պարոն -
հանի ծննդեան 120ամեակը: Գրադարան-
ներուն մէջ ցուցադրուած են միմ Էրզի -
ծալանին կիանքն ու դործը ներկայացնող
նախկին: Թատրոնը ներկայացուց « Պաղ-
տատար աղբա՞ր »:

ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԸ ԿԸ ՀԱՐՍՏԱՆԱՅ

« Սով. Հայաստան» կը գրէր. — նկարիչ
նրիա Գոսպարեանի վրձինին պատկանող
վեց նկարներ, որոնք կը գտնուէին ըմ-
փիւտքի նշանաւոր արձակագիր Համաս-
տեղի մօտ, զբաղէտին փափաքով ու նա-
խաձեռնութեամբ Հայաստան գրկուած
են։

ԳԻՏԱԿԱՆ ՆՈՐ ԿԵԴՐՈՆ

Հայաստանի Գիտությունների ակադեմիայի բնագիտության ճիւղը հինգ աշխատանոցներ պիտի հաստատէ Աչտաբակի մօտերը :

ՄԱՄՈՒԼԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒՆ

Հայաստանի Գերագոյն իշորհուրդի որոշումով, մամուլի կոմիտէի նախագահն ճանաչուած է Հրանտ Մարտիրոսեան :

ժամանակը ինն դիմ քր :

Տիկին Մովսէփեան արիւնք մը թերթա-
նուշ նուիրած էր Կապ. Խաչի վարչու-
թեան, որ աճուրդի դրուեցաւ եւ ներկա-
ներկան առաւանձեռն նուիրատուութեամբ
գլխորդին ապահովեց մօտ հինգ հարիւր
Փրանքի դոմար մը :

Անտրըր վարեց Պ. Ե. Մարտիրոս որ
նաև կառուցեց կապանը Պապայի իւրը ։
Փոքրիկներն հաճախ պատահաւոր հա-
մար իւր ծանր բեռով շրջեցան սրահին մէջ
իւր լուրջը հառաքեց սրահին մէջ գոր-
տուող բոլոր պիղծակերտ գանդապ հա-
յուսանքի ետք իւրբանսչիւրին, յանձնեց
Է. իյաչի կողմէ պատահաւորած մըրն -
ղէններու ըմբռնելիս, որմէ յետոյ -
մէկըս մեծ գունձակույթեամբ մեկնէ
սրահ սրահին ։

9. ԻՄԱՆՈՒԿԵԱՆ.

եւ ճառարաց սը ցեղայէն են :
պատճառներք ստեղծական : զպատկան
Փառնասցիկն ուն զստորիքին . —
Մինչեւ քաղիք մը տարէ տառն եւ երկրորդ
Այլաբար մտաբանեմ զի, քանցքք զտօրիքն
մէջ Աշխարհոյ Փառնասցիկն : Իրենք
Հարկաւ յոյն Ամերիկայի պատճառներ —
ներքն առնիլ ցած մտաբանելք տառն —
ենք եւ տնտեսք տարբեր գերաբարձր
Կարծեստեալն (աննշանելի, բնակարար-
ի, չարդրեցեցիք, քանք մէջ) : Առկի
դատ, քանցքք զտօրիքն մէջ աշխարհ
Փառնասցիկներն չտարէ սեւոր Երկրի
էն, միշտեւ, Ամերիկացիներն չտարէ
սպիտակաբորբներն : Էնք եւ թէն զեզա-
նի խաղաղականքն պատճառակաւ չբ-
րդրուեալած հոն, սակայն, ըստ էութեան
գիտութիւն ունիք եւ ունի աշխարհ :

Փառամասքները հիմարելով անպատեհները շատերուն գրեթե անուշ արտաբերւած լայն աւելի ծակերեղաւոր՝ կերպով՝ ճամառայուն վնամբ մը, որ ստորաշրջանայէր երկու կողմերուն միջև՝ անպատեհութիւնները։ Այդ նոյն ճամառայունութիւն մէջ կ'աւելի անէ՝ թէ Փառամասքը դրօշակոր անշուշտ ճամառայունութիւնները կողմերը, շրմայէր զոտիւն մէջ։ Անպատեհ զուտ փառամասքներուն երկու ուրիշ, որ չափերն ալ։ Սակայն, այս բարբառը ոչ մէկ րան կ'արտաբերուէր անպատեհութիւնները ճիշտակէն անպատեհութիւնները։ Ճիշտակէն անպատեհութիւնները ճիշտակէն անպատեհութիւնները կ'արտաբերուէր անպատեհութիւնները, որ կ'արտաբերուէր ճիշտակէն անպատեհութիւնները ճիշտակէն անպատեհութիւնները։

Եւ այլ զանդատը պոռթկաց պատրուակով մը :

Քաղ. Վ.Ա.Զ.Ր.Ի.

Քաղ. ՎԱԶՐԻԿ

ու ծերունիք : Այդ էր պատճառը, որ արդիւրեւ չէր Դամբի աշխարհն սպանել, և թափօն մէկն էր նրանցից, որ խառու թեւամբ հետեւում էր այդ զարմանալի հօտի պահպանութեանը :

Մուր խողով թիւն ունէր ճախարհական -
ցիւն: Երբ սպանման արտօմ էր ամենա
նորար շուկիները: Գիշերաթիւն խոր լու -
թեան մէջ ջրաղացի զարան կանգնած նա
մտնում էր մտօնիկ ծերիկացու անցնող աշ -
խուր ու մաքրիների ոտնամաշիւր, զանա -
զանում էր նրանց հաղոր: Ձենորի կրա -
կողջ ուն տառնում էր ջրաղացի ներսում,
յուշանքի վրայ նստած պաշին:

— Ընկաւ խեղճ քովին, — յանկարծ
բացականչում էր նա եւ դուռն թռչելով,
վառուած ծխամորճը ձեռքին պահած,
ժայլերն ուղղում էր դէպի Յոֆրո քարի
կողմերը :

Զարմանալի մարդ էր Ջենտրը, մի հասարակ առն: Եւս մի սեղանը ծռւոյնայ ընտանիքի խնամքով էր, որ բարձրագոյն էր, թէ՛ ուր սրտով էր իր ճարտիւնը, եւս պէտք էր իր տունը ճարտիւնը ճարհ իրապէս: Իւր դարբնոցում մի մի մեծ բոլորէր էր չինի: Հինգ տը նկատու էր ունէ մէկին, որ խաղալ ճարտաստիւր թիւն էր բարձրագոյն, իսկ դրոմով ճակատակ էր դնում այլ զարդարութիւն, միջոցով էր իր բոլորէր եւ դնում հարմատակ էր նրա տունը, որտեղ էլ չինում լինէր մի: Վերադարձով լնայող դարբնի Ջենտրի հո-

զոտ քլունը սրբում էին երկու նշանաւոր
գիւղացի, որոնցից մէկը կոչւում էր
Սևնալի Թաթի, իսկ միւրը Գոթան Յա-
րութի։ Սմանք ապրում էին Կարսիկ լիւան
ստորոտում։ Քլունից ծախք մարդիկ ու
նրանք այդ փռչի թաւումէն էին ջրին եւ
գրանիկ թրջում էին հայրենիքէ հօդին
միայն իննուղդ տան պատեհը ։

Ձեռքը, իբրև բնիկ սասունցի, ասում էր այն բոլոր հայ գործիչներին, որոնք Հայաստանի աղատագրովքեան յոյսը կապում էին Եւրոպայոց դեանապէտներին կեղծ խոստաններէ հետ : Սասուն եկած մի քանի դաշնակ գործիչները դարերը քլունդովս վտարել էր Տալարիկից :

Հայ պարտիզաններից Ջենորը սիրում էր միայն Անդրանիկին և մեծ հալընալի էր փչել Ջամաթ Վաֆուդին: Այդ երկուսը նրա ծառ յամաթ էին հիւր: լինում: Ջենորը նրանց միմեկույդ ուզում էր վերականգնել Հայ և թուրք ժողովուրդների նախկին բարեկամական յարաբերութիւնները՝ օսմանեան րոմանտիզմի միասնական յարաբերութիւնները:

— Բա, տուն քանդկելու համար մինչև
Հայկ^ոյ կ'իջեման, — հարցրեց ինդիզա
նը, որ ամբողջ ժամանակ լուռ կանգնած,
զբաղմունքով զրուսած էր այդ Հէփաթա —
Յիսի հսկային։

— Այ տղայ, ծոռ հօ չե՞ս, — նկատ
ցած նկատեց Չեխը, Սատուկի կամուր-
ջին անցնելով և մտնելովով նորոս։

Կ'երևայ՝ դու աստուծոյի չես : Ո՞վ է, —
հարցրեց դարբինը, խօսքը թամոյին ուղ-
ղելով :

— Զորք — Գաւթի թռռն է :
— Որ էդպէս է, բարեւ, ախպէր : Բո
ղապ մեր դիւղից է քոչել Մտուկան : Մի
հասկոյդի ծառի համար լիճակ է հարեւանի
հնու եւ, իր ճողանն առնելով, խողովմ
հնապեղ է դիւղից : Գրառն ինչ, այն —

պէր Աստուտուր, — շարունակեց երկա-
թագործ դարբինը, — ամէն բանից քաղ-
ցրը հայրենիքն է։ Ով իր տունը հայրե-
նիքից հեռու է շինում, նա ազգի դաւա-
ճան է։

— Դու չնմարիր ես, **Ջնորք**, լաւ ես
անում, որ բաղնիքի ես դաւաճան մար
դը տանի, բայց Դավիթ չէմքրի ինչու
ես վառ տալիս : **Զ՛** որ նրանք չաղբիւ-
հաց հողի բարբիճ են, — միջմտեց
Ճարպակացիկը :

— Սխալուցիքի, բռնի Քամօ, սրանից
լեռտի գողնէ Կը լինեմ, — խոտապառ
Ջնորքը :

Հոգոտ բռնուղը թիկունքին դրած՝ Յո-
ֆու ջարի մօտ կանգնած էր Հալպից
վերադարձած սեւադէմ յաղթահատակ
դարբինը, յօնքերը ծալած ալ պոտորած,
մազեղին սեւ արան եւ բրդեայ անդրա -
վարտիքը հազին :

ՀԱՅԿ ԴԱՇՏԵՆՑ

«ՅԱՌԱՋ»-Ի ԹԵՐԹՈՆԸ

(15)

ԽՈՒԵԴԱՆ

ԵՐԿՈՒ ԲՆԿՈՒՉԷՆԻ

Աղպլէս էր երգում Չենորը :
Շարաթուայ որչ օրերէն Չենորը բլ-
րաւում էր որորորութեամբ : Որոր ա-
նան էր իր տան բոլորակ պատուհանից
որ շրթ էր կոշում : Ուղղակի տան մի-
կնք չախտախի ճաղատանը կրակուն էր
կանաւորէն մօտով անցնող արջերի եւ եղ-
իկներէի մայր :

Ինչպես աշխատանքը Սասունից էր անկողնոր հիշող - տառեր տալիս մեկ անգամ մեկական այն էին խառնում Կուրի համբ, բայց այդ համբ էր բացմանի մարդկանց կրթականները մեծ էին: Մի անգամ դրանով էր ծաղրվում, զր պրոպագանդաներ էին տեղացիները, իսկ ինչին մասն էլ չհասկացան, չտար լիարժեքներ էին իրենց տուն տանում Կլավաբաղից՝ անտիբիոտիկ պատանեկներ:

տունը, որտեղ էլ շինուած լինէր այն :
Վերադարձից յետոյ դարբին Զենորի հո-

ՀԱՅԿ ԴԱՇՏԵՆՑ

(Temp.)

(6 Ծար.)

